

2021

ÅRSRAPPORT

Innholdsfortegnelse

Om konsernet

Konsernsjefens forord	4
Viktige hendelser	6
Dette er SpareBank 1 SMN	8
Interessenter og medlemskap	14

Virksomheten

Privatmarked	16
Bedriftsmarked	19
Samfunnsutbytte	22
Mennesker og organisasjon	24
Ansvarlig drift og forvaltning	32

Styring og ledelse

Konsernledelsen	48
Styret	51
Medlemmer i styrende organer	54
Eierstyring og selskapsledelse	56

Egenkapitalbevis

Egenkapitalbevis	69
------------------------	----

Finansielle resultater

Styrets årsberetning	72
Resultatregnskap	89
Balanse	91
Endring i egenkapital	93
Kontantstrømoppstilling	97
Noter til regnskapet	98
Analyse av regnskapet (konsern)	198
Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5	203
Revisjonsberetning	204

Vedlegg

Energi- og klimaregnskap SpareBank 1 SMN	211
Energi- og klimaregnskap konsernet	218
GRI-indeks	226
Erklæring fra revisor - bærekraftsrapportering	231
SpareBank 1 SMN sine medlemskap	234

Om konsernet

Konsernsjefens forord

Året 2021 har vært nok et spesielt år. Vi har tilpasset oss en pandemi, fått vaksiner og lært oss å leve med usikkerhet. På den globale politiske agendaen troner klimautfordringen aller øverst. I Norge har vi fått ny regjering, mens norske banker har måttet oppfylle stadig strengere myndighetskrav- og regulering.

Håndtering av disse endringene har vært høyt på agendaen for styret og ledelsen i SpareBank 1 SMN, og igjen har vi bevist at vår sparebankmodell og organisasjon er særlig egnet for hurtige tilpasninger. Det handler om å være tett på kunder og region, det handler om å ha is i magen og det handler om kortreiste beslutninger.

I tillegg har vi brukt mye tid på forretningsutvikling. Ikke minst har det handlet om å etablere tettere bånd mellom forretningsområdene. Vi kaller det gjerne for «Ett SMN», som betyr utvikling av fullsortiments finanshus fysisk og digitalt. For kundene innebærer det mer tilgjengelig og bredere kunnskap, og flere og bedre integrerte tjenester. For de ansatte blir vi en enda mer attraktiv arbeidsplass, der kompetanseutviklingen blir sterkere og karrieremulighetene flere. For eierne betyr det at vi tar den robuste inntektsplattformen enda et steg videre.

Kraftsamlingen bidrar til at veksten innenfor alle forretningsområdene er høy, og at markedsposisjonen for konsernet er styrket. Ikke minst gjelder det innenfor bedriftsmarkedet. Her er veksten i både utlån og innskudd høyere enn på mange år. I tillegg har SpareBank 1 Markets levert et meget sterkt år, samtidig med at SpareBank 1 Regnskapshuset SMN fortsetter veksten. Tilsvarende ser vi innenfor privatmarkedet gode vekst- og lønnsomhetstall for banken, kombinert med et rekordår for EiendomsMegler 1 Midt-Norge. 2021 har rett og slett vært et bra år for SpareBank 1 SMN.

Det gode året reflekteres også i kursutviklingen for egenkapitalbeviset. Før pandemien var toppnoteringen rundt 105 kroner, mens kursen ved årsskiftet var rundt 150. I tillegg har vi i løpet av året utbetalt 4,40 kroner i utbytte per egenkapitalbevis.

Et viktig strategisk virkemiddel for SpareBank 1 SMN er samarbeid. Mye av det er knyttet til SpareBank 1-alliansen, som både har sterke produktselskaper og et ledende miljø for utvikling av digitale løsninger. Et særlig viktig produktselskap er skadeforsikringsselskapet Fremtind, der DNB er medeier. Dette selskapet viser sterk utvikling og svært gode resultater for 2021. Et annet samarbeidsselskap er Vipps, som i 2021 kommuniserte at selskapet nå er klart for Norden gjennom en sammenslåing med danske Mobilepay og finske Pivo. Det aller siste samarbeidsselskapet SpareBank 1 SMN har blitt del av er bilabonnementsselskapet Fleks, der Bertel O. Steen er medeier.

Samarbeid er også beskrivende for tilnærmingen til bærekraft. I tillegg til kraftig intern satsing, inviterer vi til dialog og samarbeid med både kunder og organisasjoner. Et eksempel er hvordan vi i samarbeid med teknologimiljøene i Trondheim har utviklet verktøyet «*Mitt klimaspor*», hvor kundene kan øke bevisstheten rundt hvor bærekraftig deres handlevaner er gjennom en egen funksjon i nett- og mobilbanken.

Vår eiermodell sikrer at gode resultat fra banken også kommer samfunnet til gode. Kunnskapen om denne modellen, og sannsynligvis også den positive effekten på bankens posisjon, har økt. Ikke minst har det blitt mye oppmerksomhet rundt bistanden til kulturliv, frivillighet og lokalt næringsliv i forbindelse med pandemiens ulike faser.

Den siste nedstengingen har økt den økonomiske usikkerheten globalt og nasjonalt. Situasjonen i Ukraina bidrar til ytterligere usikkerhet. Likevel tror vi 2022 vil vise høy aktivitet, lav arbeidsledighet og god økonomisk utvikling både i Midt-Norge og resten av landet. Det gir gode rammebetingelser for fortsatt positiv utvikling for SpareBank 1 SMN. Samtidig gjør en solid kapitalsituasjon oss i stand til å håndtere usikkerhet, parallelt med at vi søker lønnsom vekst.

De makroøkonomiske utsiktene er gode, selv om internasjonal uro og sanksjoner mot Russland forstyrrer bildet. Styret og ledelsen er oppmerksomme på de trusler og utfordringer konsernet kan møte. På risikosiden er cyberkriminalitet og overgangsrisiko i forbindelse med det grønne skiftet høyt på listen. Når det gjelder utfordringer, jobbes det hardt med både tilpasning til myndighetskrav og nødvendig innovasjon. Vi har også tilpasning til endringer i norsk sparebankstruktur på agendaen.

Ved inngangen til 2022 har vi lært oss å leve med pandemien og dens restriksjoner. I tillegg har vi lært hva vi savner. Personlig gleder jeg meg til å reise rundt i Midt-Norge for å treffe kunder, ansatte og eiere. For som vi sier i visjonen; det er sammen vi får ting til å skje.

Jan-Frode Janson

Konsernsjef i SpareBank 1 SMN

Viktige hendelser

Q1

- **Resultat før skatt** 901 millioner kroner
- **Ny strategi for bærekraft** ble implementert. SpareBank 1 SMN utstedte en grønn seniorobligasjon pålydende 500 millioner euro og lanserte Mitt Klimaspor
- **Stabil rentenetto** tross marginpress. God kunde- og volumvekst, spesielt innenfor bedriftsmarkedet
- **Sterkt resultat fra SpareBank 1 Markets**, god avkastning fra finansielle investeringer og andre eierinteresser
- **Effektivisert distribusjons- og driftsmodell** er etablert og bidrar til lav kostnadsvekst.

Q2

- **Resultat før skatt** 942 millioner kroner
- **Gode resultater fra datterselskap, produkselskaper og finansielle investeringer.** Særlig gode markedsførhold innen eiendomsmegling, verdipapirtjenester og forsikringsvirksomheten
- **Utlånstapene er betydelig redusert** og SpareBank 1 SMN har god kredittkvalitet i både bolig- og næringsporteføljen
- **SpareBank 1 SMN etablerer avdeling mot økonomisk kriminalitet** for å møte økt risiko og et sterkt, samlet fagmiljø
- **SpareBank 1 Finans Midt-Norge** går inn som eier i bilabonnementselskapet Fleks.

Q3

- **Resultat før skatt** 849 millioner kroner
- **Økt optimisme i norsk økonomi.** Som markedsleder i Midt-Norge har SpareBank 1 SMN svært gode utsikter for videre vekst og utvikling
- **Tapene er etablert på et lavere nivå** som resultat av en positiv utvikling for næringslivet i Midt-Norge
- **Utbytte på 3,10 kroner utbetales.** Utbytte for 2020 er avsatt med 4,40 kroner, hvorav 3,10 ble utbetalt 9. november 2021
- **Gjenåpning av samfunnet fra 25. september.** 86 prosent av befolkningen over 18 år ferdigvaksinerte. **SpareBank 1 SMN setter av 100 millioner kroner** fra samfunnsutbytte til frivillighet, kultur, idrett, og lokale feiringer i hele regionen.

Q4

- **Resultat før skatt** 703 millioner kroner
- **SpareBank 1-alliansen fylte 25 år i november.** Alliansen samarbeider om felles plattform og merkevare, og består i dag av 14 selvstendige, solide og lønnsomme sparebanker med sterke markedsposisjoner over hele landet
- **SpareBank 1 Regnskapshuset SMN inngikk en nasjonal avtale med LO** hvor de blir eneleverandør av regnskaps- og rådgivningstjenester til selvstendig næringsdrivende gjennom fordelsprogrammet LO-selvstendig

- **Årets konjunkturbarometer for næringslivet i regionen** lagt frem i november 2021, inklusive bærekraftsbarometer. Konjunkturbarometeret bekrefter en positiv utvikling for regionen og generelt høy optimisme, samtidig som bærekraftsbarometeret avdekker at det ikke er en grønn omstilling på gang i midtnorsk næringsliv – enda
- **Aksjefondet ODIN Bærekraft ble lansert.** Som et aktivt forvaltet og bærekraftig aksjefond investerer ODIN Bærekraft i bærekraftige kvalitetsselskaper over hele verden.

Dette er SpareBank 1 SMN

Historien til SpareBank 1 SMN strekker seg tilbake til 1823, da 44 av Trondheims bedrestilte menn betalte til sammen 1596 spesidaler for å få startet en sparebank. Mennene var opptatt av å bygge samfunnet, og de så at samfunnet behøvde en bank.

Bankens stiftere ønsket at samfunnet skulle eie banken, og allerede i 1840 begynte Trondhjems sparebank å bruke deler av overskuddet til å støtte prosjekter som skulle komme lokalbefolkningen til gode. I løpet av de neste hundre årene ble det startet sparebanker over hele regionen. Siden 1990-tallet har mange av disse sparebankene blitt slått sammen med det som en gang var Trondhjems Sparebank, og disse utgjør i dag SpareBank 1 SMN.

Verdigrunnlaget fra 1823 har vært en del av SpareBank 1 SMN sitt DNA i snart 200 år og hovedmålet er å gi god økonomisk rådgivning for å sikre hverdagsøkonomien til folk og bedrifter, i gode og dårlige tider. Det er i tøffe tider man viser hva man er laget av, og gjennom snart to år med koronapandemi har fokus vært på nettopp å sikre kundenes økonomi og å hjelpe dem gjennom krisen.

I dag er SpareBank 1 SMN mye mer enn en bank. Det er regionens ledende finanshus og tilbyr kundene et helhetlig tilbud innen bank, regnskap og eiendomsmegling. I tråd med ønsket til bankens stiftere, er lokalsamfunnet fremdeles konsernets største eier og får hvert år sin rettmessige del av overskuddet gjennom *samfunnsutbyttet*.

Visjon og verdier

«Sammen får vi ting til å skje» er visjonen til SpareBank 1 SMN, støttet av verdiene *helhjerta, ansvarlig, likandes og dyktig*.

Selskapene i SpareBank 1 SMN-konsernet har i dag ulike visjoner og verdier. Konsernet har en ambisjon om å samle alle under samme visjon og verdier innen jubileumsåret 2023.

Strategisk retning mot 2023

SpareBank 1 SMN skal være det ledende finanskonsernet i Midt-Norge, og blant de best presterende i Norden. Konsernet skal skape finansielle verdier, bygge samfunnet i regionen og ta sin del av ansvaret for en bærekraftig utvikling.

Konsernet har tydelige mål innen lønnsomhet, soliditet og effektivitet:

- **Lønnsom** med 12 prosent egenkapitalavkastning
- **Solid** med ren kjernekapitaldekning på 16,9 prosent. Utdelingsgrad om lag 50 prosent
- **Effektiv**. Årlig kostnadsvekst i konsernet skal begrenses til 2,0 prosent innenfor eksisterende virksomhet
- **Styrket markedsposisjon**. Ambisjon om å være nummer én innen konsernets virksomhetsområder
- **Flere fornøyde kunder**. Ambisjon om å ha de mest fornøyde kundene innen alle virksomhets- og markedsområder

- **Stolte og engasjerte ansatte.** Ambisjon om å ha de mest engasjerte medarbeiderne i finansbransjen i Norge
- **Kvalitet** i alt arbeid

Med sterke kunderelasjoner og høy avkastning over tid har SpareBank 1 SMN et godt fundament å bygge videre på.

Fem strategiske prioriteringer ble i 2020 løftet som spesielt viktige i perioden frem mot 2023. Arbeidet med alle fem prioriteringer er godt i gang.

De fem strategiske prioriteringene er:

- **Skape «Ett SMN»** gjennom bedre samspill mellom støttefunksjoner, forretningsområder og datterselskap
- **Øke digitaliseringen og bruk av innsikt** for å sikre relevante og fremtidsrettede løsninger
- **Lede an i utviklingen av sparebank-Norge** ved å utfordre både samarbeidspartnere og konkurrenter og utnytte utviklingskraften i SpareBank 1-alliansen
- **Integrere bærekraft** i forretningen og stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge gjennom å være en pådriver for grønn omstilling, en partner for inkluderende samfunnsutvikling og en veiviser for ansvarlig forretningskultur
- **Utnytte kraften i eiermodellen** til å skape stolthet og engasjement blant ansatte og folk flest gjennom å bidra til regionens utvikling og verdiskaping

Bærekraft

Helhetlig konsernstandard

Som regionens største finanskonsern skal SpareBank 1 SMN stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge. I konsernets forretningsstrategi er bærekraft en av fem strategiske prioriteringer, og hvordan konsernets skal arbeide med bærekraft er konkretisert i en styrevedtatt bærekraftsstrategi. Strategien bygger på vesentlighets- og påvirkningsanalysen som ble gjennomført høsten 2020, og operasjonaliseres gjennom mål- og nøkkelresultater i hvert forretningsområde. Samordning og utvikling av en helhetlig konsernstandard for bærekraft foretas av konsernets styringskomité for bærekraft.

SpareBank 1 SMN har satt bærekraft i system, og baserer seg på FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift i dette arbeidet. Disse kan du lese mer om på unepfi.org/banking/bankingprinciples. Konsernet deler og publiserer rapporter, sertifiseringer, retningslinjer og andre relevante dokumenter fra dette arbeidet i et åpent, tilgjengelig bærekraftsbibliotek på smn.no/barekraft

Bærekraft satt i system i SpareBank 1 SMN-konsernet

Fokus på verdiskaping - Muligheter og risiko

SpareBank 1 SMN utvikler kontinuerlig sine forretningsmodeller og rammeverk for risikostyring, både for å understøtte egne vekstambisjoner og EUs seks miljømål (se ec.europa.eu), og for å ivareta gjeldende lover og forskrifter. Utviklingsarbeidet vil ha påvirkning på konsernets kundetilbud og skal:

- Øke kundeverdien gjennom å tilby verdibasert rådgivning og kundetilbud som akselererer den grønne omstillingen blant folk og bedrifter flest

- Øke ansattverdien gjennom å tiltrekke og beholde engasjerte medarbeidere som leverer de beste kundeopplevelsene
- Øke aksjonærverdien gjennom å realisere mål for lønnsom vekst med minimalt klimabidrag gjennom helhetlig virksomhets- og risikostyring

Neste steg - Mål og tiltak i 2022

Sentrale mål og tiltak i konsernets plan for arbeidet i 2022 er:

- Øke andelen utlån/omsetning som kvalifiserer som bærekraftig, økonomisk aktivitet (Grønn Brøk, også kalt Green Asset Ratio «GAR»)
- Måle og rapportere utvikling i klimabidraget for eksisterende og nye kunder i porteføljen
- Redusere konsernets direkte klimafotavtrykk med åtte prosent gjennom digitalisering, elektrifisering og gjenbruk
- Forsterke sosiale rettigheter og like muligheter i konsernets kundetilbud
- Stimulere til innovasjon og kompetanseutvikling i konsernets markedsområder

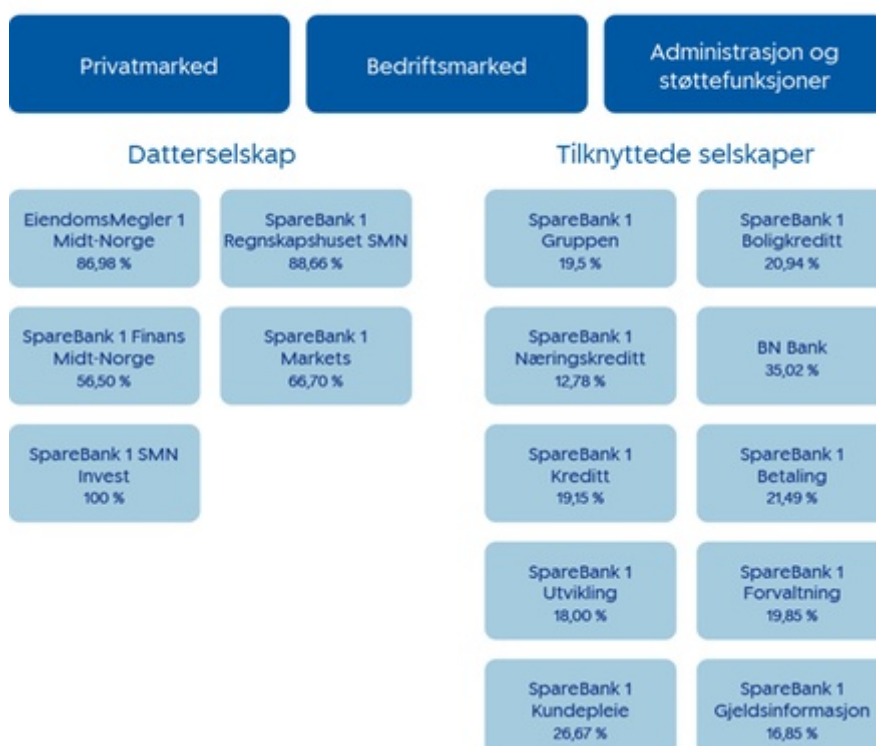
Les mer om SpareBank 1 SMN sitt arbeid med bærekraft på smn.no/barekraft

Organisering av SpareBank 1 SMN

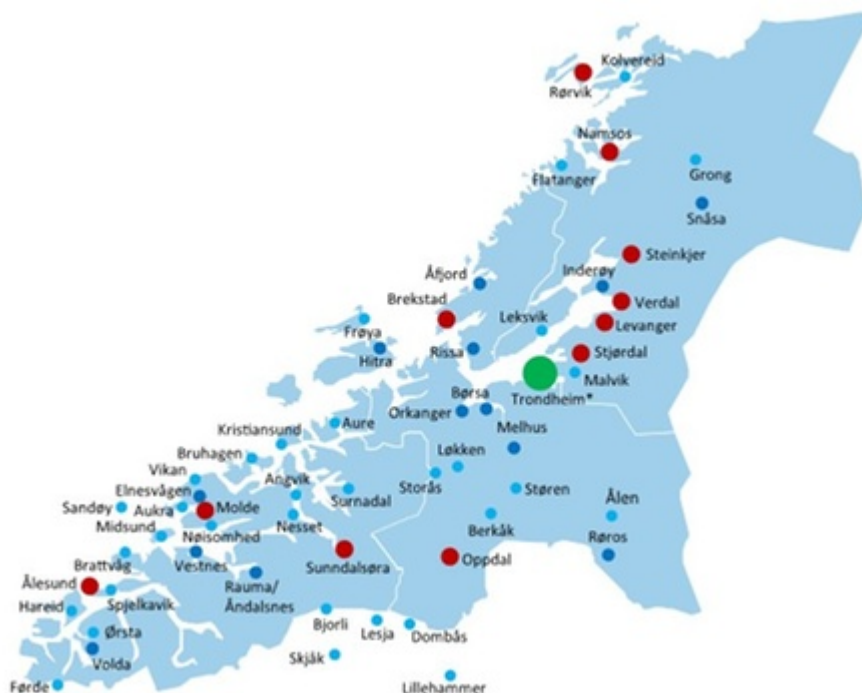
SpareBank 1 SMN er en selvstendig regional sparebank med lokal forankring, og er en av seks eiere i SpareBank 1-alliansen. Gjennom alliansen og egne datterselskaper tilbyr SpareBank 1 SMN konkurransedyktige produkter innen finansiering, sparing, forsikring og betaling, samt eiendomsmegling, leasing, regnskapstjenester og kapitalmarkedstjenester.

Konsernets organisering bygger på følgende struktur:

Forretningsområder i SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SMN er regionens ledende finanskonsern og jobber både mot privat- og bedriftsmarkedet. Hovedkontoret ligger i Trondheim og konsernet har omtrent 65 kontorer rundt i regionen, 14 av disse er finanshus hvor bank, regnskapshus og megler er til stede på samme plass. Konsernet har med sine datterselskaper cirka 1650 ansatte.

- I Trondheim ligger konsernets hovedkontor pluss flere enkeltstående og samlokaliserte kontorer for både bank, regnskapshus og eiendomsmegler
- Lokasjoner merket med røde prikker er finanshus
- På lokasjoner merket med mørkeblå prikker er to kontorer samlokalisert
- I tillegg til disse kontorene har SpareBank 1 Markets kontor i Oslo

Datterselskaper

EiendomsMegler 1 Midt-Norge

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er et heleid datterselskap av SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Nordmøre og SpareBank 1 Søre Sunnmøre. EiendomsMegler 1 Midt-Norge eier Brauten Eiendom og er en del av EiendomsMegler 1-alliansen, landets største leverandør av eiendomsmeglertjenester. Selskapet har over 300 ansatte fordelt på mer enn 30 kontorer i hele Trøndelag og Møre og Romsdal, og arbeider med nærings-, nybygg-, utleie-, og landbruksmegling.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN er et datterselskap av SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Søre Sunnmøre, SpareBank 1 Gudbrandsdal og SpareBank 1 Lom og Skjåk. SpareBank 1 SMN er den største eieren og selskapet har rundt 500 medarbeidere på over 40 steder i Trøndelag, Møre og Romsdal og i Innlandet. Selskapet er et fullverdig økonomi- og teknologihus, og er en av de tre største aktørene i regnskapsbransjen i Norge. I tillegg til tradisjonelle regnskapstjenester og -systemer tilbyr selskapet

tjenester innen lønn, HR, skatt og avgift, eierskifte og IT. I samarbeid med banken tilbyr de også tjenesten Bank+Regnskap som samler alt rundt bedriftens økonomi på én plass.

SpareBank 1 Markets

SpareBank 1 Markets er et verdipapirforetak med et komplett produktspekter. Selskapets ambisjon er å være et ledende norsk kapitalmarkedsmiljø som i samarbeid med eierbankene kan levere alle kapitalmarkedstjenester. Rådgivning og tilrettelegging av fremmed- og egenkapitalfinansiering for kunder er viktige tjenesteområder. Det utføres også både kunde- og egenhandel i aksjer og aksjederivater, rente- og valutainstrumenter, samt obligasjoner. SpareBank 1 SMN eier 66,70 prosent av selskapet.

SpareBank 1 Markets har i 2021 styrket sin markedsposisjon og hatt en betydelig inntektsvekst. 2021 har vært preget av økte inntekter innenfor spesielt Investment Banking og aksjemegling. Det har vært et godt samarbeid med eierbankene, og dette har generert inntekter innenfor alle forretningsområder. SpareBank 1 Markets har tatt en betydelig posisjon for innhenting av kapital til teknologiselskaper og selskaper som bidrar til en bærekraftig økonomi. Totalt deltok selskapet i aksjeemisjoner pålydende NOK 35 milliarder, og obligasjonsemissjoner pålydende NOK 6,9 milliarder innenfor disse sektorene. Ved utgangen av 2021 var det 169 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge

SpareBank 1 Finans Midt-Norge tilbyr leasing, salgspantlån og fakturasalg til om lag 35.000 privatkunder og 5000 bedriftskunder. Selskapet formidler sine produkter via eierbanker, bilforhandlere og noe direktesalg. SpareBank 1 Finans Midt-Norge har en forvaltningskapital på 10 milliarder kroner og er representert i fylkene Trøndelag, Møre og Romsdal, Vestland, Vestfold og Telemark, Innlandet og Viken.

Andelen objekter som finansieres med elektriske eller hybride drivlinjer er sterkt økende, dette gjelder både leasing og salgspantlån. Vel 11 prosent av porteføljen består av elektriske eller hybride drivlinjer, og andelen er økende både innenfor privatmarked og bedriftsmarked. SpareBank 1 Finans Midt-Norge er opptatt av å tilby konkurransedyktige produkter gjennom grønn finansiering og er også deleier i bilabonnementselskapet Fleks. Kredittpolicyen i selskapet gir tydelige retningslinjer for ulike krav til virksomheter, produkter og bransjer. Det er også tatt inn særlige hensyn til bærekraft knyttet til både objekter og kunder, og ESG er en viktig del av malverket for kredittvurderinger i selskapet.

SpareBank 1 SMN Invest

SpareBank 1 SMN Invest AS sin strategi har vært å investere i regionale såkorn-, venture- og private-equity fond og direkte i vekstselskaper med nasjonalt og internasjonalt potensial. Selskapet har aksjer til en verdi av 592 millioner kroner ved utgangen av 2021. Investering i aksjer er ikke lenger innenfor konsernets strategi, og fokus fremover vil være å forvalte nåværende portefølje sammen med andre anleggsaksjer i banken.

SpareBank 1-alliansens selskap

SpareBank 1-alliansen består av 15 selvstendige sparebanker som samarbeider om felles plattform og merkevare. Samarbeidet er organisert gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA med deres datterselskaper, i tillegg til flere direkte eide selskaper av SpareBank 1-bankene.

SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen er 19,5 prosent. SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Factoring AS, Modhi Finance AS og

SpareBank 1 Spleis AS. SpareBank 1 Gruppen eier 65 prosent av Fremtind Forsikring AS. I tillegg har SpareBank 1 SMN sammen med andre SpareBank 1-banker direkte eierskap i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, SpareBank 1 Kreditt AS, SpareBank 1 Betaling AS, SpareBank 1 Forvaltning AS og BN Bank ASA.

Interessenter og medlemskap

Interessenter

Konsernets vesentlige interessenter ble identifisert som en del av interessentanalysen i 2020. En oppsummering av de mest vesentlige interessentene vises i figuren nedenfor, og interessentanalysen er publisert i sin helhet på smn.no/barekraft.

Medlemskap

SpareBank 1 SMN støtter eller har gitt sin tilslutning til følgende eksterne initiativ, chartre eller prinsipper for det økonomiske, miljømessige eller samfunnsmessige området:

- UNEPFIs Principles for Responsible Banking
- UN Global Compact Norge
- Miljøfyrtårn

Se vedlagte oversikt over SpareBank 1 SMN sine medlemskap i bransje-, lobby- og andre norske og internasjonale organisasjoner.

Virksomheten

Privatmarked

Økte markedsandeler og gode resultater

SpareBank 1 SMN er markedsledende både på eiendomsmegling og banktjenester for privatmarkedet. Det har vært et godt år for privatmarked med økte markedsandeler for bank og økt salg og inntekter hos megler.

Samlokalisering flere steder i regionen har gitt positive resultater. Konsernet bygger sterke kompetansemiljø og øker kvaliteten i kundeleveransene. Meglere og bankrådgivere jobber tettere sammen, og kan gi kunder et mer helhetlig tilbud i forbindelse med både salg og kjøp av bolig.

Også innenfor landbrukssegmentet åpner samlokaliseringen for et bedre samspill. Landbrukskunder har ofte behov for både megler, bank og regnskapstjenester, og flere steder kan konsernet nå tilby dette. Den støtten SpareBank 1 SMN kan bistå med ved generasjonsskifte er et godt eksempel på hvordan bredden i konsernet sammen styrker kundetilbudet.

Proessen med samlokalisering har pågått gjennom året og SpareBank 1 SMN forventer å se tydeligere resultater av endringene gjennom 2022.

Økt effektivitet

Privatmarkedet har vært gjennom store endringer i løpet av året. Finansrådgivere har i større grad fått mer spesialiserte roller og arbeider mer teambasert.

– Det har vært et bra år for privatmarkedet, selv om vi har vært gjennom store endringer. Vi har hatt en positiv trend i alle markedsområder og har tatt markedsandeler de fleste stedene. Vi har også økt effektiviteten per årsverk gjennom vesentlige forbedringer, blant annet i låneprosessen, sier Nelly Maske, konserndirektør privatmarked.

Spesielt har SpareBank 1 SMN hatt god vekst på Sunnmøre, hvor det har vært flere nyansettelser i 2021.

Konserndirektøren trekker frem at de har lyktes spesielt godt med en målrettet satsing på data og analyse. Dette har bidratt til å gi gode kundeopplevelser gjennom digital kommunikasjon og proaktiv rådgivning. Kundereisene fører til at kundene oppfatter SpareBank 1 SMN som mer relevante. Målrettede initiativer og et sterkt fokus på gode kundeopplevelser har bidratt til lojale kunder og redusert avgang. Ett av initiativene har vært å tilby månedlig sekundering på forbruk knyttet til bilhold for et utvalg av kundene våre. Dette har fått god oppslutning. Denne innsikten kan hjelpe oss å stimulere til et mer bærekraftig forbruk som et bidrag til å optimalisere kundens privatøkonomi.

Videre har digitalbanken blitt videreutviklet for å møte den enkelte kundes behov. Mine kjøretøy er lansert som en pilot og gir kunder en oversikt over utgifter og tjenester knyttet til sitt bilhold. Mine kjøretøy er utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Finans, SpareBank 1 Utvikling, Fremtind Forsikring og Fleks AS.

En bred satsning på sparing har gitt gode resultater gjennom året. SpareBank 1 SMN ser at kundene i stor grad bruker digitale tjenester for å kjøpe sparing. Det digitale salget av spareavtaler økte med langt over 100 prosent fra foregående år, både i antall og volum. Gjennom året har banken lansert flere datadrevne kundeprogrammer for å gi kundene bedre oversikt over sin sparing, og for å gi tips og råd innenfor sparing.

Bankdriften har tidvis vært preget av koronapandemien gjennom året, men i mindre grad enn i 2020.

– Mange kunder har endret adferd som følge av pandemien ved at de i større grad tar kontakt via telefon og digitalt. Det har vært høy trafikk til kundesentrene som til tider har vært krevende, forteller Nelly Maske.

Privatmarked ser også at den digitale andelen av salget øker. Ved utgangen av 2021 var hele 71 prosent av salget digitalt eller startet i digitale kanaler. Ser vi bort fra verdipapirfond er andelen 43 prosent.

Et av de aller beste årene

For EiendomsMegler 1 Midt-Norge ble 2021 et av deres aller beste år, og de har befestet sin posisjon i markedet på alle segmenter. Markedsandelen har hatt en sidelengs utvikling på bruktbolig og er økende både innen landbruk, næringseiendom og nybolig. Spesielt på næringssiden har de hatt en kraftig inntektsøkning.

– I Trondheim har vi i 2021 etablert tjenesteleveranse til forbruker og profesjonelle kunder på boligutleie. Boligutleie kompletterer våre tjenester med salg av nye og brukte boliger, og gjør at vi har et komplett tjenestetilbud til kundene, i samspill med eierbank på finansiering og forsikring. Satsningen har vært måloppfyllende som et nytt forretningsområde, i tillegg til at vi ser et stort samhandlingspotensial, sier Kjetil Reinsberg, administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge.

Siden sommeren 2020 har megleren opplevd en positiv effekt på dynamikken i boligmarkedet som følge av korona, og særlig innenfor salget av fritidsboliger og nye boliger, samt næringsmarkedet. Vi forventer at både fritidsboligmarkedet og nybyggmarkedet, særlig i Trondheim, vil være godt også neste år.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge har i løpet av året kjørt flere gode lean-prosjekter med ansatte fra megler tjenester, næring og nybolig. Det er forventet at disse prosjektene vil bidra til gode resultater i 2022. De viktigste læringspunktene fra lean-prosjektene kan sies å være forståelsen for hva interne og eksterne kunder faktisk trenger, hva de er villig til å vente på og betale for-, og hvordan vi som finanshus mest mulig effektivt kan levere denne kunde verdien. Samtidig settes alle ansatte i stand til, og får myndighet og ansvar for, å drive kontinuerlig forbedring av egen arbeidsplass og arbeidshverdag.

Bærekraftige samspill

SpareBank 1 SMN ønsker å gjøre det enklere å velge bærekraftige løsninger, og privatmarkedet sin grønne portefølje vokser stadig. I 2021 lanserte SpareBank 1 SMN nye grønne boliglån i ung-segmentet og grønt landbrukslån, i tillegg til tjenesten Mitt klimaspor i digitalbanken.

Alle fondene som SpareBank 1 SMN tilbyr er merket med en bærekraftscore. I november ble fondet ODIN Bærekraft lansert, dette følger den strengeste bærekraftsrapporteringen og gjør det enda enklere for kunder å velge bærekraftig sparing.

Også hos EiendomsMegler 1 Midt-Norge og i deres bransje er det et økende fokus på bærekraft.

– Vi har flere oppdrag på nybygg som er preget av grønn finansiering i tillegg til at vi får salgsoppdrag på flere og flere miljøbygg, forteller Kjetil Reinsberg.

Det er et stort potensial for samhandling mellom bank og megler og andre kompetansemiljø i konsernet og det jobbes for å ta ut dette potensialet i enda større grad i kommende år.

Videre vekst neste år

Forventningene for 2022 er et mer normalisert boligmarked, økt forbruk og noe lavere sparing. Både bank og megler har forventninger og ambisjoner om videre vekst neste år.

– Vi har ambisjoner om ti prosent vekst neste år. Vi skal ta markedsandeler gjennom økt rekruttering av nye kunder, redusert avgang og økt proaktivt arbeid mot porteføljen for å øke produktbredden. Særlig skal vi styrke veksten i Sunnmøre og Trondheim og ta en større andel nasjonale LO-kunder, sier Nelly Maske.

– Vi fikk omsetningsvekst i 2021 og ambisjonene for neste år er videre vekst. Markedet er volatilt og vi er veldig drevet av markedet, men i vår region er det et godt og stabilt eiendomsmarked. Alle segmentene er positive og det er ingen mørke skyer på himmelen, sier Kjetil Reinsberg.

Kjernetall for Privatmarked og EiendomsMegler 1 Midt-Norge

Privatmarked	2021	2020
Innskudd	50,7 mrd	47,5 mrd
Utlån	137,6 mrd	129,1 mrd
Antall kunder	249.482	245.697
Antall årsverk	360	369
Resultat før skatt	1.167 mill	1.093 mill
EiendomsMegler 1	2021	2020
Antall solgte boliger	7.763	7.164
Antall årsverk	233	227
Resultat før skatt	71 mill	52 mill

Bedriftsmarked

Aldri hatt tettere samarbeid

Det har vært et godt år for bedriftsmarkedet, men et år som fortsatt i stor grad har vært preget av korona. Interne omstillingsprosesser har ført til tettere og bedre samhandling mellom SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

Etter å ha slitt i flere år ser bedriftsmarkedet i banken en bedring i utsiktene innen olje- og offshorenæringen. Innen næringseiendom ser også utsiktene bedre ut, mens fiskeri og havbruk holder seg stabilt bra. Spesielt innen SMB-markedet har banken sett gode resultater som følge av målrettet satsning mot nye kunder.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har befestet sin posisjon som markedsleder blant annet gjennom oppkjøp av to selskaper. De kjøpte også et tredje selskap i 2021. De har kommet langt på reisen fra å være regnskapsfører til fullverdig regnskapsrådgiver, og har brukt tid på å rigge bedriften og å «sette laget».

Som sparringspartner, og ikke kun en regnskapsfører, kan de i større grad effektivisere de administrative prosessene, og hjelpe kundene med å belyse hva de bør gjøre mer og mindre av for at bedriften skal bli mer lønnsom og vokse.

Ved å ta i bruk ny teknologi har de kunnet tilby nye, moderne regnskapssystemer som effektiviserer økonomifunksjonene hos kundene.

I 2021 lanserte de også nyheten HR-tjenester, en kunderettet og fleksibel tjeneste som støtter bedrifter i HR-hverdagen og kan hjelpe med blant annet å tiltrekke kandidater, lover og regler og utvikling av ansatte.

På tampen av året ble SpareBank 1 Regnskapshuset SMN valgt som nasjonal leverandør av regnskapstjenester til LO Selvstendig, et samarbeid mellom LO-forbund som organiserer selvstendig næringsdrivende.

Pandemien har vært krevende

Bedriftsmarkedet er fortsatt preget av pandemi og dels strenge restriksjoner, og året har bydd på store utfordringer for mange kunder i flere bransjer.

Banken har fått god oversikt over risiko og hvilke bransjer som har blitt hardt rammet, og har god kontroll knyttet til risiko rundt korona. Risikoen har blitt håndtert på en god måte og det er lite sannsynlig at det kommer noen større tap som følge av pandemien.

– Det har blitt tydeligere i 2021 enn året før hvem som har hatt utfordringer. Vi er komfortable i krise, det er da vi skiller oss fra andre banker. Vi har vært der og støttet næringslivet hele veien og vi har sett en voldsom vekst både av kunder og markedsandeler, sier Vegard Helland, konserndirektør bedriftsmarked.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har brukt mye tid på koronahåndtering og spesielt håndtering av de ulike kompensasjonsordningene fra myndighetene.

– Her har vi spilt en sentral rolle for mange kunder ved at vi har satt oss inn i de ulike reglene for å kunne rådgi kundene rundt hvilke muligheter som finnes. Vi har hatt en viktig kontrollfunksjon i dette arbeidet ved at vi har gått gjennom og sikret at grunnlaget som sendes fra kundene har vært korrekt. Det har vært en omfattende jobb, men samtidig en naturlig rolle for oss som bedriftens nærmeste sparringspartner, sier Arne Nypan, administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

Samlokalisering gir resultater

Samlokalisering av forretningsområdene i finanshus flere steder i regionen har gjort det enklere å tilby en mer helhetlig tjeneste. I motsetning til mange andre kan SpareBank 1 SMN tilby både bank og regnskapstjenester til bedriftskundene.

Gjennom året har det vært fokus på at rådgiverne har med seg hele produktspekteret ut til kundene.

Bredden i produkttilbudet er et konkurransefortrinn og det er avgjørende at kundene ser verdien av denne helhetlige tilnærmingen.

– Samlokalisering av kontorer har resultert i et tettere samarbeid mellom banken og regnskapshuset. Vi har blitt bedre kjent, vi jobber tettere sammen enn noensinne og vi har blitt mer kundeorientert. Dette forenkler hverdagen for kundene som føler at de får bedre rådgiving og et mer helhetlig tilbud, sier Vegard Helland.

– Sammen har vi utviklet konseptet Bank+Regnskap, og det vil lanseres flere nye kundekonsepser i tiden fremover. Vi jobber hardt for å kunne tilby banktjenester gjennom regnskapssystemene som kundene i dag allerede bruker og vi tar stadig i bruk ny teknologi, sier Arne Nypan.

Digitalt har det også vært samlokalisering ved at nettsidene til SpareBank 1 Regnskapshuset har blitt en del av smn.no.

Bærekraft på agendaen

– Vi jobber mye med bærekraft og hva det betyr for næringslivet og banken. Vi har jobbet med kartlegging innen flere bransjer, for å forstå bedre hva det betyr for kundene, sier Vegard Helland.

Resultater fra SpareBank 1 SMN sitt bærekraftsbarometer har vist at krisen er større enn forståelsen hos store deler av næringslivet. Fokus fremover blir derfor intern kompetansebygging slik at rådgiverne i større grad skal kunne bistå kunder med grønn omstilling.

I tillegg har SpareBank 1 SMN i samarbeid med SINTEF lansert en støtteordning for SMB-bedrifter i Midt-Norge som ønsker å omstille seg å bli grønnere, smartere og mer nyskapende. Støtteordningen er finansiert av konsernet sitt samfunnsutbytte.

I 2020 leverte SpareBank 1 SMN-konsernet sitt første energi- og klimaregnskap. Dette ble utarbeidet av SpareBank 1 Regnskapshuset SMN. De var det eneste regnskapsførerforetak i Norge som utarbeidet et energi- og klimaregnskap det året og ser allerede at dette er et område i vekst.

– Allerede i år fakturerer vi flere store kunder på bærekraftsrapportering. Neste år skal vi ta ut dette potensialet i større grad, sier Arne Nypan.

Store ambisjoner

Både bank og regnskapshus har store ambisjoner for 2022.

- Ambisjonene våre for neste år er kraftig vekst i både antall kunder og volum. Videre skal vi ytterligere redusere tap og fortsette å vinne nye kunder, sier Vegard Helland.
- Vi kommer til å fortsette å være på utkikk etter gode partnere som kan være med å styrke laget videre. Vi har allerede store markedsandeler nord i Trøndelag, Trondheim og Møre, og det skal vi fortsette å ha. I andre områder hvor vi er i en utfordrerposisjon skal vi ta markedsandeler, sier Arne Nypan.

Bedriftsmarked har også ambisjoner om å utvikle nye kundetilbud og tjenester for alle bedriftskunder, hver for seg i bank og regnskapshus, men ikke minst sammen.

Kjernetall for Næringsliv og Regnskapshuset

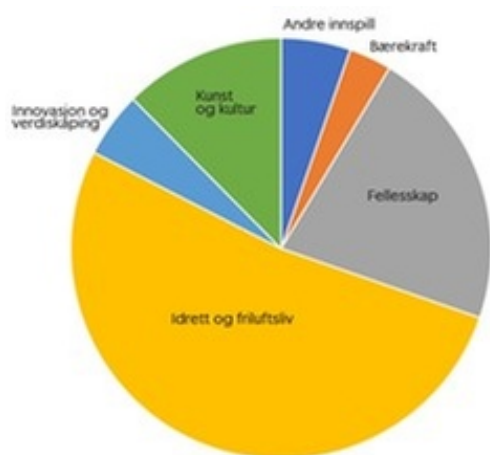
Næringsliv	2021	2020
Innskudd	59,6 mrd	49,4 mrd
Utlån	47,6 mrd	44,8 mrd
Antall kunder	17.727	15.564
Antall årsverk	165	156
Resultat før skatt	795 mill	113 mill
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	2021	2020
Antall kunder	11.249	10.712
Antall årsverk	457	446
Resultat før skatt	85 mill	110 mill

Samfunnsutbytte

Det midtnorske samfunnet er den største enkelteieren i SpareBank 1 SMN. Lokalsamfunnenes andel av bankens resultat, kalles samfunnsutbytte. Midlene skal gå til å støtte gode prosjekter som bygger og utvikler Midt-Norge og gjør regionen til en bedre plass å bo og virke.

Over 10.000 innspill om hva samfunnsutbyttet bør investeres i

Samfunnsutbyttet var i 2021 på 323 millioner kroner. Av dette ble 200 millioner kroner avsatt til investering i ulike prosjekter i regionen. Videre ble 123 millioner kroner tilført Sparebankstiftelsen SMN, som er samfunnets «sparebøsse». Dette betyr en betydelig styrking av muligheten til å støtte lokalsamfunnene i Midt-Norge. Det er lagt ny strategi for hvordan samfunnsutbyttet skal disponeres for å sikre størst mulig verdi for samfunnet.

10.124 personer og over 100 nøkkelpersoner og samarbeidspartnere ga sin mening

Som en del av dette arbeidet gjennomførte SpareBank 1 SMN våren 2021 en bred innspillsrunde i Midt-Norge. Enkeltpersoner og organisasjoner fikk mulighet til å si hva de ønsker at samfunnsutbyttet skal investeres i. Over 10.000 innspill fra enkeltpersoner og over 100 innspill fra møter med organisasjoner og ressurspersoner ga verdifull retning.

– Som ventet var det stort engasjement rundt kategorien idrett og friluftsliv. Det var også en klar anbefaling om å bidra til levende lokalsamfunn, å arbeide for at barn og unge skal sikres like rettigheter og muligheter samt å bidra til grønn innovasjon og verdiskaping. Innspillene legges til grunn for valg av tiltak og retning for samfunnsutbyttet de neste årene, sier Eli Arnstad, banksjef, samfunnsutbytte.

Koronadugnad og gjenåpning

Da koronapandemien brøt ut i 2020, ble 100 millioner kroner av samfunnsutbyttet øremerket koronarelatert støtte til frivilligheten, kulturlivet og lokalsamfunnene.

SpareBank 1 SMN kalte dette «Koronadugnaden».

Gjennom ulike støtteordninger ble midlene brukt til tiltak som lettet situasjonen for organisasjoner, kulturliv og lokalsamfunn. Målet var å sikre frivilligheten og skape samhold og aktivitet i en annerledes tid. Dette arbeidet ble videreført i 2021 da korona fortsatte å skape usikkerhet for kulturlivet, lag og organisasjoner.

I forbindelse med at utsiktene ble lysere og gjenåpningen nærmet seg, ble det avsatt 100 millioner kroner for å bidra til å få fart på samfunnet igjen. I løpet av høsten 2021 ble det gitt støtte til flere hundre aktiviteter for å skape liv i våre lokalsamfunn og bidra til at de aktørene som hadde hatt de største utfordringene gjennom korona kunne få oppdrag igjen.

Tiltakene ble møtt med stort engasjement og skapte formidabel aktivitet. Størst var aktiviteten i Trondheim hvor over 115 000 personer deltok på nærmere 300 små og store arrangementer.

Ved utgangen av 2021 er konsernet igjen forberedt på å kunne være en støttespiller dersom nye mutasjoner av koronaviruset skaper utfordringer for lokalsamfunnene i Midt-Norge.

SpareBank 1 SMN nådde bredt ut med innspillskampanjen og ulike støtteordninger i koronadugnaden, både i tradisjonelle og sosiale medier. For konsernet er denne type synlighet viktig for å kunne bygge kunnskap om betydningen av samfunnsutbytte og kraften i eiermodellen.

Andre større aktiviteter i 2021:

- **Etablering av bærekraftsprogram med SINTEF**

I løpet av 2021 er det startet et program i samarbeid med SINTEF hvor målet er å bistå midtnorske bedrifter i grønn omstilling. Sammen skal vi hjelpe etablerte små og mellomstore bedrifter (SMB) i Midt-Norge med å digitalisere, automatisere og bli mer bærekraftige. Dette er en unik mulighet til å dra nytte av SINTEF sin ekspertise samtidig som samfunnsutbytte dekker halve deltakeravgiften for bedriftene og dermed gir flere muligheten til å delta.

- **SpareBank 1 SMN Talentstipend**

1,2 millioner kroner ble delt ut i talentstipend. Dette ble fordelt på 30 unge talenter innen kultur, idrett og nærings- og samfunnsutvikling i Midt-Norge.

- **Sommerjobb for unge**

SpareBank 1 SMN bidro med tilskudd til 633 sommerjobber for ungdom i nok en sommer preget av koronarestriksjoner. Sommerjobb-prosjektet ble gjennomført i samarbeid med Sparebankstiftelsen SMN.

- **Lansering av samfunnsportalen**

I 2021 lanserte konsernet en egen nettside som gir en oversikt over alle prosjekter som har mottatt støtte fra samfunnsutbytte. I første omgang strekker historien seg tilbake til 2007. Planen er å utvikle oversikten videre slik at man inn mot jubileet i 2023 skal ha en tilnærmet full oversikt over alle tildelinger gjennom bankens historie. Se samfunnsportalen på samfunnsutbytte.smn.no

Gjennom 2021 har SpareBank 1 SMN mottatt 2934 søknader om støtte. Av disse er 1923 innvilget. Totalt søkebeløp var 286.924.715 kroner, og samlet er det tildelt 163.866.599 kroner i støtte fra samfunnsutbyttet.

Sammen får vi ting til å skje

– Gjennom vår eiermodell har vi en nær og tett tilknytning til samfunnet rundt oss, og den har vart i snart 200 år. Samfunnsutbytte gir oss mulighet for å investere allmenntilgjengelige midler på en slik måte at det bygger og utvikler vår region til et bedre sted. Vi ser frem til å gjøre dette også fremover, sammen med ildsjeler, kompetansemiljø og alle som får ting til å skje i vår region, sier Eli Arnstad.

Mennesker og organisasjon

Lønn og bonusordninger

Lønn og bonusordninger er nærmere beskrevet i rapport om lønn til ledende ansatte publisert på smn.no /barekraft.

Endring og omstilling

Enhver organisasjon må kontinuerlig tilpasse seg endringer i omgivelsene sine. Høsten 2020 gjennomførte SpareBank 1 SMN en stor organisasjonsendring. Endringsprogrammet fikk navnet Ett SMN. Det har som mål å sikre et enda mer slagkraftig konsern, og skal bidra til at organisasjonen leverer enda bedre tjenester til kundene.

I 2021 har SpareBank 1 SMN jobbet med å innarbeide ny organisering, nye grensesnitt og å sikre at organisasjonen virker best mulig i tråd med målet for Ett SMN. Mange har fått nye roller, nye kolleger og nye oppgaver. Dette har vært en krevende prosess i en tid med korona hvor mange ansatte har vært på hjemmekontor store deler av året.

På tross av dette har konsernet i løpet av 2021 sett gevinster både gjennom økt effektivitet, og konsernfunksjoner som utgjør sterke kompetansemiljø og leverer tjenester av høy kvalitet til alle forretningsområdene.

Kompetanseutvikling og rekruttering

SpareBank 1 SMN sin viktigste ressurs er de ansatte. For å lykkes med å levere de beste kundeopplevelsene og å være relevante for kundene både i dag og i årene som kommer, trenger konsernet ansatte som ønsker å utvikle seg og lære nye ting. Å tiltrekke seg de rette menneskene og å legge til rette for kompetanseutvikling er derfor høyt prioritert når konsernet skal sikre at de er relevante og konkurransedyktige i årene fremover.

I 2021 ble det gjennomført trening for alle finansrådgivere og eiendomsmeglere i konsernet innen temaet rådgivende verdisalg. Kjernen i rådgivende verdisalg er at kunden gjennom gode møter og rådgivning opplever merverdi ut over det faktiske produktet eller tjenesten kunden kjøper.

Digitalisering, bærekraft og etikk har vært fokusområder for kompetanseutvikling i konsernet i 2021.

23 medarbeidere har startet et utdanningsløp på masternivå utviklet av NTNU innen digital transformasjon i løpet av året. Effektiv bruk av nye digitale samhandlingsverktøy har også vært et viktig satsningsområde innen digital kompetanse i 2021.

Bærekraft skal gjennomsyre alt som gjøres i SpareBank 1 SMN, og konsernet skal være en pådriver for grønn omstilling i regionen. For å lykkes med denne ambisjonen må alle medarbeidere ha god kompetanse innen bærekraft. Alle ansatte har derfor i 2021 fått mulighet til å gjennomføre en grunnopplæring innen bærekraft hvor det blant annet ble brukt spillbasert læring som en del av kompetanseløpet.

I 2021 ble det gjennomført en etikk-uke hvor konsernets etiske retningslinjer ble satt i søkelyset. Hver dag denne uken mottok medarbeiderne en læringssekvens med mål om økt kunnskap og bevissthet om etikk. Denne typen læring skal konsernet fortsette årlig for å sikre at ansatte opprettholder en høy bevissthet og høy etisk standard. Dette er helt avgjørende for at konsernet skal ha den nødvendige tilliten fra omgivelsene sine.

Finansrådgivere, både innenfor privat- og bedriftsmarkedet, har gjennomført en rekke opplæringsløp og kompetanseoppdateringer når det gjelder fag, produkter, rådgivning og etikk i 2021. Målet er å sikre høy kvalitet, tillit og trygghet i kundebehandlingen. Det er også gjennomført opplæringsløp for alle ansatte i data- og informasjonssikkerhet samt lovpålagte kurs innen personvern og antihvitvasking.

SpareBank 1 er en attraktiv arbeidsgiver, og i en undersøkelse gjort av Universum blant studenter i 2021 ble SpareBank 1 rangert som nummer 2 blant de mest attraktive stedene å jobbe blant økonomistudenter. SpareBank 1 SMN jobber aktivt inn mot studiesteder for å tiltrekke seg riktig kompetanse. I tillegg til deltagelse på karrieredager og bedriftspresentasjoner har konsernet årlige summer internships og et studentprogram hvor studenter tilbys faglig utvikling og en erfaren mentor for sparring om studie- og karrierevalg.

SpareBank 1 SMN har mange svært kompetente kandidater til de alle fleste åpne stillinger. Konsernet har en klar ambisjon om å være en attraktiv arbeidsplass også fremover, og vil arbeide for å styrke sitt arbeid også mot mennesker og miljø som kan tilføre oss viktig teknologisk og digital kompetanse.

Konsernet har også et stort fokus på intern mobilitet og legger til rette for at ansatte skal få gode karriere- og utviklingsmuligheter. I 2021 fikk 38 medarbeidere en ny stilling internt, mens det ble rekruttert 183 personer eksternt.

Ledelse og medarbeiderskap

En tro på at medarbeidere presterer bedre hvis de opplever mestring, tillit og autonomi og har en meningsfull arbeidshverdag, er et viktig styringsprinsipp for SpareBank 1 SMN. Dette ligger også til grunn for ledelsesplattformen og konsernets prinsipper for ledelse.

I 2021 har det vært jevnlig digitale og også fysiske samlinger med lederne i konsernet. Ledelse i en hybrid arbeidshverdag og hvordan lederne kan legge til rette for at både team og enkeltpersoner får til et effektivt samspill og gode leveranser i en slik kontekst, har vært viktige temaer på disse samlingene.

SpareBank 1 SMN har besluttet å gjennomføre et karriereprogram for unge ansatte i første halvdel av 2022, hvor temaet er «Hvordan bli en kollega andre har lyst til å jobbe sammen med?». I dette programmet, som i øvrige utviklingsprogram i konsernet, vil det vektlegges en jevn kjønnsbalanse blant deltakerne.

I utviklingsprogram for ledere og ledertalenter har konsernet satt et mål om å ha minimum 50 prosent kvinnelige deltakere.

Engasjement og medarbeiderutvikling

SpareBank 1 SMN skal være en attraktiv arbeidsgiver med engasjerte og kompetente medarbeidere, som opplever å ha god balanse mellom jobb og fritid. Det legges til rette for dette gjennom fleksible

arbeidstidsordninger og en livsfasepolitikk som ivaretar medarbeidernes behov for tilpasning til sin livssituasjon.

Det er i 2021 gjennomført en pilot på bruk av nytt verktøy for organisasjonsmåling - Winningtemp. Piloten har vist at verktøyet gjennom hyppige målinger tilpasset de enkelte teamene gir svært nyttig informasjon og vil være et godt verktøy for utvikling av organisasjonen i årene fremover. Ett av selskapene i konsernet har tatt i bruk verktøyet full ut i løpet av 2021, mens øvrige selskap vil ta det i bruk i løpet av første kvartal 2022.

Mangfold og likestilling

SpareBank 1 SMN legger stor vekt på inkludering og mangfold. Alle som jobber i konsernet skal føle tilhørighet, og at de er en viktig del av laget. Mangfold bidrar til flere perspektiv og et mer spennende, utviklende og dynamisk arbeidsmiljø. Alle ansatte har et ansvar for å bidra til inkludering, slik at de selv og menneskene de arbeider sammen med kan utvikle seg.

Konsernet jobber aktivt for å sikre likestilling og unngå diskriminering i alle deler av arbeidsforholdet, fra stillinger lysnes ut til arbeidsforhold avsluttes. Medarbeidere skal reflektere det samfunnet SpareBank 1 SMN er en del av. Dette gjelder kulturell bakgrunn, kjønn, alder, etnisitet og seksuell legning. Det ble ikke rapportert tilfeller av diskriminering i 2021.

I 2021 ble retningslinjer mot diskriminering oppdatert og gjort tilgjengelig på smn.no. Det ble også gjort tilgjengelig kompetanseløp på bærekraft for ansatte i 2021. Dette kompetansetiltaket inneholdt informasjon om konsernets retningslinjer mot diskriminering.

Rekruttering

SpareBank 1 SMN har i 2021 jobbet aktivt både for å sikre et stort mangfold blant de som søker på stillinger i konsernet, kandidater som inviteres til intervju og de som ansettes.

Ett av tiltakene konsernet har gjort for å sikre mangfold blant søkere er å gå igjennom tekstene som brukes i stillingsannonser. En analyse av utlysningstekster ble gjort, og man fant i dette arbeidet ut at det har tidligere vært brukt en overvekt av ord og karakteristikk som øker sannsynligheten for at menn søker og reduserer sannsynligheten for at kvinner søker. På bakgrunn av dette har det ved hver ny stillingsutlysning blitt innført en gjennomgang for å sikre et balansert språk og en beskrivelse av stillingen og ønskede egenskaper som bidrar til at flere kvinner søker på stillinger i SpareBank 1 SMN.

I løpet av 2021 har konsernet også gjort informasjon om deres holdning til og arbeid med mangfold, lettere tilgjengelig i søknadsprosessen for de som vurderer å søke på stillinger. Det har også blitt tatt i bruk nye bilder som bedre speiler mangfoldet blant de ansatte.

SpareBank 1 SMN har som mål at det skal være både kvinner og menn blant kandidatene som gjennomgår en sluttvurdering før endelig beslutning om hvem som tilbys en åpen stilling. I 2021 ble dette målet oppnådd i de aller fleste ansettelsesprosesser.

I 2021 har konsernet rekruttert 183 nye mennesker til ulike roller i konsernet. Av disse er 91 kvinner og 93 menn. Til lederstillinger har det blitt rekruttert 19 nye ansatte og av disse er 12 kvinner og 7 menn.

Lønns- og arbeidsvilkår

SpareBank 1 SMN har de siste årene fokusert på å sikre lik lønn for kvinner og menn. Gjennom å sette av en lønnspott for utjevning av forskjeller mellom kvinner og menn har konsernet nådd målet om lik lønn for sammenlignbare stillinger.

Ser man på kvinners andel av menns lønn totalt i konsernet så ser ikke bildet like bra ut. I konsernet som helhet er denne på 77 prosent, og for morbank er den på 90 prosent. Dette skyldes i hovedsak at det er færre kvinner enn menn på høye stillingsnivå og i tyngre lederstillinger, og ikke at det er vesentlige forskjeller mellom kvinner og menn i sammenlignbare stillinger.

Konsernet bruker HAY som verktøy for stillingsklassifisering og for å sikre konsistens og likebehandling i lønnsfastsettelse og lønnsvurderinger. En gjennomgang av lønnsnivå for kvinner og menn i de ulike stillingsnivåene viser at det er likelønn innenfor flere av stillingsnivåene.

Forfremmelser

God balanse mellom kjønn på alle organisasjonsnivå etterstrebes, og andelen kvinner i lederstillinger med personalansvar var i 2021 på 42 prosent. Konsernledelsen består i dag av ni personer, hvorav to er kvinner.

SpareBank 1 SMN har underskrevet på Kvinner i Finans Charter. Ved å signere har konsernet forpliktet seg til å sette mål for kjønnsbalansen på ledernivå. Målsettingen er at andelen kvinnelige ledere skal være minimum 45 prosent, og det er også en klar ambisjon om å øke andelen kvinnelige ledere i tyngre lederstillinger.

Konserndirektør for Teknologi og utvikling i SpareBank 1 SMN har et dedikert ansvar for oppfølging av arbeidet med likestilling og mangfold generelt og Kvinner i Finans Charter spesielt. Konsernet vil jevnlig publisere status og utvikling for dette arbeidet.

Kombinasjon av arbeid og familieliv

SpareBank 1 SMN skal være en arbeidsplass hvor ansatte opplever en god balanse mellom jobb og fritid. Konsernets livsfasepolitikk skal sikre at ansatte i alle livsfaser ivaretas. Det finnes ordninger både med fleksibel arbeidstid og hjemmekontor, slik at ansatte kan tilpasse arbeidshverdagen sin til familiesituasjonen de er i.

I 2021 ble det også påstartet et arbeid med å se på forbedringer i ordninger i forbindelse med fødselspermisjon, øvrige permisjoner og sykdom for eiendomsmeglere. Nye ordninger skal sikre at ansatte i slike stillinger ikke unnlater å ta permisjon av økonomiske årsaker.

Etiske retningslinjer

Konsernets medarbeidere og tillitsvalgte skal holde og kjennetegnes ved høy etisk standard. Samtlige, uavhengig av posisjon og stilling, skal utvise en atferd som er tillitsvekkende, ærlig og redelig. De etiske retningslinjene er oppsummert i fire overordnede hovedprinsipper: taushetsplikt, økonomisk uavhengighet, lojalitet og personlig integritet. Atferd og handlinger skal bygge opp under konsernets rolle som en ansvarlig og sentral samfunnsaktør, med mål og strategier for samfunnsansvar og bærekraft.

All kundebehandling og rådgiving skal skje i henhold til bransjens krav om god skikk. Kundenes behov og interesser skal ivaretas gjennom god informasjon og rådgivning, slik at de kan ta bevisste og velinformerte valg.

Det er utarbeidet egne retningslinjer for å hindre bestikkelser og korrupsjon. De etiske retningslinjene understreker også at medarbeidere i konsernet ikke under noen omstendighet kan motta økonomiske fordeler fra konsernets kunder eller leverandører. Rutine for antikorrupsjon ble oppdatert i 2021, og er tilgjengelig for ansatte i konsernets rutinebibliotek.

Konsernets holdning til korrupsjon var tema i etikkopplæring i 2021 som hadde en gjennomføringsgrad på 97 prosent totalt for ledere og ansatte. Leverandører må signere på konsernets leverandørerklæring for bærekraft i innkjøp før inngåelse av kontrakt. Leverandørerklæringen inneholder et eget kapittel som omhandler hederlig virksomhet, i tillegg til sosiale forhold og miljø.

Personer med lederansvar har plikt til å gjøre sine medarbeidere kjent med de etiske retningslinjene til SpareBank 1 SMN. Nyansatte får tidlig i arbeidsforholdet en grundig innføring i disse.

Konsernet vil i 2022 jobbe videre med bevisstgjøring av de etiske retningslinjene og vurdere nye metoder for å forsterke fokuset hos våre ledere og medarbeidere. Konsernets etiske retningslinjer blir revidert årlig.

Varslingsprogram

SpareBank 1 SMN har interne retningslinjer for varsling. Ansatte oppfordres til å varsle dersom de blir kjent med, eller selv opplever, kritikkverdige forhold. Ansatte kan varsle via flere interne kanaler, blant annet nærmeste leder, HR-sjef og juridisk direktør. Det er også etablert en ekstern varslingskanal som ivaretar varslers eventuelle ønske og behov for anonymitet.

Informasjon om ansattes mulighet og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold er lett tilgjengelig på SpareBank 1 SMN sine intranettsider. Det ble ikke registrert noen varsel i 2021.

Arbeidstakerrettigheter

SpareBank 1 SMN respekterer og tar hensyn til internasjonale arbeidstaker- og menneskerettigheter. Det er utarbeidet og publisert policydokument på konsernets nettsider som spesifiserer de konvensjonene, rammeverkene og retningslinjene som konsernets selskaper følger.

Organisasjonsrett er viktig. En betydelig andel av de ansatte er medlem i en fagforening, og konsernet legger stor vekt på å ha et godt samarbeid med disse. Andelen ansatte i konsernet som var omfattet av tariffavtale utgjorde 71 prosent i 2021.

Helse og fysisk aktivitet

SpareBank 1 SMN ønsker å legge til rette for at medarbeiderne kan holde seg i god fysisk form.

Det ble i 2021 investert betydelige midler i programmet Bedre form. Tiltaket søker å stimulere enkeltpersoner og avdelinger til trening gjennom konkurranser, subsidiering av medlemskap på treningssenter og treningsaktiviteter i forbindelse med jobb.

Det legges i tillegg til rette for at ansatte enkelt kan trene på vei til og fra jobb. I den forbindelse er det ved hovedkontoret en egen sykkelgarasje med verksted og rengjøringsanlegg så vel som garderober med alle fasiliteter.

Det er godt dokumentert at fysisk aktivitet bidrar til å redusere sykefraværet. Som IA-bedrift legger SpareBank 1 SMN stor vekt på at ansatte som er syke holder kontakten med arbeidsmiljøet sitt, slik at de lettest mulig kan komme raskt tilbake i jobb. I samarbeid med NAV tar konsernet imot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening.

Sykefraværet totalt i konsernet var i 2021 på 4 prosent. Tallet er vektet sykefravær basert på tall og andel ansatte i morbank, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, EiendomsMegler 1 Midt-Norge, SpareBank 1 Finans og SpareBank 1 Markets.

Bemanning

Konsern	2021
Antall årsverk, inkl. datterselskap ¹⁾	1.482
Antall årsverk, morselskap ²⁾	656
Sykefravær ³⁾	4 %
Andel kvinner ⁴⁾	52 %
Andel kvinner i ledende stillinger ⁵⁾	42 %
Kvinnens andel av menns lønn ⁶⁾	77 %
Gjennomsnittsalder	42,4 år
Gjennomsnittlig ansettelsestid	8,6 år
Antall rekrutteringer, intern ⁷⁾	38
Antall rekrutteringer, eksternt	183
Turnover ⁸⁾	9,8 %
Andel ansatte omfattet av tariffavtale	71 %

1. Antall årsverk er justert for stillingsprosent
2. Tall hentet fra årsverksapplikasjonen
3. Vektet sykefravær totalt for konsernet
4. Gjelder faste ansatte, traineer, lærlinger og midlertidige ansatte i banken (vikarer leid inn gjennom bemanningsbyrå og konsulenter er ikke inkludert i tallene)
5. Inkluderer kun faste ansatte
6. Inkluderer grunnlønn til faste ansatte
7. Gjelder intern rekruttering i banken om Regnskapshuset
8. Inkluderer ansatte som har sagt opp sin stilling og sluttet i konsernet

Aldersgruppernes kjønnsfordeling

Tallene gjelder ansatte i SpareBank 1 SMN konsernet, og representerer antall ansatte hvor SpareBank 1 SMN konsernet har en forpliktelse.

Inkluderer lærlinger og midlertidig ansatte.

18-29	336
Kvinne	147
Mann	189
30-39	399
Kvinne	213
Mann	186
40-49	372
Kvinne	198
Mann	174
50-59	358
Kvinne	206
Mann	152
60-69	183
Kvinne	93
Mann	90
Totalsum	1648

Fordeling nyansatte

I 2021 var det totalt 183 nyansatte, hvorav 91 kvinner og 92 menn (gjelder faste ansatte).

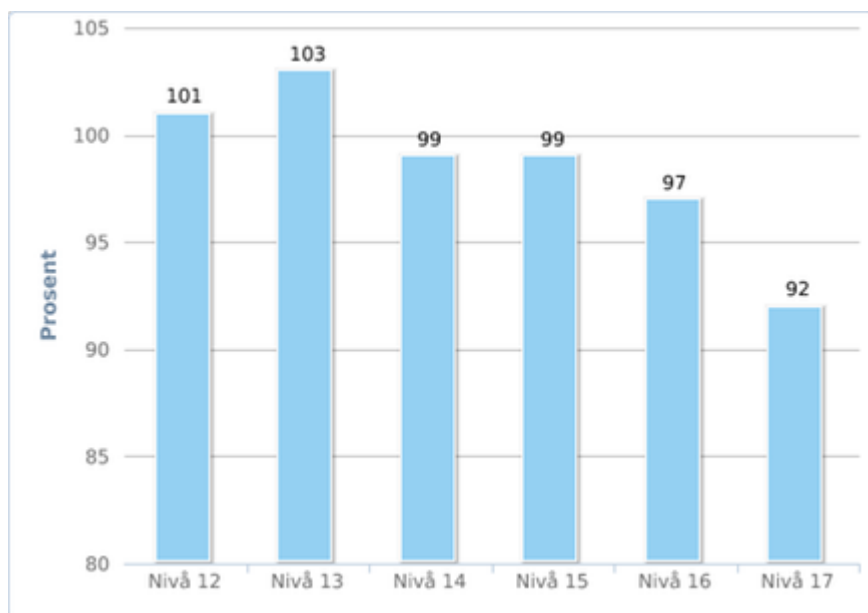
Kvinne	91
18-29	39
30-39	28
40-49	16
50-59	6
60-69	2
Mann	92
18-29	45
30-39	22
40-49	18
50-59	5
60-69	2
Totalt	183

Fordeling ansatttype og kjønn

Fast	1.574
Kvinne	827
Mann	747
Midlertidig¹⁾	32
Kvinne	15
Mann	17
Lærling²⁾	8
Kvinne	3
Mann	5
Trainee EiendomsMegler 1 Midt-Norge³⁾	34
Kvinne	12
Mann	22
Totalt	1.648

Tallene gjelder ansatte i SpareBank 1 SMN konsernet, og representerer antall ansatte hvor SpareBank 1 SMN konsernet har en forpliktelse.

- 1) Midlertidige ansatte har en tidsavgrenset arbeidsavtale med SpareBank 1 SMN.
- 2) Lærlinger i 2-åring opplæringsløp, som avsluttes med fagprøve.
- 3) Trainee er midlertidig ansatt i inntil 3 år som inngår i et opplæringsløp samtidig som de gjennomfører en bachelorgrad.

Kvinner andel av menns lønn per stillingsnivå

Ansvarlig drift og forvaltning

Et utstrakt samfunnsansvar er viktig for å sikre at SpareBank 1 SMN skal være det foretrukne valget for kunder, ansatte og eiere. Konsernet integrerer derfor samfunnsansvar i all virksomhetsstyring, interne styrende dokumenter, relevante policyer og retningslinjer. All relevant dokumentasjon for konsernets samfunnsansvar og bærekraftsarbeid er samlet i et bærekraftsbibliotek som er tilgjengelig på smn.no/barekraft. Biblioteket oppdateres kontinuerlig.

SpareBank 1 SMN sine prestasjoner innen samfunnsansvar og bærekraft rapporteres i henhold til den globalt anerkjente standarden til Global Reporting Initiative (GRI).

Ansvarlige investeringer

Investeringer hos SpareBank 1 SMN kan deles i tre kategorier:

- Egne direkteinvesteringer
- Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom konsernet
- Investeringer gjort av midler fra samfunnsutbytte og SpareBank 1 SMN Utvikling

Konsernets investeringer i **sertifikater og obligasjoner** utgjør 30,8 milliarder kroner ved utgangen av 2021. SpareBank 1 SMN har i 2021 økt andelen investert i obligasjoner med ESG-kriterier, i all hovedsak er dette obligasjoner utstedt av multinasjonale organisasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett.

Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom banken

SpareBank 1 SMN er opptatt av å tilby fond med høye ambisjoner innen bærekraft. Fondstilbudet er bygget opp gjennom ODIN, som SpareBank 1 SMN har et indirekte eierskap til, samt verdipapirfond fra andre fondsforvaltere.

Grunnlaget for vurderingen av bankens samlede tilbud skjer i fellesskap med de øvrige SpareBank 1-bankene gjennom periodiske produktrevisjoner. Denne revisjonen omfatter også kriterier som miljø, sosiale forhold og selskapsstyring (ESG). Ved utvelgelse og godkjenning av nye fond stilles det krav om at nye fondsleverandører skal tilfredsstill bankens retningslinjer for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond.

Bankens fondsutvalg blir minimum årlig gjennomgått for å sammenligne fondenes investeringer og retningslinjer med bankens retningslinjer for å forsikre mot eventuelle brudd. Så sent som i oktober 2021 ble et av fondene på SpareBank 1 SMN sin fondsplattform stengt for nytegning grunnet brudd på retningslinjene.

Gjennom de siste årene er det registrert en økende interesse for bærekraftige og grønne fond i Norge. SpareBank 1 SMN ønsker å gjøre det enkelt for kundene å velge de mest bærekraftige fondsalternativene tilgjengelig. Sammen med de øvrige SpareBank 1-bankene kartlegger derfor SpareBank 1 SMN, gjennom et samarbeid med The Governance Group, årlig bærekrafts-innsatsen til samtlige fond på handelsplattformen.

Kriteriene som fondene rangeres etter, følger SpareBank 1 SMN sine egne retningslinjer for bærekraftig distribusjon. Fondene får en poengsum basert på hvor godt de tilfredsstiller forventninger knyttet til negativ

screening, positiv screening og aktivt eierskap. Fondets totale poengsum oversettes deretter til en karakter som blir synlig i digitalbanken. Du kan lese mer om bærekraftsmerking av fond på smn.no.

SpareBank 1 SMN har ulike fondsanbefalinger som skal passe ulike preferanser hos kundene. Felles for alle anbefalinger er kriteriet om at alle fond som inngår i en anbefaling skal ha en god bærekrafts-karakter gjennom bærekraftsmerkingen.

ODIN Forvaltning AS har fokus på bærekraftige investeringer. Forvaltningsselskapet var blant annet den første kapitalforvalteren i Norge til å underskrive FNs prinsipper for ansvarlige investeringer i 2012. Selskapet er medlem av Norsk forum for ansvarlige og bærekraftige investeringer (NORSIF), Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) samt Sveriges Forum För Hållbara Investeringar (SWESIF). Hensynet til bærekraft er integrert i deres investeringsfilosofi, kalt ODIN-modellen, og det brukes eksterne analysebyråer som Sustainalytics til å gjøre objektive vurderinger av samtlige selskaper som ODIN investerer i. Som et resultat av dette fikk samtlige av ODINs aksjefond nest beste karakter, «B», i SpareBank 1 SMNs bærekraftsmerking av fond.

Investeringer gjort av SpareBank 1 SMN Utvikling og samfunnsutbytte

Stiftelsen SpareBank 1 SMN Utvikling har som formål å investere og forvalte donasjoner til samfunnsnyttige nærings- og utviklingsprosjekter, såkornvirksomhet eller andre allmennyttige formål som innebærer eierskap og som stimulerer til innovasjon og verdiskaping i SpareBank 1 SMN sitt markedsområde. SpareBank 1 SMN Utvikling har eierposisjoner med en bokført verdi på 31,9 millioner kroner.

Samfunnsutbytte er samfunnets rettmessige andel av det årlige utbyttet fra overskuddet i SpareBank 1 SMN. Samfunnets eierandel utgjør i underkant av 40 prosent, og en tilsvarende andel av årlige utbytte settes derfor av til allmennyttige formål. Prosjekter innen innovasjon og næringsutvikling, kunst og kultur, idrett og friluftsliv, bærekraft og miljø og humanitære formål som styrker fellesskapet prioriteres.

Midlene står på konto i SpareBank 1 SMN, og avsetning for utdeling i 2021 er på 200 millioner kroner, hvorav 100 millioner ble øremerket aktiviteter og tiltak for å legge til rette for gjenåpning av samfunnet i forbindelse med lettelsene på koronaretningslinjer høsten 2021. Tildeling for øvrig er normalt fordelt forholdsvis likt mellom breddeidrett, kultur og næringsutvikling. Se samfunnsutbytte.smn.no for en oversikt over tildelinger.

SpareBank 1 SMN Utvikling og samfunnsutbytte har som mål å underbygge bærekraftige investeringer og tildelinger og vil rapportere i henhold til det.

Bærekraftige fondsprodukter

SpareBank 1 SMN tilbyr kundene flere såkalte grønne fondsprodukter gjennom ulike leverandører. De har opplevd økt etterspørsel etter denne typen produkter, og utvidet gjennom ODIN Forvaltning AS sortimentet av grønne produkter så sent som i desember 2021, med introduksjonen av ODIN Bærekraft. Gjennom ODIN Bærekraft vil kundene få tilgang til bærekraftige kvalitetsselskaper over hele verden som bidrar til en mer bærekraftig fremtid.

Rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner

I tråd med konsernets strategi for samfunnsansvar, har SpareBank 1 SMN utarbeidet et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner (Green Bond Framework). Rammeverket er utarbeidet i tråd med ICMA Green Bond Principles og støtter opp om FNs bærekraftsmål. Disse kan du lese mer om på fn.no

Kvalifiserte utlån er delt i flere kategorier:

- Grønne boliger og næringsbygg
- Miljøvennlige og sirkulær økonomiske tilpassede produkter, produksjonsteknologier og prosesser med utvalgte bærekraftsertifiseringer
- Elektriske kjøretøy
- Fornybar energi
- Bærekraftig landbruk/skogbruk

SpareBank 1 SMN har utnevnt Multiconsult som rådgiver for å identifisere de mest energieffektive bolig- og næringseiendommene, elektriske kjøretøy og fornybar energi. Sustainalytics har gjort en uavhengig vurdering av rammeverket.

Per 31.12.2021 har SpareBank 1 SMN utstedt grønne obligasjoner for 30.043 milliarder kroner.

Ansvarlig kreditt – Privatmarked

SpareBank 1 SMN sin kredittstrategi er vedtatt av bankens styre. Grunnprinsippet om bærekraftige utlån har forankring i konsernets bærekraftstrategi. Kravene er operasjonalisert gjennom kredittpolicy PM og en kredittåndbok som beskriver bankens spesifikke krav knyttet til rutiner for utlånsvirksomheten.

Sammen med bankens produktpolitikk setter kredittrutinene rammene for bærekraft i utlån. Rammeverket skal bidra til at banken eksempelvis ikke påfører kundene gjeldsforpliktelser som er i strid med god rådgivningsskikk og forsvarlig utlånspraksis. Banken skal også fraråde kunder å gjøre låneopptak basert på uforsvarlige låneformål. Dette gjelder eksempelvis kunder som ønsker lån for å sende penger til ukjente, for å frigjøre lotterigevinster eller arv, eller andre typisk former for svindel. I tillegg til at banken fraråder på bakgrunn av uforsvarlighet i låneformål, så gjelder det samme der kunden har lav betjeningsevne. Realkausjonister frarådes på samme grunnlag som låntaker.

I vesentlighetsanalyser vurderes det at privatmarked har størst påvirkning på temaene eiendom og landbruk. Blant annet har privatmarked mulighet til å positivt påvirke boligforhold. Dette kan blant annet gjelde pådriverrollen for å inkludere lavtlønnede i boligmarkedet og tilby andre finansielle tjenester med positiv effekt på utsatte grupper i samfunnet. Videre å øke den sosiale profilen i kundetilbudet. I tillegg har privatmarked en pådriverrolle i bygg- og eiendomsbransjen gjennom påvirkning på eiendomsutviklere og samarbeid med meglerforetaket for å inngå partnerskap som kan ha positiv klimapåvirkning på byggeprosjekter og gi en bærekraftig boligstandard.

Privatmarked skal også jobbe målrettet med å videreutvikle konsepter og produkter som tilrettelegger for grønn omstilling:

- Utvide tilbudet av grønne produkter
- Samhandling med EiendomsMegler 1 Midt-Norge for å gi insentiver til grønne boligkjøp og tilby grønn finansiering for tiltak/oppgradering av eldre boliger
- Samhandle med det offentlige, utbyggere og eiendomsmegling for å sikre at boligutviklere tar hensyn til boligkjøpers preferanser innen bærekraft og drive fram grønne produkter

Kreditsjef i privatmarked i SpareBank 1 SMN har operativt ansvar for utvikling av finansieringsprodukter og tilhørende ivaretagelse av bærekraft i denne dimensjonen. Privatmarked satser på bærekraft og grønn omstilling gjennom konsept- og produktutvikling, målrettet kundearbeid og samarbeid internt i konsernet og med partnere.

Porteføljen av grønne låneprodukter er godt etablert og har vokst i 2021. Energiklassifisering av objekter er implementert og framover kan utlånsporteføljen måles og overvåkes for klimafotavtrykk. Gjennom samarbeid med EiendomsMegler 1 Midt-Norge har privatmarked utviklet konsepter for å påvirke utbyggere og forbrukere til å ta grønne initiativ og valg. Tilsvarende er det etablert et vellykket samarbeid med SpareBank 1 Kreditt for å tilby forsvarlig rådgiving og løsninger for kunder med økonomiske vanskeligheter.

Innenfor landbruk ønsker privatmarked å være en pådriver for at ambisjoner i Landbrukets Klimaplan kan nås. Dette skjer gjennom produktutvikling og rådgiving som støtter opp om bærekraftig forvaltning av naturressursene, bærekraftig produksjon på gårdene og samarbeid med næringslivsaktører. Gjennom dette skal banken stimulere kunder og forretningsforbindelser til å vurdere hvor bærekraftig egen bedrift er i dag og hvordan man kan tilpasse seg det grønne skiftet. Forvaltertanken er en grunnpilar; landbrukseiendommen skal overlates i bedre stand enn den var da man selv overtok denne. Dette skaper grunnlag for langsiktighet, investeringer og miljøvennlig forvaltning. For å styrke den økonomiske rådgivingen har landbruk etablert et tettere samarbeid med SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, hvor landbrukskompetansen er spesialisert både innenfor bank og regnskap.

Ansvarlig kreditt – Bedriftsmarked

SpareBank 1 SMN har i 2021 videreført og videreutviklet det systematiske arbeidet med ansvarlig kreditt til næringsvirksomhet, og bankens styre har besluttet ny bærekraftstrategi. Det arbeides kontinuerlig med å innføre nye kredittpolitiske regler som stiller krav og forventninger til ESG-standarder hos kunder og ved finansiering av investeringer.

ESG- og miljøkartlegging av de større lånekundene er godt i gang og gjennomføres bransje for bransje. Det arbeides også med å få implementert verktøy for forenklet kartlegging av alle typer virksomheter uavhengig av bransje. Kredittpolitiske regler og kartlegging er basert på EUs taksonomi. I mangel på gode føringer i taksonomien innenfor enkelte bransjer, brukes konsernets bransjeeksperter.

Det erfares delvis at tilgangen på relevant informasjon er begrenset, dette skyldes både fordi kundene ikke har myndighetskrav til rapportering og fordi bevisstheten hos kundene er sterkt varierende. Inntil videre er SpareBank 1 SMN avhengige av å utfordre virksomhetene til å samle og dele informasjon og data. Det positive er at gjennom den dialogen som oppstår i forbindelse med innsamling av informasjon, erfarer banken en gradvis økende bevissthet hos kundene.

Alle som er involvert i kredittyting til næringsvirksomhet eller investeringsbeslutninger knyttet til bankens egen eller SpareBank 1-alliansens investeringsbeslutninger, skal kjenne bankens prinsipper. Det

gjennomføres derfor fortløpende opplæring av alle kredittmedarbeidere, og prinsippene er styrende for hva banken låner ut penger til. Prinsippene styrer også hvordan banken skal opptre og påvirke i felles finansieringsbeslutninger der banken selv ikke har en dominerende posisjon.

SpareBank 1 SMN ønsker ikke å finansiere virksomheter eller prosjekter som ikke driver i tråd med bankens krav, og eksisterende næringskunder forventes å gjøre tiltak for å rette opp eventuelle forhold som bryter disse kravene. Banken er forpliktet av låneavtaler med eksisterende kunder, men manglende tiltak for etterlevelse av bankens krav medfører økt risiko. Dette kan resultere i ny prissetting overfor låntaker. Det er også etablert grønne innskudd, og det vurderes å etablere formålsstyrte grønne utlånsprodukter.

I mindre kredittsaker benyttes standard kredittverktøy. For større kredittsaker og engasjement som behandles i kredittutvalgene, benyttes det standardspørsmål til bærekraftstatus og utvikling hos kundene. Det arbeides også med å integrere en mer detaljert kartlegging og vurdering av bærekraft i selve kredittverktøyet gjennom egne kontrollpunkter knyttet til temaet. Fullmaktsystemet kvalitetssikrer dokumentasjon av bærekraftvurderinger. Spesielt ved behandling i kredittutvalgene rettes det oppmerksomhet mot og gjennomføres en kvalitetssikring av disse vurderingene.

Dokumentasjon av vurderinger rundt bærekraft inngår som tema i internrevisjon, med gjennomgang av ESG-modellene og jevnlig gjennomgang av kvalitet i kredittbehandlingen. Kredittstrategi og retningslinjer, herunder for bærekraft, revideres minimum årlig.

Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester

God og ansvarlig rådgivning i alle livsfaser for privatpersoner og bedrifter er helt sentralt i SpareBank 1 SMN sitt kundetilbud og dermed også i markedsføringen. Målet er at kundene skal kunne ta gode økonomiske valg både på kort og lang sikt. Derfor jobber SpareBank 1 SMN med å belyse ulike økonomiske tema innen både bedriftsmarkedet, privatmarkedet og eiendomsmegling. Innholdsartikler i blogg, sosiale medier og gjennom media er viktige virkemidler for å nå ut med informasjon til kundene. I tillegg skal nettsidene være informative både når det gjelder selve produktet som tilbys, men også gi rådgivning som sikrer at kundene tar riktige valg i kjøpsprosessen.

I 2021 har Bedriftsløftet og Bank+Regnskap vært viktige i SpareBank 1 SMN sin markedsføring mot bedriftsmarkedet. Begge konseptene har som mål å gjøre det lettere for å bedrifter å lykkes, enten man er i oppstartsfasen eller har drevet en stund. Konsernet bidrar med effektive administrative prosesser samt produkter og rådgivning som hjelper bedrifter til å kunne vokse lønnsomt og ansvarlig.

I 2021 har det overfor personmarkedet vært stort fokus på rådgivning både gjennom annonsering og utvikling av tverrfaglige team i kontorene, som i sum gir kundene tilgang på den beste rådgivningen avhengig av hvilket behov de har. Også for privatkunder har det vært fokus på muligheten for å ta ansvarlige beslutninger knyttet til grønne lån. I tillegg har SpareBank 1 SMN lansert Mitt klimaspor i digitalbanken som gir kundene muligheten til å se sitt klimaavtrykk basert på forbruk og transaksjoner.

Innen digital markedsføring har banken i 2021 lagt større vekt på informasjon og tips til kunder innenfor eksisterende kundeforhold. Dette kan være tips om hvordan man kan bruke banken smartere, om egenskaper ved produkter og tjenester som kunden kanskje ikke kjenner til, og som kan bidra til bedre økonomi for kunden på kort eller lang sikt.

Før SpareBank 1 SMN lanserer eller distribuerer produkter og tjenester, er de gjenstand for en konsekvensvurdering for målgruppen til produktet. Gjennom en systematisk risikovurdering innhentes uavhengige vurderinger knyttet til jus, personvern, sikkerhet, etikk og forståelighet for målgruppen. Alle markedsføringsaktiviteter blir også kvalitetssikret med hensyn til kravene innen personvern og GDPR.

Våre retningslinjer for ansvarlig markedsføring finner du i vårt bærekraftsbibliotek på smn.no/barekraft.

SpareBank 1 SMN har ikke registrert noen brudd eller klager på markedsføringsaktiviteter i 2021.

Personvern

Gjennom konsernets tjenester forvaltes, behandles og eies store mengder persondata, med strenge krav til håndtering og ivaretagelse av sentrale personvernprinsipper som konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. SpareBank 1 SMN sine forpliktelser er beskrevet i detalj på smn.no/personvern, og er forankret i vår personvernpolicy.

Et eget personvernombud bistår konsernsjefen i arbeidet med å ivareta krav til behandling av personopplysninger. Personvernombudet utarbeider også en årlig rapport direkte til styret i SpareBank 1 SMN. I rapporten inngår hvilke områder personvernombudet har arbeidet med, hvilke observasjoner som er gjort og risikoområder som skal inngå i det videre arbeidet med personvern.

Konsernet har i 2021 arbeidet med å styrke og forbedre personvernarbeidet og bygge en robust personvernorganisering internt, samt i samspillet mot SpareBank 1 Utvikling som er vår viktigste databehandler. Ambisjonen for 2022 er å fortsette implementeringen av ny personvernorganisering, gjennomføre opplæringstiltak og for øvrig arbeide videre med å tette identifiserte gap.

SpareBank 1 SMN har lav terskel for å melde brudd på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. Konsernet har mottatt to klager fra kunder vedrørende personvern i 2021, og meldt inn ni avvik klassifisert som lekkasje eller tap av persondata til Datatilsynet. Konsernet har ikke mottatt gebyr eller pålegg fra Datatilsynet i 2021.

Informasjonssikkerhet

I 2021 har SpareBank 1 SMN, som resten av finansnæringen, opplevd en økning i tilfeller av forsøk på ondsinnede angrep mot vår infrastruktur og tjenester. Konsernet opplever fortsatt også ondsinnede aktører som fisker etter spesielt kort- og BankID informasjon med mål om å misbruke dette til egen vinning. Sikkerhetsarkitektur og nye sikkerhetsløsninger tilpasset nye trusler prioriteres høyt. SpareBank 1 SMN deltar derfor i SpareBank 1-alliansens arbeid med sikkerhetsstrategi.

Det er satt inn økt kapasitet for å ivareta nødvendig sikkerhet, høy driftskontinuitet og sikre tjenestene overfor kundene. Informasjonssikkerhet i forbindelse med åpen bankfront, samordning og skytjenester er særlig prioritert.

Policy for informasjonssikkerhet er det grunnleggende styringsdokumentet for all behandling av informasjon. Konsernet har en egen policy for utkontraktering av IT-tjenester samt en felles sikkerhetsstrategi som

gjelder for hele alliansen. Utkontraktering av kritiske eller viktige tjenester skal styrebehandles, og meldes til Finanstilsynet. Kontinuerlig overvåking av SpareBank 1 SMN sine systemer leveres av avdeling for operativ informasjonssikkerhet i SpareBank 1-alliansen.

IKT-forskriften er førende for arbeidet med informasjonssikkerhet, og SpareBank 1 SMN revideres jevnlig både av intern- og eksterne revisjon opp imot denne forskriften.

Ansvar for data- og cybersikkerhet ligger hos avdeling IT og Sikkerhet i SpareBank 1 SMN. Avdelingen består av 19 årsverk. Med det formelle ansvaret for området data- og cybersikkerhet utfører avdelingen også i stor grad de operative oppgavene. Deler av disse oppgavene er satt bort til samarbeidspartnere og leverandører. Egne ansatte utfører blant annet tilgangskontroll til systemer og data, grunnsikring av servere og korrekt tilgangsnivå for ansatte, samt programvare for å sikre systemer og tjenester mot uautorisert adgang og sikkerhetskopiering av lokalt lagrede data.

I tillegg har avdelingen et tett samarbeid med SpareBank 1 Utvikling som utførende samarbeidspartner på flere områder. Cybersikkerhet er et område hvor de operative oppgavene, inkludert døgnskuttet vakt for hendelseshåndtering, ivaretas av SpareBank 1 Utvikling. TietoEvry leverer felles grunnplattform på klienter og servere til SpareBank 1-alliansen. Det sikrer blant annet at nyere versjoner av operativsystem benyttes og at operativsystem oppdateres med sikkerhetsoppdateringer minimum en gang i måneden.

SpareBank 1 SMN har etablert en rekke tekniske sikringstiltak for informasjonssikkerhet, hvor opplæring og bevisstgjøring står sentralt. Kompetanse- og holdningsprogrammet for informasjonssikkerhet, Passopp, bidrar til å styrke sikkerhetskulturen i hele organisasjonen. Basert på resultatene fra Passopp, lages det analyser og prioriteringer for fremtidige kompetanse- og holdningskurs.

På smn.no finner kundene tips og råd for sikker bruk av SpareBank 1 SMN sine tjenester.

Forebygging av økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering truer verdens sikkerhet og den globale økonomien, og har blitt et samfunnsproblem som undergraver demokratiske og velfungerende velferdssamfunn som det norske. Forsøk på hvitvasking og svindel blir stadig mer avansert og utføres i økende grad av kriminelle som opererer digitalt på tvers av landegrenser. Dette, i kombinasjon med et økende antall finansielle aktører, transaksjoner på tvers av landegrenser, samt nye produkter og tjenester, har gjort markedet uoversiktlig og fått store konsekvenser for lokalsamfunn, enkeltpersoner og virksomheter.

SpareBank 1 SMN har en lovmessig plikt til å gjennomføre tiltak for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering i henhold til de til enhver tid gjeldende regelverk og internasjonale standarder. For å tilpasse oss til endringene, har konsernet gjennom 2021 lagt ned et betydelig arbeid i identifisering og vurdering av bankens risiko for hvitvasking og terrorfinansiering, samt tilpasset rutiner og prosessbeskrivelser til denne. Transaksjoner overvåkes kontinuerlig og det gjennomføres løpende og utvidet kundekontroll med utgangspunkt i en risikobasert tilnærming som skal avdekke uvanlige eller mistenkelige transaksjoner. Som en del av arbeidet med antihvitvasking inngår antikorrupsjon.

I tillegg utføres det internkontroller i forretningsområdene og etterlevelseskontroller (compliance) som påser at risikovurderingen er tilfredsstillende tilpasset og dokumentert til aktuell risiko. Avvik og forbedringstiltak vurderes kontinuerlig og rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 SMN.

I tillegg til nevnte lovkrav, anerkjenner SpareBank 1 SMN at den er avhengig av kundenes tillit til at banken håndterer forhold relatert til økonomisk kriminalitet på en effektiv og ryddig måte. For å styrke arbeidet på dette området ytterligere ble avdelingen Økonomisk kriminalitet etablert i november 2021. I 2022 skal SpareBank 1 SMN fortsette arbeidet fra 2021, og gjennom økt fokus på data og analyse jobbe for å sikre teknologiske løsninger og prosesser som bidrar til å styrke konsernet i kampen mot svindel, hvitvasking og terrorfinansiering i fremtiden.

Bemanningen ble styrket gjennom året og i 2021 ble totalt 61 117 transaksjoner identifisert for videre kontroll av transaksjonsovervåkingen. 257 saker ble rapportert til Økokrim og 20 saker er tatt inn til analyse av Økokrim.

Strategisk forankring

SpareBank 1 SMN har tydelige retningslinjer og styringsdokument som skal bidra til å sikre etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, inklusive en egen policy for anti-korrupsjon. Leder for Økonomisk kriminalitet rapporterer kvartalsvis til bankens styre.

Ansvarlig for området

Antihvitvaskingsansvarlig og leder for Økonomisk kriminalitet har det overordnede ansvaret for bankens håndtering av forhold relatert til økonomisk kriminalitet.

Målsetning

Forebygge og forhindre at det finansielle systemet misbrukes til hvitvasking og terrorfinansiering, forhindre at bankens kunder utsettes for svindel, at bankens kunder utsetter andre for svindel, eller at banken utsettes for svindel.

Opplæring

SpareBank 1 SMN har kontinuerlig arbeidet med opplæring og holdningsskapende arbeid blant alle ledere og ansatte i 2021. Det jobbes også med å få på plass en strukturert og helhetlig opplæringsplan.

Statistikk

I 2021 ble det identifisert 61 117 transaksjoner for videre kontroll og 257 saker ble rapportert til Økokrim. 20 saker ble tatt inn til analyse av Økokrim.

Antikorrupsjon

Korrupsjon er en form for økonomisk kriminalitet som er ødeleggende for samfunnet som helhet, og undergraver lovlig forretningsvirksomhet og redelig konkurranse. Som finanskonsern anerkjenner SpareBank 1 SMN vi at vi er avhengig av kundenes og markedets tillit og har som mål at banken skal kjennetegnes av medarbeidere og styremedlemmer med en høy etisk standard.

Konsernet har nedfelt nulltoleranse knyttet til alle former for korrupsjon i sine etiske retningslinjer.

«Korrupsjon tolereres ikke, verken i konsernet eller hos samarbeidspartnere. Medarbeidere som er involvert i bestikkelser eller andre former for korrupsjon kan bli anmeldt og gjøres personlig ansvarlig».

Risikovurdering er helt sentralt i all produkt- og tjenesteutvikling i SpareBank 1 SMN. Her vurderes alltid risiko for korrupsjon (bærekraft/ESG-risiko). De vesentligste risikoene for korrupsjon som er identifisert knytter seg til prosessen finansiering. En av risikoene kan være faren for misligheter/korrupsjon knyttet til innvilgelse av kreditter. Dette gjelder både finansiering mot privat- og næringslivskunder. Våre etiske retningslinjer presiserer tydelig at ansatte skal unngå å komme i et avhengighetsforhold til konsernets kunder eller leverandører, og at ansatte skal ha et bevisst forhold til forsøk på korrupsjon og enhver form for påvirkningshandel.

Når SpareBank 1 SMN kjøper inn produkter fra andre leverandører stilles det tydelige krav til leverandøren knyttet til korrupsjon. Dette er utformet i en leverandørreklæring som er standard vedlegg til alle kontrakter og som signeres ved kontraktsinngåelse.

Retningslinjene knyttet til korrupsjon gjøres kjent for alle ansatte gjennom opplærings- og holdningsskapende tiltak. Dersom retningslinjene likevel blir brutt, medfører dette sanksjoner for de det gjelder. Banken har en egen antikorrupsjonspolicy som beskriver de viktigste elementene i arbeidet med å forebygge og bekjempe korrupsjon og uetisk adferd, disse inkluderer adekvate rutiner og system for varsling og avvikshåndtering ved korrupsjon.

Det er ikke rapportert saker knyttet til korrupsjon eller mistanke om korrupsjon i SpareBank 1 SMN i 2021.

Strategisk forankring

Etiske retningslinjer og egen policy for antikorrupsjon som definerer hva korrupsjon er, konsernets holdning til korrupsjon, hvordan korrupsjon skal følges opp og hvem som har ansvar innenfor de ulike områdene.

Ansvarlig for området

Konserndirektør Teknologi og utvikling har det overordnede ansvaret for konsernets arbeid med antikorrupsjon.

Mål for området

Konsernet har nulltoleranse for alle former for korrupsjon og arbeider proaktivt med å gjøre denne kjent for ansatte, kunder, samarbeidspartnere og eiere. I tillegg forebygges korrupsjon gjennom arbeidet med anti hvitvasking.

Opplæring

SpareBank 1 SMN gjennomfører opplæring og veiledning av alle ansatte slik at disse er i stand til å vurdere risikobildet for korrupsjon, kjenne igjen indikatorer for korrupsjon eller forsøk på korrupsjon, samt hvordan de skal oppfylle sine plikter i samsvar med policy. Høsten 2021 gjennomgikk samtlige ansatte «etikk-uka», hvor e-læring og refleksjonsoppgaver relatert til korrupsjon var en del av arbeidet.

Etterlevelse

SpareBank 1 SMN skal sikre at regelverk som regulerer virksomheten identifiseres, implementeres, etterleves og kontrolleres. I banken er det etterlevelsesfunksjonen som er ansvarlig for å avdekke og

forebygge risiko relatert til etterlevelse av eksternt og internt regelverk. Funksjonen har som oppgave å gjennomføre risikovurderinger, overvåke og teste etterlevelse av regelverk, samt gjennomføre opplæringsaktiviteter og gi råd og veiledning til organisasjonen knyttet til regelverk.

Etterlevelseshetsfunksjonen avgir kvartalsvis rapport til konsernsjef, risikoutvalget og styret. Rapporten inneholder en oversikt over nye lovkrav, oppsummering og gjennomgang av utførte kontroller og proaktive tiltak, etterlevelseshetsavvik, samt klagesaker og korrespondanse med offentlig myndighet.

Det regulatoriske rammeverket som gjelder innenfor bank og finans er omfattende og i kontinuerlig bevegelse, så også i 2021. I 2021 har det vært særlig fokus på etterlevelse av etablert rammeverk knyttet til anti-hvitvasking, personvern og sparing. Dette vil fortsette også inn i 2022, samtidig som det regulatoriske bildet kontinuerlig overvåkes for å fange opp nye krav som krever oppfølging fra virksomheten, som eksempelvis implementeringen av ny finansavtalelov og nye krav innenfor bærekraft.

Etterlevelseshetsfunksjonen i banken har også ansvar for å påse at de ulike datterselskapene har egne funksjoner som skal ivareta tilfredsstillende internkontroll i henhold til gjeldende krav.

Bærekraft i eiendom og innkjøp

Eiendom

SpareBank 1 SMN har et tett samarbeid med Kjeldsberg Eiendomsforvaltning (KEF) innen eiendomsforvaltning og energi- og miljøoppfølging av konsernets virksomhet. Som en del av dette samarbeidet henter KEF inn energi- og miljødata for bygningsmassen på flere av SpareBank 1 SMN sine lokasjoner, samt at byggdrifere raskt kan rykke ut til lokasjonene for å utbedre feil. Samarbeidet representerer en unik dualitet i forvaltningen av konsernets eiendom, ettersom energiintensive feil raskt blir avdekket og utbedret uten byråkrati. Det er også satt helt tydelige krav i samarbeidet mellom SpareBank 1 SMN og Kjeldsberg Eiendomsforvaltning for årlig energireduksjon for eiendomsporteføljen, noe som bidrar til konsernets strategi for bærekraftig utvikling.

Det er gjennomført ett energieffektiviseringstiltak for hovedkontoret i Søndre gate i 2020/2021. Dette i samarbeid med huseier Entro og med støtte fra Enova. Tiltaket har gitt en energireduksjon på cirka 20 prosent sammenlignet med referanseåret 2019.

SpareBank 1 SMN har gjennom flere år benyttet Miljøfyrtårn som et verktøy for å rapportere bærekraftparametere på områdenivå, men har i 2021 styrket verktøyet relevans og nyttebarhet for konsernet. Denne styrkingen har skjedd gjennom en omstrukturering av kontoroppfølgingen, samt at bank- og finanskrav som skal styre bankens utlåns- og investeringsportefølje er tatt inn som en del av oppfølgingen gjennom Miljøfyrtårn. Banken har derfor bestemt at det opprettes flere målepunkter knyttet til hvor stor del av porteføljen som kan klassifiseres som grønne/bærekraftige. Rapportering og oppfølging av dette lokalt er noe som har blitt godt mottatt blant bankens ansatte i arbeidet med Miljøfyrtårn, og vil være med på å øke bevissthet og motivasjon internt hva angår bærekraft i kjernevirksomheten. I forbindelse med bank- og finanskriteriene er også «Miljøfyrtårnindeksen» utarbeidet for å vise hvordan banken løser disse, og også for å gi et oversiktlig verktøy for manøvrering i relevant dokumentasjon. Indeksen finner du i vårt bærekraftsbibliotek på smn.no/barekraft.

Ett av målene SpareBank 1 SMN har er å påvirke kunder og ansatte til å gjøre bevisste, personlige og profesjonelle valg som bidrar til å gjøre konsernet og konsernets produkter mer bærekraftige. Et tiltak som

planlegges gjennom de pågående prosessene er å aktivt bruke SpareBank 1 SMN sin rolle som innkjøper ved å berike fakturainformasjon med spørsmål om ulike leverandørers klima- og miljøprofil. Gjennom dette søker banken å aktivt påvirke leverandører til å skaffe egne miljøsertifiseringer og klimaregnskap, og andre mål som er i tråd med Parisavtalen.

Innkjøp

SpareBank 1 SMNs innkjøpspolicy krever at alle innkjøpsavtaler inkluderer dokumentert samfunnsansvar. Leverandørene skal som et minimum tilfredsstille og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og prinsipper (herunder bestemmelser om forhold som lønn, arbeidstid, helse, miljø, sikkerhet og korrupsjon). Ved anbuds- og tilbudsforespørsler krever SpareBank 1 SMN at tilbydere dokumenterer godkjent miljøsertifisering.

Leverandører har varslingsplikt, og SpareBank 1 SMN kan foreta innsyn og revisjon. De forplikter seg til å opptre etisk korrekt i forbindelse med produksjon og leveranser til SpareBank 1 SMN. De samme kravene gjelder for leverandørens underleverandør og samarbeidspartner tilknyttet leveranse til SpareBank 1 SMN.

Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen. Standard vedlegg om samfunnsansvar skal være en del av alle kontrakter som ligger til grunn for SpareBank 1 SMNs innkjøp.

SpareBank 1 SMN er en betydelig innkjøper av varer og tjenester, både lokalt og som alliansebank. Bærekraft i konsernets innkjøp handler om å bidra til å øke leverandørenes bevissthet rundt sin leverandørkjede og arbeidet de gjør for å redusere negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i hele sin leverandørkjede.

SpareBank 1 SMN stiller krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling.

Bærekraft i innkjøp har blitt en integrert del av prosessen i SpareBank 1 SMN, alliansebankene og leverandører. Det betyr at grundige ESG-vurderinger er etablert i all innkjøpspraksis. For å få gjennomført ESG-vurderinger av leverandører, ble det i samarbeid med samtlige banker i SpareBank 1-alliansen foretatt en revisjon av alle innkjøpsstandarder i 2019. Det ble også utviklet nye retningslinjer for bærekraft i innkjøp, leverandørerkjøringer og kontraktvedlegg.

Oppfølging av leverandører med økt risiko for negativ påvirkning

I 2019 ble det gjort en risikovurdering av 249 leverandører fordelt på kategori. Ved denne gjennomgangen ble det avdekket at 91 leverandører hadde økt risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet.

Disse 91 leverandørene har nå blitt nærmere fulgt opp med spørsmål om sine retningslinjer for miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i handel. De ble også spurt om dokumentasjon for miljøledelsessystem og hvilke forhold med størst negativ påvirkning av miljø og sosiale forhold de hadde identifisert. 43 av disse 91 leverandørene ble deretter identifisert som aktuelle for ytterligere oppfølging.

158 leverandører vurdert til å ha lav risiko følges ikke opp

48 leverandører vurdert til å ha middels risiko følges ikke videre opp

43 leverandører vurdert til å ha økt risiko følges nærmere opp

Av 43 leverandører ble tre hovedkategorier valgt for nærmere oppfølging:

- IT-relaterte anskaffelser: IT-utstyr
- Administrative anskaffelser: Møbler
- Største leverandører: IT-tjenester og konsulenter

Høsten 2021 ble det gjennomført et internrevisjonsprosjekt på innkjøpsområdet. Formålet med prosjektet var å evaluere bankens rutiner for inngåelse av avtaler, fullmakter, samt løpende forvaltning av eksisterende avtaler. I tillegg ble det foretatt en vurdering av kvalitet i internkontrollen knyttet til opprettelse av nye leverandører. Når den endelige rapporten foreligger, vil funnene inngå i det kontinuerlige forbedringsområdet på innkjøpsområdet i 2022.

Gjennomføring og resultat av undersøkelsene

Det ble i 2021 gjennomført to dybdeundersøkelser innen to av disse innkjøpsområdene: IT-utstyr og IT-tjenester. Leverandørene ble bedt om å dokumentere sine overordnede retningslinjer, handlingsplaner og faktisk risiko innen bærekraft i leverandørkjeden. Alle leverandørene hadde retningslinjer på plass, mens færre hadde handlingsplaner. Leverandørenes besvarelse hva angikk *faktisk risiko*, mottok SpareBank 1 SMN lite informasjon om.

Det viste seg også å være utfordrende å se hvilke *konkrete* områder den enkelte leverandør bør fokusere på for å redusere risiko.

Som følge av funnene i undersøkelsene blir det derfor et satsingsområde i SpareBank 1 SMNs og SpareBank 1-alliansens handlingsplan for 2022, å følge opp, og samarbeide med leverandørene for å identifisere faktisk risiko i leverandørkjedene.

I tillegg vil det bli gjennomført nye undersøkelser for flere leverandører og kategorier.

Mål for 2021	Resultat 2021	Mål for 2022	Mål for 2022-2024
Ferdigstille handlingsplan og følge opp visse kategorier i Q1	Handlingsplan ferdigstilt	Compliant med Åpenhetsloven	Evaluere og videreutvikle arbeidet med bærekraft i innkjøp
Følge opp øvrige leverandører Q2 – Q4	Fulgt opp visse kategorier i Q2-Q4	Oppfølging av visse kategorier	Forbedre systemer og oppfølging av leverandørene
Innføre systemstøtte i bærekraftsarbeidet	Innført systemstøtte	Arbeide med nye leverandører	

Sirkulærtankegang

Som følge av at SpareBank 1 SMN i 2020/2021 har knyttet datterselskap tettere til seg som en del av konsernstrategien er det naturlig at konsernet operer under samme bærekraftsregime ved inngåelse av nye innkjøpsavtaler. Dette fører til stor påvirkningskraft vedrørende konsernets krav til bærekraftige løsninger. En av 2021s anskaffelser som følge av ny konsernstrategi er Loopfront - en database for ombruk. SpareBank 1 SMN bruker systemet til å allokere inventar i kontornettet i stedet for innkjøp av nytt.

100%-definisjonen

Parallelt med Sparebank1 SMNs arbeid i SpareBank 1-alliansen, har konsernet i tråd med kravene for miljøtårnsertifiseringen hatt en gjennomgang av egne driftsleverandører. Arbeidet ble påbegynt i 2019, hvor det ble kartlagt hvilke leverandører som innehar en miljøsertifisering av merke ISO 14001, EMAS eller Miljøfyrtårn.

Som følge av konsernets kartlegging og oppfølging av sine leverandører, er 95% av konsernets driftsleverandører miljøsertifisert per 31.12.21. Oppfølging er en pågående aktivitet og SpareBank 1 SMNs målsetning er at 100 prosent av egne driftsleverandører skal være miljøsertifiserte innen utgangen av 2022.

SpareBank 1 SMNs arbeid med klimarisiko

SpareBank 1 SMN sitt arbeid med klimarisiko bygger på anbefalingene fra Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) og konsernets prinsipper for risikostyring. Konsernet definerer klimarisiko som risikoen for å bli påført finansielle tap eller svekket omdømme, som enten kan relateres direkte til klimaendringer (fysisk risiko) eller som en konsekvens av tilpasninger mot et lavutslippssamfunn (overgangsrisiko).

Styring

Ansaret for klimarisiko følger ordinær ansvarsstruktur i konsernet, i henhold til konsernets risikostyringspolicy.

Det er styret i SpareBank 1 SMN som har det overordnede ansvaret for klimarisiko gjennom godkjenning av styringsdokumenter og oppfølging av risikorapportering. Risiko- og revisjonsutvalget følger opp konsernets arbeid med klimarisiko og gir sin innstilling i saker til styret. Klimarisiko rapporteres minst kvartalsvis til styret.

Konsernstrategien definerer bærekraft som en av fem hovedprioriteringer i perioden 2020-2023. I prosessen med å innlemme bærekraft i hele virksomheten ble konsernets bærekraftstrategi vedtatt i 2021. Den strategiske føringen for konsernets arbeid med klimarisiko er rollen som pådriver for grønn omstilling for kunder, samarbeidspartnere og næringsvirksomhet i konsernets markedsområde.

Identifisering og håndtering av klimarisiko skal integreres i ordinær drift. Det pågår et kontinuerlig arbeid med å innarbeide klimarisiko i konsernets strategier, policyer, analyser, arbeidsrutiner og i opplæring av ansatte.

Klimarisiko i kredittvirksomheten

Bærekraft og klimarisiko står sentralt i kredittstrategien, som konkretiserer ambisjoner knyttet til identifisering, måling, håndtering og oppfølging av klimarisiko. Målene skal nås gjennom prioriterte aktiviteter i konsernet og i samarbeid med bankene i SpareBank 1-alliansen. Blant arbeidet som er gjennomført i 2021 er:

- Integrere vurdering av bærekraft og klimarisiko i alle bransjeanalyser. For 2021 er landbruk og næringseiendom oppdatert.
- Bærekraftsdokument for landbruket, konsernets handlingsplan for omstilling i landbruket.
- Utvikling av ESG-klassifiseringsverktøy for fiskeri, næringseiendom og offshore.
- ESG-klassifisering av vesentlige kunder i bransjene fiskeri og næringseiendom. Arbeidet er påstartet for offshore.
- Prisgunstige grønne finansieringsprodukter til kunder som tilfredsstiller klimakrav:
 - Grønne boliglån
 - Grønne byggelån til bolig

- Grønne landbrukslån

For næringslivskunder skal bærekraft vurderes i alle kredittsaker, og er et kontrollpunkt i konsernets kredittutvalg. ESG-rapport inkluderes i kredittsaker der disse er gjennomført.

Konsernets arbeid med klimarisiko fortsetter i 2022. Både fremdrift og utfordringer i arbeidet skal rapporteres jevnlig til styret.

Konsernets klimabelastning

Konsernet er i gang med å omstille egen virksomhet, i tråd med Parisavtalens mål, og har et mål om å redusere klimagassutslipp fra egen virksomhet med åtte prosent per år og rapporterer dette i energi- og klimaregnskapet for 2021. I år er kvaliteten i målingen løftet ved å bruke Klimakostmodellen fra klimakost.no (miljøutvidet kryssløpsanalyse). Konsernets egne direkte og indirekte utslipp er relativt små, men symbolverdien er viktig og hjelper konsernet å stille ESG-krav til leverandører og kunder.

SpareBank 1 SMN ønsker å bidra til å redusere kundene sine klimagassutslipp. I 2021 har konsernet derfor knyttet seg til Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Dette er et globalt samarbeid mellom finansinstitusjoner som jobber for å harmonisere vurderinger og opplysninger om klimagassutslipp finansiert av lån og investeringer. Samarbeidet gir tilgang til et rammeverk, data, veiledning og samarbeidspartnere som gjør konsernet i stand til å estimere klimagassutslippene i utlånsporteføljen etter gjeldende bransjestandard. Internt vil estimatene bli brukt til å etablere utslippsmål og å prioritere aktiviteter i arbeidet med grønn omstilling. Informasjonen vil også styrke risikostyringen ved at den indikerer kunders sårbarhet ovenfor overgangsrisiko. SpareBank 1 SMN vil offentliggjøre estimatene for klimagassutslippene i utlånsporteføljen når kvaliteten i analysen er tilstrekkelig. Utlånsporteføljens klimabelastning er vesentlig større enn konsernets egne utslipp.

SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap

Som et ledd i SpareBank 1 SMNs kontinuerlige innsats for å redusere utslipp av klimagasser har konsernet utarbeidet et energi- og klimaregnskap for 2021 basert på Klimakostmetodikken. (Se klimakost.no for mer informasjon om metodikken) Energi- og klimaregnskapet viser dermed det samlede utslipp av klimagasser fra konsernets virksomhet, hvor alle utslipp av klimagasser regnes om til CO₂-ekvivalenter og oppgis i tonn CO₂-ekvivalenter. Summen av alle utslipp kalles organisasjonens «klimafotavtrykk».

Energi- og klimaregnskapet er utarbeidet i henhold til den internasjonale standarden «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard» og GHG-protokollen sin scope 3-standard «The Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard». og omfatter registrerte utslipp fra SpareBank 1 SMN-konsernet.

Direkte og indirekte utslipp

Klimaregnskapet tar utgangspunkt i tre nivå (scopes) som består av direkte og indirekte utslipp. Scope 1 representerer utslippskilder tilknyttet driftsmidler som virksomheten eier eller kontrollerer. Scope 2 representerer indirekte utslipp som stammer fra innkjøpt energi konsumert av organisasjonen. Scope 3 representerer indirekte utslipp som stammer fra innkjøpte varer eller tjenester. Dette gjelder utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som ikke direkte eies eller kontrolleres av organisasjonen.

Beregninger for konsernets CO₂-utslipp, både totalt og per scope, er i år basert på Klimakostmodellen utviklet av Asplan Viak. Denne modellen benytter en miljøutvidet kryssløpsmodell for den norske økonomien til å beregne et livsløpsutslipp for kjøp av 1 NOK varer eller tjenester fra en gitt sektor. Med bakgrunn i denne metodikken beregnes en utslippsfaktor per NACE-sektor som videre benyttes til å beregne konsernets CO₂-ekvivalenter per kostnadskonto.

For andre gang på konsernnivå

Ved konsolidering av konsernets energi- og klimaregnskap er egenkapitalmetoden («equity share») benyttet, noe som innebærer at utslipp fra SpareBank 1 SMNs datterselskaper er innregnet etter forholdsmessig eierandel. Utarbeidelse av energi- og klimaregnskap på konsernnivå ble for første gang gjennomført i årsrapporten 2020. Konsernet jobber systematisk og målrettet for å forstå sin påvirkning på omgivelsene.

For å styrke kunnskapsgrunnlaget i våre handlingsplaner har vi endret metodikk for å beregne konsernets direkte og indirekte klimafotavtrykk. Konsernets energi- og klimaregnskap i 2021 er i år utarbeidet med bakgrunn i Asplan Viaks egenutviklede verktøy Klimakost. Metodikken benyttes av samtlige selskaper i konsernet, og skal bidra til å danne et mer detaljert bilde av konsernets vesentlige utslippskilder. Ved å benytte revidert regnskapsinformasjon (og mengdedata) i kombinasjon med en utslippsmodell som estimerer totale livsløpsutslipp, skal metoden bidra til effektivisering av arbeidsprosesser og oppfølging i eksisterende styringssystemer. Data for felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap er ikke innregnet. Årsaken beror på vanskelighetsgraden i å få samlet korrekt data. På sikt skal tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter også inkluderes.

Forbruk og drivere av klimafotavtrykk

Energi- og klimaregnskapet 2021 viser at SpareBank 1 SMNs totale klimafotavtrykk utgjorde 12 364,66 tonn CO₂-ekvivalenter. Konsernets forbruk er hovedsakelig knyttet til forbruk av energi, kjøpte varer og tjenester, kapitalslit og forretningsreiser.

Fullstendig energi- og klimaregnskap både for morbank og konsernet er vedlagt årsrapporten.

Styring og ledelse

Konsernledelsen

Jan-Frode Janson (1969)

Konsernsjef

Doktor ingeniør i Industriell Økonomi og Teknologiledelse fra NTNU (1996). Siviløkonom fra Siviløkonomutdanningen i Bodø (1992).

Konsernsjef i SpareBank 1 SMN fra 1. mai 2019. Tidligere konsernsjef i SpareBank 1 Nord-Norge og viseadministrerende direktør i Fokus Bank/Danske Bank. Har i tillegg hatt lederjobber i Orkla og ABB.

Styreleder i SpareBank 1 SMNs datterselskaper EiendomsMegler 1 Midt-Norge og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN. Styremedlem i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling. Styremedlem i Vipps og Fremtind Forsikring. Styremedlem i Fleks og NTNU.

Kjell Fordal (1957)

Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring, visekonsernsjef

Siviløkonom fra BI (1981) samt Master of Management BI (2004).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 1982.

Styreleder i BN Bank, SpareBank 1 SMN Pensjonskasse, SpareBank 1 Næringskreditt, SpareBank 1 Boligkreditt, Prøven Eiendom og Trondhjems Turistforening. Styremedlem i SpareBank 1 Markets.

Vegard Helland (1975)

Konserndirektør Næringsliv

Siviløkonom fra Handelshøyskolen i Bodø (1999) og Autorisert Finansanalytiker fra NHH (2007).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 2003, og har primært jobbet mot bedriftsmarkedet. Leder for konsernkredittutvalget i SpareBank 1 SMN siden 2007. Tidligere erfaring fra KPMG, senter for havbruk og fiskeri.

Styreleder i SpareBank 1 Finans Midt-Norge. Styremedlem i SpareBank 1 Markets, SpareBank 1 Factoring, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, Modhi Finance og Mavi XV.

Nelly S. Maske (1975)

Konserndirektør Privatmarked

Master of Science fra South Bank University London (2000), Bachelor i Økonomi og Administrasjon TØH (1998).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 2013. Konserndirektør Organisasjon og Utvikling 2015-2018, Assisterende konserndirektør Privatmarked 2013-2015. Tidligere bred erfaring fra rådgivningsselskapet Ernst & Young, senest som direktør i Ernst & Young Advisory 2010-2013.

Styreleder i SpareBank 1 Gjeldsinformasjon. Styremedlem i EiendomsMegler 1 Midt-Norge.

Rolf Jarle Brøske (1980)

Konserndirektør Kommunikasjon og merkevare

Studier i statsvitenskap og historie fra Høgskolen i Molde og NTNU.

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 2016.

Tidligere medlem av konsernledelsen med ansvar for kommunikasjon i Det norske Oljeselskap samt ledelsen i Danske Bank (Fokus Bank). Erfaring som rådgiver for tidligere næringsminister Børge Brende og for ordføreren i Trondheim. Har innehatt en rekke politiske verv.

Styremedlem i Spleis og nestleder i styret i Stiftelsen UNI. Fylkesstyremedlem i Trøndelag Høyre og bystyremedlem Trondheim kommune.

Ola Neråsen (1965)

Konserndirektør Risikostyring

Siviløkonom fra BI (1990), Statsautorisert revisor fra NHH (1994).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 1997. Tidligere erfaring fra Deloitte.

Kjetil Reinsberg (1961)

Administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge

Eiendomsmegler fra BI (2008).

Tilrådte som administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge i 1999. Tidligere ansatt i Storebrand Bank, Notar og Bedre Råd samt flere års erfaring fra bygningsbransjen.

Styreleder i Brauten Eiendom. Styremedlem EiendomsMegler 1 Norge, Eiendom Norge og Agri Eiendom.

Arne Nypan (1970)

Administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

Master of Business Administration (MBA) fra Universitetet i Lund, Sverige (1997). Bachelor in Business Administration (B.Sc.) fra Handelshøyskolen i København, Danmark (1995). Offisersutdannelse i Hæren (1992).

Administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN fra juni 2020. Administrerende direktør i SpareBank 1 Finans Midt-Norge fra 2013 til juni 2020. Tidligere leder for kundekonsept i SpareBank 1 SMN i 2013, konsernbanksjef i SpareBank 1 SMN fra 2003-2012. Har også jobbet i Innovation Strategic Consulting og Fokus Bank (Danske Bank).

Astrid Undheim (1980)

Konserndirektør Teknologi og utvikling

PhD i Kommunikasjonsteknologi fra NTNU (2009). Master of Science i Kommunikasjonsteknologi fra NTNU (2004).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 2020, tidligere lang erfaring fra Telenor, senest som leder av forskningsavdelingen på Analytics & AI.

Styremedlem i Trondheim Tech Port. Medlem av Rådet for SSB. Medlem av «Utvalg for vurdering av langsiktige perspektiver for Statens Pensjonsfond Utland». Tidligere erfaring fra en rekke offentlige utvalg.

Styret

Kjell Bjordal (1953) styreleder

Siviløkonom fra NHH (1976), 1. avdeling jus og AMP Wharton Business School (1989).

Medlem av styret siden 2007 og styreleder siden 2013. Medlem av godtgjørelsesutvalget siden 2012 og leder siden 2013.

Selvstendig virksomhet.

Erfaring som administrerende direktør i EWOS-Gruppen og leder fôrdivisjonen i Cermaq, administrerende direktør i NorAqua, økonomidirektør og konsernsjef i Glamox Gruppen samt direktør ved Trøndelag Teater.

Styreleder Nordlaks-konsernet, Axio og Norsk Forskningsråd portefølje HAV og Norsk Landbrukskjemi . Nestleder i styret for Entra Eiendom.

Deltatt på 17 av 17 styremøter i 2021.

Christian Stav (1968) nestleder

Siviløkonom fra NHH (1991), Høyere revisorstudium NHH (1992), Statsautorisert revisor (1994), Master of Business Administration NHH (2003), Autorisert Europeisk Finansanalytiker (AFA) fra NHH (2003).

Medlem av styret siden 2019. Leder av revisjonsutvalget, medlem av risikoutvalget siden 2019.

Konsernsjef NTE.

Erfaring fra revisjon og rådgivningstjenester, Partner i EY Transaction Advisory Services, Økonomi og Finansdirektør NTE.

Styreleder NTE Energi, NTE Marked og NTE Elektro.

Deltatt på 16 av 17 styremøter i 2021.

Mette Kamsvåg (1971)

Siviløkonom fra Handelshøyskolen BI (1994).

Medlem av styret siden 2018. Medlem av revisjonsutvalget og risikoutvalget fra 2018.

Selvstendig virksomhet.

Erfaring fra IT og betalingsformidling gjennom ulike lederposisjoner i BBS og Nets i 15 år. Administrerende direktør i Nets fra 2011 til 2014.

Styreleder i Maritech Systems, Norkart og WebMed. Styremedlem i Wordline. Industrirådgiver for Ferd.

Deltatt på 17 av 17 styremøter i 2021.

Tonje Eskeland Foss (1971)

Sivilingeniør innen petroleumsøkonomi (1996).

Medlem av styret siden 2018. Medlem av godtgjørelsesutvalget fra 2018.

Adm. direktør Frøygruppen fra 2022.

Tidligere erfaring som strategidirektør i Enova, regiondirektør i Atea Region Nord. Har 19 års erfaring fra oljeindustrien i ulike posisjoner og selskaper, blant annet AkerBP.

Deltatt på 16 av 17 styremøter i 2021.

Morten Loktu (1960)

Sivilingeniør NTNU (1984).

Medlem av styret siden 2013. Medlem av godtgjørelsesutvalget siden 2013.

Vice President Corporate Strategy i Equinor.

Begynte i Equinor (Statoil) i 1985, og har hatt ulike stillinger innen bl.a. forskning og utvikling. Konserndirektør med ansvar for teknologiorganisasjonen i Equinor 2000-2002. Senior Vice President for forskning og utvikling i Equinor 2005-2010. Områdedirektør for Equinor produksjon- og utviklingsaktivitet utenfor Midt-Norge og Nord-Norge 2011-2016. Konsernsjef i SINTEF-gruppen 2002-2004.

Styremedlem Mariculture, Salmar Aker Ocean og Ocean Farming.

Deltatt på 10 av 17 styremøter i 2021.

Janne Thyø Thomsen (1957)

Cand jur. Københavns Universitet (1981). HD i Finansiering og Kreditvæsen, CBS (1986).

Medlem av styret siden 2014. Medlem av revisjonsutvalget og risikoutvalget siden 2014. Leder av risikoutvalget siden 2019.

Konsulent og eier i JTTargeting i Danmark.

Tidligere Senior Vice President i ratingbyrået Moody's fra 1997 til 2012. Har også jobbet i Yamaichi International (Europe) Limited 1987-1995, Finansministeriet, Statsgældskontoret 1984-1987 og Eksportkreditrådet, Industriministeriet 1981-1984.

Styremedlem Nordic Credit Rating.

Deltatt på 16 av 17 styremøter i 2021.

Freddy Aursø (1972)

Ingeniør fra NTNU (1998). MBA fra Newcastle Graduate School of Business (2003).

Medlem av styret siden 2021.

Gründer og CEO i Lighthouse8.

Bred internasjonal ledererfaring innen digitalisering av salg og markedsføring, samt robotisering og kunstig intelligens. Har vært med og grunnlagt flere internasjonale medie/teknologiselskap, blant annet Global Media, Bigmouthmedia, LBi, Digitas, G4S Ventures og InvoiceClub.

Styreleder i Lighthouse8 AS, Lighthouse8 Pte Ltd, Lighthouse8 Pty Ltd, Lighthouse8 Ltd og InvoiceClub AS. Tidligere styremedlem i Global Media AS/AB/S.r.l, Bigmouthmedia AS/AB, G4S Ventures Pty Ltd og InvoiceClub Pty Ltd.

Deltatt på 11 av 17 styremøter i 2021.

Inge Lindseth (1963)

Utdannelse innen IT Drift fra HIST og Prosjektledelse fra BI.

Medlem av styret siden 2019. Styremedlem i Finansforbundet region Trøndelag fra 2020.

Konserntillitsvalgt fra 2019.

Tidligere tillitsvalgt og ansatterepresentant i representantskapet. Tidligere fagansvarlig/leder servicedesk innen teknologi, drift og sikkerhet. Ansatt i SpareBank 1 SMN siden 1982 og har hatt forskjellige stillinger og oppgaver.

Deltatt på 17 av 17 styremøter i 2021.

Christina Straub (1974)

Videregående skole. Bankakademiet 1 avdeling og Forsikring.

Medlem av styret siden 2019.

Nestleder i Finansforbundet SMN fra 2019. Ansatt i Vår Bank & Forsikring (del av SpareBank 1 SMN fra 2000) fra 1998 til 2001, og Evry fra 2001 til 2006. Har jobbet i ulike funksjoner i SpareBank 1 SMN siden 2006, de siste årene som produksjef betaling og tillitsvalgt i diverse utvalg.

Har erfaring som styreleder i Saxenborg Barnehage i fire år. Styremedlem i Strindheim Håndball siden 2015.

Deltatt på 16 av 17 styremøter i 2021.

Medlemmer i styrende organer

Medlemmer valgt av egenkapitalbeviserne

Lars Bjarne Tvete
Olav Sem Austmo
Knut Solberg (leder)
Therese Bjørstad Karlsen
Nina Kleven
Nils Martin Williksen
Berit Tiller
Frithjof Anderssen
Åsmund Skår
Frode Hassel
Ingrid Finboe Svendsen
Helge Moen

Bosted

Trondheim
Trondheim
Trondheim
Trondheim
Trondheim
Rørvik
Trondheim
Trondheim
Nesbru
Trondheim
Trondheim
Stjørdal

Antall egenkapitalbevis*

5 000
3 965 391
2 762
170
1 100
32 449
2 350
156 405
2 200
28 122
1 150
1 000

Medlemmer valgt av kundene

Per Olav Tyldum (nestleder)
Vegard Forbord
Marit Dille
Anne Rita Bakken
Randi Bakken
Anne Peggy Møller
Geir Hagen
Elin Hagerup
Line Melkild

Bosted

Overhalla
Steinkjer
Abelvær
Stjørdal
Trondheim
Steinkjer
Trondheim
Trondheim
Sunndalsøra

Antall egenkapitalbevis*

0
0
0
2 915
0
0
0
92
0

Medlemmer valgt av fylkestingene

Rasmus Skålholt
Stig Klomsten
Lilly Gunn Nyheim

Bosted

Fanrem
Bosberg
Kvanne

Antall egenkapitalbevis*

0
0
0

Medlemmer valgt av ansatte

Linda Renate Linmo
Anders Skrove
Bjørn Larsen
Anne Valstad-Aalmo
Geir Tore Mathisen
Rolf Bratlie
Johan Olav Valseth Lian
Erik Gunnes

Bosted

Grong
Inderøy
Trondheim
Trondheim
Trondheim
Melhus
Levanger
Trondheim

Antall egenkapitalbevis*

3 491
3 817
4 616
2 005
4 525
2 120
1 863
1 393

Styret

Kjell Bjordal (leder)
Christian Stav (nestleder)
Morten Loktu
Janne Thyø Thomsen
Tonje Eskeland Foss
Mette Kamsvåg
Freddy Aursø
Inge Lindseth
Christina Straub
Karin Norli (varamedlem)

Bosted

Molde
Steinkjer
Trondheim
Danmark
Trondheim
Molde
Hommelvik
Trondheim
Trondheim
Molde

Antall egenkapitalbevis*

130 000
20 000
15 000
3 000
0
5 600
0
9 213
835
3 424

Valgkomiteen	Bosted	Antall egenkapitalbevis*
Lars Bjarne Tvete	Trondheim	5 000
Ingrid Finboe Svendsen	Trondheim	1 150
Marit Dille	Abelvær	0
Lilly Gunn Nyheim	Kvanne	0
Rolf Bratlie	Melhus	2 120

* Antall egenkapitalbevis per 31. desember 2021 inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående, selskaper man kontrollerer og selskaper man er valgt på vegne av.

Eierstyring og selskapsledelse

SpareBank 1 SMN gir i det følgende en samlet redegjørelse for foretakets prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i henhold til regnskapsloven og NUES. SpareBank 1 SMN redegjør for hvert punkt i anbefalingen. Der anbefalingen ikke følges er avviket begrunnet, og det er gjort rede for hvordan man har innrettet seg.

Regnskapslovens § 3-3b, 2. ledd

Nedenfor redegjøres det for hvordan regnskapslovens § 3-3b, 2. ledd, er dekket i SpareBank 1 SMN.

Inndelingen refererer til nummereringen i paragrafen.

1. En angivelse av anbefalinger og regelverk om foretaksstyring som foretaket er omfattet av eller for øvrig velger å følge.

Prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 SMN er basert på norsk lov. Konsernet følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det henvises ellers til anbefalingens punkt 1 nedenfor.

2. Opplysninger om hvor anbefalinger og regelverk som nevnt i punkt 1 er offentlig tilgjengelige.

Anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på nues.no.

3. En begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalinger og regelverk som nevnt i punkt 1.

Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under redegjørelsen for hvordan anbefalingen etterleves.

4. En beskrivelse av hovedelementene i foretakets, og for regnskapspliktige som utarbeider konsernregnskap eventuelt også konsernets, systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 10 nedenfor.

5. Vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjeloven kapittel 5.

Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 6 nedenfor.

6. Sammensetningen til styre, bedriftsforsamling, representantskap og kontrollkomité; eventuelle arbeidsutvalg for disse organene samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruksjoner og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid.

Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 6, 7, 8 nedenfor.

7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskifting av styremedlemmer

Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 8 nedenfor.

8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis.

Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 3 nedenfor.

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 gjeldende punktene i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 14. oktober 2021 er fulgt opp.

Punkt 1: Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterleves i SpareBank 1 SMN.

Anbefalingen gjelder så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Avvik er kommentert under det enkelte punkt.

SpareBank 1 SMN har en egen policy for eierstyring og selskapsledelse, og det legges vekt på å videreutvikle policyen innenfor gjeldende lover og i tråd med anbefalinger fra ledende miljøer.

Banken skal gjennom sin eierstyring og selskapsledelse sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at dens uttalte mål og strategier blir realisert. God virksomhetsstyring omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, kundenes og andre gruppers interesser. Banken følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Anbefalingen er tilgjengelig på nues.no.

Gjennom bankens eierstyring og selskapsledelse er det særlig vektlagt:

- en struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- en effektiv risikostyring
- fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon
- likebehandling av egenkapitalbeviserne og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Medarbeiderne skal kjennetegnes ved at de har en høy etisk standard. Dette innebærer at de skal vise en adferd som oppfattes som tillitvekkende, ærlig og redelig og som er i henhold til de normer, regler og lover som gjelder i samfunnet. Etikreglene omhandler blant annet habilitet, forhold til kunder, leverandører og konkurrenter, verdipapirhandel, innsideregler og relevante privatøkonomiske forhold. Regelverket gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i styrende organer.

Alle ansatte og tillitsvalgte er pålagt taushetsplikt om konsernets eller kundens forhold. Denne taushetsplikten gjelder ikke bare overfor utenforstående, men også overfor medarbeidere som ikke har behov for de aktuelle opplysningene i sitt arbeid. Videre skal ingen, via datasystemene eller på annen måte, hente opplysninger om kunder eller medarbeidere som ikke er nødvendig for vedkommende sitt arbeid. Bankens etikregler slår fast at en medarbeider straks skal informere sin overordnede eller andre kontaktpersoner dersom han eller hun får kunnskap om forhold som er i strid med gjeldende lover og regler eller vesentlige brudd på interne bestemmelser.

Avvik fra anbefalingens pkt. 1: Ingen

Punkt 2: Virksomhet

SpareBank 1 SMN sin virksomhet er tydeliggjort i selskapets vedtekter. SpareBank 1 SMN har som formål å drive virksomhet som bank og for øvrig drive og delta i virksomhet som sparebanken kan utføre i henhold til tillatelser og den til enhver tid gjeldende lovgivning. Vedtektene finnes i sin helhet på bankens hjemmeside, og SpareBank 1 SMN sine mål og hovedstrategier fremgår i årsrapporten.

Med bakgrunn i vedtatte strategier og mål utarbeides det langsiktige avkastningsmål for virksomheten. Disse er styrende for bankens konkrete mål, rammer, budsjett, etc. Der det er naturlig settes risikojusterte mål for virksomheten og avkastningskravet gjenspeiler de ulike risikoer som banken pådrar seg. Vurderinger av risiko og kapital er integrert i bankens styringsprosess og verdiskaping.

Det er utviklet retningslinjer og ulike målevariabler som forretningsenhetene måles og styres etter for å nå de forretningsmessige målene. I tillegg benyttes prognose- og budsjettstyring som effektive verktøy for å nå de strategiske målsettingene.

SpareBank 1 SMN ønsker å medvirke til en bærekraftig samfunnsutvikling gjennom ansvarlig forretningsdrift ved blant annet å ivareta hensynet til etikk, miljø og sosiale forhold. Det er etablert en egen strategi for forvaltning av bankens samfunnsansvar (CSR).

Samfunnsansvar er en integrert del av bankens virksomhet og ansvaret uttrykkes gjennom strategier, tiltak og aktiviteter. Samfunnsansvaret synliggjøres gjennom hvordan ressurser forvaltes og gjennom dialog med ansatte, eiere, kunder, lokalsamfunn og øvrige interessenter. I tillegg er det etablert en innkjøpsstrategi som beskriver det etiske rammeverket, krav til leverandører og hvilke kriterier banken legger til grunn ved innkjøp.

Det vises ellers til egne nettsider om bærekraft samt konsernets bærekraftstrategi i bærekraftsbiblioteket på smn.no/barekraft.

Avvik fra anbefalingens pkt. 2: Ingen

Punkt 3: Selskapskapital og utbytte

Styret foretar løpende en vurdering av kapital situasjonen i lys av konsernets mål, strategi og ønsket risikoprofil. SpareBank 1 SMN hadde per 31. desember 2021 en ren kjernekapitaldekning på 18,0 prosent, og en kapitaldekning på 21,6 prosent.

For detaljert informasjon om kapitaldekningen, se egen note i årsrapporten. For nærmere omtale av reglene om kapitaldekning og hvilke prinsipper som legges til grunn for å vurdere kapitalbehovet, vises det til Pilar 3-rapportering som er publisert på smn.no.

Utbytte

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at om lag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at om lag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet benyttes til utdeling til allmennyttige formål eller overføres til Sparebankstiftelsen SMN.

Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital. Det er bankens representantskap som fastsetter det årlige utbytte basert på forslag fra styret. Utbyttepolitikken er publisert på bankens hjemmeside.

Kjøp av egne egenkapitalbevis

Styret har fullmakt til å kjøpe egne egenkapitalbevis for inntil fem prosent av bankens eierandelskapital. Slike kjøp skal skje ved handel i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Den samlede beholdningen av egenkapitalbevis som banken eier og/eller har avtalepant i kan ikke overstige fem prosent av bankens eierandelskapital. Hvert egenkapitalbevis kan kjøpes til kurser mellom 1 og 200 kroner. Fullmakten er gyldig i 15 måneder fra vedtaket ble fattet i representantskapets møte 26. mars 2021.

Kapitalforhøyelse

Styrefullmakter til kapitalforhøyelser gis på bakgrunn av konkrete og definerte formål. Per 31. desember 2021 foreligger det ingen styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse i SpareBank 1 SMN.

Avvik fra anbefalingens pkt. 3: Ingen

Punkt 4: Likebehandling av aksjeeiere

SpareBank 1 SMN har én egenkapitalbevisklasse. Gjennom vedtektene og i styrets og ledelsens arbeid legges det vekt på at alle egenkapitalbevisiere skal likebehandles og ha samme mulighet for innflytelse. Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett. Banken forholder seg til finansforetakslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger så langt bestemmelsene gjelder for en sparebank med egenkapitalbevis.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen skal eksisterende eiere ha fortrinnsrett med mindre særlige forhold tilsier at dette fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet. SpareBank 1 SMN har ved ujevne mellomrom gjennomført ansatteemisjoner og slike kapitalforhøyelser er gjennomført i den hensikt å styrke ansattes eierskap til egen bank og interesse for bankens kapitalinstrument. En eventuell utøvelse av styrets fullmakt til kjøp av egne egenkapitalbevis skal skje ved kjøp i verdipapirmarkedet via Oslo Børs.

For å styrke egenkapitalbeviset som et attraktivt finansielt instrument og gi investorer økt innflytelse ved beslutninger som berører eierandelskapitalen, vedtok representantskapet i 2017 å endre bankens vedtekter slik at et kvalifisert flertall innenfor representantene for egenkapitalbevisierne må stemme for endringer som gjelder eierandelskapitalen i tillegg til representantskapets kvalifiserte beslutning. En angivelse av hvilke saker dette gjelder for er angitt i bankens vedtekter § 10-1, som finnes på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 4: Ingen

Punkt 5: Aksjer og omsettelighet

Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs med ticker MING og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger på omsetteligheten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 5: Ingen

Punkt 6: Generalforsamling**Representantskap**

Styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene i en sparebank skiller seg noe fra allmenaksjeselskaper,

Representantskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.

Representantskapet har 32 medlemmer og 30 varamedlemmer med følgende representasjon:

- egenkapitalbevisiere: 12 medlemmer og 10 varamedlemmer
- fylkestingene i Trøndelag og Møre og Romsdal: 3 medlemmer og 3 varamedlemmer
- kunder: 9 medlemmer og 9 varamedlemmer
- ansatte: 8 medlemmer og 8 varamedlemmer

Representantskapet godkjenner konsernets årsregnskap og årsberetning, herunder disponering av årets overskudd/utdeling av utbytte, behandler styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte samt behandler redegjørelse for god foretaksstyring. Representantskapets oppgaver er ytterligere beskrevet i bankens vedtekter som er tilgjengelig på smn.no.

Til representantskapets møter innkalles også styrets medlemmer, konsernsjefen og revisor. Disse kan delta i forhandlingene, men har ikke stemmerett. Representantskapets leder er møteleder, eller ved dennes fravær nestlederen.

Innkalling til representantskapets møter sendes medlemmene og er tilgjengelig på bankens hjemmeside senest 21 dager før møtet avholdes. Målet er at forslag til vedtak og saksvedlegg er tilstrekkelig detaljert slik at medlemmene kan ta stilling til sakene før de behandles. Protokoll fra møtene gjøres tilgjengelig på bankens hjemmeside.

En oversikt over representantskapets medlemmer finnes på smn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 6: Når det gjelder bankens sammensetning av organer, forholder SpareBank 1 SMN seg til lover og forskrifter som regulerer finansforetak.

Punkt 7: Valgkomité

Banken skal ha en valgkomité bestående av fem medlemmer og fem varamedlemmer som velges av representantskapet for en periode på to år. Valgkomiteen skal speile sammensetningen av medlemmer i representantskapet og være sammensatt som følger:

- To medlemmer med to varamedlemmer velges fra egenkapitalrepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra kunderepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra fylkestingsrepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra ansatterepresentantenes valgte medlemmer

Representantskapet fastsetter nærmere instruks for gjennomføring av valgene.

Valgkomiteen skal forberede kundenes og egenkapitalbevisierens valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet.

Valgkomiteen skal videre forberede valg av:

- leder og nestleder til representantskapet
- leder, nestleder og øvrige medlemmer til styret
- leder, medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen som omhandlet i dette kapittel

For de styremedlemmer med varamedlemmer som skal velges blant de ansatte, avgir bare representanter for de ansatte i valgkomiteen innstilling.

Valgkomiteens innstillinger skal begrunnes.

Valgkomiteen foreslår honorarer for medlemmer av de respektive organer.

Avvik fra anbefalingens pkt. 7: Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant de gruppene som er representert i representantskapet, iht. vedtektsbestemmelser.

Punkt 8: Styret, sammensetning og uavhengighet

Det vises til punkt 6 for informasjon om representantskapet. Styret består per 31.12.2021 av ni fast møtende medlemmer, hvorav to er ansatterepresentanter. Fire av styrets ni medlemmer er kvinner. Medlemmene velges for to år av gangen, og kan maksimalt sitte i 20 år, hvorav 12 år sammenhengende i samme verv. Konsernsjefen er ikke medlem av styret. Ingen av styremedlemmene valgt av representantskapet, med unntak av de to ansatterepresentantene, er ansatt eller har oppdrag til konsernet, utover sine verv som tillitsvalgte. Styremedlemmenes uavhengighet er vurdert av valgkomiteen, og er vurdert som uavhengige, med unntak av de ansattevalgte. Leder og nestleder velges av representantskapet ved særskilte valg for to år av gangen.

Sammensetningen av styret skal være basert på bankens vedtekter. Ved valg av medlemmer vurderes kompetanse, kapasitet og mangfold. De enkelte styremedlemmers bakgrunn er beskrevet i årsrapporten. Styret har minimum 11 møter i året og medlemmenes deltakelse er beskrevet i årsrapporten. Styrets medlemmer oppfordres til å eie egenkapitalbevis i banken og deres beholdning fremkommer under presentasjonen av styret i årsrapporten og på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 8: Ingen

Punkt 9: Styrets arbeid

Styrets arbeid og saksbehandling reguleres av en egen styreinstruks og det utarbeides årsplaner for styrets arbeid. Styret leder bankens virksomhet i samsvar med lover, vedtekter og vedtak i representantskapet. Styret er ansvarlig for at midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret har også en plikt til å påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. I tillegg fastsetter styret bankens strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål og risikoprofil. Det er styret som ansetter og avsetter konsernsjef.

Styret mottar blant annet rapporter på resultat- og markedsutvikling, og status i risikobildet for konsernet. Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid og egen kompetanse. De vurderer arbeidsform, saksbehandling, møtestruktur og prioritering av oppgaver som igjen gir grunnlag for eventuelle endringer og tiltak.

Uavhengig behandling

Styreinstruksen slår fast at et styremedlem ikke må delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har betydning for egen del eller for noen nærstående. Dette gjelder saker hvor medlemmet må anses for å ha personlige, økonomiske eller andre særinteresser i saken. Det samme følger av de etiske retningslinjene i konsernet. Den enkelte plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil i behandlingen av en sak.

Styret skal godkjenne avtaler mellom banken og et styremedlem eller med konsernsjefen. Styret skal også godkjenne avtaler mellom banken og tredjemann, der et styremedlem eller konsernsjefen måtte ha en særlig interesse. Styremedlemmer skal på eget initiativ opplyse om enhver interesse den enkelte eller nærstående kan ha. Med mindre styremedlemmet selv velger å fratre ved behandlingen eller avgjørelsen av en sak, skal styret beslutte om vedkommende skal fratre. Styrets vurderinger av habilitetsspørsmål skal protokolleres.

Avtaler mellom banken og øvrige konsernselskaper av vesentlig økonomisk betydning skal fremlegges styret for behandling.

Styreutvalg

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg, et revisjonsutvalg, et risikoutvalg og et teknologiutvalg som består av medlemmer fra bankens styre. Medlemmene oppnevnes for en periode på to år. Utvalgene er forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og det er styret som fastsetter mandatene for utvalgene.

Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalgets oppgaver etter finansforetaksloven § 8-19 med tilhørende bokstav er å:

- forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen
- overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring samt bankens internrevisjon
- avgi uttalelse om valg av revisor
- ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet
- vurdere og overvåke revisors uavhengighet og objektivitet

Revisjonsutvalget møtes minst fem ganger i året i forkant av styrebehandling av kvartals- og årsrapporter.

Risikoutvalg

Risikoutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 13-6 (4) og finansforetaksforskriftens § 13-2. Risikoutvalget skal bidra til at risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Risikoutvalget skal bidra til at styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivået og omfanget av virksomheten.

Utvalget skal bl.a.:

- bidra til at risikostyringen er i tråd med beste praksis og styrets ambisjonsnivå
- gjennomgå risikostyringsstrategier og policyer som forberedelse til styrets behandling
- bidra til at konsernets kapitaldekning er tilfredsstillende innenfor vedtatte konsernstrategi
- bidra til at lover og forskrifter samt interne regler som regulerer konsernet identifiseres, implementeres, etterleves og kontrolleres

Risikoutvalget møtes minst fem ganger årlig.

Godtgjørelsesutvalg

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg som skal bestå av minst tre styremedlemmer. I tillegg utnevner styret en representant for de ansatte. Styrets leder er fast medlem av utvalget og er også utvalgets leder. Medlemmene av utvalget utnevnes for to år av gangen av styret.

Utvalget skal være et forberedende organ for styret i saker som gjelder utforming og praktisering av retningslinjer og rammer for konsernets godtgjørelsespolitikk. Politikken skal bidra til å fremme god styring av og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking, oppfordre til langsiktighet, bidra til å unngå interessekonflikter og være i henhold til gjeldende lov og forskrift.

Godtgjørelsesutvalget skal innstille overfor styret på godtgjørelsespolitikk for konsernet samt vilkår for konsernsjef. Utvalget skal også kunne benyttes som rådgivende instans for konsernsjef ved fastsettelse av vilkår for konsernledelsen.

Utvalget møtes etter innkalling fra lederen, men minst en gang i året og ellers etter behov. Det kreves at minst to medlemmer av utvalget deltar.

Styret har fastsatt godtgjørelsesutvalgets mandat.

Teknologiutvalg

Banken etablerte i 2021 et teknologiutvalg, som er et forberedende organ for styret i saker som gjelder konsernets strategiske investeringer i teknologi.

Teknologiutvalget består av minst to styremedlemmer som ikke er ansatt i konsernet SpareBank 1 SMN. Styret skal også utnevne en leder for Teknologiutvalget.

Utvalget skal blant annet:

- Sikre tilstrekkelige strategiske investeringer innen teknologi og digitalisering
- Sikre at strategiske teknologiinvesteringer gir ønsket verdiskapning
- Bistå konsernledelsen for å sikre tilstrekkelig innovasjonshøyde og innovasjonshastighet
- Overvåke og evaluere eksisterende og fremtidige trender innen teknologi/industri som kan påvirke konsernets strategiske planer

Utvalget møtes etter innkalling fra lederen, men minst fire ganger i året (en gang per kvartal) og ellers etter behov.

Banken vil foreta en evaluering av om utvalget skal gjøres permanent.

Avvik fra anbefalingens pkt. 9: Ingen

Punkt 10: Risikostyring og intern kontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i SpareBank 1 SMNs langsiktige verdiskapning. Internkontroll skal bidra til å sikre effektiv drift og forsvarlig håndtering av risikoer av betydning for å oppnå forretningsmessige mål.

Konsernets rapport om kapitalkrav og risikostyring, Pilar 3-rapport, inneholder en nærmere beskrivelse av risikostyring, kapitalstyring og kapitalberegning. Rapporten er tilgjengelig på smn.no.

SpareBank 1 SMN har som mål å opprettholde en moderat risikoprofil, og ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for rating, risikojustert avkastning, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital samt regulatorisk kapitaldekning.

Styret gjennomgår kvartalsvis konsernets utvikling innenfor de viktigste risikoområdene og foretar årlig en gjennomgang av internkontrollen. Styret har hovedansvaret for å sette grenser for, og overvåke konsernets risikoeksponering. Risikoene måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt.

Risikostyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Ledelsen i de ulike selskapene i konsernet har ansvar for risikostyring og internkontroll og dette skal bidra til å sikre:

- målrettet, sikker og kvalitets- og kostnadseffektiv drift
- pålitelig og rettidig rapportering
- overholdelse av gjeldende lover og regler samt interne rutiner og retningslinjer.

Styret mottar årlig, fra intern- og ekstern revisor, en uavhengig vurdering av konsernets risiko og internkontroll. Styret følger opp vedtatte rammeverk, prinsipper, kvalitets- og risikomål gjennom:

- kvartalsvis rapport fra konsernsjef og avdeling for risikostyring
- kvartalsvis rapport fra etterlevelse
- kvartalsrapport/årsrapport fra intern revisor

SpareBank 1 SMN benytter Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions (COSO) rammeverk og Control Objectives for Information and related Technology (CobiT) rammeverk som grunnlag for prinsipper for internkontroll og risikostyring.

Risikostyringen er en integrert del av ledelsens beslutningsprosesser og et sentralt element hva angår organisering, rutiner og systemer. Det er etablert en egen avdeling for risikostyring i banken.

Avdeling for risikostyring er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer direkte til konsernsjef. Avdelingen har ansvaret for konsernets risikomodeller og videreutvikling av effektive risikostyringssystemer. Avdelingen er ansvarlig for uavhengig risikovurdering, risikorapportering og den overordnede risikoovervåkingen i konsernet og rapporterer periodisk til konsernsjefen og styret.

Bankens viktigste resultatmål er å oppnå en konkurransedyktig avkastning på egenkapitalen. Dette oppnås blant annet gjennom økt fokus på risikoprising og risikojustert avkastning. Prinsipper og rammer for internkontroll og risikostyring er nedfelt i egen policy. Policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess.

Etterlevelse

Etterlevelseshensikten er organisert uavhengig av forretningsenhetene. Funksjonen vurderer foretakets prosedyrer, rutiner og systemer for å sikre regelverksetterlevelse, og gir råd til ledelse og annet relevant personale om tiltak som skal iverksettes for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk. Funksjonen skal også etablere retningslinjer og prosesser for å håndtere etterlevelsesisiko samt sikre at etterlevelse overvåkes og testes gjennom et strukturert og veldefinert overvåkingsprogram. Leder for funksjonen rapporterer periodisk til konsernsjefen og styret. Det utarbeides kvartalsvise etterlevelsereporter.

Etterlevelsesfunksjonen har etablert særskilt ansvar for overvåkning av etterlevelse av henholdsvis hvitvaskingsloven og personopplysningsloven.

Forretningsområder og støttefunksjoner samt datterselskap skal ivareta etterlevelse ved operasjonalisering av policy for etterlevelse og identifiserte etterlevelsesrisikoer vedtatt av styret.

Internkontroll finansiell rapportering

Styret i SpareBank 1 SMN har gitt retningslinjer for konsernets finansielle rapportering. Disse er gitt innenfor gjeldende myndighetspålagte krav og skal bidra til å sikre relevant, pålitelig, tidsriktig og lik informasjon til bankens egenkapitalbevisiere og verdipapirmarkedet for øvrig. Konsernfinans ledes av konserndirektør finans og er organisert uavhengig av forretningsområdene. Enheten ivaretar den finansielle rapporteringen både på morbank- og konsernnivå, og fastsetter retningslinjer for månedlig, kvartalsvis og årlig rapportering fra de ulike forretningsområdene og datterselskaper. Konserndirektør finans vurderer løpende forretningsområdenes finansielle resultater og måloppnåelse, og påser at alle enhetene presterer i tråd med konsernets overordnede økonomiske målsettinger. Konserndirektør finans rapporterer direkte til konsernsjef.

Avdelingene Regnskap og Økonomi er organisert under Konsernfinans og utarbeider finansiell rapportering for konsernet. Avdelingene påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, konsernets regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer.

Konsernfinans har etablert prosesser som sørger for at regnskapsrapporteringen kvalitetssikres og at eventuelle feil og mangler følges opp og rettes løpende. Til all finansiell rapportering er det etablert en rekke kontrolltiltak for å sikre korrekt, gyldig og fullstendig rapportering.

Ekstern revisor foretar hvert kvartal begrenset revisjon av konsernets delårsregnskap. I tillegg utføres full revisjon av konsernets årsregnskap.

For videre informasjon om risikostyring og internkontroll, se note 6 i årsrapporten vedrørende finansiell risikostyring samt konsernets rapport om kapitalkrav og risikostyring, Pilar 3-rapport, som er tilgjengelig på smn.no.

Internrevisjon

Intern revisor er et redskap for styret og administrasjonen for overvåking av at risikostyringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Det er KPMG som leverer internrevisjonstjenester og leveransen omfatter morbanken og datterselskap underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll.

Internrevisjonens hovedoppgave er å bekrefte at internkontrollen fungerer som forutsatt samt å påse at risikostyringstiltak er tilstrekkelige i forhold til bankens risikoprofil. Internrevisjonen rapporterer kvartalsvis til styret og revisors rapporter og anbefalinger blir gjennomgått og forbedringstiltak implementert fortløpende.

Styret vedtar årsplaner og budsjett for internrevisjonen.

Internrevisjonen utfører operasjonell revisjon av enheter og forretningsområder, og ingen finansiell revisjon for konsernet. Det utarbeides årlige revisjonsplaner som diskuteres med konsernledelsen, behandles i risikoutvalget og godkjennes av styret. Revisors risikovurderinger ligger til grunn for hvilke områder som skal gjennomgås. Det utarbeides særskilte revisjonsrapporter med resultater og forslag til forbedringstiltak

som presenteres for ansvarlig leder og konsernets ledelse. Et sammendrag av rapportene sendes kvartalsvis til risikoutvalget og styret. Eventuelle konsulentoppdrag utføres innenfor standarder og anbefalinger som gjelder for internrevisorer (IIA).

Etikk og varsling

Det er utarbeidet etiske retningslinjer for konsernet og dets ansatte, og etikk er fast tema på kurs for alle nyansatte. Dette skal bidra til at verdigrunnlaget og de etiske retningslinjene blir godt kommunisert og gjort kjent i hele organisasjonen. Det er etablert klare retningslinjer for varsling dersom ansatte får kunnskap om forhold som er i strid med eksterne eller interne bestemmelser, eller andre forhold som kan være med på å skade konsernets omdømme eller finansielle situasjon.

Avvik fra anbefalingens pkt. 10: Ingen

Punkt 11: Godtgjørelse til styret

Styrehonorarene som innstilles av valgkomiteen og som fastsettes av representantskapet, er ikke resultatavhengige og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene. Styrets leder og nestleder godtgjøres særskilt og styremedlemmer som deltar i styreutvalg mottar egen godtgjørelse for dette. Ingen av styrets medlemmer valgt av representantskapet har oppgaver for konsernet utover styrevervet. Nærmere informasjon om kompensasjon for styret og styreutvalg fremgår av lederlønsrapporten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 11: Ingen

Punkt 12: Godtgjørelse til ledende ansatte

Konsernet har etablert en godtgjørelsespolitikk som skal være i samsvar med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Denne skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko, motvirke for høy eller uønsket risikotaking, bidra til å unngå interessekonflikter og være i henhold til gjeldende lov og forskrift. Jfr. krav i forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond inneholder konsernets godtgjørelsespolitikk særskilte regler for ledende ansatte. Disse reglene gjelder også for andre ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og for ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver.

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg som fungerer som et forberedende organ for styret i saker som gjelder vurdering av og kompensasjon til konsernsjefen. Videre skal utvalget innstille overfor styret på retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte (konsernledelsen). Se også omtale av styrets godtgjørelsesutvalg under pkt. 9.

En beskrivelse av godtgjørelse til konsernsjefen og ledende ansatte fremgår av lederlønsrapporten. Ytterligere beskrivelse av bankens godtgjørelsesordning finnes på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 12: Ingen

Punkt 13: Informasjon og kommunikasjon

Bankens informasjonspolitikk skal underbygge tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen samt sørge for at bankens interessegrupper har en løpende mulighet til å vurdere og forholde seg til banken. Bankens informasjonspolitikk er basert på en aktiv dialog der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus.

Den åpne informasjonspraksisen skal være i samsvar med interne og eksterne retningslinjer, med de begrensninger som følger av taushetsplikten og de til enhver tid gjeldende børsregler.

Korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, eget Investor Relations-område på bankens hjemmeside og børsmeldinger. Finanskalenderen offentliggjøres på bankens hjemmeside.

Det avholdes også regelmessige presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere og investorer. Styret har vedtatt en egen kommunikasjonsstrategi som gir føringer for hvem som kan uttale seg på vegne av SpareBank 1 SMN og i hvilke saker.

Avvik fra anbefalingens pkt. 13: Ingen

Punkt 14: Selskapsovertakelse

SpareBank 1 SMNs egenkapital består av eierandelskapitalen, grunnfondskapitalen og opptjent egenkapital. Grunnfondskapitalen representerer en selveiende del av sparebanken som ikke kan overtas av andre ved oppkjøp. Eierstrukturen i en bank er for øvrig lovregulert ved godkjenning av erverv som medfører at eierandelen representerer 10 prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i banken. En oversikt over de 20 største egenkapitalbeviserne finnes på bankens hjemmeside smn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 14: Lovpålagt eierbegrensning

Punkt 15: Revisor

Ekstern revisor velges av representantskapet etter anbefaling fra revisjonsutvalget og innstilling fra styret, og ekstern revisor er den samme for alle selskap i konsernet. Ekstern revisor foretar den lovbestemte bekreftelsen av den økonomiske informasjon som gis i offentlige regnskap. Revisor presenterer hvert år hovedtrekkene i en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Ekstern revisor deltar i styremøtene som behandler årsregnskapet samt i revisjonsutvalget ved behandling av regnskapet.

Styret avholder årlig minst ett møte med revisor uten at konsernsjefen eller andre fra den daglige ledelsen er til stede. Det er fastsatt egne retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Eventuell rådgivning fra ekstern revisor skal til enhver tid ligge innenfor rammene av revisorloven. Styret orienterer representantskapet om ekstern revisors godtgjørelse for revisjon og eventuelt andre tjenester.

Ekstern revisor gir revisjonsutvalget en beskrivelse av hovedelementene i revisjonen, herunder om det er identifisert vesentlige svakheter i bankens interne kontroll knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen. I tillegg bekrefter revisor sin uavhengighet og opplyser om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert i løpet av regnskapsåret.

Avvik fra anbefalingens pkt. 15: Ingen

Egenkapitalbevis

Egenkapitalbevis

Markedskursen for SpareBank 1 SMNs egenkapitalbevis (MING) var ved årsskiftet 149,0 kroner per bevis. Per 31. desember 2020 var kursen 97,60 kroner. Med et kontantutbytte på 7,50 kroner for 2021 blir direkteavkastningen for egenkapitalbeviset 60,3 prosent.

SpareBank 1 SMN hadde ved utgangen av 2021 en egenkapitalbeviskapital på 2597 millioner kroner fordelt på 129.387.801 egenkapitalbevis hvert pålydende 20 kroner. Konsernet hadde ved årsskiftet en egenbeholdning på 14 millioner kroner tilsvarende 448.642 egenkapitalbevis.

Nøkkeltall egenkapitalbeviskurs, ti års historikk

Egenkapitalbevis (EKB)	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Børskurs	149,00	97,60	100,20	84,20	82,25	64,75	50,50	58,50	55,00	34,80
Antall utstedte bevis (mill. kroner)	129,39	129,39	129,30	129,62	129,38	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83
Børsverdi (mill. kroner)	19.279	12.629	12.956	10.914	10.679	8.407	6.556	7.595	7.141	4.518
Utbytte per EKB	7,50	4,40	5,00	5,10	4,40	3,00	2,25	2,25	1,75	1,50
Bokført egenkapital per EKB (inkl. utbytte)	103,48	94,71	90,75	83,87	78,81	73,26	67,65	62,04	55,69	50,09
Resultat per EKB, majoritetsandel	13,31	8,87	12,14	9,97	8,71	7,91	7,02	8,82	6,92	5,21
Pris / Resultat per EKB	11,19	11,01	8,26	8,44	9,44	8,19	7,19	6,63	7,95	6,68
Pris / Bokført egenkapital	1,44	1,03	1,10	1,00	1,04	0,88	0,75	0,94	0,99	0,69
Utdelingsforhold	56,3 %	50 %	54 %	51 %	50 %	38 %	25 %	25 %	25 %	29 %
Egenkapitalbevisbrøk	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64 %	64,0 %	64,0 %	64,6 %	64,6 %	64,6 %

Kursutvikling sammenlignet med OSEBX and OSEEX

1. jan 2020 til 31. des 2021

OSEBX = Oslo Stock Exchange Benchmark Index (rebasert lik MING 1. jan 2020)

OSEEX = Oslo Stock Exchange ECC Index (rebasert lik MING 1. jan 2020)

Utbyttepolitikk

Lov og forskrift om egenkapitalbevis som trådte i kraft 1. juli 2009 innebærer at egenkapitalbevis i sparebanker i større grad enn tidligere er sammenlignbare med aksjer. Regelverket medfører økt likebehandling av de ulike eiergrupperingene i sparebanker og minimerer i stor grad tidligere utfordringer knyttet til utvanning av egenkapitalbevisene ved betaling av kontantutbytte.

Som følge av den endrede lovgivningen ble følgende utbyttepolitikk fastsatt i desember 2009, justert i 2017:

- SpareBank 1 SMNs mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbevisene en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene
- Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbevisene) og grunnfondskapitalen (tidligere sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital
- Banken legger til grunn at om lag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at om lag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital

Investorpolitikk

Banken legger vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner og børsmeldinger. Det avholdes også regelmessige presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere og investorer.

På smn.no/ir er det til enhver tid oppdatert informasjon for investorer, analytikere og media.

Eierforhold

SpareBank 1 SMN har som mål å sikre god likviditet i egenkapitalbevisene og oppnå god spredning på eiere som representerer kunder, regionale investorer samt norske og utenlandske institusjoner.

Finansielle resultater

Styrets årsberetning

Makroøkonomiske forhold

Rask gjeninnhenting i norsk økonomi, tross høye smittetall

Virusutbruddene i første del av 2021 ble møtt med nye innstramminger. Utslagene i økonomien ble langt mindre enn under de første utbruddene i 2020. Deler av tjenestenæringene måtte begrense aktiviteten, men nedgangen i samlet sysselsetting ble moderat. Tiltakene ble lettet gjennom andre kvartal og aktiviteten i økonomien tok seg raskt opp. Fastlands-BNP steg med over 6 prosent fra bunnen i mars til utgangen av året. Sysselsettingen steg også kraftig, og var ved utgangen av året 2,2 prosent høyere enn før pandemien. Sysselsettingsandelen var den høyeste på nesten 10 år, og arbeidsledigheten falt til 2,8 prosent. Det er lavere enn før pandemien og klart under gjennomsnittlig nivå. Samtidig utfordres bedriftene av et uvanlig stort antall ledige stillinger.

Verdiskapingen i fastlands-økonomien økte med 4,2 prosent i 2021 og ved utgangen av året var BNP 3,4 prosent over nivået ved utgangen av 2019. De mest koronautsatte næringene hadde betydelige utfordringer også i 2021. Aktiviteten tok seg raskt opp i disse næringene etter lettelser i smitteverntiltakene i andre kvartal, frem til omikron-varianten skapte nye utfordringer i siste halvpart av desember. Med betydelige lettelser i smittevernsrestriksjonene i starten av 2022 vil disse næringene etter all sannsynlighet raskt komme opp mot normal aktivitet gjennom første kvartal i 2022.

Detaljhandelen har vært svært høy gjennom hele pandemien, selv om volumene falt noe gjennom 2021. En videre normalisering må påregnes når forbruket øker og reiseaktivitet til utlandet gjenopptas. Boliginvesteringene har holdt seg på et høyt nivå. Bedriftenes investeringer har vært mer moderate, både i fastlands-Norge og i olje- og gasssektoren. Fastlands-bedriftenes investeringer økte i andre halvår.

Sterk økning i olje- og gassprisene har skapt store overskudd for Norge og for bedriftene i sektoren. Økte strømpriser har styrket kraftprodusentene, mens strømkundene i Sør-Norge fikk store prisøkninger i fjerde kvartal 2021 og inn i første kvartal i 2022.

Ved inngangen til 2021 ble lønnsveksten prognosert til om lag to prosent, men endte på 3,4 prosent. Et svært stramt arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og svært mange ledige stillinger tilsier at lønnsveksten vil fortsette, slik det er tegn til i andre land, særlig i USA.

Prisveksten tiltok gjennom 2021, og samlet prisvekst ble 3,5 prosent. Lønnsveksten var på samme nivå, og reallønningene holdt seg uendret etter vekst i både 2019 og 2020. I Midt- og Nord-Norge var prisveksten lavere, og her økte reallønningene også i 2021.

Samlet kredittvekst var ganske stabil gjennom 2021, selv om rentene var svært lave. Både bedriftenes og husholdningens gjeld økte med om lag 5 prosent. Utlånsreguleringene bidrar fortsatt til å holde veksten i husholdningens gjeld nede. Boligprisene steg raskt fra april 2020 og frem til februar i 2021. Deretter har prisveksten avtatt til rundt 5 prosent, selv om det er svært få boliger for salg. Økt styringsrente i Norges Bank og forventninger om ytterligere økninger, har trolig dempet etterspørselen noe.

Norges Bank signaliserte allerede i slutten av 2020 at styringsrente på null var et krisetiltak som ganske raskt ville bli avviklet. I september ble styringsrenten hevet til 0,25 prosent og i desember videre til 0,50

prosent. Norges Banks rentebane indikerer tre til fire renteøkninger gjennom 2022. Tre måneders pengemarkedsrente steg fra 0,50 prosent ved inngangen av 2021 til 1,0 prosent ved utgangen av året. Bankene har hevet utlånsrentene etter at Norges Bank økte styringsrenten

Utsiktene for 2022 er blandet. Norge går ut av pandemien i en høykonjunktur. Oppgangen i norsk økonomi fortsatte gjennom høsten. Arbeidsledigheten ser ut til å holde seg lavere enn tidligere prognoser. Samtidig har Russlands invasjon av Ukraina i slutten av februar 2022 skapt betydelige utfordringer og usikkerhet, både for norsk og internasjonal økonomi. De økonomiske sanksjonene mot Russland er svært omfattende og utfallet av disse er beheftet med stor usikkerhet, men norsk eksport til Russland er beskjeden.

Økte energi- og råvarepriser er negativt for våre handelspartnere og derfor også for oss, isolert sett. Samtidig er øke energipriser en fordel for Norge – og den norske statskassen. Norge er antagelig det landet i Europa som er minst utsatt som følge av mulige, negative økonomiske konsekvenser av krigen i Ukraina.

Regionalt: Trøndelag og Møre og Romsdal

Koronakrisen påvirket økonomien i Midt-Norge noe mindre enn i landet samlet. Ledigheten i Midt-Norge steg kraftig våren 2020, men falt raskt etter hvert som de fleste virksomhetene åpnet opp. Ved utgangen av 2021 var ledigheten 2,1 prosent, sammen med Nordland det laveste nivået i landet. Ledigheten er med dette på samme nivå som før pandemien

De fleste bedriftene i regionen har klart seg godt gjennom pandemien. Antall konkurser i bankens markedsområde gikk i 2021 ned med 25 prosent sammenlignet med 2019, og det er kraftig nedgang i begge fylker med henholdsvis 28 prosent i Trøndelag og 21 prosent i Møre og Romsdal. Reduksjonen i investeringene i oljesektoren har påvirket noen virksomheter, men generelt har industrien klart seg godt. Samtidig har mange virksomheter innenfor tjenestesektoren hatt store utfordringer med ustabil aktivitet som følge av smittevernstiltak.

Boligmarkedet i Midt-Norge har stort sett fulgt prisutviklingen i resten av landet gjennom pandemien. I 2021 steg prisene 8 prosent i Trondheim, litt høyere enn gjennomsnittet for landet på 5 prosent. I Ålesund steg prisene 3 prosent..

Befolkningsveksten i Trøndelag tok seg noe opp gjennom 2021, takket være økt netto innvandring fra utlandet mot slutten av året. Folketallet steg med om lag 0,6 prosent, opp fra 0,5 prosent i 2020. Veksten er likevel klart lavere enn i årene før 2018, hvor den var knapt 1 prosent i året. I Møre og Romsdal steg folketallet med kun 0,1 prosent i 2021, etter nullvekst i 2020. Også her tok innvandringen fra utlandet seg litt opp mot slutten av året.

Møre og Romsdal er mer avhengig av aktiviteten i oljerelatert virksomhet og skipsbygging enn resten av landet. Her er utsiktene fortsatt usikre, men skattereformen for oljeselskapene og økt oljepris har bedret utsiktene for investeringene i oljesektoren. Mange bedrifter orienterer seg likevel mot nye markeder, med bedre langsiktige vekstutsikter. Trøndelag er mer diversifisert, men byggenæringen kan bli negativt påvirket av lavere befolkningsvekst og lavere inntekter enn årene før.

Bankens egen konjunkturundersøkelse viste at optimismen i næringslivet var tilbake høsten 2021. Det er grunn til å anta at økt smitte og innføring av strenge tiltak senere på høsten reduserte optimismen rundt årsskiftet, men situasjonen i regionalt næringsliv vurderes som god etter fjerning av smitteverntiltakene i starten av 2022.

Regnskap 2021

(Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt).

- Resultat 2.902 millioner kroner (1.978 millioner)
- Avkastning på egenkapital 13,5 prosent (10,0 prosent)
- Ren kjernekapitaldekning 18,0 prosent (18,3 prosent)
- Vekst i utlån 6,9 prosent (9,0 prosent) og innskudd 14,1 prosent (13,5 prosent)
- Vekst i utlån til personkunder var på 6,8 prosent (8,2 prosent) siste 12 måneder. Vekst i utlån til næringsliv var på 7,1 prosent (10,6 prosent)
- Privatmarkeds lån utgjør 68 prosent (68 prosent) av totale utlån
- Innskudd fra personkunder økte med 9,8 prosent (13,8 prosent). Innskudd fra næringslivskunder økte med 17,2 prosent (13,3 prosent)
- Netto resultat eierinteresser på 705 millioner kroner (681 millioner)
- Netto resultat finansielle instrumenter (inkludert utbytte) 321 millioner (269 millioner)
- Tap på utlån og garantier 161 millioner kroner (951 millioner), 0,09 prosent (0,54 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 13,31 kroner (8,87)
- Styret foreslår et utbytte på 7,50 kroner per egenkapitalbevis (4,40 kroner) som er 56,3 prosent av resultatet, og 547 millioner kroner (321 millioner) som samfunnsutbytte

Godt resultat

SpareBank 1 SMN oppnådde et resultat på 2.902 millioner kroner (1.978 millioner), og en egenkapitalavkastning på 13,5 prosent (10,0 prosent). Resultatet er 924 millioner kroner bedre enn i 2020 som følge av økte inntekter og reduserte tap. Resultatet per egenkapitalbevis ble 13,31 kroner (8,87).

Netto renteinntekter ble 2.796 millioner kroner (2.759 millioner). Bankens finansieringskostnad uttrykt ved NIBOR økte betydelig i løpet av 2021 noe som medførte endringer i bankenes marginer på utlån og innskudd.

Netto provisjonsinntekter ble 2.832 millioner kroner (2.516 millioner). Inntektsvekst på 316 millioner kroner fordeler seg på banken med 108 millioner kroner og datterselskapene med 208 millioner kroner.

Avkastning på finansielle investeringer (inkludert utbytte) var 321 millioner kroner (269 millioner). Økningen er i stor grad følge av gevinst på aksjeporteføljen i SpareBank 1 SMN Invest.

Resultat fra tilknyttede selskaper ble 705 millioner kroner (681 millioner). Resultatet er positivt påvirket av gode resultater både i Fremtind Forsikring, SpareBank 1 Forsikring og i BN Bank. 2020 inkluderer gevinst fra SpareBank 1 Forsikring på 340 millioner kroner.

Driftskostnadene ble 2.993 millioner (2.904 millioner), som gir en vekst på 89 millioner kroner eller 3,1 prosent. Høy aktivitet i datterselskapene har økt kostnadene med 169 millioner kroner. I banken er kostnadene redusert med 82 millioner kroner. Kostnadene i 2020 inkluderer avsetning til omstilling på 80 millioner kroner, og korrigert for omstillingskostnaden var det nullvekst i kostnader i banken i 2021.

Tap på utlån ble 161 millioner kroner (951 millioner). Reduserte tap er i stor grad innen offshore.

Det var god vekst i utlån og innskudd også i 2021. Utlånsveksten var 6,9 prosent (9,0 prosent) og innskuddsveksten 14,1 prosent (13,5 prosent).

Ren kjernekapitaldekning var per 31. desember 2021 18,0 prosent (18,3 prosent). Målsatt ren kjernekapitaldekning er 16,9 prosent.

Bokført verdi per egenkapitalbevis var 103,48 kroner (94,71) inklusive foreslått utbytte på 7,50 kroner (4,40 kroner) for 2021.

Kursen på bankens egenkapitalbevis (MING) var ved årsskiftet 149,00 kroner (97,60).

Forslag til overskuddsdisponering

Det er konsernets resultat fratrukket renter på hybridkapitalen og ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultatet, som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet, disponeringen gjennomføres i morbanken.

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utjevningsfond utgjør 64,0 prosent av det disponerte resultatet.

Resultat per egenkapitalbevis ble 13,31 kroner. I tråd med bankens utbyttepolitikk foreslår styret overfor bankens representantskap en utdelingsgrad på 56,3 prosent. Dette gir et utbytte på 7,50 kroner per egenkapitalbevis, totalt 970 millioner. Videre foreslår styret at det avsettes 547 millioner kroner i samfunnsutbytte. Av dette beløpet overføres 250 millioner til allmenntilretteleggelse og 297 millioner kroner til Sparebankstiftelsen SMN. Utjevningsfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 476 millioner kroner og 268 millioner kroner.

Forskjell konsern - morbank	2021	2020
Årsoverskudd konsern	2.902	1.978
Renter hybridkapital	-48	-56
Årsoverskudd konsern fratrukket renter hybridkapital	2.854	1.922
Resultat i datterselskaper	-693	-427
Utbytte og konsernbidrag datterselskap	309	220
Resultatandel tilknyttede selskaper	-705	-681
Utbytte fra tilknyttede selskaper	418	272
Elimineringer konsern	11	-6
Årsoverskudd morbank fratrukket renter hybridkapital	2.194	1.300
Overskuddsdisponering	2021	2020
Årsoverskudd morbank fratrukket renter hybridkapital	2.194	1.300
Overført fond for urealiserte gevinster	68	-50
Årsoverskudd til disponering	2.262	1.250
Utbytte	970	569
Utjevningsfond	476	230
Grunnfondskapital	268	130
Samfunnsutbytte	547	321
Sum disponert	2.262	1.250

I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper, mens resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet. Morbankens disponible resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet, og er korrigert for rentekostnader på hybridkapital etter skatt.

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på 68 millioner kroner.

Samlet beløp til disponering er med dette 2.262 millioner kroner.

Etter disponering av resultatet for 2021 er egenkapitalbevisbrøken fortsatt 64,0 prosent.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter ble 2.796 millioner kroner (2.759 millioner). NIBOR økte med om lag 50 punkter i løpet av 2021, men var likevel i gjennomsnitt 20 punkter lavere enn året før. Utlånsmarginene i 2021 ble redusert med i overkant av 20 punkter, mens innskuddsmarginene totalt i 2021 var omtrent på samme nivå som i 2020. Både utlån og innskudd har økt, noe som har bidratt til å styrke netto renteinntekter.

Våren 2020 reduserte Norges Bank styringsrenten fra 1,5 til 0,0 prosent med påfølgende rentenedsettelse på utlån og innskudd. I løpet av høsten 2021 satte Norges Bank som forventet styringsrenten opp til 0,50 prosent med påfølgende økte markedsrenter. Banken økte rentene på utlån og innskudd på inntil 25 punkter fra medio november og tilsvarende økning gjennomføres fra februar 2022.

Norges Bank har signalisert ytterligere økninger i styringsrenten i 2022 som følge av lysere utsikter for økonomien og økt inflasjon. Dette kan legge ytterligere press på boliglånsmarginene, mens marginene på innskudd og forrentningen på egenkapitalen vil øke.

Provisjons- og andre driftsinntekter

Netto provisjonsinntekter ble 2.832 millioner kroner (2.516 millioner).

Inntektsvekst på 316 millioner kroner forklares i stor grad med økte inntekter fra verdipapirtjenester i SpareBank 1 Markets. Det var også god vekst på inntekter fra eiendomsmegling, forsikring, garantiprovisjoner, regnskapstjenester og betaling.

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjonsinntektene utgjorde i 2021 464 millioner kroner (421 millioner), og økte som følge av at samlet gjennomsnittlig saldo på lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt var høyere i 2021 enn i 2020.

Gode kundetilbud og høy produktdekning bidrar til kundetilfredshet og en diversifisert inntektsstrøm for konsernet.

Provisjons- og andre inntekter (mill kr)	2021	2020	Endring
Betalingstjenester	238	219	19
Kredittkort	56	59	-3
Sparing og forvaltning	59	53	6
Forsikring	214	195	19
Garantiprovisjoner	64	48	16
Eiendomsmegling	441	392	49
Regnskapstjenester	529	506	24
Verdipapirtjenester	725	577	148
Øvrige provisjoner	43	45	-3
Prov.innt. eks. Bolig/Næring	2.368	2.094	274
Provisjoner Boligkreditt	450	408	41
Provisjoner Næringskreditt	14	13	1
Sum provisjonsinntekter	2.832	2.516	316

Avkastning finansielle investeringer

Avkastning på finansielle investeringer var 299 millioner kroner (230 millioner). Økningen er i stor grad følge av gevinst på aksjeporteføljen i SpareBank 1 SMN Invest. Finansielle instrumenter, herunder obligasjoner og sertifikater, hadde gevinst på 21 millioner kroner (125 millioner), nedgangen tilskrives endringer i kredittmarginer på bankens likviditetsbeholdning. Inntekter fra valutaforretninger på 70 millioner kroner (82 millioner) er inntekter fra valutahandel i SpareBank 1 Markets.

Avkastning finansielle investeringer (mill kr)	2021	2020	Endring
Gevinst / (tap) på aksjer	176	-4	180
Gevinst/ (tap) på finansielle instrumenter	21	125	-104
Gevinst/ (tap) på valuta	70	82	-12
Gevinst/ (tap) på aksjer/aksjederivater SB1 Markets	31	28	4
Netto resultat fra finansielle instrumenter	299	230	69

Produktselskaper og andre tilknyttede selskaper

Produktselskapene tilfører SpareBank 1 SMN et bredt produktspekter og provisjonsinntekter, samt avkastning på investert kapital. Samlet resultatandel fra produktselskapene og andre tilknyttede selskaper ble et overskudd på 705 millioner kroner (681 millioner). Resultatet for 2020 inneholder 340 millioner kroner i gevinst ved overføring av personrisikoproduktene fra SpareBank 1 Forsikring til Fremtind Livsforsikring.

Resultat fra eierinteresser (mill kr) (SMNs eierandel i parentes)	2021	2020	Endring
SpareBank 1 Gruppen (19,5 %)	471	194	277
Gevinst Forsikring	0	340	-340
SpareBank 1 Boligkreditt (20,9 %)	16	18	-2
SpareBank 1 Næringskreditt (12,8 %)	7	18	-11
BN Bank (35,0 %)	164	120	44
SpareBank 1 Kreditt (19,2 %)	13	2	11
SpareBank 1 Betaling (21,5 %)	-15	-2	-13
SpareBank 1 Forvaltning (19,9%)	32	0	32
Andre selskaper	17	-10	27
Sum tilknyttede selskaper	705	681	24

SpareBank 1 Gruppen

Selskapet eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, SpareBank 1 Factoring, Sparebank 1 Spleis og Modhi Finance. Gruppen er majoritetseier i Fremtind Forsikring med 65 prosent.

SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt i 2021 ble 3.249 millioner kroner (1.393 millioner). Av resultatet tilfaller 2.414 millioner kroner majoritetseierne i SpareBank 1. Egenkapitalavkastningen i 2021 ble 21,9 prosent (11,0 prosent).

Fremtind Forsikring fikk et resultat i 2021 på 2.386 millioner kroner (1.168 millioner) etter skatt, med et betydelig bedre forsikringsresultat og finansresultat enn i 2020. Forsikringsresultatet økte som følge av lavere skadeprosenter og inntektsføring av reserver fra portefølje fra DNB Liv. Finansinntektene økte med høyere avkastning på selskapets aksjeporteføljer.

SpareBank 1 Forsikring hadde i 2021 et resultat på 778 millioner kroner (234 millioner) etter skatt. Verdiregulering av eiendommer og oppløsning av reserver er viktigste årsaker til betydelig resultatforbedring i 2021.

Inkassoselskapet Modhi Finance oppnådde et resultat i 2021 på 130 millioner kroner (20 millioner), blant annet som følge av justering av porteføljeverdier. SpareBank 1 Factoring hadde i 2021 et resultat på 54 millioner kroner (53 millioner).

Konsernets resultatandel fra SpareBank 1 Gruppen ble 471 millioner kroner (194 millioner).

SpareBank 1 Forvaltning

Selskapet ble etablert i 2021 for å styrke SpareBank 1 bankenes konkurransekraft i sparemarkedet. Odin Forvaltning, SpareBank1 Kapitalforvaltning, SpareBank 1 SR Forvaltning og SpareBank 1 Verdipapirservice inngår i konsernet SpareBank 1 Forvaltning. SpareBank 1 SMN eier 19,9 prosent av selskapet, og resultatandelen i 2021 var 32 millioner kroner.

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er etablert av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet og oppnår reduserte finansieringskostnader.

Per 31. desember 2021 har banken solgt lån på samlet 46,7 milliarder kroner (46,6 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt tilsvarende 35,1 prosent (37,5 prosent) av bankens samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens andel av resultatet i selskapet ble 16 millioner kroner (18 millioner).

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. Per 31. desember 2021 er utlån på 1,4 milliarder kroner (1,5 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet ble 7 millioner kroner (18 millioner). SpareBank 1 SMN sin eierandel er i 2021 redusert fra 31,0 prosent til 12,8 prosent etter rebalansering av eierskapet. BN Bank er blitt eier i SpareBank 1 Næringskreditt med en eierandel som reflekterer BN Bank sin andel av lån til næringsseiendom. Aksjene var tidligere eid av eierbankene på vegne av BN Bank. Endringene er gjennomført for å få en ryddigere konsernstruktur.

SpareBank 1 Kreditt

SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i 2021 ble 13 millioner kroner (2 millioner), og SpareBank 1 SMN sine kunders portefølje av kredittkort og forbrukslån var 998 millioner kroner (946 millioner) og eierandelen 19,2 prosent.

BN Bank

BN Bank tilbyr boliglån og lån til næringsseiendom med hovedmarked i Oslo og Østlandsområdet. BN Bank har god vekst i utlån til personmarkeds kunder med 13,8 prosent i 2021 (8,7 prosent). Veksten på utlån til næringslivskunder var 6,3 prosent i 2021 (11,3 prosent). Samlede utlån er 52 milliarder kroner (47 milliarder).

Resultatet i BN Bank ble 478 millioner kroner (354 millioner) i 2021, og en avkastning på egenkapitalen på 10,0 prosent (8,2 prosent). Økte netto renteinntekter og provisjonsinntekter, samt reduserte tap forklarer resultatforbedringen. SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i BN Bank er 164 millioner kroner (120 millioner).

SpareBank 1 Betaling

SpareBank 1 Betaling er SpareBank 1-bankenenes eierselskap for betalingsløsningene i Vipps. Vipps inngikk 30. juni 2021 en avtale om å slå mobilbetalingsdelen av Vipps sammen med danske MobilePay og finske Pivo. Sammenslåingen åpner for mobilbetaling på tvers av landegrensene og enda bedre løsninger til brukere og bedrifter i Danmark, Finland og Norge. BankAxept og BankID vil samtidig skilles ut fra Vipps, og blir et nytt norskeid selskap med egen ledelse. Dette selskapet skal fortsatt eies 100 prosent av de norske bankene.

SpareBank 1 SMN sin andel av underskuddet utgjorde minus 15 millioner kroner (minus 2 millioner) i 2021.

Driftskostnader

Driftskostnadene ble 2.993 millioner (2.904 millioner), som gir en vekst på 89 millioner kroner eller 3,1 prosent. Kostnadene i 2020 inkluderer avsetning til omstilling på 80 millioner kroner i banken, og hensyntatt omstillingskostnaden var kostnadene i banken uendret i 2021.

SpareBank 1 Markets oppnådde svært gode inntekter i 2021 med påfølgende økte kostnader. Høy aktivitet i EiendomsMegler 1 og oppkjøp og teknologiinvesteringer i SpareBank 1 SMN Regnskapshuset har også gitt kostnadsvekst. SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde en engangskostnad med nedskrivning av IT-system.

Driftskostnader (mill. kr)	2021	2020	Endring
Personalkostnader	1.882	1.850	32
IT-kostnader	359	334	25
Markedsføring	77	73	5
Avskrivninger	186	164	22
Driftskostnader faste eiendommer	60	62	-2
Kjøpte tjenester	224	217	7
Øvrige driftskostnader	204	205	-1
Sum driftskostnader	2.993	2.904	89

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 45 prosent (47 prosent), i morbanken 33 prosent (37 prosent).

Reduserte tap

Tap på utlån ble 161 millioner kroner (951 millioner), er betydelig redusert og ser ut til å ha stabilisert seg på et lavere nivå.

På utlån til næringslivskunder var tapene 159 millioner kroner (873 millioner). Lavere tap innen offshore i 2021 på 55 millioner kroner (455 millioner kroner) og tap på et enkeltengasjement i 2020 forklarer mye av reduksjonen. Tap på øvrig næringsliv ble 104 millioner kroner og fordeler seg på et bredt antall kunder og næringer.

På utlån til personmarkedskunder ble det netto tap på 1 million kroner (78 millioner).

Det er ikke foretatt endringer i scenariovekting eller andre forutsetninger i konsernets tapsmodell i 2021.

Det er lysere utsikter i offshorenæringen, og en stor andel av engasjementene er nedskrevet. For øvrig næringsliv og personmarkeds kunder er risikobildet stabilt og reflekterer en sunn utvikling i regionen ved inngangen til 2022.

Tap	2021	2020	Endring
Privatmarked	1	78	-77
Næringsliv	159	873	-714
Herav: Offshore	55	455	-400
Sum tap	161	951	-791

Samlede nedskrivninger på utlån og garantier utgjør 1.520 millioner kroner (1.630 millioner).

Problemlån (Trinn 3) utgjør 3.290 millioner kroner (2.255 millioner) tilsvarende 1,68 prosent (1,23 prosent) av brutto utlån, inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Økningen i problemlån knytter seg i hovedsak til implementering av ny misligholdsdefinisjon fra januar 2021. Se beskrivelse i note 2.

Ny misligholdsdefinisjon har ikke endret konsernets vurdering av kredittrisikoen knyttet til de enkelte eksponeringene, og effekten av dette på konsernets tap er marginal.

Forvaltningskapital 199 milliarder kroner

Bankens forvaltningskapital var 199 milliarder kroner (188 milliarder) og har økt som følge av høyere utlån og høyere likviditetsbeholdning.

Utlån på til sammen 48 milliarder kroner (48 milliarder) er solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler utlån inkluderer solgte utlån.

Utlån

Totale utlån økte i 2021 med 12,6 milliarder kroner (14,0 milliarder), tilsvarende 6,9 prosent (9,0 prosent) og var 195,4 milliarder (182,8 milliarder) ved årsskiftet.

- Utlån til personkunder økte siste 12 måneder med 8,4 milliarder kroner (9,4 milliarder) til 132,9 milliarder (124,5 milliarder). Vekst på 6,8 prosent (8,2 prosent)
- Utlån til næringslivskunder økte siste 12 måneder med 4,1 milliarder kroner (5,6 milliarder) til 62,5 milliarder (58,3 milliarder). Vekst på 7,1 prosent (10,6 prosent)
- Utlån til personkunder utgjorde 68 prosent (68 prosent) av totale utlån til kunder

Det er god vekst i utlån til personkunder og konsernet styrker sin markedsposisjon. En betydelig del av veksten er til LO-kunder. Veksten i utlån til næringslivskunder er i hovedsak til små og mellomstore kunder i hele markedsområdet. Det er ingen bransjemessige eller størrelsesmessige konsentrasjoner av betydning.

(Fordelt i henhold til sektor – se note 8).

Innskudd

Innskudd fra kunder økte i 2021 med 13,8 milliarder kroner (11,6 milliarder) til 111,3 milliarder (97,5 milliarder). Dette tilsvarer en vekst på 14,1 prosent (13,5 prosent).

- Innskudd fra personkunder økte med 4,0 milliarder kroner (4,9 milliarder) til 44,6 milliarder (40,6 milliarder), tilsvarende 9,8 prosent (13,8 prosent)

- Innskudd fra bedriftskunder økte med 9,8 milliarder kroner (6,7 milliarder) til 66,7 milliarder (56,9 milliarder), tilsvarende 17,2 prosent (13,3 prosent)
- Innskuddsdekningen inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 57 prosent (53 prosent)

Innskuddsveksten har vært svært høy de siste to årene som en følge av endret kundeadferd gjennom pandemien.

Personkunder

Personmarkedsdivisjonen og EiendomsMegler 1 tilbyr et bredt spekter av finansielle tjenester. Forbedring av samhandlingen mellom bank og eiendomsmegler gir kundene et bedre tjenestetilbud og bidrar til økt vekst og lønnsomhet.

Resultat før skatt (mill. kr)	2021	2020
Personmarked	1.167	1.093
EiendomsMegler 1 Midt-Norge (87%)	71	52

Personmarked i banken oppnådde et resultat før skatt på 1.167 millioner kroner (1.093 millioner) i 2021. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 13,4 prosent (13,4 prosent).

Utlån i personmarkedsdivisjonen er 138 milliarder kroner (129 milliarder) og innskudd 51 milliarder kroner (47 milliarder). Dette er utlån til og innskudd fra lønnstakere, landbrukskunder og enkeltpersonsforetak.

Samlede driftsinntekter ble 2.074 millioner kroner (2.078 millioner). Netto renteinntekter utgjorde 1.165 millioner kroner (1.213 millioner) og provisjonsinntektene 908 millioner (865 millioner). Provisjonsinntektene øker i hovedsak som følge av høyere provisjoner fra SpareBank 1 Boligkreditt, men det er også økte inntekter fra betalingstjenester og spareprodukter.

Utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedet ble henholdsvis 6,6 prosent (8,2 prosent) og 6,8 prosent (14,0 prosent) siste 12 måneder.

Utlånsmarginen ble 1,53 prosent (1,80 prosent), mens innskuddsmarginen ble 0,13 prosent (minus 0,03 prosent) målt mot tremåneders NIBOR. Utlånsmarginene ble redusert med om lag 27 punkter i 2021, mens innskuddsmarginene økte med 16 punkter. Det var store bevegelser i NIBOR både i 2020 og 2021.

Det er gjennomgående lav risiko i utlån til personkunder, og dette reflekteres i fortsatt lave tap. Låneporteføljen er i stor grad sikret med pant i boligeiendom. Det ble netto inngang på tap med 10 millioner kroner (tap 56 millioner) i 2021.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal. Driftsinntektene ble 453 millioner kroner (394 millioner), mens driftskostnadene var 382 millioner kroner (342 millioner). EiendomsMegler 1 Midt-Norge sitt resultat før skatt ble 71 millioner kroner (52 millioner).

Det har vært høy aktivitet i boligmarkedet fra andre halvår i 2020 og selskapet oppnådde økt antall solgte eiendommer kombinert med økende boligpriser. Antall salg (bolig og næring) var 2021 i 7.763 mot 7.164 i 2020. Selskapets markedsandel per 31. desember 2021 var 36 prosent (36 prosent).

Bedriftskunder

Bedriftsmarkedet i SpareBank 1 SMN består av Næringsliv i banken, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, SpareBank 1 Finans Midt-Norge og SpareBank 1 Markets. Disse forretningsområdene betjener næringslivet med et komplett tilbud av regnskaps-, bank- og kapitalmarkedstjenester.

Resultat før skatt (mill. kr)	2021	2020
Næringsliv	795	113
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN (88,7%)	85	110
SpareBank 1 Finans Midt-Norge (56,5%)	198	184
SpareBank 1 Markets (66,7%)	254	169

Næringsliv i banken oppnådde et resultat før skatt på 795 millioner kroner (113 millioner) i 2021.

Resultatforbedringen skyldes lavere tap. Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 11,5 prosent (2,1 prosent).

Totale utlån til næringslivskunder i banken er 48 milliarder kroner (45 milliarder) og totale innskudd 60 milliarder (49 milliarder) per 31. desember 2021. Porteføljen er diversifisert med utlån til og innskudd fra næringslivskunder i Trøndelag og Møre og Romsdal.

Driftsinntektene ble 1.386 millioner kroner (1.381 millioner). Netto renteinntekter ble 1.120 millioner kroner (1.149 millioner). Provisjonsinntektene (inklusive inntekter fra valutaforretninger) ble 266 millioner (232 millioner) og økte innen betalingstjenester og garantiprovisjoner.

Utlånene økte med 7,4 prosent (12,7 prosent) og innskuddene økte med 20,6 prosent (15,6 prosent) i 2021. Innskuddsveksten var høy og fordeler seg relativt jevnt mellom markedsområder og bransjer.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,61 prosent (2,79 prosent) og minus 0,29 prosent (minus 0,15 prosent). Utlånsmarginene ble redusert med 17 punkter i 2021, innskuddsmarginene ble redusert med 14 punkter.

Netto samlede tap i næringslivssegmentet i banken ble 145 millioner kroner (846 millioner), hvor nedgangen skyldes lavere tap på offshoreporteføljen i 2021 og et betydelig tap på et enkeltengasjement i 2020.

SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har hver for seg en stor andel av bedriftene i markedsområdet som kunder. Utvikling av kundetilbudet skal sikre at kundene ser merverdien av å være kunde både i banken og Regnskapshuset.

Som et resultat av forsterket satsing på små og mellomstore bedrifter har mange nye kunder i 2021 valgt SpareBank 1 SMN som bank. Næringslivskundene har sterk tilknytning til banken og kundeavgangen er svært lav.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde et resultat før skatt på 198 millioner (184 millioner).

Sammenligningstallene er omarbeidet for å inkludere SpareBank 1 Spire Finans, som ble fusjonert inn fra første januar 2021.

Selskapets inntekter ble 364 millioner kroner (364 millioner). Kostnadene per 31. desember 2021 ble 141 millioner kroner (131 millioner) og økte som følge av nedskrivning av IT system. Tap ble 25 millioner kroner (49 millioner).

Selskapet har leasingavtaler og lån til næringslivskunder på 4,2 milliarder kroner (3,9 milliarder) og billån 6,0 milliarder kroner (5,5 milliarder). Vekst i 2021 var henholdsvis 8,2 prosent og 10,1 prosent. Fakturasalg porteføljen fra SpareBank 1 Spire Finans er inkludert i selskapet fra 2021 og det ble kjøpt faktura for 613 millioner kroner i 2021.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge og andre SpareBank 1 banker eier 47 prosent av aksjene i bilabonnementsselskapet Fleks. Bertel O Steen har tilsvarende eierandel. Kundenes behov endrer seg raskt og delingsøkonomi er i vekst. Fleks tilbyr fleksible bilabonnementsløsninger. Elektrifisering av bilparken og abonnementsordningen bidrar til reduserte utslipp. Fleks har i dag 1.700 biler og planer om å vokse til 6.000 biler innen 2024.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde et resultat før skatt på 85 millioner kroner (110 millioner).

Driftsinntektene ble 562 millioner kroner (533 millioner) og kostnadene 477 millioner kroner (423 millioner). En relativt høy kostnadsvekst sammenlignet med inntektsveksten skyldes kostnader ved utvikling av nye tjenester og ny teknologiplattform.

Selskapet skal skape en bredere inntektsplattform utover den tradisjonelle regnskapsproduksjonen. Gjennom 2021 er det investert betydelig i fortsatt utvikling av selskapets konkurransekraft. Dette omfatter alt fra rådgiverkompetanse og kapasitet, økt satsing på digitalisering, samt i nye inntektsstrømmer.

Selskapets markedsandel i Trøndelag, Møre og Romsdal og Gudbrandsdal er 25 prosent.

SpareBank 1 Markets sitt resultat før skatt for 2021 ble 254 millioner kroner (169 millioner). Selskapets inntekter i 2021 var på 901 millioner kroner (759 millioner), kostnadene var 647 millioner kroner (590 millioner).

Det har vært spesielt høy aktivitet i forretningsområdene Investment Banking og Aksjemegling. SpareBank 1 Markets var tilrettelegger for flere store transaksjoner i løpet av året. Inntektene fra rente- og valutavirksomheten var på nivå med fjoråret, mens Fremmedkapital har noe reduserte inntekter. Samlede inntekter økte sterkt i 2021, og årets resultat er det beste i selskapets historie.

SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim, Ålesund og Stavanger. I SpareBank 1 SMN sitt markedsområde er SpareBank 1 Markets det ledende kapitalmarkedsmiljøet.

SpareBank 1 SMN Invest

Selskapet eier aksjer i regionale virksomheter. Porteføljen blir forvaltet sammen med øvrige anleggsaksjer i banken og vil trappes ned.

Resultat før skatt var 187 millioner kroner (6 millioner kroner). Porteføljerultatet i selskapet var 163 millioner kroner og resultatandelen fra selskapets eierandel i Grilstad Marina 24 millioner kroner. I porteføljerultatet inngår urealisert gevinst på 90 millioner kroner som følge av oppjustert verdi på en enkeltaksje.

Selskapets aksjer er verdt 592 millioner kroner (430 millioner) per 31. desember 2021.

God finansiering og likviditet

Banken følger en konservativ likviditetsstrategi, med likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i tolv måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer for å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

LCR er 138 prosent per 31. desember 2021 (171 prosent). Kravet er 100 prosent.

Konsernets innskuddsdekning per 31. desember 2021 var 57 prosent (53 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Av bankens pengemarkedsfinansiering er 89 prosent (83 prosent) med over ett års løpetid.

SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt er bankens viktigste finansieringskilder og lån på 48 milliarder kroner (48 milliarder) er solgt til kredittforetakene per 31. desember 2021.

SpareBank 1 SMN har etablert og offentliggjort et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner. Rammeverket er verifisert av ratingbyrået Sustainalytics. SpareBank 1 SMN utstedte i 2021 en grønn seniorobligasjon med 7 års løpetid pålydende 500 millioner euro.

SpareBank 1 SMN hadde per 31. desember 2021 3,5 mrd kr i etterstilt senior gjeld (MREL).

Rating

Bankens kredittrating hos Moody's er A1 (outlook stable).

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 31. desember 2021 ble 18,0 prosent (18,3 prosent). Krav til ren kjernekapital er 14,4 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav, og et Pilar 2-krav på 1,9 prosent. Finanstilsynet vil fastsette nye pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN med virkning fra første kvartal 2022.

SpareBank 1 SMN har mål om en ledelsesbuffer på om lag en prosent over samlede kapitalkrav for å kunne absorbere svingninger i risikovektet balanse samt svingninger i konsernets resultat. Målet vil evalueres i etterkant av Finanstilsynets fastsettelse av pilar 2 guidance.

Konsernet legger til grunn full motsyklisk buffer i sin kapitalplanlegging, og har ved utgangen av 2021 et mål om en ren kjernekapitaldekning på 16,9 prosent.

Ren kjernekapitaldekning har en nedgang på 0,3 prosentpoeng i 2021. Beregningsgrunnlaget økte med 6,0 prosent i 2021 og ren kjernekapital med 4,4 prosent. Det er lagt til grunn en utdelingsgrad på 56,3 prosent av konsernresultatet for 2021.

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) på 6,9 prosent (7,1 prosent) viser at banken er svært solid.

Bærekraft

Bærekraft er en av fem strategiske prioriteringer i konsernstrategien. SpareBank 1 SMN er i ferd med å gjennomføre bærekraftstrategien innen de fem målområdene innovasjon, kundetilbud, klimafotavtrykk, kompetanse og mangfold.

Fra arbeidet fremheves:

- Karakter A- oppnådd i rapporten «Bærekraft på Børs». Det innebærer at SpareBank 1 SMN rapporterer i tråd med beste praksis og standarder, med grunnlag i en tydelig strategi og klare målsettinger
- SpareBank 1 SMN utstedte i februar 2021 en grønn seniorobligasjon med 7 års løpetid pålydende 500 millioner euro
- Tilbud om økonomisk støtte til eksperthjelp fra SINTEF og SpareBank 1 SMN er lansert for å hjelpe små og mellomstore bedrifter med å digitalisere, automatisere og bli mer bærekraftige
- Banken og Eiendomsmegler 1 har etablert konseptet "Kjøp av bolig i grønne boligprosjekter" med attraktive betingelser på boliglån og meglerhonorar
- Sterk vekst i andelen grønne boliglån i 2021. Nye lån har økt med en halv milliard kroner
- Nytt produkttilbud for grønne landbrukslån er lansert
- SpareBank 1 SMN har signert grønnvaskingsplakaten
- Bærekraft er en integrert del av kredittprosessen for næringslivslån
- Konsernets ansatte har gjennomført obligatorisk kompetanseløp i bærekraft
- Rutiner og gebyrer for opprettelse av kundeforhold for flyktninger er forbedret som en del av arbeidet med finansiell inkludering
- Bærekraftsbarometeret for Trøndelag og Møre og Romsdal presentert for tredje år på rad som en del av SpareBank 1 SMNs Konjunkturbarometer

I 2021 er det startet et arbeid med å endre metode for energi- og klimaregnskap, og beregning av utlånsporteføljens klimabelastning.

- Forprosjekt i beregning av utlånsporteføljens klimabidrag er gjennomført
- Det er inngått partnerskap med Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)
- Forbedret metodikk for beregning av egne direkte og indirekte klimagassutslipp, ved å benytte Klimakost (miljøutvidet kryssløpsmodell)

I 2022 tar konsernet i bruk en ny metode for måling og styring av konsernets klimarisiko. Bedre estimering av utlånsporteføljens klimabidrag, samt egne direkte og indirekte utslipp, skal gi grunnlag for energi- og klimaregnskap med bedre kvalitet og relevans. Ny innsikt kan gjøre det nødvendig å justere og konkretisere konsernets klimamål innenfor rammen av Paris-avtalens målsettinger. SpareBank 1 SMN vil i 2022 fortsette å stimulere til innovasjon og kompetanseutvikling innenfor bærekraft blant konsernets kunder.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Børskurs per 31. desember 2021 var 149,0 (97,60) kroner, og bokført verdi per egenkapitalbevis var 103,48 kroner (94,71). Resultat per egenkapitalbevis ble 13,31 kroner (8,87). Det er i 2021 utbetalt til sammen 4,40 kroner i utbytte per egenkapitalbevis.

Pris/Inntjening var 11,19 (11,01) og pris/bok 1,44 (1,03).

SpareBank 1 SMNs vedtekter inneholder ikke begrensninger for eierne på omsetning av egenkapitalbevis.

Ved emisjoner rettet mot ansatte tilbys ansatte deltakelse etter gitte retningslinjer. I de tilfeller det gis rabatter i emisjoner rettet mot ansatte, vil bindingstid før eventuelt salg foreligge. Rettighetene til egenkapitalbevis utstedt ved emisjoner rettet mot ansatte kan ikke overdras.

SpareBank 1 SMN er ikke kjent med at det foreligger avtaler mellom egenkapitalbevisene som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for egenkapitalbevis.

Se for øvrig kapittelet Eierstyring og selskapsledelse.

Forsikring for styrets medlemmer og daglig leder

Det er tegnet ansvarsforsikring for styremedlemmer og daglig leder.

Forsikringen dekker sikredes ansvar for formueskade som skyldes krav fremsatt i forsikringsperioden som følge av en påstått ansvarsbetingende handling eller unnlatelse. I tillegg til å dekke selve formueskaden, omfatter forsikringen de nødvendige saksomkostninger for å avgjøre erstatningsspørsmålet forutsatt at erstatningskravet er omfattet av forsikringen. Forsikringen dekker også rimelige og nødvendige kostnader til rådgiver ved offentlig undersøkelser. Dette vil være utgifter som sikrede pådrar seg før det fremmes et krav mot vedkommende. Videre dekker forsikringen krav rettet mot sikrede av eller på vegne av en ansatt som følge av diskriminering, trakassering eller andre ulovligheter begått under ansettelsen eller unnlatelse av å innføre eller gjennomføre en adekvat personalpolitikk eller prosedyrer. Forsikringen er tegnet i Willis Towers Watson.

Utsikter

SpareBank 1 SMN oppnådde i 2021 sitt beste resultat noensinne. Alle forretningsområdene presterer godt og styrker markedsposisjonen. Dette gir et godt grunnlag for å realisere konsernets ambisjoner.

Tross høye smittetall er det gode utsikter for norsk økonomi. Omikronvarianten av viruset gir høy smitte, men få sykehusinnleggelser, og smitteverntiltakene er betydelig lettet. Arbeidsledigheten er ytterligere redusert og det er generell optimisme i næringslivet i norsk og regional økonomi. Det er imidlertid utfordrende at det i enkelte næringer er mangel på arbeidskraft, noe som kan begrense veksten.

En usikker situasjon i forholdet mellom Russland og Ukraina og høye energipriser er forhold som kan skape usikkerhet.

Norges Bank har økt styringsrenten til 0,50 prosent, og ytterligere økninger forventes fremover. Renteøkningen reflekterer at det går bedre i økonomien. Banken er godt posisjonert til å dra nytte av renteøkningen.

Bedre utsikter i offshorenæringen har gitt betydelig lavere utlånstap i 2021. Tapene har stabilisert seg på et lavere nivå og utsiktene i næringen er bedre. Risikobildet i øvrig næringsliv og blant personkunder er stabilt og reflekterer en sunn utvikling i regionen. SpareBank 1 SMN har lav eksponering i de mest koronautsatte næringene.

SpareBank 1 SMN er lønnsom og meget solid. Det er gjennomført en betydelig omstilling av hele organisasjonen, som sammen med en forsterket satsing på datadrevet innovasjon har gitt en moderne,

kunderettet og effektiv distribusjon. SpareBank 1 SMN har utviklet en bred produkt-plattform med lønnsomme datter- og produktselskaper som vil gi økt salg, flere kunder og større markedsandeler, både i egen region og landet for øvrig.

SpareBank 1 SMN har en implisitt markedsverdi på 30 milliarder og er landets nest største sparebank. Denne posisjonen skal styrkes både gjennom organisk og strukturell vekst.

SpareBank 1 SMN har i 2021 arbeidet med tiltak innenfor de fem målområdene i bærekraftstrategien. Arbeidet med bærekraft vil kreve forsterket innsats og innovasjon i samspill med kundene.

Kampen mot økonomisk kriminalitet er et viktig samfunnsansvar som krever stadig økt innsats fra SpareBank 1 SMN.

Styret vil overfor bankens representantskap foreslå et utbytte på 7,50 kroner per egenkapitalbevis (4,40 kroner) som er 56,3 prosent av resultatet, og 547 millioner kroner (321 millioner) som samfunnsutbytte. Samfunnsutbyttet bidrar til å styrke regionen, og bankens markedsposisjon.

Styret er meget godt fornøyd med 2021. Resultatene ble svært gode, samtidig som det er gjennomført en krevende omstilling. SpareBank 1 SMN har et godt utgangspunkt, gode markedsutsikter og mange pågående utviklingsinitiativ. Styret forventer at den gode utviklingen vil fortsette, men usikkerhet rundt den nylig oppståtte situasjonen i Ukraina kan påvirke norsk økonomi og dermed også resultatene for SpareBank 1 SMN.

Trondheim, 2. mars 2022
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Christian Stav
Nestleder

Janne T. Thomsen

Mette Kamsvåg

Tonje Eskeland Foss

Morten Loktu

Freddy Aursø

Christina Straub
Ansatterrepresentant

Inge Lindseth
Ansatterrepresentant

Jan-Frode Janson
Konsernsjef

Resultatregnskap

Morbank			Noter	Konsern	
2020	2021 (mill. kr)			2021	2020
3.274	3.067	Renteinntekter effektiv rentes metode	17	3.524	3.722
478	395	Andre renteinntekter	17	392	475
1.423	1.109	Rentekostnader	17	1.120	1.439
2.329	2.353	Netto renteinntekter	4	2.796	2.759
1.205	1.306	Provisjonsinntekter	18	1.583	1.443
97	97	Provisjonskostnader	18	207	196
41	47	Andre driftsinntekter	18	1.456	1.269
1.149	1.256	Netto provisjons- og andre inntekter	4	2.832	2.516
528	733	Utbytte	19, 44	22	39
-	-	Netto resultat fra eierinteresser	19, 39	705	681
14	-53	Netto resultat fra finansielle instrumenter	19	299	230
542	680	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	4	1.026	951
4.019	4.289	Sum inntekter		6.655	6.225
732	650	Personalkostnader	20,22	1.882	1.850
744	745	Andre driftskostnader	21,31,32, 33	1.111	1.054
1.477	1.395	Sum driftskostnader	4	2.993	2.904
2.543	2.895	Resultat før tap		3.662	3.321
902	134	Tap på utlån og garantier	4,10	161	951
1.641	2.760	Resultat før skatt		3.501	2.370
284	518	Skattekostnad	23	609	400
-	-	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	39	10	9
1.356	2.242	Resultat for regnskapsåret		2.902	1.978
56	48	Hybridkapitaleiernes andel av periodens resultat		50	59
831	1.403	Egenkapitalbevisiernes andel av periodens resultat		1.722	1.147
469	791	Grunnfondskapitalens andel av periodens resultat		971	646
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat		160	126
1.356	2.242	Resultat for regnskapsåret		2.902	1.978
		Resultat/Utvannet resultat per egenkapitalbevis		13,31	8,87

Totalresultat

Morbank			Noter	Konsern	
2020	2021 (mill. kr)			2021	2020
1.356	2.242	Resultat for regnskapsåret		2.902	1.978
		Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat			
-34	-49	Aktuarielle gevinster og tap pensjoner	22	-49	-34
8	12	Skatt på estimatavvik pensjon		12	8
-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		4	15
-25	-37	Sum		-33	-11
		Poster som vil bli reklassifisert til resultat			
9	-1	Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat		-1	9
-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		21	16
9	-1	Sum		20	25
-16	-38	Sum andre inntekter og kostnader		-13	15
1.340	2.204	Totalresultat for regnskapsåret		2.889	1.993
56	48	Hybrikkapitaleiernes andel av periodens totalresultat		50	59
821	1.379	Egenkapitalbeviserens andel av periodens totalresultat		1.714	1.156
463	777	Grunnfondskapitalens andel av periodens totalresultat		966	652
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens totalresultat		160	126
1.340	2.204	Totalresultat for regnskapsåret		2.889	1.993

Utvidet resultatregnskap består av poster ført direkte mot egenkapitalen som ikke er transaksjoner med eiere, jfr IAS 1.

Balanse

Morbank		Noter	Konsern		
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20	
		EIENDELER			
2.764	1.252	Kontanter og fordringer på sentralbanker	12,24	1.252	2.764
12.901	13.190	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7,12,13,24,26	4.704	5.091
124.214	135.766	Netto utlån til kunder	4,8,9,10,11,12,13,24,25,26	145.890	133.131
26.684	30.762	Sertifikater og obligasjoner	12,13,24,25,27	30.762	26.606
7.175	3.192	Derivater	12,24,25,28,29	3.224	7.226
319	402	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	24,25,30	2.654	2.366
4.933	4.590	Investering i eierinteresser	39,40,41,44	7.384	7.324
2.317	2.374	Investering i konsernselskaper	39,41	-	-
82	98	Virksomhet holdt for salg	30,39	59	41
515	458	Immaterielle eiendeler	31	853	905
963	1.082	Øvrige eiendeler	4,12,22,23,24,26,32,33,34	2.062	2.457
182.870	193.165	Sum eiendeler	14,15	198.845	187.912
		GJELD			
14.629	14.340	Innskudd fra kredittinstitusjoner	7,24,26	15.063	15.094
98.166	112.028	Innskudd fra og gjeld til kunder	4,24,26,35	111.286	97.529
41.920	40.332	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	24,26,29,36	40.332	41.920
6.845	3.500	Derivater	24,25,28,29	3.909	7.179
1.466	1.857	Annen gjeld	22,23,24,25,26,37	3.217	3.084
-	-	Virksomhet holdt for salg	39	1	1
1.752	1.753	Ansvarlig lånekapital	5,24,26,38	1.796	1.795
164.778	173.809	Sum gjeld	16	175.603	166.602
		EGENKAPITAL			
2.597	2.597	Eierandelskapital	43	2.597	2.597
-0	-0	Egenbeholdning eierandelskapital	43	-9	-9
895	895	Overkursfond		895	895
6.556	7.007	Utjevningsfond		6.974	6.536
569	970	Avsatt utbytte		970	569
321	547	Avsatt gaver		547	321
5.664	5.918	Grunnfondskapital		5.918	5.664
239	171	Fond for urealiserte gevinster		171	239
-	-	Annen egenkapital		2.896	2.366
1.250	1.250	Hybridkapital	5,38	1.293	1.293
		Ikke-kontrollerende eierinteresser		989	838
18.092	19.356	Sum egenkapital	5	23.241	21.310
182.870	193.165	Sum gjeld og egenkapital	14,15	198.845	187.912

Trondheim, 2. mars 2022
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Christian Stav
Nestleder

Freddy Aursø

Mette Kamsvåg

Tonje Eskeland Foss

Morten Loktu

Janne T. Thomsen

Christina Straub
Ansatterrepresentant

Inge Lindseth
Ansatterrepresentant

Jan-Frode Janson
Konsernsjef

Endring i egenkapital

Morbank (mill. kr)	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital						Sum egenkapital
	Eier- andels- kapital	Over- kurs- fond	Grunn- fonds- kapital	Utjev- nings- fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Hybrid- kapital	
Egenkapital per 1.1.20	2.597	895	5.432	6.144	1.314	189	-	1.250	17.822
Periodens resultat	-	-	130	230	890	50	-	56	1.356
Utvidede resultatposter									
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	9	-	9
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-25	-	-25
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-16	-	-16
Totalresultat for perioden	-	-	130	230	890	50	-16	56	1.340
Transaksjoner med eierne									
Utbetalt utbytte for 2019	-	-	-	194	-840	-	-	-	-647
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	109	-	-474	-	-	-	-364
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-56	-56
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	-0	-	-	-0	-	-	-	-	-0
Andre egenkapitalføringer	-	-	-7	-12	-	-	16	-	-3
Sum transaksjoner med eierne	-0	-	103	182	-1.314	-	16	-56	-1.070
Egenkapital per 31.12.20	2.597	895	5.664	6.556	890	239	-	1.250	18.092

Morbank	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
(mill. kr)	Eier- andels- kapital	Over- kurs- fond	Grunn- fonds- kapital	Utjev- nings- fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Hybrid- kapital	Sum egen- kapital	
Egenkapital per 1.1.21	2.597	895	5.664	6.556	890		239	-	1.250	18.092
Periodens resultat	-	-	268	476	1.517		-68	-	48	2.242
Utvidede resultatposter										
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-		-	-1	-	-1
Estimatavvik pensjon	-	-	-	-	-		-	-37	-	-37
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-		-	-38	-	-38
Totalresultat for perioden	-	-	268	476	1.517		-68	-38	48	2.204
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2020	-	-	-	-	-569		-	-	-	-569
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-321		-	-	-	-321
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-		-	-	-48	-48
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	0	-	-	-0	-		-	-	-	-0
Andre egenkapitalføringer	-	-	-14	-25	-		-	38	-	-2
Sum transaksjoner med eierne	0	-	-14	-25	-890		-	38	-48	-940
Egenkapital per 31.12.21	2.597	895	5.918	7.007	1.517		171	-	1.250	19.356

Konsern	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							Sum egenkapital
	Eier- andels- kapital	Over- kurs- fond	Grunn- fonds- kapital	Utjev- nings- fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Hybrid- kapital	IKE ¹⁾	
(mill. kr)										
Egenkapital per 1.1.20	2.586	895	5.432	6.123	1.314	189	1.827	1.293	761	20.420
Periodens resultat	-	-	130	230	890	50	493	59	126	1.978
Utvitete resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	31	-	-	31
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	9	-	-	9
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-25	-	-	-25
Sum utvitete resultatposter	-	-	-	-	-	-	15	-	-	15
Totalresultat for perioden	-	-	130	230	890	50	508	59	126	1.993
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2019	-	-	-	194	-840	-	-	-	-	-647
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	109	-	-474	-	-	-	-	-364
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-59	-	-59
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	-0	-	-	-0	-	-	-	-	-	-0
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets ²⁾	2	-	-	2	-	-	11	-	-	14
Andre egenkapitalføringer	-	-	-7	-12	-	-	17	-	-	-1
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Sum transaksjoner med eierne	2	-	103	183	-1.314	-	31	-59	-49	-1.103
Egenkapital per 31.12.20	2.588	895	5.664	6.536	890	239	2.366	1.293	838	21.310

1) IKE=Ikke-kontrollerende eierinteresser

2) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

Konsern	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							Sum egenkapital
	Eier- andels- kapital	Over- kurs- fond	Grunn- fonds- kapital	Utjev- nings- fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Hybrid- kapital	IKE ¹⁾	
(mill. kr)										
Egenkapital per 1.1.21	2.588	895	5.664	6.536	890	239	2.366	1.293	838	21.310
Periodens resultat	-	-	268	476	1.517	-68	499	50	160	2.902
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	26	-	-	26
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	-1	-	-	-1
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-38	-	-	-38
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-13	-	-	-13
Totalresultat for perioden	-	-	268	476	1.517	-68	486	50	160	2.889
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2020	-	-	-	-	-569	-	-	-	-	-569
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-321	-	-	-	-	-321
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-50	-	-50
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0	-	-	-0	-	-	-	-	-	-0
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets ²⁾	-0	-	-	-13	-	-	7	-	-	-5
Andre egenkapitalføringer	-	-	-14	-25	-	-	50	-	-	11
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-14	-	-	-14
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	-9	-9
Sum transaksjoner med eierne	-0	-	-14	-38	-890	-	43	-50	-9	-958
Egenkapital per 31.12.21	2.588	895	5.918	6.974	1.517	171	2.896	1.293	989	23.241

1) IKE = Ikke-kontrollerende eierinteresser

2) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
2020	2021	(mill. kr)	2021	2020
1.356	2.242	Resultat etter skatt	2.902	1.978
102	95	+ Av- og nedskrivninger	186	166
902	134	+ Tap på utlån/garantier	161	951
-272	-419	Inntekter fra tilknyttede selskaper og felleskontroller virksomhet	-705	-681
1.576	-2.422	Andre justeringer	-2.574	1.578
3.664	-370	Tilført fra årets virksomhet	-30	3.992
-4.095	3.842	Reduksjon/(økning) øvrige fordringer	4.400	-4.684
3.558	-2.993	Økning/(reduksjon) annen gjeld	-3.174	3.871
-8.075	-11.686	Reduksjon/(økning) utlån	-12.920	-8.795
-3.721	-288	Reduksjon/(økning) utlån kredittinstitusjoner	387	-2.981
12.295	13.862	Økning/(reduksjon) innskudd kunder	13.757	12.611
5.045	-290	Økning/(reduksjon) innskudd kredittinstitusjoner	-32	4.242
-3.490	-4.077	Reduksjon/(økning) sertifikater og obligasjoner	-4.156	-3.491
-	-	Reduksjon/(økning) aksjer holdt for omsetning	-59	584
5.181	-2.001	A) Netto likviditetsendring fra virksomhet	-1.825	5.348
-38	-75	Brutto investeringer bygninger/driftsmidler	-145	-136
0	60	Salg bygninger/driftsmidler	4	0
89	-	Innbetalt kapital ved reduksjon eierandel datterselskaper	99	4
-97	-73	Utbetalinger av kapital ved økning eierandel datterselskap	-	-
272	419	Utbytte fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	419	272
20	548	Innbetalinger fra salg av eierandeler tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	544	23
-431	-204	Utbetalinger fra kjøp av eierandeler tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	-307	-436
370	672	Reduksjon/salg aksjer og eierinteresser	737	385
-337	-766	Økning/kjøp aksjer og eierinteresser	-826	-387
-152	581	B) Netto likviditetsendring investeringer	526	-276
-295	0	Økning/(reduksjon) i ansvarlig lånekapital	0	-295
3	-0	Innbetalinger/(utbetalinger) knyttet til eierandelskapital	-5	14
-647	-569	Utbetalt utbytte	-569	-647
-	-	Utbetalt utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresser	-113	-51
-364	-321	Gaveutdeling	-321	-364
-	-	Ny hybridkapital	-	-
-56	-48	Betalte renter hybridkapital	-50	-59
8.386	7.867	Økning annen langsiktig gjeld	7.867	8.386
-10.053	-7.021	Reduksjon annen langsiktig gjeld	-7.021	-10.053
-3.026	-92	C) Netto likviditetsendringer finansiering	-212	-3.069
2.003	-1.512	A) + B) + C) Netto endringer i likvider i året	-1.512	2.003
761	2.764	Likviditetsbeholdning per 1.1	2.764	761
2.764	1.252	Likviditetsbeholdning ved utgangen av året	1.252	2.764
2.003	-1.512	Endring	-1.512	2.003

Noter til regnskapet

Note	Side	
1	100	Generell informasjon
2	101	Regnskapsprinsipper
3	113	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper
4	117	Segmentinformasjon
5	120	Kapitaldekning og kapitalstyring
6	122	Risikoforhold
		Kredittrisiko
7	126	Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld
8	127	Utlån til og fordringer på kunder
9	134	Fraregning av finansielle eiendeler
10	136	Tap på utlån og garantier
11	141	Kreditteksponering for hver interne risikoring
12	143	Maksimal kreditteksponering
13	146	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler
		Markedsrisiko
14	148	Markedsrisiko knyttet til renterisiko
15	149	Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering
		Likviditetsrisiko
16	150	Likviditetsrisiko
		Resultatregnskap
17	151	Netto renteinntekter
18	152	Netto provisjons- og andre inntekter
19	153	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
20	154	Personalkostnader
21	155	Andre driftskostnader
22	156	Pensjon
23	160	Skatt
		Balanse
24	162	Klassifisering av finansielle instrumenter
25	163	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter
26	166	Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost
27	168	Sertifikater og obligasjoner
28	169	Finansielle derivater
29	171	Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer
30	173	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser
31	176	Immaterielle eiendeler
32	177	Eiendom, anlegg og utstyr
33	179	Leieavtaler
34	180	Øvrige eiendeler
35	181	Innskudd fra og gjeld til kunder
36	182	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

37	184	Annen gjeld og forpliktelse
38	186	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån
39	188	Investering i eierinteresser

Øvrige opplysninger

40	192	Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning
41	193	Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper
42	194	Eierandelskapital- og eierstruktur
43	196	Resultat per aksje
44	197	Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper

Note 1 - Generell informasjon

Beskrivelse av virksomheten

Se Organisering og tilstedeværelse presentert i årsrapporten.

Konsernet SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SMN har sitt hovedkontor i Trondheim, Søndre gate 4. Bankens markedsområder er i hovedsak Trøndelag og Nordvestlandet.

Konsernregnskapet for 2021 ble godkjent av styret 2. mars 2022.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte årsregnskapet

Konsernregnskapet 2021 for SpareBank 1 SMN er satt opp i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, Den faste tolkningskomité (SIC). Målegrunnlaget for konsernregnskapet er historisk kost med de unntak som er beskrevet nedenfor. Regnskapet er avlagt basert på IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges per 31. desember 2021.

Implementerte regnskapsstandarder og andre relevante endringer i regelverk i 2021

Anvendte regnskapsprinsipper er konsistente med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperiode, med unntak av de endringene i IFRS som har blitt implementert av konsernet i inneværende regnskapsperiode. Nedenfor er det listet hvilke endringer i IFRS med virkning for 2021-regnskapet som har vært relevante for, samt effekten dette har hatt på konsernets årsregnskap.

Endringer i IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 og IFRS 16 - Referanserentereformen - Fase 2 (uoffisiell norsk oversettelse)

The International Accounting Standards Board (IASB) vedtok i august 2020 andre fase av prosjektet knyttet til referanserentereformen som endrer IFRS 9 Finansielle instrumenter, IAS 39 Finansielle instrumenter: Innregning og måling, IFRS 7 Finansielle instrumenter: Opplysninger, IFRS 4; Forsikringskontrakter og IFRS 16 Leieavtaler. Fase 2 ferdigstiller IASB sin respons på den pågående reformen av interbankrenter (IBOR) og andre referanserenter.

Endringene komplementerer fase 1 av prosjektet som ble vedtatt i 2019 og fokuserer på de regnskapsmessige effektene som kan oppstå når et foretak implementerer nye referanserenter som følge av reformen.

Endringene i fase 2 består i hovedsak av følgende:

- Praktisk løsning for særskilte endringer i kontraktsregulerte kontantstrømmer
- Lettelse fra spesifikke krav knyttet til sikringsbokføring
- Opplysningskrav

Endringene i fase 2 gjelder kun om man har finansielle instrumenter eller sikringsforhold som inkluderer en referanserente som vil endres som følge av reformen. Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som begynner på eller etter første januar 2021. Tidliganvendelse er tillatt.

SpareBank 1 SMN valgte å tidliganvende endringene i fase 1 i 2019-regnskapet. Valget om å tidlig-implementere medfører at sikringsforholdene kan videreføres uberørt av IBOR-reformen. IBOR-reformen er en pågående prosess hvor referanserenter benyttet i fordringer, lån og derivater byttes med nye renter. Kvalitativ og kvantitativ informasjon om berørte sikringsforhold er nærmere angitt i note 29 Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer.

Endring i IFRS 16 - Covid-19 relaterte leiereduksjoner (uoffisiell norsk oversettelse)

I mars 2021 vedtok IASB å forlenge avlastningsperioden til Covid-19-relaterte leiereduksjoner utover 30. juni 2021 med ytterligere et år. Dette er en endring i IFRS 16 Leieavtaler som gir leietakere anledning til å ikke benytte retningslinjene i IFRS 16 om modifikasjoner av leieavtaler for leiereduksjoner som er en direkte konsekvens av Covid-19-pandemien. Endringen påvirker ikke utleiende.

Den praktiske forenklingsregelen fritar leietakere fra å måtte vurdere om leiereduksjoner som oppstår som en direkte konsekvens av Covid-19-pandemien utgjør en modifikasjon av leieavtalen i henhold til definisjonen i IFRS 16 eller ikke. Leietakere som velger å benytte forenklingsregelen regnskapsfører slike endringer i en leieavtale som om disse ikke er å regne som en modifikasjon av leieavtalen i henhold til IFRS 16. Den praktiske forenklingsregelen er gjeldende for endringer i leieavtaler som reduserer leiebetalinger som forfaller på eller før 30. juni 2022.

Bruk av forenklingsregelen skal anvendes retrospektivt, med kumulativ effekt ført direkte mot inngående balanse av egenkapitalen. Endringen gjelder for regnskapsperioder som begynner på eller etter 30. juni 2021, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har valgt å tidliganvende denne praktiske forenklingsregelen.

Endringen har ikke hatt effekt på regnskapet til SpareBank1 SMN.

Ny misligholdsdefinisjon

Konsernet har fra første januar 2021 implementert ny misligholdsdefinisjon.

Denne er utformet i henhold til European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen (CRR) samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften.

Mislighold defineres i to kategorier; betalingsmislighold eller mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking.

1. Betalingsmislighold er definert som vesentlig overtrekk med mer enn 90 dagers varighet. Terskelverdier for vesentlig overtrekk er gitt i CRR/CRD IV forskriften.
2. Mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking baserer seg i større grad på kredittfaglige vurderinger, og i mindre grad på automatikk. Hendelser som inngår i denne kategorien er tapsavsetninger på kunden, konkurs/gjeldsordning, vurderinger av betalingslettelse, henstand over 180 dager, eller andre indikasjoner på at det kan være betydelig tvil om kunden vil oppfylle sine forpliktelser.

Ny misligholdsdefinisjon innebærer innføring av karenstid som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenstid er 3 måneder eller 12 måneder avhengig av underliggende årsak til misligholdet.

Videre er det innført regler for misligholdsmerking på konsernnivå, der foretakskunder med misligholdt engasjement i et selskap i konsernet (eksempelvis SpareBank 1 Finans Midt-Norge) også vil anses misligholdt i banken. For personmarkeds kunder er det angitt terskelverdier som medfører misligholdssmitte i konsernet. Dersom det misligholdte engasjementet overstiger 20 prosent av samlet engasjement vil engasjementet anses misligholdt på konsernnivå.

Konsernet har med virkning fra første januar 2021 benyttet denne definisjonen også regnskapsmessig for overføring til trinn 3. Utlånsvolum i trinn 3 er i 2021 økt med 1.017 millioner kroner, primært som følge av implementering av ny misligholdsdefinisjon. Den underliggende kredittrisikoen er imidlertid ikke vesentlig endret i løpet av 2021. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak som ikke er planlagt avhendt i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler.

Alle transaksjoner innad i konsernet blir eliminert ved utarbeidelse av konsernregnskap. Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises ikke-kontrollerende eierinteressers andel som en egen post.

Tilknyttet foretak

Tilknyttet foretak er foretak der banken har betydelig innflytelse. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endring i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Banken resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede foretaket. I morbankens regnskap regnskapsføres tilknyttede foretak til kostmetoden. Se også note 39 Investering i eierinteresser.

Felleskontrollert virksomhet

Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. SpareBank 1 SMN har vurdert sine felleskontrollerte ordninger og kommet til at de er felleskontrollerte virksomheter. Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden i Konsernet og kostmetoden i selskapsregnskapet. Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater etter kjøpet, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av Konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene. Urealisert gevinst på transaksjoner mellom Konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i

henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til Konsernet.

Se også note 39 Investering i eierinteresser.

Utlån og tap på utlån

Utlån som holdes i en «holde for å motta» forretningsmodell måles til amortisert kost. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrasket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Banken selger bare deler av de utlån som kvalifiserer for overføring til SparBank1 Boligkreditt. Utlån som inngår i forretningsmodeller (porteføljer) med utlån som kvalifiserer for overføring holdes derfor både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg. Banken klassifiserer derfor alle boliglån til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader (OCI). Virkelig verdi på boliglån ved førstegangsinnregning er transaksjonsprisen, uten reduksjon for 12-måneders forventet tap.

Fastrentelån til kunder regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi innregnes over resultatregnskapet som verdiendring. Oppkjøpt rente og over/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlåne styres med renteswapper som regnskapsføres til virkelig verdi. Det er konsernets oppfatning at vurdering av fastrenteutlån til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen.

Tapsnedskrivning utlån

Bankens tapsavsetning innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for avsetninger for tap av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for både finansielle eiendeler som måles til amortisert kost og for finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, som ikke er kjøpt eller utstedt med eksplisitt forventning om intruffet kredittap. I tillegg er også ubenyttet kreditt, lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Banken benytter tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede tap. De ulike scenarier benyttes for å justere aktuelle parametre for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier blir innregnet som tap.

Tapsestimatene beregnes basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette danner grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på kredittap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig. SpareBank 1 SMN benytter både absolutte og relative endringer i livstids-PD som kriterie for flytting til trinn 2. Den viktigste driveren for en vesentlig endring i kredittrisiko er kvantitativ endring i PD på balansedagen sammenlignet med PD ved første gangs innregning. En endring i PD med over 150 prosent til et PD-nivå over 0,6 prosentpoeng er vurdert å være en vesentlig endring i kredittrisiko. Kunder med mer enn 30 dagers betalingsforsinkelse vil alltid flyttes til trinn 2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåking eller har betalingslettelser.

Kriteriene for bevegelse mellom trinn 1 og trinn 2 er symmetriske. Dersom en eiendel i trinn 2 ikke lenger er ansett å ha vesentlig økt kredittrisiko sammenlignet med første gangs innregning, vil eiendelen migreres tilbake til trinn 1. Det samme gjelder eiendeler i trinn 3, dersom grunnlaget for plasseringen i trinn 3 ikke lenger er tilstede vil eiendelen migreres til trinn 1 eller 2.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden innvilgelse og hvor det på balansedato er objektive bevis på kredittap som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. Dette er eiendeler som under tidligere regelverk var definert som misligholdte/tapsutsatte eller individuelt nedskrevne.

Kredittapet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs innregning (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på kredittap omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- ikke uvesentlig mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntakers økonomiske situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer
- på grunn av finansielle problemer opphører de aktive markedene for den finansielle eiendelen

Konsernet vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på kredittap for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. Dersom det er objektive bevis på at kredittap har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en nedskrivningskonto og tapet innregnes i resultatregnskapet.

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Mislighold defineres i to kategorier; betalingsmislighold eller mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking.

1. Betalingsmislighold er definert som vesentlig overtrekk med mer enn 90 dagers varighet. Terskelverdier for vesentlig overtrekk er gitt i CRR/CRD IV forskriften.
2. Mislighold på grunn av manuell misligholdsmerking baserer seg i større grad på kredittfaglige vurderinger, og i mindre grad på automatikk. Hendelser som inngår i denne kategorien er tapsavsetninger på kunden, konkurs/gjeldsordning, vurderinger av betalingslettelse, henstand over 180 dager, eller andre indikasjoner på at det kan være betydelig tvil om kunden vil oppfylle sine forpliktelser.

Kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karenstid er 3 måneder eller 12 måneder avhengig av underliggende årsak til misligholdet.

Misligholdsmerking på konsernnivå medfører at foretakskunder med misligholdt engasjement i et selskap i konsernet anses misligholdt også i banken. For personmarkeds kunder er det angitt terskelverdier som medfører misligholdssmitte i konsernet. Dersom det misligholdte engasjementet overstiger 20 prosent av samlet engasjement vil engasjementet anses misligholdt på konsernnivå.

Konstaterte tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet:

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langstidsovervåkning i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

Nedskrivning

Balanseført beløp av bankens eiendeler blir gjennomgått på balansedagen for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. Årlig beregnes gjenvinnbart beløp på balansedagen for goodwill, eiendeler som har en ubegrenset utnyttbar levetid, og immaterielle eiendeler som ennå ikke er tilgjengelig for bruk. Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimerer som er benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i enkelte tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtakelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendelens art i regnskapet.

Anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet

Eiendeler som bankens styre har besluttet skal selges, blir behandlet etter IFRS 5 dersom det er svært sannsynlig at eiendelen vil bli solgt innen 12 måneder. Denne typen eiendeler er i hovedsak overtatte eiendeler i forbindelse med tapsengasjement samt investering i datterselskap holdt for salg. Anleggsmidler og grupper av anleggsmidler og gjeld klassifisert som holdt for salg måles til den laveste verdien av tidligere balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader. Resultat fra slik virksomhet samt tilhørende eiendeler og gjeld, presenteres på egen linje som holdt for salg.

Verdipapirer og derivater

Verdipapirer og derivater består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner og derivative valuta- og renteinstrumenter. Aksjer og andeler klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Derivater klassifiseres til virkelig verdi over resultatet.

Alle finansielle instrumenter klassifisert som til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Finansielle eiendeler holdt for handelsformål karakteriseres av at instrumenter i porteføljen omsettes hyppig og at posisjoner etableres med mål om kortsiktig gevinst. Øvrige slike finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er investeringer som ved førstegangsinnregning blir definert som vurdert til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle derivater presenteres som en eiendel når virkelig verdi er positiv og som en forpliktelse når virkelig verdi er negativ.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består hovedsakelig av goodwill i konsernet SpareBank 1 SMN. Andre immaterielle eiendeler vil innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, jfr. omtale under konsolidering. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer.

Immaterielle eiendeler ervervet separat balanseføres til kost. Økonomisk levetid er enten bestemt eller ubestemt. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over økonomisk levetid og testes for nedskrivning ved indikasjoner på dette. Avskrivningsmetode og – periode vurderes minst årlig.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr samt eierbenyttet eiendom regnskapsføres i samsvar med IAS 16. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Eierbenyttet eiendom er etter definisjonen i IAS 40 eiendommer som i hovedsak benyttes av banken eller dens datterforetak til sin egen virksomhet.

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives er gjenstand for nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40. Konsernet har ingen investeringseiendommer.

Leieavtaler*Identifisering av en leieavtale*

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet hvorvidt kontrakten er eller inneholder en leieavtale. En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

Konsernet som leietaker

Atskillelse av bestanddelene i en leiekontrakt

For kontrakter som utgjør eller inneholder en leieavtale, separerer konsernet leiekomponenter dersom det kan dra nytte av bruken av en underliggende eiendel enten alene eller sammen med andre ressurser som er lett tilgjengelige for konsernet, og den underliggende

eiendelen verken er svært avhengig av eller tett forbundet med andre underliggende eiendeler i kontrakten. Konsernet regnskapsfører deretter hver enkelt leiekomponent i kontrakten som en leiekontrakt separat fra ikke-leiekomponenter i kontrakten.

Innregning av leieavtaler og innregningsunntak

På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregner konsernet en leieforpliktelse og en tilsvarende bruksretteiendel for alle sine leieavtaler, med unntak av følgende anvendte unntak:

- Kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller kortere)
- Eiendeler av lav verdi

For disse leieavtalene innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de påløper.

Leieforpliktelser

Konsernet måler leieforpliktelser på iverksettelsestidspunktet til nåverdien av leiebetalingene som ikke betales på dette tidspunktet. Leieperioden representerer den uoppsigelige perioden av leieavtalen, i tillegg til perioder som omfattes av en opsjon enten om å forlenge eller si opp leieavtalen dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil (ikke vil) utøve denne opsjonen.

Leiebetalingene som inngår i målingen av leieforpliktelser består av:

- Faste leiebetalinger (herunder i realiteten faste betalinger), minus eventuelle fordringer i form av leieinsentiver
- Variable leiebetalinger som er avhengige av en indeks eller en rentesats, første gang målt ved hjelp av indeksen eller rentesatsen på iverksettelsestidspunktet
- Beløp som forventes å komme til betaling for konsernet i henhold til restverdigarantier
- Utøvelseskursen for en kjøpsoppsjon, dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil utøve denne opsjonen
- Betaling av bot for å si opp leieavtalen, dersom leieperioden gjenspeiler at konsernet vil utøve en opsjon om å si opp leieavtalen.

Leieforpliktelser måles etterfølgende ved å øke den balanseførte verdien for å gjenspeile renten på leieforpliktelser, redusere den balanseførte verdien for å gjenspeile utførte leiebetalinger og måle den balanseførte verdien på nytt for å gjenspeile eventuelle revurderinger eller endringer av leieavtalen, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som følger av justeringer i indekser eller rater.

Konsernet inkluderer ikke variable leiebetalinger i leieforpliktelser. I stedet innregner konsernet disse variable leiekostnadene i resultatregnskapet. Konsernet presenterer leieforpliktelser sammen med annen gjeld.

Bruksretteiendeler

Konsernet måler bruksretteiendeler til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall, justert for eventuelle nye målinger av leieforpliktelser. Anskaffelseskost for bruksretteiendelene omfatter:

- Beløpet fra førstegangsmålingen av leieforpliktelser
- Alle leiebetalinger ved eller før iverksettelsestidspunktet, minus eventuelle leieinsentiver mottatt
- Alle direkte utgifter til avtaleinngåelse påløpt konsernet
- Et anslag over utgiftene påløpt leietaker for demontering og fjerning av den underliggende eiendelen, gjenoppbygging av stedet der enheten er plassert, eller gjenoppbygging av den underliggende eiendelen til den stand som vilkårene i leieavtalen krever, med mindre disse utgiftene påløper under produksjonen av varene

Konsernet anvender avskrivningskravene i IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr ved avskrivning av bruksretteiendelen, bortsett fra at bruksretteiendelen avskrives fra iverksettelsestidspunktet fram til det som inntreffer først av slutten av leieperioden og slutten av bruksretteiendelenes utnyttbare levetid.

Konsernet anvender IAS 36 «Verdifall på eiendeler» for å fastslå om bruksretteiendelen er verdiforringet og for å regnskapsføre eventuelle påviste tap ved verdifall.

Konsernet som utleier

Atskillelse av bestanddelene i en leiekontrakt

For en kontrakt som inneholder en leiekomponent og en eller flere ytterligere leiekomponenter og ikke-leiekomponenter, fordeler konsernet vederlagene i kontrakten i henhold til prinsippene i IFRS 15 Driftsinntekter fra kontrakter med kunder.

Klassifisering av leieavtaler

For kontrakter hvor konsernet er utleier, klassifiserer det hver av sine leieavtaler som enten en operasjonell leieavtale eller en finansiell leieavtale. En leieavtale klassifiseres som en finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel. En leieavtale klassifiseres som en operasjonell leieavtale dersom den ikke i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel.

Konsernet som utleier har ingen finansielle leieavtaler.

Operasjonelle leieavtaler

For operasjonelle leieavtaler innregner konsernet leiebetalinger som andre inntekter, hovedsakelig lineært, med mindre et annet systematisk grunnlag bedre gjenspeiler det mønsteret der fordelene ved bruken av den underliggende eiendelen reduseres. Konsernet innregner utgifter som har påløpt ved opptjening av leieinntekten som en kostnad. Konsernet legger til direkte utgifter til avtaleinngåelse som påløper ved inngåelse av en operasjonell leieavtale, til den underliggende eiendelens balanseførte verdi og innregner disse utgiftene som en kostnad over leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Innregning og diskonteringsrente

IFRS 16 viser til to ulike metoder for å fastsette diskonteringsrenten for leiebetalinger:

- Implisitt rente i leiekontrakten
- Leietakerens marginale lånerente, dersom den implisitte renten ikke enkelt kan fastsettes

Leiekontraktene som omfattes av IFRS 16 varierer med hensyn til løpetid og opsjonsstruktur. Videre må man gjøre forutsetninger på utgangsverdi av de underliggende eiendelene. Begge disse forholdene gjør en implisitt renteberegning mer komplisert enn en marginal lånerente-betraktning.

SpareBank 1 SMN har et rammeverk for mellomregning som skal gi et mest mulig korrekt bilde av hvordan ulike balanseposter, forretningsområder, segmenter eller regioner i banken bidrar til bankens lønnsomhet. Utgangspunktet for mellomregningsrentene er bankens historiske fundingkostnad. Konsernets fundingkostnad kan deles opp i en kostnad knyttet til senior usikret gjeld og en kostnad knyttet til kapital (fondsobligasjon og ansvarlig lån). Sistnevnte fundingkost skal, som annen egenkapital, fordeles på eiendeler ut fra risikovekter. Kostnaden knyttet til ansvarlig kapital (fondsobligasjon og ansvarlig lån) fremkommer da som et ytterligere tillegg på mellomregning på utlån.

Banken har også indirekte likviditetskostnader knyttet til likviditetsreserver. Dette er reserver banken er pålagt å holde av myndighetene, samt reserver av overskuddslikviditet som banken holder i kortere perioder. Likviditetsreservene har en betydelig negativ avkastning målt mot bankens fundingkostnad. Denne kostnaden fordeles på balanseposter som skaper behov for likviditetsreserver, og fremkommer som et fradrag på mellomregning på innskudd og et tillegg på utlån.

Mellomregningsrente = Fundingkostnad (CoF) + tillegg for likviditetsreservekostnad + tillegg for kapitalkostnad

I mellomregningen fordeles bankens likviditetskostnad eller fundingkostnad på aktiva og passiva, og benyttes aktivt i internregnskapet. Mellomregningen er dermed et godt etablert verktøy i styringen av banken, og oppdateres jevnlig.

Mellomregningsrenten for en eiendel med tilsvarende underliggende, i dette tilfellet næringseiendom, vil derfor være en god representasjon av den marginale lånerenten. Denne diskonteringsrenten vil inkludere de vesentlige tillegg til fundingkostnaden, som gir et mer korrekt bilde av alternativkostnaden for banken. Denne rentesatsen er brukt som diskonteringssats for konsernets leieavtaler som faller under IFRS 16. For 2021 er det lagt inn en diskonteringsrente på 2,05 prosent.

Rett til bruk eiendelen klassifiseres som anleggsmidler i balansen, mens leieforpliktelsen klassifiseres som annen gjeld.

Det alt vesentligste av SMN-konsernets leieforpliktelse knytter seg til leieavtaler for kontorer. Detaljerte opplysninger om leieavtalene finnes i note 33 Leieavtaler.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost og virkelig verdi over andre inntekter og kostnader, resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For gjeldsinstrumenter på eiendelssiden bokført til amortisert kost og som er nedskrevet som følge av objektive bevis for tap, inntektsføres renter basert på netto balanseført beløp.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsverdien klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer. For rentebærende instrumenter til amortisert kost som ikke inngår i sikringsrelasjoner, amortiseres over-/underkurs som renteinntekt over løpetiden på kontrakten.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres. Banken mottar provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt tilsvarende differansen mellom lånets rente og den finansieringskostnad SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt oppnår. I bankens regnskap fremkommer dette som provisjonsinntekter.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Sikringsbokføring

Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet i samsvar med IAS 39. Banken benytter virkelig verdi sikring for å styre sin renterisiko. I sin sikringsaktivitet sikrer banken seg mot bevegelser i markedsrenten. Endringer i kredittspread er ikke hensyntatt i måling av sikringseffektiviteten. Ved virkelig verdi sikring blir både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Ved beregningen av utsatt skatt benyttes til enhver tid gjeldende skattesats. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Kildeskatt presenteres som periodeskatt. Formueskatt blir presentert som driftskostnad i konsernets regnskap i samsvar med IAS 12.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Utstedt verdipapirgjeld (seniorlån) måles til amortisert kost eller som finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer innregnet over resultatet. Som hovedregel benyttes sikringsbokføring (virkelig verdi sikring) ved utstedelse av obligasjonsgjeld med fast rente. Ved sikring er det en entydig, direkte og dokumentert sammenheng mellom verdiendringer på sikringsobjektet (innlånet) og sikringsinstrumentet (rentederivat). For sikringsobjektet regnskapsføres endringer i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen som et tillegg eller fradrag i balanseført verdipapirgjeld og resultatføres under «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser». Sikringsinstrumentene vurderes til virkelig verdi og endringene i virkelig verdi resultatføres på samme resultatlinje som sikringsobjektene. Gjeld ved utstedelse av verdipapirer presenteres inklusiv påløpte renter. Se note 29 for en mer utførlig beskrivelse av sikringsbokføring.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner

Ansvarlige lån måles til amortisert kost som andre langsiktige lån. Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. En fondsobligasjon er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har under nærmere gitte vilkår ikke plikt til å betale ut renter, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjoner er klassifisert som hybridkapital under egenkapital da disse ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Obligasjonene er evigvarende og SpareBank 1 SMN har rett til å ikke betale renter til investorene. Rentene presenteres ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen. Se også nærmere beskrivelse i note 3. Behandling av ansvarlige lån og fondsobligasjoner i beregningen av konsernets kapitaldekning er omtalt i note 5 Kapitaldekning og kapitalstyring.

Utstedte finansielle garantier

Finansielle garantier er kontrakter som medfører at banken må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene, klassifiseres som utstedte finansielle garantier. Ved førstegangsinnregning av utstedte finansielle garantier balanseføres garantiene til mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av størrelsen på tapsavsetningen og beløpet som ble regnskapsført ved førstegangsinnregning med fradrag for eventuelle kumulative inntekter som er innregnet i resultatregnskapet. Ved utstedelse av finansielle garantier balanseføres vederlaget for garantien under «Andre forpliktelser» i balansen. Inntekter fra utstedte finansielle garantier og kostnader knyttet til kjøpte finansielle garantier amortiseres over durasjonen til instrumentet og presenteres som «Provisjonsinntekter» eller «Provisjonskostnader». Endring i forventet kredittap inngår i linjen «Tap på utlån og garantier» i resultatregnskapet.

Lånetilsagn

Forventede kredittap beregnes for lånetilsagn og presenteres som «Andre forpliktelser» i balansen. Endringer i avsetningen til forventet tap presenteres på linjen «Tap på utlån og garantier» i resultatet. For instrumenter som har både en trukket del og en ubenyttet ramme

blir forventede kredittap fordelt pro rata mellom avsetning til tap på utlån og avsetninger i balansen basert på den relative andelen av eksponeringen.

Pensjoner

SpareBank 1 SMN-konsernet har pensjonsordning for sine ansatte som tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon. SpareBank 1 SMN hadde tidligere ytelsespensjon. Ytelsesordningen ble avviklet med virkning fra første januar 2017. Gevinst ved avviklingen ble behandlet som en planendring og i tråd med IAS 19 resultatført i 2016 da beslutningen ble tatt. Konsernet gikk over på innskuddsordning.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger. Innskuddene er gitt til pensjonsplanen for heltidsansatte, og tilskuddet utgjør fra sju prosent fra 0 - 7,1 G og 15 prosent fra 7,1 - 12 G. Pensjonspremien kostnadsføres når den påløper. Se også note 22 Pensjoner.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 31. desember 2010. Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314 prosent av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G frem til 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretak skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning. På det nåværende tidspunkt foreligger det ikke slikt grunnlag, og den nye AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsordning. Regnskapsføring av ny AFP-ordning som ytelsesordning vil først skje når pålitelig måling og allokering kan foretas. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt de nødvendige beregninger.

Segmentrapportering

SpareBank 1 SMN har Privatmarked og Næringsliv samt de vesentligste datterselskapene og tilknyttede selskaper som sine primære rapporteringssegmenter. Konsernet presenterer en sektor- og næringsfordeling av utlån og innskudd som sitt sekundære rapporteringsformat. Konsernets segmentrapportering er i samsvar med IFRS 8.

Utbytte og gaver

Foreslått utbytte på egenkapitalbevis og gaver regnskapsføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens representantskap.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet årsregnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette. Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av oppstilling over endring i egenkapital.

Nye eller reviderte regnskapsstandarter som er godkjent, men ikke implementert i 2021

Standardene og fortolkningene som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunktet er frem i tid, er oppgitt under. Konsernets intensjon er å implementere de relevante endringene på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av konsernregnskapet.

IFRS 17 Forsikringskontrakter

IFRS 17 Forsikringskontrakter erstatter IFRS 4 Forsikringskontrakter og angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger forsikringskontrakter.

Formål med ny standard er å eliminere uensartet praksis i regnskapsføring av forsikringskontrakter og hovedtrekkene i den nye modellen er som følger:

- Et estimat på nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for en gruppe av forsikringskontrakter. Fremtidige kontantstrømmer omfatter fremtidige premieinnbetalinger og utbetalinger av forsikringsoppgjør, erstatninger og andre utbetalinger til forsikringstaker. Estimater skal ta hensyn til en eksplisitt justering for risiko og estimatene skal være basert på forholdene på balansedato
- En kontraktmargin («Contractual Service Margin») som er lik dag én-gevinsten i estimatet av nåverdien av fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av forsikringskontrakter. Dette svarer til fortjenesteelementet i forsikringskontraktene som skal innregnes over den perioden tjenesten ytes, det vil si over dekningsperioden til forsikringene
- Visse endringer i estimatet for nåverdien av fremtidige kontantstrømmer justeres mot kontraktmarginen, og innregnes derved i resultatet over gjenværende periode de aktuelle kontraktene dekker
- Effekten av endring i diskonteringsrente skal, som et valg av regnskapsprinsipp, presenteres enten i det ordinære resultatet eller i andre inntekter og kostnader

IFRS 17 skal som et utgangspunkt anvendes retrospektivt, men det er åpnet for en modifisert retrospektiv anvendelse eller en anvendelse basert på virkelig verdi på overgangstidspunktet dersom retrospektiv anvendelse er upraktisk («impracticable»).

Ikrafttredelsestidspunktet er første januar 2023 med krav om at det oppgis sammenliknbare tall. Tidlig implementering er tillatt.

Det forventes en effekt på egenkapitalen som følge av at det tilknyttede selskapet SpareBank 1 Gruppen implementerer denne standarden. SpareBank 1 SMN eier 19,5 prosent av SpareBank 1 Gruppen. Per 31. desember 2021 er ikke informasjon om kvantitative effekter tilgjengelig fra SpareBank 1 Gruppen.

Endringer i IAS 1 - Klassifisering av forpliktelser som kort eller langsiktig (uoffisiell norsk oversettelse)

The International Accounting Standards Board (IASB) vedtok i januar 2020 endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap med hensikt å klargjøre vilkårene for å klassifisere en forpliktelse som kort eller langsiktig.

Hensikten med endringene er å fremme konsistens i anvendelsen av kravene ved å hjelpe foretak i å avgjøre om gjeld og andre forpliktelser med et usikkert oppgjørstidspunkt skal klassifiseres som kortsiktig (forfallsdato eller potensiell forfallsdato innen 12 måneder) eller langsiktig. Endringene klargjør også klassifiseringskravene knyttet til gjeld som foretaket potensielt kan gjøre opp ved konvertering til egenkapital.

Endringene presiserer følgende:

- Betydningen av retten til å utsette et oppgjør
- Retten til å utsette et oppgjør må eksistere ved slutten av regnskapsperioden
- At klassifisering ikke er påvirket av sannsynligheten for at et selskap vil utøve sin rett til utsettelse
- Dersom et tilhørende innebygd derivat oppfyller definisjonen av et egenkapitalinstrument vil forpliktelsens vilkår ikke påvirke dens klassifisering

Endringene gjelder for regnskapsperioder som begynner på eller etter første januar 2023, men tidliganvendelse er tillatt. Endringene må anvendes retrospektivt. Konsernet planlegger ikke å anvende disse endringene tidlig.

Det forventes ikke at endringene vil ha vesentlige effekter for konsernet.

Endringer i IAS 37 - Tapsbringende kontrakter, Kostnader ved oppfyllelsen av en kontrakt (uoffisiell norsk oversettelse)

Endringene klargjør at ved vurderingen av hvorvidt en kontrakt er tapsbringende, skal kostnader for å oppfylle kontrakten inkluderes. Da både de inkrementelle kostnadene (eksempelvis kostnader knyttet til direkte arbeidskraft og materialer) og en allokering av andre kostnader som kan relateres direkte til oppfyllelse av kontraktsaktiviteter (for eksempel avskrivning av utstyr benyttet til å oppfylle kontrakten, samt kostnader relatert til kontraktsstyring og oppfølging). Kostnader som ikke direkte kan relateres til en kontrakt (eksempelvis generelle- og administrative kostnader) skal ikke inkluderes med mindre det fremkommer eksplisitt av kontrakten at disse skal belastes motparten.

Endringene må anvendes retrospektivt på kontrakter der et foretak ikke har oppfylt alle sine forpliktelser ved begynnelsen av den regnskapsperioden endringene tas i bruk for første gang.

Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som begynner på eller etter første januar 2022, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har ikke tidlig implementert endringen.

Det forventes ikke at endringene vil ha vesentlig effekt for konsernet

Endringer i IAS 8 - Definisjon av regnskapsmessige estimater (uoffisiell norsk oversettelse)

IASB har utstedt endringer i IAS 8 Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimater og feil. Endringene tydeliggjør hvordan selskaper skal skille endringer i regnskapsprinsipper fra endringer i regnskapsmessige estimater. Dette skillet er viktig fordi endringer i regnskapsmessige estimater bare brukes prospektivt på fremtidige transaksjoner og andre fremtidige hendelser, mens endringer i regnskapsprinsipper blir generelt sett også brukt tilbakevirkende på tidligere transaksjoner og andre tidligere hendelser.

Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som begynner på eller etter første januar 2023, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet planlegger ikke å anvende endringene tidlig.

Det forventes ikke at endringene vil ha effekt for konsernet.

Endringer IAS 1 og IFRS praksiserklæring 2 – Opplysning av regnskapsprinsipper (uoffisiell norsk oversettelse)

Etter tilbakemeldinger om at det var nødvendig med mer veiledning for å hjelpe selskaper til å bestemme hvilke regnskapsprinsipinformasjon som skal opplyses om, har IASB utstedt endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap og IFRS praksiserklæring 2 i å foreta Vesentlighetsvurderinger. Endringene krever at selskaper skal opplyse om vesentlig informasjon om regnskapsprinsipper i stedet for vesentlige regnskapsprinsipper. Endringene gir veiledning i hvordan vesentlighetsbegrepet skal brukes på regnskapsprinsipper.

Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som begynner på eller etter første januar 2023, men tidliganvendelse er tillatt så lenge dette opplyses om. Konsernet planlegger ikke å anvende endringene tidlig.

Det forventes at endringene vil kunne ha effekt på omfanget av note 2 regnskapsprinsipper.

Endringer i IAS 12 Inntektsskatt - Utsatt skatt relatert til eiendeler og forpliktelser som oppstår fra en enkel transaksjon

Endringer i IAS 12 Inntektsskatt presiserer at det skal innregnes utsatt skatt på transaksjoner hvor foretak regnskapsfører både en eiendel og en forpliktelse. Målet med endringene er å redusere mangfoldet i rapporteringen av utsatt skatt på leieavtaler og avviklingsforpliktelser.

IAS 12 Inntektsskatt spesifiserer hvordan et selskap regnskapsfører inntektsskatt, inkludert utsatt skatt. I spesifikke tilfeller, omtalt i IAS 12.15 og IAS 12.24, er selskaper unntatt fra å innregne utsatt skatt når de innregner eiendeler eller forpliktelser for første gang. Det har tidligere vært en viss usikkerhet om fritaket gjaldt for transaksjoner som leieavtaler og avviklingsforpliktelser - transaksjoner hvor selskaper regnskapsfører både en eiendel og en forpliktelse.

Nå får disse to bestemmelsen tillegg som gjør det tydelig at transaksjoner som gir grunnlag for lik skatteøkende og skattereduserende midlertidig forskjell ikke er omfattet av unntaket, og at det derfor skal regnskapsføres utsatt skatt på denne type transaksjoner.

Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som begynner på eller etter første januar 2023.

Det forventes at endringene vil kunne ha følgende effekter: Ved implementering av denne endringen vil konsernet regnskapsføre utsatt skatt og utsatt skattefordel på bruksrett og leieforpliktelse. Innregningen vil medføre en utsatt skatt og utsatt skattefordel på omtrent 120 millioner kroner.

Årlige forbedringer 2018-2020 (utgitt Mai 2020) (uoffisiell norsk oversettelse)

IFRS 1 Førstegangsanvendelse av IFRS - Datterselskap som førstegangsbruker

Endringen åpner for at et datterselskap som anvender unntaket i IFRS 1.D16(a) kan måle akkumulerte omregningsdifferanser for alle utenlandske virksomheter til den balanseførte verdien som ville blitt inkludert i morforetakets konsernregnskap, basert på datoen for morselskapets overgang til IFRS. Tilsvarende valg er også tilgjengelig for tilknyttede foretak og felleskontrollerte ordninger som benytter unntaket i IFRS 1.D16(a).

Et foretak anvender endringen for regnskapsperioder som starter på eller etter første januar 2022. Tidliganvendelse er tillatt.

IFRS 9 Finansielle instrumenter - Gebyrer inkludert i «10 prosent test» for fraregning

Endringen klargjør hvilke gebyrer som skal inkluderes i vurderingen av hvorvidt vilkårene i en ny eller modifisert finansiell forpliktelse er

svært forskjellige fra vilkårene tilhørende den opprinnelige finansielle forpliktelsen. Ved bestemmelse av de gebyrene som er betalt fratrukket mottatte gebyrer, er det kun gebyrer som betales eller mottas mellom låntaker og långiver som skal inkluderes, inkludert gebyrer betalt eller mottatt av enten låntaker eller långiver på vegne av den andre part. Ingen lignende endringer er foreslått for IAS 39.

Et foretak anvender denne endringen på finansielle forpliktelser som er modifisert eller byttet på eller etter starten av den regnskapsperioden endringene tas i bruk for første gang.

Endringen er gjeldende for regnskapsperioder som starter på eller etter første januar 2022. Tidliganvendelse er tillatt. Det forventes ikke at endringen vil ha vesentlige effekter for SpareBank 1 SMN.

Note 3 - Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet.

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler skal klassifiseres enten til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader (OCI), amortisert kost eller til virkelig verdi over resultat. Banken fastsetter klassifiseringen basert på karakteristika ved eiendelens kontraktuelle kontantstrømmer og hvilken forretningsmodell eiendelen styres under.

For å kunne klassifisere en finansiell eiendel må banken fastslå hvorvidt de kontraktuelle kontantstrømmene fra eiendelen er utelukkende betaling av rente og hovedstol på utestående beløp.

Hovedstol er virkelig verdi på eiendelen ved førstegangsinnregning. Rente består av betaling for tidsverdien av penger, for kredittrisiko knyttet til hovedstol utestående i en bestemt periode, og for andre utlansrisiki og kostnader, i tillegg til en fortjenestemargin. Dersom banken fastslår at de kontraktuelle kontantstrømmene knyttet til en eiendel ikke er utelukkende betaling for rente og hovedstol, skal eiendelen klassifiseres som målt til virkelig verdi over resultatet.

Ved klassifisering av finansielle eiendeler, fastsetter banken forretningsmodellen som benyttes for hver portefølje av eiendeler som styres samlet for å oppnå samme forretningsmessige målsetning. Forretningsmodellen reflekterer hvordan banken styrer sine finansielle eiendeler og i hvilken grad kontantstrømmen genereres gjennom mottak av de kontraktuelle kontantstrømmene, salg av finansielle eiendeler eller begge. Banken fastsetter forretningsmodellen ved bruk av scenarier som er rimelig sannsynlig å forvente inntreffer. Fastsettelse av forretningsmodellen krever bruk av skjønn og vurdering av all tilgjengelig informasjon på det aktuelle tidspunktet.

En portefølje av finansielle eiendeler klassifiseres i en «holde for å motta» forretningsmodell når bankens primære mål er å holde disse eiendelene for å motta de kontraktuelle kontantstrømmene og ikke selge dem. Når bankens mål oppnås gjennom både å motta og å selge eiendelene, vil eiendelene klassifiseres i en «holde for å motta og selge» forretningsmodell. I en slik forretningsmodell vil både mottak av kontraktuelle kontantstrømmer og salg av eiendeler være integrerte deler for å oppnå bankens målsetning for den aktuelle porteføljen.

Finansielle eiendeler måles til virkelig verdi over resultatet dersom de ikke faller innenfor enten en «holde for å motta» forretningsmodell, eller «holde for å motta eller selge» forretningsmodell.

Tap på utlån og garantier

Bankens utlånportefølje reklassifiseres månedlig. Kunder med objektive bevis på tap grunnet betalingsmislighold, svekkelse i kredittverdighet eller andre objektive kriterier er gjenstand for en individuell gjennomgang og beregning av tap. Dersom bankens beregninger viser at nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på innregningsstidspunktet er lavere enn lånets bokførte verdi plasseres utlånet i trinn 3 og det foretas nedskrivning for beregnet tap. Stor grad av skjønn kreves for å vurdere bevis på tap, og estimering av beløp og tidfesting av fremtidige kontantstrømmer for å fastsette beregnet tap påvirkes av dette skjønn. Endringer i disse faktorene vil kunne påvirke størrelsen på avsetningen for tap. Hvor sikkerhetsverdier er knyttet til spesielle objekter eller bransjer som er i krise, vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder og vurdering av sikkerhetsverdier kan i slike tilfeller være beheftet med betydelig usikkerhet.

For utlån i trinn 1 og 2 foretas det en beregning av forventet kredittap ved bruk av bankens tapsmodell basert på estimater for sannsynlighet for tap (PD) og tap ved mislighold (LGD), samt eksponering (EAD). Banken benytter samme PD-modell som i IRB, men med forventningsrett kalibrering, det vil si uten sikkerhetsmarginer, som et utgangspunkt for vurdering av økt kredittrisiko. PD-estimatet representerer en 12-måneders sannsynlighet.

Nedskrivninger for eksponeringer i trinn 1 vil være beregning av ett års forventet tap, mens for eksponeringer i trinn 2 blir det beregnet tap over levetiden.

De viktigste inputfaktorene i bankens tapsmodell som bidrar til vesentlige endringer i tapsestimatet og er gjenstand for stor grad av skjønn er følgende:

- Bruk av framoverskuende informasjon og framskrivning av makroøkonomiske variabler for flere scenarier og sannsynlighetsvekting av disse
- fastsettelse av hva en vesentlig økning i kredittrisiko er for et utlån

Bruk av framoverskuende informasjon

Måling av forventet kredittap for hvert trinn krever både informasjon om hendelser og nåværende forhold, samt forventede hendelser og fremtidige økonomiske forhold. Estimering og bruk av framoverskuende informasjon krever stor grad av skjønn. Hvert makroøkonomiske scenario som benyttes, inkluderer en projeksjon i en femårsperiode. Vårt estimat på forventet kredittap i trinn 1 og 2 er et sannsynlighetsvektet snitt av tre scenarier; Basis, Oppside og Nedside. Basisscenario er utviklet med et utgangspunkt i observert mislighold og tap siste tre år, skjønnsmessig justert til et forventningsrett estimat på utviklingen som ligger noe over observert mislighold og tap siste 3 år.

Utviklingen i Oppside og Nedside scenariet utarbeides ved hjelp av justeringsfaktorer der utviklingen i konjunktorene fremskrives ved hjelp av forutsetninger om hvor mye mislighetssannsynligheten (PD) eller tap ved mislighold (LGD) vil øke eller reduseres sammenlignet med basisscenarioet i en femårsperiode. Utgangspunktet er basert på observasjoner siste 15 år, der Nedside reflekterer forventet misligholds- og tapsnivå i en krisesituasjon med nivåer på PD og LGD som benyttes i konservative stress-scenarier for andre formål i bankens kredittstyring.

Det er gjennom 2020 og 2021 gjort enkelte endringer i input til bankens tapsmodell som følge av endrede fremtidsforventninger på grunn av koronasituasjonen. Krisen og med den vesentlig økt makroøkonomisk usikkerhet har gjort vurderingene ekstra krevende. Tilsynsmyndighetene har understreket viktigheten av at det fokuseres på forventede langsiktige effekter av krisen og det har også vært bankens fokus i disse vurderingene.

I første kvartal 2020 endret banken forutsetningene for basisscenarioet i negativ retning. Dette er videreført i hele 2020 og 2021. I tredje kvartal 2020 ble også bankens eksponering mot hotell og reiseliv inkludert næringsseiendom med inntektene hovedsakelig mot denne næringen, skilt ut i en egen portefølje med egne vurderinger av PD- og LGD-baner samt særskilte scenarier og vekting av disse for å reflektere porteføljens utsatthet for effektene av korona. I tillegg er hele porteføljen lagt i trinn 2 eller 3.

Utviklingen i basisscenarioet utarbeides ved hjelp av justeringsfaktorer der utviklingen i konjunktorene fremskrives ved hjelp av forutsetninger om hvor mye mislighetssannsynligheten (PD) eller tap ved mislighold (LGD) vil øke eller reduseres sammenlignet med basisscenarioet i en femårsperiode. Vi forventer økte tap knyttet til debitorer som før krisen har et krevende utgangspunkt – typisk debitorer i trinn 2. Vi har derfor valgt å øke banene for PD og LGD samt redusere forventede nedbetalinger i basisscenarioet særlig fra år 2 og utover siden dette vil påvirke forventet tap nettopp for debitorer i trinn 2. For å hensynta migrasjon til trinn 2, er PD- og LGD-estimatene også økt første år. Det er i tillegg forutsatt ingen nedbetalinger første år for alle porteføljer i nedsidescenariet.

Scenariene vektet med utgangspunkt i vårt beste estimat på sannsynlighet for de ulike utfallene representert. Estimaten oppdateres kvartalsvis og var slik ved vurderingene per 31.12:

Portefølje	2021			2020		
	Basis	Nedside	Oppside	Basis	Nedside	Oppside
Personmarked (boliglån)	70 %	15 %	15 %	70 %	20 %	10 %
Næringsliv ekskl. landbruk og offshore	65 %	20 %	15 %	65 %	20 %	15 %
Landbruk	65 %	20 %	15 %	65 %	20 %	15 %
Offshore	65 %	20 %	15 %	65 %	20 %	15 %
Reiseliv	60 %	30 %	10 %	60 %	30 %	10 %

For offshore porteføljen er det gjort særskilte vurderinger mht sannsynlighet for mislighold under ulike scenarioer og tilhørende realisasjonsverdier. I disse vurderingene har de ulike offshore segmentene supply, subsea og seismikk forskjellige scenariovekter. Det er benyttet konsistente forutsetninger mht forventet utvikling i rater, utnyttelsesgrader og realisasjonsverdier for fartøy i de ulike scenarioene der fartøyenes nåværende og forventede kontraktssituasjon er vurdert.

Sensitiviteter

Første del av tabellen under viser fullt modellberegnet forventet kredittap på grunnlag per 31. desember 2021 i de tre scenarioene, fordelt på porteføljene Privatmarked (PM) og Bedriftsmarked (BM), samt offshore, reiseliv og landbruk som summerer seg til Morbank. I tillegg viser tabellen fullt modellberegnet forventet kredittap i datterselskapet SpareBank 1 Finans Midt-Norge (SB1 Finans MN). ECL for morbanken og datterselskapet er summert i kolonnen Konsern.

Andre del av tabellen viser porteføljefordelt ECL ved anvendt scenariovekting samt en alternativ scenariovekting med doblet sannsynlighet for nedsidescenariet.

Dersom man doblet nedsidescenarioets sannsynlighet på bekostning av basisscenarioet ved utgangen av fjerde kvartal 2021 ville dette medført en økning i tapsavsetningene på 319 millioner kroner for morbanken og 326 millioner kroner for konsernet.

	BM	PM	Offshore	Reiseliv	Landbruk	Sum morbank	SB 1 Finans MN	Konsern
ECL i forventet scenario	437	71	559	39	35	1.142	51	1.193
ECL i nedsidescenariet	1.061	298	1.190	91	128	2.768	119	2.887
ECL i oppsidescenariet	362	37	471	10	19	899	36	935
ECL med anvendt scenariovekting 80/10/10	-	-	-	-	-	-	56	56
ECL med anvendt scenariovekting 65/20/15	551	-	672	52	-	1.275	-	1.275
ECL med anvendt scenariovekting 60/30/10	-	-	-	-	51	51	-	51
ECL med anvendt scenariovekting 70/15/15	-	100	-	-	-	100	-	100
Sum ECL anvendt	551	100	672	52	51	1.426	56	1.482
ECL med alternativ scenariovekting 70/20/10	-	-	-	-	-	-	63	63
ECL med alternativ scenariovekting 45/40/15	676	-	798	68	-	1.541	-	1.541
ECL med alternativ scenariovekting 30/60/10	-	-	-	-	70	70	-	70
ECL med alternativ scenariovekting 55/30/15	-	134	-	-	-	134	-	134
SUM ECL alternativ (doblet nedside)	676	134	798	68	70	1.745	63	1.808
Endring ECL ved alternativ vekting	125	34	126	16	19	319	7	326

Porteføljen Reiseliv inkluderer næringseiendom med mer enn 50 prosent av inntektene fra aktører innen hotell og reiselivsbedrifter.

Tabellen reflekterer at det er til dels betydelige forskjeller i underliggende PD- og LGD-estimer i de ulike scenarioene og at det er differensierte nivåer og nivåforskjeller mellom porteføljene. På konsernnivå er ECL i oppsidescenariet, som i stor grad reflekterer taps- og misligholdsbildet de seneste årene, om lag 80 prosent av ECL i forventet scenario. Nedsidescenariet gir om lag dobbel ECL sammenlignet med forventet scenario. Anvendt scenariovekting gir om lag 20 prosent høyere ECL enn i forventet scenario.

Fastsettelse av vesentlig økning i kredittrisiko:

Vurderingen av hva som er vesentlig økning i kredittrisiko krever stor grad av skjønn. Bevegelser mellom trinn 1 og trinn 2 er basert på hvorvidt instrumentets kredittrisiko på balansedagen har økt vesentlig relativt til tidspunktet for førstegangsinnregning. Denne vurderingen gjøres med utgangspunkt i instrumentets økonomiske 12 måneders PD, og ikke forventede tap.

Vurderingen gjøres på hvert enkelt instrument. Vår vurdering gjennomføres minimum kvartalsvis, basert på tre forhold:

1. Banken benytter både absolutte og relative endringer i PD som kriterie for flytting til trinn 2. En endring i PD med over 150 prosent er vurdert å være en vesentlig endring i kredittrisiko. I tillegg må sluttnivået på PD være over 0,6 prosentpoeng
2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåking eller har mottatt betalingslettelse (forbearance)
3. I tillegg vil kunder med 30-90 dagers betalingsmislighold alltid flyttes til trinn 2

Hvis noen av de nevnte forhold indikerer at en vesentlig økning i kredittrisiko har inntruffet, blir instrumentet flyttet fra trinn 1 til trinn 2.

Se også note 2 Regnskapsprinsipper og note 6 Risikoforhold.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil i hovedsak være verdipapir som omsettes i et aktivt marked. Et aktivt marked er definert som et marked for omsetning av ensartede produkter hvor det normalt finnes villige kjøpere og selgere til enhver tid, og hvor prisene er tilgjengelige for allmennheten. Aksjer notert på en regulert markedsplass faller inn under definisjonen på et aktivt marked. Det kan være utfordringer knyttet til aksjer hvor det er stor forskjell mellom kjøps- og salgskurs, omtalt som spread, og hvor aksjen omsettes sjeldent. Noen vesentlige aksjer vil være basert på interne verddivurderinger, transaksjonspriser eller eksterne analyser av selskapet. Slike aksjer vedsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker. Dette kan være bruk av diskonterte kontantstrømmer eller ved hjelp av sammenligningsprising hvor en benytter lignende selskaper som er børsnoterte og benytter multiplikasjonsprising for å fastslå verdien på det unoterte selskapet. Slike verdsettelse vil kunne være beheftet med usikkerhet. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Investeringene i private equity fond foretatt i datterselskapet SpareBank 1 SMN Invest verdsettes basert på net asset value (NAV) som rapporteres fra fondene. Konsernet benytter «fair value option» for investeringer i private equity-fond. Virkelig verdi blir beregnet basert på verdsettelsesprinsipper fastsatt i IFRS 13 og retningslinjer for verdsettelse i henhold til International Private Equity and Venture Capital (IPEV), se www.privateequityvaluation.com.

Ledelsen har basert sine vurderinger på den informasjon som er tilgjengelig i markedet kombinert med beste skjønn. Det er ikke fremkommet ny informasjon om vesentlige forhold som var inntruffet eller forelå allerede på balansedagen per 31. desember 2021 og frem til styrets behandling av regnskapet 2. mars 2022. Se for øvrig note 30 for spesifikasjon av aksjer og egenkapitalinteresser.

Virkelig verdi på finansielle derivater og andre finansielle instrumenter

Virkelig verdi av derivater fastsettes ved bruk av verdiluringsmodeller der prisen på underliggende instrument, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. Ved måling av finansielle instrumenter hvor observerbare markedsdata ikke er tilgjengelig, gjør konsernet antagelser om hva markedsaktører vil legge til grunn ved verdsettelse av tilsvarende finansielle instrumenter. I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn blant annet ved beregning av likviditetsrisiko, kredittrisiko og volatilitet. En endring i de nevnte faktorene vil påvirke fastsatt virkelig verdi på konsernets finansielle instrumenter. For mer informasjon se note 25 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter.

For opsjoner vil volatiliteter være enten observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende instrument. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I den utstrekning markedsprisene som innhentes tar utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko amortiseres over løpetiden.

Goodwill

Konsernet gjennomfører tester for å vurdere mulig verdifall på goodwill årlig eller ved indikasjon på verdifall. Vurderingen er basert på konsernets bruksverdi. Gjenvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er basert på historisk inntjening og forventninger om fremtidige forhold og inkluderer antagelser og estimer om usikre forhold. Utfallet av nedskrivningstestene avhenger av anslag på avkastningskrav. Avkastningskravene er skjønnsmessig fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon på balansedagen.

Ved nedskrivningstest av goodwill knyttet til Romsdals Fellesbank anses porteføljen å være integrert med bankens øvrige utlåns- og innskuddsvirksomhet, og laveste nivå for kontantgenererende enhet er segmentene Privatmarked og Næringsliv. Goodwill er forholdsmessig fordelt på segmentene basert på andel av utlånsvolum. Det estimeres en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjeningen i bankens utlånsportefølje. Det er utarbeidet en prognose for kontantstrømmene over 5 år med forventet vekst, med et terminalverdi uten vekst deretter. Kontantstrømmene er neddiskontert med et avkastningskrav (før skatt rente) på 1,3 prosent.

Beregninger viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer overstiger balanseført goodwill med god margin.

Øvrig goodwill i konsernet beregnes ut fra snitt inntjening i markedsområdet og neddiskonteres med risikofri rente + risikopremie for lignede virksomheter (12-14 prosent).

Oppkjøp

Oppkjøp av et annet selskap skal regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Ved oppkjøpsmetoden skal det foretas en fullstendig merverdiallokering hvor kjøpesum allokteres til identifiserte eiendeler og forpliktelser i det oppkjøpte selskapet. Merverdier utover de som er allokert til identifiserte eiendeler og forpliktelser regnskapsføres som goodwill. Eventuelle mindreverdier skal, etter grundig vurdering, inntektsføres i resultatregnskapet i oppkjøpsåret (badwill). Analysene inneholder både konkrete beregninger og bruk av beste skjønn for å komme frem til en mest mulig riktig virkelig verdi av de oppkjøpte selskapene på oppkjøpstidspunktet. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til skjønnsmessige poster, men disse er underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner tidligere perioder mv. Se også note 40 Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning.

Selskap holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Det jobbes kontinuerlig med salg av selskapene, og regnskapsmessig klassifiseres disse som holdt for salg. Se også note 39 Investering i eierinteresser.

Salg av låneporteføljer

Ved salg av låneporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt vurderer konsernet om kriteriene for fraregning er oppfylt i henhold til IAS 39. Ved utgangen av regnskapsåret er alle solgte porteføljer fraregnet morbankens balanse. Se også note 9 Fraregning av finansielle eiendeler.

Klassifisering av fondsobligasjoner

SpareBank 1 SMN har utstedt fondsobligasjoner hvor vilkårene tilfredsstillende kravene i CRD IV for å regnes med som kjernekapital. Fra 2017 er disse klassifisert som egenkapital i regnskapet da de ikke tilfredsstillende definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Obligasjonene er evigvarende og SpareBank 1 SMN har rett til å ikke betale renter til investorene. Rentene presenteres ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen.

Note 4 - Segmentinformasjon

For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 31. desember 2021

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1 Markets	EM 1	SB 1		SB1 Regnskaps- huset SMN	SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/ elim	Total
					Finans	MN					
Netto renteinntekter	1.128	1.106	-7	2	450		0	-	-	117	2.796
Renter av anvendt kapital	37	14	-	-	-		-	-	-	-52	-
Sum renteinntekter	1.165	1.120	-7	2	450		0	-	-	66	2.796
Netto provisjons- og andre inntekter	906	251	782	441	-90		562	-	-	-20	2.832
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	2	15	126	10	4		-	471	164	234	1.026
Sum inntekter	2.074	1.386	901	453	364		562	471	164	280	6.655
Sum driftskostnader	916	446	647	382	141		477	-	-	-15	2.993
Resultat før tap	1.157	940	254	71	224		85	471	164	294	3.662
Tap på utlån, garantier m.v.	-10	145	-	-	25		-	-	-	1	161
Resultat før skatt	1.167	795	254	71	198		86	471	164	293	3.501
EK avkastning *)	13,4 %	11,5 %									13,5 %
Balanse											
Utlån til kunder	137.672	47.585	-	-	10.321		-	-	-	-225	195.353
Herav solgt til Boligkreditt og Næringskreditt	-46.821	-1.231	-	-	-		-	-	-	0	-48.052
Nedskrivning utlån	-125	-1.223	-	-	-60		-	-	-	-3	-1.410
Andre eiendeler	123	18.526	2.820	436	111		625	2.177	1.488	26.649	52.954
Sum eiendeler	90.850	63.656	2.820	436	10.372		625	2.177	1.488	26.422	198.845
Innskudd fra og gjeld til kunder	50.691	59.619	-	-	-		-	-	-	977	111.286
Annen gjeld og egenkapital	40.159	4.037	2.820	436	10.372		625	2.177	1.488	25.445	87.559
Sum egenkapital og gjeld	90.850	63.656	2.820	436	10.372		625	2.177	1.488	26.422	198.845

*) Regulatorisk kapital er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i Privatmarked og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 16,9 prosent for å være i tråd med bankens kapitalmål gjennom året

Konsern 31. desember 2020

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat- marked	Nærings- liv	SB1 Markets	EM 1	SB 1 Finans MN	SB 1		SB1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/ elim	Total
						Regnskaps- huset SMN					
Netto renteinntekter	1.112	1.085	-13	2	387	1	-	-	-	186	2.759
Renter av anvendt kapital	101	63	-	-	-	-	-	-	-	-165	-
Sum renteinntekter	1.213	1.149	-13	2	387	1	-	-	-	21	2.759
Netto provisjons- og andre inntekter	867	211	636	392	-22	533	-	-	-	-101	2.516
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	-2	21	137	-	-	-	194	120	481	951	
Sum inntekter	2.078	1.381	759	394	364	533	194	120	401	6.225	
Sum driftskostnader	929	422	590	342	131	423	-	-	68	2.904	
Resultat før tap	1.149	959	169	52	234	110	194	120	333	3.321	
Tap på utlån, garantier m.v.	56	846	-	-	49	-	-	-	-	1	951
Resultat før skatt	1.093	113	169	52	184	110	194	120	333	2.370	
EK avkastning *)	13,4 %	2,1 %									10,0 %
Balanse											
Utlån til kunder	129.149	44.845	-	-	9.622	-	-	-	-	-815	182.801
Herav solgt Boligkreditt og Næringskreditt	-46.899	-1.354	-	-	-	-	-	-	-	100	-48.153
Nedskrivning utlån	-148	-1.298	-	-	-66	-	-	-	-	-5	-1.517
Andre eiendeler	156	10.471	3.265	357	66	592	2.151	1.514	36.210	54.781	
Sum eiendeler	82.258	52.663	3.265	357	9.623	592	2.151	1.514	35.490	187.912	
Innskudd fra og gjeld til kunder	47.478	49.420	-	-	-	-	-	-	-	631	97.529
Annen gjeld og egenkapital	34.780	3.244	3.265	357	9.623	592	2.151	1.514	34.859	90.383	
Sum egenkapital og gjeld	82.258	52.663	3.265	357	9.623	592	2.151	1.514	35.490	187.912	

*) Regulatorisk kapital er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i Privatmarked og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 15,4 prosent for å være i tråd med bankens kapitalmål gjennom året

**) Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle eiendeler (mill. kr)

	31.12.2021	31.12.2020
Utbytte	22	39
Gevinst/(tap) på aksjer	176	-4
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	-285	103
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	301	32
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	-6	1
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	12	-11
Gevinst/(tap) på valuta	70	82
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	31	28
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	299	230
SpareBank 1 Gruppen	471	194
Gevinst Fremtind	-	340
SpareBank 1 Boligkreditt	16	18
SpareBank 1 Næringskreditt	7	18
BN Bank	164	120
SpareBank 1 Kreditt	13	2
SpareBank 1 Betaling	-15	-2
SpareBank 1 Forvaltning	32	-
Andre selskaper	17	-10
Sum avkastning på eierinteresser	705	681
Sum	1.026	951
Virkelig verdi sikring		
Virkelig verdi-endringer på sikringsinstrumentet	-664	467
Virkelig verdi-endringer på den sikrede posten henførbart til sikret risiko	657	-465
Gevinster el. tap fra sikringsbokføring, netto	-6	1

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV). SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. For foretaksporteføljene benyttes Avansert IRB. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer.

Per 31. desember 2021 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 12,5 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker 4,5 prosent og den norske motsykliske kapitalbuffer 1,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 1,9 prosent, dog minimum 1.794 millioner kroner. Motsyklisk kapitalbuffer øker til 1,5 prosent fra 30. juni 2022, deretter til 2,0 prosent fra 31. desember 2022.

I henhold til CRR/CRDIV-forskriften kan ikke gjennomsnittlig risikovekt for engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom i Norge være lavere enn 20 prosent. Per 31. desember 2021 er det både i morbank og konsern foretatt en justering for å komme opp til 20 prosent gjennomsnittlig risikovekt. Dette er i noten presentert sammen med massemarked eiendom under kredittrisiko IRB.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 31. desember 2021 er derfor den reelle satsen for morbank og for konsern 4,4 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2021 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Morbanken			Konsern	
31.12.20	31.12.21	(mill. kr)	31.12.21	31.12.20
18.092	19.356	Sum balanseført egenkapital	23.241	21.310
-1.250	-1.250	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.293	-1.293
-515	-458	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-961	-1.044
-890	-1.517	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-1.517	-890
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-989	-838
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	568	488
-43	-41	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-56	-56
-47	-495	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-560	-74
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	3	10
-186	-202	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-648	-572
15.160	15.393	Sum ren kjernekapital	17.790	17.041
1.250	1.250	Fondsobligasjon	1.581	1.595
-	-48	Fradrag kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-48	-
16.410	16.595	Sum kjernekapital	19.322	18.636
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
1.750	1.750	Ansvarlig kapital	2.226	2.262
-139	-214	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-214	-139
1.611	1.536	Sum tilleggskapital	2.011	2.123
18.020	18.130	Netto ansvarlig kapital	21.333	20.759

Minimumskrav ansvarlig kapital				
1.053	1.049	Spesialiserte foretak	1.248	1.240
920	1.016	Foretak	1.030	930
1.511	1.400	Massemarked eiendom	2.384	2.261
107	93	Massemarked øvrig	95	110
1.026	1.000	Egenkapitalposisjoner IRB	1	1
4.617	4.558	Sum kredittrisiko IRB	4.758	4.541

1	3	Stater og sentralbanker	4	2
93	106	Obligasjoner med fortrinnsrett	133	142
441	398	Institusjoner	299	332
-	1	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	29	27
32	188	Foretak	432	281
20	7	Massemarked	466	476
11	25	Engasjementer med pant i fast eiendom	128	136
272	279	Egenkapitalposisjoner	521	408
99	92	Øvrige eiendeler	142	159
970	1.098	Sum kredittrisiko Standardmetoden	2.154	1.962
30	35	Gjeldsrisiko	36	31
-	-	Egenkapitalrisiko	34	18
-	-	Valutarisiko og oppgjørslisiko	1	3
421	433	Operasjonell risiko	817	770
25	26	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	93	123
6.063	6.150	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.893	7.448
75.785	76.873	Beregningsgrunnlag (RWA)	98.664	93.096
3.410	3.459	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.440	4.189
		Bufferkrav		
1.895	1.922	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.467	2.327
3.410	3.459	Systemrisikobuffer, 4,5 prosent	4.440	4.189
758	769	Motsykliskbuffer, 1,0 prosent	987	931
6.063	6.150	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	7.893	7.448
5.687	5.784	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	5.457	5.404
		Kapitaldekning		
20,0 %	20,0 %	Ren kjernekapitaldekning	18,0 %	18,3 %
21,7 %	21,6 %	Kjernekapitaldekning	19,6 %	20,0 %
23,8 %	23,6 %	Kapitaldekning	21,6 %	22,3 %
		Uvektet kjernekapitalandel		
178.219	191.697	Balanseposter	269.857	256.978
6.190	10.782	Poster utenom balansen	11.341	7.514
-606	-1.042	Øvrige justeringer	-2.110	-1.577
183.803	201.437	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	279.088	262.915
16.410	16.595	Kjernekapital	19.322	18.636
8,9 %	8,2 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	6,9 %	7,1 %

Note 6 - Risikoforhold

Risikostyring

SpareBank 1 SMN har som mål å opprettholde en moderat risikoprofil, og å ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for rating, konsentrasjon, risikojustert avkastning, misligholdssannsynlighet, tapsgrader, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital, regulatorisk kapitaldekning samt kjente, og forventede likviditetsmessige regulatoriske krav.

Prinsippene for risikostyring i SpareBank 1 SMN er fastsatt i bankens risikostyringspolicy. Banken legger stor vekt på å identifisere, måle, styre og følge opp sentrale risikoer for å sikre at konsernet utvikler seg i tråd med vedtatt risikoprofil og strategier.

Risikostyringen i konsernet skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen og risikokostnadene, og gjennom dette skape bedre beslutningsgrunnlag
- å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- å unngå uventede negative hendelser som kan være ødeleggende for konsernets drift og omdømme i markedet

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og behov for risikojustert kapital (økonomisk kapital) for å kunne dekke uventede tap.

Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en tolv måneders periode. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet har påtatt seg. Styret har vedtatt at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av alle mulige uventede tap. Det er lagt til grunn statistiske metoder for beregning av forventet tap og for risikojustert kapital, men beregningen forutsetter likevel i noen tilfeller bruk av ekspertvurderinger. For risikotyper hvor det ikke finnes anerkjente metoder for å beregne kapitalbehov, legger banken vekt på å definere rammer for styring av risikoen som sikrer at sannsynligheten for at en hendelse inntreffer er svært lav. For ytterligere detaljer vises det til bankens Pilar III-rapportering som er tilgjengelig på bankens hjemmesider.

Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom periodiske risikorapporter til administrasjonen og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av avdeling for risikostyring, som er uavhengig av de enkelte forretningsområdene i konsernet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor konsernet.

Konsernet er eksponert for kredittrisiko gjennom alle sine fordringer på kunder og motparter. Hovedsakelig er konsernet eksponert gjennom ordinær utlånsvirksomhet og leasingaktiviteter, men i tillegg er konsernets kredittrisiko knyttet til likviditetsreserveporteføljen samt gjennom motpartsrisiko som oppstår gjennom rente- og valutaderivater.

Kredittrisiko knyttet til konsernets utlånsvirksomhet utgjør konsernets største risikoområde.

Gjennom den årlige revisjonen av bankens kredittstrategi konkretiserer styret bankens risikoappetitt gjennom fastsettelse av mål og rammer for bankens kredittportefølje. Bankens kredittstrategi og kredittpolicy er utledet av bankens hovedstrategi, og inneholder retningslinjer for risikoprofilen herunder maksimalt forventet tap (EL) for henholdsvis Privatmarked og Næringsliv, maksimal misligholdssannsynlighet i porteføljen (PD) og maksimal regulatorisk kapital (UL) allokert til kredittvirksomheten.

Konsentrasjonsrisiko styres ved fordeling mellom Privatmarked og Næringsliv, begrensning i størrelse på utlån og tapsgrad på enkeltengasjement, rammer for maksimal eksponering for tjue største grupperte engasjement, rammer for maksimal eksponering innenfor bransjer, samt rammer for regulatorisk beregningsgrunnlag fra utlån til Privatmarked og Næringsliv.

Etterlevelse av kredittstrategi og styrevedtatte rammer overvåkes løpende av avdeling for risikostyring og rapporteres kvartalsvis til styret.

Banken har godkjennelse til å benytte interne modeller i sin risikostyring og kapitalberegning (IRB), og fikk i februar 2015 tillatelse til å benytte avansert IRB-metode.

Bankens risikoklassifiseringssystem er utviklet for å kunne styre bankens utlånsportefølje i tråd med bankens kredittstrategi og for å sikre den risikojusterte avkastningen. Styret delegerer kredittfullmakt til konsernsjef. Konsernsjef kan videre delegerer fullmakter under konserndirektørnivå. Utlånsfullmaktene er gradert i forhold til engasjementsstørrelse og risikoprofil.

Banken har en egen avdeling for kredittstøtte som bistår eller tar over behandlingen av kunder hvor det er åpenbart, eller anses overveiende sannsynlig, at kunden ikke vil kunne betjene sine forpliktelser uten at det iverksettes tiltak ut over ordinær oppfølging.

Banken bruker kredittmodeller for risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyring. Risikoklassifiseringssystemet baserer seg på følgende hovedkomponenter:

1. Misligholdssannsynlighet (PD)

Bankens kredittmodeller er basert på statistiske beregninger av misligholdssannsynlighet. Beregningene er basert på scoringsmodeller som tar hensyn til finansiell stilling samt interne og eksterne adferdsdata. Modellene er delvis Point In Time-orienterte, og reflekterer misligholdssannsynligheten i løpet av de neste tolv månedene under de gjeldende konjunkturforhold. Banken har i tillegg utviklet en kontantstrømsbasert PD-modell som benyttes for eksponeringer mot utleie av næringseiendom. Banken har søkt Finanstilsynet om å kunne anvende denne modellen i kapitalkravsreguleringen (IRB).

For å kunne gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser. I tillegg har banken to risikoklasser for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Modellene valideres løpende og minimum årlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå. Valideringsresultatene bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

2. Eksponering ved mislighold (EAD)

EAD er en beregnet størrelse på eksponeringen ved et eventuelt fremtidig misligholdstidspunkt. For trekkrettigheter benyttes en konverteringsfaktor (KF) for å anslå hvor mye av nåværende ubenyttet ramme som vil være trukket opp ved et fremtidig misligholdstidspunkt. For garantier benyttes en myndighetsbestemt KF til å estimere hvor mye av avgitte garantier som vil bli gjort gjeldende etter mislighold. KF valideres månedlig for trekkrettigheter innenfor Privatmarked og Næringsliv. Bankens EAD-modell tar hensyn til ulikheter både mellom produkter og kundetyper.

3. Tap gitt mislighold (LGD)

Banken estimerer tapsgrad for hvert lån basert på forventet tilfriskningsgrad, realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, gjenvinningsgrad på usikret del av lånene samt direkte kostnader ved inndrivelse. Verdiene fastsettes etter faste modeller og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet.

Estimert tapsgrad skal ta hensyn til en framtidig lavkonjunktur. Med et begrenset datagrunnlag fra lavkonjunktur har banken lagt inn betydelige sikkerhetsmarginer i sine estimater for å sikre konservative anslag ved beregning av kapitalkrav.

De tre overnevnte parametrene (PD, EAD og LGD) danner grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering og statistisk beregning av forventet tap (EL) og behov for nødvendig økonomisk og regulatorisk kapital/risikojustert kapital (UL).

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom bruk av ISDA og CSA-avtaler med de finansinstitusjoner som utgjør bankens største motparter. ISDA regulerer oppgjør mellom finansielle motparter. CSA-avtalene begrenser maksimal eksponering gjennom markedsevaluering av porteføljen og margininnbetaling når verdiendringen i porteføljen overstiger maksimal avtalt ramme eller minimum overføringsbeløp. Banken vil fortsette å inngå CSA-avtaler med finansielle motparter for å styre motpartsrisikoen. Se note 12 for ytterligere beskrivelse av disse avtalene.

For kunder sikres motpartsrisikoen gjennom bruk av kontantdepot eller andre sikkerheter som til enhver tid skal overstige markedsverdien av kundens portefølje. Det er etablert egne rutiner for innkalling av ytterligere sikkerheter eller lukking av posisjoner dersom markedsverdiene overstiger åtti prosent av sikkerhetene.

For verdipapir og derivater som handles over Oslo Børs benytter datterselskapet SpareBank 1 Markets DNB ASA som clearingagent overfor Oslo Clearing. Eventuelle marginsikkerheter betales konto i DNB. DNB opererer som agent mellom SpareBank 1 Markets og Oslo Clearing. Det betyr at det er Oslo Clearing som er SpareBank 1 sin motpart.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er en felles betegnelse for risikoen for tap som oppstår som følge av endringer i kurser eller priser på finansielle instrumenter. Markedsrisiko oppstår i SpareBank 1 SMN hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, inklusive finansiering. SpareBank 1 SMN har utkontraktert kundehandel med rente og valutainstrumenter til SpareBank 1 Markets. Denne kundeaktiviteten, samt SpareBank 1 Markets anvendelse av bankens balanse, påvirker også bankens markedsrisiko.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente og valutamarkedene. Bankens strategi for markedsrisiko legger grunnlaget for utarbeidelse av ledelsesrapportering, kontroll og oppfølging av rammer og retningslinjer.

Konsernet definerer rammer for eksponering i egenkapitalinstrumenter med utgangspunkt i stresstester basert på Finanstilsynets modul for markedsrisiko. Rammene gjennomgås minst årlig og vedtas av bankens styre. Etterlevelse av rammene overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres månedlig til styret.

Renterisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedsrentene i finansielle markeder. Renterisikoen for alle renteposisjoner kan uttrykkes ved å se på endringen i verdien på renteinstrumentene ved en renteendring på ett prosentpoeng på hele rentekurven på alle balanseposter. Konsernet benytter analyser som viser effekten av nevnte renteendring for ulike løpetidsbånd, og det er egne rammer for renteeksponering innenfor hvert løpetidsbånd og samlet. Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort, og konsernets renterisiko er lav til moderat.

Spreadrisiko er risikoen for at tap oppstår som følge av endringer i markedsverdi/virkelig verdi av obligasjoner grunnet generelle endringer i risikopåslag (kreditspread). Obligasjonsporteføljen styres med utgangspunkt i en evaluering av de enkelte utstedere. I tillegg har banken en egen ramme for samlet spreadrisiko for samtlige obligasjoner. Banken beregner spreadrisiko basert på Finanstilsynets modul for markeds- og kredittrisiko. Tapspotensialet for den enkelte krediteksponering beregnes med utgangspunkt i rating og durasjon.

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutasortene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta.

Aksjerisiko er risikoen for tap i posisjoner som følge av endringer i aksjekurser. Denne risikoen er knyttet til posisjoner i egenkapitalinstrumenter. Aksjer i datterselskaper og aksjer som inngår i en konsolidert eller strategisk vurdering inkluderes ikke.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde, per 31. desember 2021 var innskuddsdekningen 57 prosent inklusive solgte lån til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, mot 53 prosent per 31. desember 2020 (konserntall).

Banken reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, løpetider og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. For stor konsentrasjon i forfall øker sårbarheten for refinansiering. Denne risikoen er søkt begrenset gjennom definerte rammer.

Finansavdelingen i banken er ansvarlig for konsernets finansiering og likviditetsstyring. Etterlevelse av rammer overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres månedlig til styret. Konsernet styrer sin likviditet samlet ved at finansavdelingen både har ansvaret for å finansiere banken og datterselskapene.

Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil. Som en del av strategien er det også utarbeidet beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Disse hensyntar perioder med både bankspesifikke, systemmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse.

Banken skal ha en tilstrekkelig beholdning av likvide aktiva for å dekke ordinær drift i minimum 12 måneder uten tilgang på eksternt finansiering samt tåle et fall i boligpriser på 30 prosent. Banken skal i tillegg ha en tilstrekkelig likviditetsbuffer bestående av aktiva som tilfredsstiller LCRkravene, og som i størrelse til enhver tid sikrer at banken er over minimumskravet. Tilgangen til finansiering har fungert tilfredsstillende i 2021.

Konsernets likviditetssituasjon per 31. desember 2021 vurderes som tilfredsstillende.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som følge av:

- Mennesker: Brudd på rutiner/retningslinjer, manglende kompetanse, uklar policy, strategi eller rutiner, interne misligheter
- Systemer: Svikt i IT og andre systemer
- Eksterne årsaker: Kriminalitet, naturkatastrofer, andre eksterne årsaker

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet.

Styring av operasjonell risiko har fått økt betydning i finansnæringen gjennom de senere årene. Faktorer som spiller inn er internasjonalisering, en sterk teknologisk utvikling og stadig økende krav fra både kunder, myndigheter og andre interessegrupper. Internasjonalt har mange betydelige tapshendelser i finansnæringen hatt sin bakgrunn i svikt innenfor dette risikoområdet.

Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå i SpareBank 1 SMN. Ledernes viktigste hjelpemidler i arbeidet er faglig innsikt og lederkompetanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingssystemer. Et systematisk arbeid med risikovurderinger bidrar også til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov i egen enhet. Eventuelle svakheter og forbedringstiltak rapporteres oppover i organisasjonen.

SpareBank 1 SMN legger vekt på fullmaktstrukturer, gode rutinebeskrivelser og godt definerte ansvarsforhold gjennom leveranseavtaler mellom de ulike divisjonene som elementer i et rammeverk for å håndtere den operasjonelle risikoen.

Ledelsen vurderer foretakets IT-systemer som sentrale for drift, regnskapsføring og rapportering av gjennomførte transaksjoner, samt fremskaffing av grunnlag for viktige estimer og beregninger. IT-systemene er hovedsakelig standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører.

Banken har tatt i bruk et eget registrerings- og oppfølgingsverktøy (Risiko Informasjonssystem) for bedre struktur og oppfølging av risiko, hendelser og forbedringsområder i konsernet.

Operasjonelle tap rapporteres periodisk til styret. Styret mottar årlig en uavhengig vurdering fra intern revisjon og ansvarlig revisor på konsernets risiko og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende. Styret vurderer den operasjonelle risikoen i foretaket som moderat, herunder risikoen knyttet til regnskaps- og rapporteringsprosessen.

For ytterligere informasjon vises til bankens Pilar III-rapportering som er tilgjengelig på <https://www.sparebank1.no/nb/smn/om-oss/investor/finansiell-info/kapitaldekning.html> samt følgende noter:

Note 12 Maksimal kreditteksponering

Note 13 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Note 14 Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Note 15 Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Note 7 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Morbank			Konsern	
31.12.20	31.12.21	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (mill. kr)	31.12.21	31.12.20
10.375	11.344	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2.859	2.565
2.526	1.846	Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	1.846	2.527
12.901	13.190	Sum	4.704	5.091
Spesifikasjon på de vesentligste valutasorter				
25	11	CAD	11	25
30	8	CHF	8	30
815	1.324	EUR	1.299	793
154	195	GBP	195	154
8	9	JPY	9	8
11.768	11.400	NOK	2.948	3.975
40	147	SEK	143	40
39	82	USD	78	43
23	13	Andre	13	23
12.901	13.190	Sum	4.704	5.091
1,6 %	1,0 %	Gjennomsnittlig rente	0,6 %	1,1 %
31.12.20	31.12.21	Innskudd fra kredittinstitusjoner (mill. kr)	31.12.21	31.12.20
10.404	10.340	Innskudd og gjeld uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	11.063	10.869
4.226	3.999	Innskudd og gjeld med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	3.999	4.226
14.629	14.340	Sum	15.063	15.094
Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter				
1.716	1.640	EUR	1.640	1.716
38	2	GBP	2	38
8	3	JPY	3	8
12.847	12.626	NOK	13.349	13.312
-	69	SEK	69	-
21	0	USD	0	21
1	0	Andre	0	1
14.629	14.340	Sum	15.063	15.094
0,4 %	0,2 %	Gjennomsnittlig rente	0,2 %	0,4 %
31.12.20	31.12.21	Øvrige engasjementer til kredittinstitusjoner (mill. kr)	31.12.21	31.12.20
191	-	Ubenyttede kreditter	-	191
95	55	Garantier	55	95
286	55	Sum	55	286

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Gjennomsnittrenten er beregnet med utgangspunkt i renteinntekt/rentekostnad i forhold til beholdningskontienes gjennomsnittssaldo for det aktuelle år. Gjelder beholdning i valuta NOK.

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	(mill. kr)	31.12.2021	31.12.2020
125.660	137.113	Brutto utlån	147.301	134.648
1.446	1.348	Tapsavsetninger	1.410	1.517
124.214	135.766	Utlån til og fordringer på kunder	145.890	133.131
Tilleggsinformasjon				
46.613	46.650	Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	46.650	46.613
760	578	- herav utlån til ansatte	1.106	1.380
1.540	1.402	Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	1.402	1.540
43	78	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	-	43
1.027	1.261	Utlån til ansatte ¹⁾	2.173	1.907

1) Rentesubsidiering ved utlån til ansatte inngår i rentenetto. Lånerenten til ansatte er 75 prosent av beste boliglånsrente til øvrige kunder

Utlån og engasjementer fordelt på type

Morbank			Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	(mill. kr)	31.12.2021	31.12.2020
Brutto utlån				
-	-	Leiefinansieringsavtaler (Finansiell lease)	3.392	3.365
10.592	11.460	Kasse-/drifts- og brukskreditter	11.549	10.042
3.976	4.173	Byggelån	4.173	3.976
111.093	121.480	Nedbetalingslån	128.187	117.265
125.660	137.113	Sum brutto utlån	147.301	134.648
Øvrige engasjementer				
3.915	4.549	Finansielle garantier, herav:	4.549	3.915
1.151	924	Betalingsgarantier	924	1.151
1.238	1.282	Kontraktsgarantier	1.282	1.238
980	894	Lånegarantier	894	980
119	67	Garantier for skatter	67	119
427	1.383	Annet garantiansvar	1.383	427
992	1.175	Ubenyttede garantitilsagn	1.175	992
13.173	13.570	Ubenyttede kreditter	13.788	13.189
1.019	6.435	Innvilgede lånetilsagn ¹⁾	6.584	1.136
12	19	Rembuser	19	12
19.110	25.747	Sum øvrige engasjementer	26.115	19.244
144.770	162.860	Sum Totale engasjementer	173.415	153.892

1) Økningen i innvilgede lånetilsagn skyldes finansieringsbevis, som tidligere ikke har vært inkludert på grunn av feil. Historikk er ikke omarbeidet.

Utlån og engasjementer fordelt på sektor og næring

Morbank (mill. kr)	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Lønnstakere o.l	80.178	8.153	88.331	72.101	5.476	77.577
Offentlig forvaltning	2	944	945	9	411	420
Jordbruk og skogbruk	9.433	864	10.297	9.160	839	9.999
Fiske og fangst	5.853	1.904	7.756	5.243	301	5.544
Havbruk	1.926	1.680	3.606	1.704	1.704	3.409
Industri og bergverk	2.151	1.958	4.109	2.234	2.076	4.309
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	3.169	2.132	5.301	3.195	2.184	5.379
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.572	1.562	4.134	2.289	1.938	4.227
Sjøfart og offshore	4.715	1.121	5.836	4.537	839	5.376
Eiendomsdrift	15.522	2.119	17.641	13.887	819	14.706
Forretningsmessig tjenesteyting	4.497	952	5.449	3.644	761	4.405
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	5.714	1.376	7.089	6.032	1.378	7.409
Øvrige sektorer	1.383	982	2.365	1.626	385	2.010
Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	137.113	25.747	162.860	125.660	19.110	144.770

Konsern (mill. kr)	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Lønnstakere o.l	86.244	8.370	94.614	77.848	5.546	83.394
Offentlig forvaltning	34	945	979	33	411	445
Jordbruk og skogbruk	9.783	877	10.659	9.591	844	10.435
Fiske og fangst	5.870	1.904	7.774	5.259	301	5.560
Havbruk	2.176	1.689	3.865	2.100	1.709	3.809
Industri og bergverk	2.766	1.980	4.746	2.646	2.081	4.726
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	4.124	2.166	6.289	4.077	2.195	6.271
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.966	1.576	4.541	2.586	1.958	4.543
Sjøfart og offshore	4.715	1.121	5.836	4.537	839	5.376
Eiendomsdrift	15.643	2.124	17.766	13.969	820	14.789
Forretningsmessig tjenesteyting	4.990	972	5.961	3.423	766	4.189
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	6.667	1.409	8.076	6.942	1.389	8.331
Øvrige sektorer	1.325	983	2.308	1.638	385	2.022
Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	147.301	26.115	173.415	134.648	19.244	153.892

Utlån og øvrige engasjementer fordelt på geografiske områder

Morbank (mill. kr)	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	91.521	14.788	106.309	82.308	12.477	94.785
Møre og Romsdal	27.698	7.558	35.256	25.481	5.097	30.579
Nordland	1.051	62	1.113	1.024	41	1.065
Oslo	6.322	1.437	7.759	7.127	554	7.680
Landet for øvrig	10.271	1.875	12.146	9.391	923	10.314
Utlandet	250	27	277	329	18	347
Sum	137.113	25.747	162.860	125.660	19.110	144.770

Konsern (mill. kr)	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	95.160	15.156	110.316	85.762	12.611	98.373
Møre og Romsdal	29.509	7.558	37.067	27.191	5.097	32.289
Nordland	1.263	62	1.325	1.183	41	1.224
Oslo	6.524	1.437	7.961	6.700	554	7.254
Landet for øvrig	14.594	1.875	16.469	13.482	923	14.404
Utlandet	250	27	277	329	18	347
Sum	147.301	26.115	173.415	134.648	19.244	153.892

Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt

(mill. kr)	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	31.440	1.819	33.259	33.338	1.899	35.237
Møre og Romsdal	6.855	392	7.247	6.629	404	7.033
Nordland	244	5	249	186	6	192
Oslo	2.598	58	2.656	2.246	71	2.317
Landet for øvrig	5.404	95	5.499	4.144	109	4.253
Utlandet	110	2	112	70	2	72
Sum	46.650	2.371	49.021	46.613	2.491	49.105

Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt

(mill. kr)	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer	Brutto utlån	Øvrige engasjementer	Totale engasjementer
Trøndelag	1.018	-	1.018	1.032	-	1.032
Møre og Romsdal	54	-	54	58	-	58
Nordland	-	-	-	-	-	-
Oslo	285	-	285	404	-	404
Landet for øvrig	44	-	44	47	-	47
Utlandet	-	-	-	-	-	-
Sum	1.402	-	1.402	1.540	-	1.540

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler

Konsern (mill. kr)	31.12.2021	31.12.2020
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler		
- Inntil 1 år	106	212
- Mellom 1 og 5 år	2.176	2.705
- Over 5 år	1.014	543
Sum brutto fordringer	3.296	3.460
Mottatt, ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	95	95
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	3.392	3.365
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:		
- Inntil 1 år	119	163
- Mellom 1 og 5 år	2.244	2.662
- Over 5 år	1.028	540
Sum netto fordringer	3.392	3.365

Utlån og øvrige engasjement fordelt på risikogrupper

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgestidspunkt. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Se note 11 for inndeling av risikoklasser.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyringssystem.

Øvrige engasjement inkluderer remburs, garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn.

Engasjementsoppfølging gjøres ut ifra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement.

Banken benytter makrobaserte stresstester for å estimere nedskrivningsbehov knyttet til objektive hendelser som ikke har gitt utslag i porteføljekvalitet på måletidspunktet.

Risikogruppe tapsutsatte og/eller misligholdte består av kunder med mislighold over 90 dager og/ eller objektive bevis på verdifall som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Se note 2 Regnskapsprinsipper for utfyllende beskrivelse av disse engasjementene.

Morbank 31.12.21 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	71.241	7.516	2.455	785	851	304	83.152
Trinn 1	71.130	6.739	996	211	203	-	79.280
Trinn 2	111	777	1.458	574	648	-	3.568
Trinn 3	-	-	-	-	-	304	304
Amortisert kost	23.283	12.471	9.438	1.239	458	2.796	49.685
Trinn 1	22.751	10.258	7.569	634	166	-	41.378
Trinn 2	532	2.213	1.868	605	292	-	5.511
Trinn 3	-	-	-	-	-	2.796	2.796
Virkelig verdi over resultatet	3.686	426	117	25	15	6	4.276
Sum brutto utlån	98.211	20.413	12.010	2.049	1.325	3.106	137.113
Øvrige engasjementer	15.588	6.063	3.007	805	178	106	25.747
Trinn 1	15.399	5.726	2.467	355	38	-	23.985
Trinn 2	189	336	541	450	140	-	1.655
Trinn 3	-	-	-	-	-	106	106
Totale engasjementer	113.799	26.476	15.017	2.854	1.503	3.212	162.860

Morbank 31.12.20 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	61.617	8.152	2.957	864	1.001	284	74.876
Trinn 1	61.542	7.241	1.218	263	232	-	70.496
Trinn 2	75	911	1.739	601	769	-	4.096
Trinn 3	-	-	-	-	-	284	284
Amortisert kost	21.035	12.498	9.306	1.311	551	1.798	46.500
Trinn 1	19.784	10.260	7.336	763	245	-	38.388
Trinn 2	1.251	2.238	1.970	548	306	-	6.313
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.798	1.798
Virkelig verdi over resultatet	3.597	465	135	48	39	2	4.285
Sum brutto utlån	86.250	21.115	12.398	2.222	1.592	2.084	125.660
Øvrige engasjementer	10.560	4.144	3.572	539	185	111	19.110
Trinn 1	10.306	3.941	2.649	401	46	-	17.343
Trinn 2	253	203	923	138	139	-	1.656
Trinn 3	-	-	-	-	-	111	111
Totale engasjementer	96.809	25.258	15.970	2.761	1.777	2.195	144.770

Konsern 31.12.21 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	71.241	7.516	2.455	785	851	304	83.152
Trinn 1	71.130	6.739	996	211	203	-	79.280
Trinn 2	111	777	1.458	574	648	-	3.568
Trinn 3	-	-	-	-	-	304	304
Amortisert kost	23.800	14.444	15.809	1.921	991	2.986	59.950
Trinn 1	23.268	12.227	13.454	1.032	166	-	50.147
Trinn 2	532	2.217	2.355	888	825	-	6.818
Trinn 3	-	-	-	-	-	2.986	2.986
Virkelig verdi over resultatet	3.608	426	117	25	15	6	4.198
Sum brutto utlån	98.649	22.386	18.381	2.731	1.857	3.296	147.301
Øvrige engasjementer	15.588	6.063	3.375	805	178	106	26.115
Trinn 1	15.399	5.726	2.680	355	38	-	24.199
Trinn 2	189	336	695	450	140	-	1.809
Trinn 3	-	-	-	-	-	106	106
Totale engasjementer	114.237	28.449	21.756	3.536	2.035	3.402	173.415

Konsern 31.12.20 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	61.617	8.152	2.957	864	1.001	284	74.876
Trinn 1	61.542	7.241	1.218	263	232	-	70.496
Trinn 2	75	911	1.739	601	769	-	4.096
Trinn 3	-	-	-	-	-	284	284
Amortisert kost	20.593	14.401	15.311	2.113	1.097	1.971	55.487
Trinn 1	19.342	12.159	12.901	1.164	245	-	45.811
Trinn 2	1.251	2.243	2.410	949	852	-	7.705
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.971	1.971
Virkelig verdi over resultatet	3.597	465	135	48	39	2	4.285
Sum brutto utlån	85.808	23.018	18.402	3.025	2.138	2.257	134.648
Øvrige engasjementer	10.562	4.171	3.657	550	193	111	19.244
Trinn 1	10.309	3.967	2.728	401	46	-	17.452
Trinn 2	253	203	929	149	147	-	1.681
Trinn 3	-	-	-	-	-	111	111
Totale engasjementer	96.370	27.189	22.059	3.575	2.331	2.368	153.892

Utlån og øvrige engasjement solgt til SpareBank 1 Boligkreditt

Risikogrupper (mill. kr)	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement
Laveste risiko	39.955	2.363	42.318	40.790	2.481	43.271
Lav risiko	4.972	4	4.976	4.320	7	4.327
Middels risiko	1.121	3	1.125	967	3	970
Høy risiko	297	1	298	302	0	302
Høyeste risiko	279	0	279	218	0	218
Tapsutsatte og/eller misligholdte	24	0	24	16	-	16
Sum	46.650	2.491	49.021	46.613	2.491	49.105

Utlån og øvrige engasjement solgt til SpareBank 1 Næringskreditt

Risikogrupper (mill. kr)	31.12.2021			31.12.2020		
	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement
Laveste risiko	1.402	-	1.402	1.455	-	1.455
Lav risiko	-	-	-	85	-	85
Middels risiko	-	-	-	-	-	-
Høy risiko	-	-	-	-	-	-
Høyeste risiko	-	-	-	-	-	-
Tapsutsatte og/eller misligholdte	-	-	-	-	-	-
Sum	1.402	-	1.402	1.540	-	1.540

Note 9 - Fraregning av finansielle eiendeler

Som et ledd i sin ordinære virksomhet foretar banken transaksjoner som resulterer i salg av finansielle eiendeler. Banken overfører slike finansielle eiendeler i hovedsak gjennom salg av kundens boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt eller næringseiendomsloan til SpareBank 1 Næringskreditt.

Mottatt vederlag for lån som er solgt til Sparebank 1 Boligkreditt AS og Sparebank 1 Næringskreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på salgstidspunktet.

I henhold til inngått forvaltningsavtale med kredittforetakene forestår banken forvaltning av lånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene.

Kredittforetakene kan selge lånene som er kjøpt fra banken, samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake lån under gitte betingelser.

Hvis kredittforetakene får tap på kjøpte lån har de en viss rett til å avregne dette i provisjoner fra samtlige banker som har solgt lånene. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte lån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne muligheten til avregning anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte lånene er overført til kredittforetakene. Dette innebærer full fraregning av solgte lån. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved salget separat som eiendeler eller forpliktelser.

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt AS eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 20,94 prosent per 31. desember 2021 (22,36 prosent pr 31. desember 2020). SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver lån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, (OMF) innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte lånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på lånene banken har solgt og kostnadene i kredittforetaket.

Det er i 2021 kjøpt og solgt boliglån til en netto verdi av 0,4 milliarder kroner (6,8 milliarder kroner i 2020) til Sparebank 1 Boligkreditt. Totalt er det fraregnet boliglån til Sparebank 1 Boligkreditt for 46,7 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret (46,6 milliarder i 2020).

Likviditetsfasilitet

SpareBank 1 SMN har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene forplikter seg til å kjøpe OMF utstedt at foretaket begrenset til en samlet verdi av de neste tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt.

Forpliktelsen er begrenset til foretakets forpliktelser til å innfri utstedte OMF etter at foretakets egen beholdning av likviditet på forfallstidspunktet er trukket fra. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. I henhold til sin likviditetsstrategi holder SpareBank 1 Boligkreditt likviditet iht kravene etter Net Stable Funding Regime. Denne likviditetsreserven hensyntas ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun i de tilfeller hvor foretaket ikke lenger har tilstrekkelig likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Soliditet

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt har SpareBank 1 SMN også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minst ni prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen tre måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette, med mindre det foretas andre grep for å redusere behovet for kapital.

Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være iht til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsippalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det

primære ansvaret i henhold til samme avtale. Foretaket har ved årsskiftet ca 23,7 prosent ansvarlig kapital, hvorav ca 21,2 prosent er kjernekapital. Sammenholdt med den svært lave risikoprofilen i foretaket har banken vurdert det som usannsynlig at det blir innkalt kapital iht denne avtalen og har valgt å ikke holde noen reserver for dette.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt AS eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 12,78 prosent per 31.12.2021 (31,01 prosent per 31.12.2020). SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver lån med pant i næringseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og å motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte lånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på lånene banken har solgt og kostnadene i kredittforetaket.

Samlede lån solgt til Sparebank 1 Næringskreditt er i 2021 redusert med 138 millioner kroner (redusert med 127 millioner kroner i 2020). Totalt er det fraregnet næringseiendoms lån til Sparebank 1 Næringskreditt for 1,4 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret (1,5 milliarder kroner i 2020).

Likviditetsfasilitet

Som beskrevet ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt er det inngått tilsvarende avtale med SpareBank 1 Næringskreditt.

Soliditet

Det er på samme måte inngått avtale om å sikre kjernekapital i SpareBank 1 Næringskreditt på minimum ni prosent. Se omtale ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt.

Note 10 - Tap på utlån og garantier

Morbank (mill. kr)	2021			2020		
	PM*)	NL*)	Totalt	PM*)	NL*)	Totalt
Periodens endring i tapsavsetninger	-11	39	27	49	666	715
Mertap ved konstatering	10	107	117	14	197	212
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-9	-1	-10	-7	-18	-25
Sum tap på utlån og garantier	-10	145	134	56	846	902

*) PM = Privatmarked, NL = Næringsliv

Banken har i 2021 konstatert tap på 184 millioner kroner som fortsatt er underlagt håndhevingaktiviteter, tilsvarende tall for 2020 var 116 millioner kroner.

Konsern (mill. kr)	2021			2020		
	PM*)	NL*)	Totalt	PM*)	NL*)	Totalt
Periodens endring i tapsavsetninger	-20	50	30	48	681	729
Mertap ved konstatering	30	112	142	55	213	268
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-9	-3	-12	-25	-21	-46
Sum tap på utlån og garantier	1	159	161	78	873	951

*) PM = Privatmarked, NL = Næringsliv

Konsernet har i 2021 konstatert tap på 200 millioner kroner som fortsatt er underlagt håndhevingaktiviteter, tilsvarende tall for 2020 var 130 millioner kroner.

Morbank (mill. kr)	1.1.21	Endring		31.12.21
		avsetning for tap	som skyldes konstatering	
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.377	38	-117	1.298
Utlån til amortisert kost Privatmarked	35	8	-12	31
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	147	-19	-	128
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	0	1	-	1
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.559	27	-129	1.458
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.446	30	-129	1.348
Annen gjeld - avsetninger	81	-2	-	79
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	32	-1	-	31

Morbank (mill. kr)	1.1.20	Endring		31.12.20
		avsetning for tap	som skyldes konstatering	
Utlån til amortisert kost Næringsliv	916	667	-206	1.377
Utlån til amortisert kost Privatmarked	34	12	-11	35
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	109	38	-	147
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	1	-1	-	0
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.060	715	-217	1.559
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	937	725	-217	1.446
Annen gjeld - avsetninger	100	-19	-	81
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	23	9	-	32

Konsern (mill. kr)	1.1.21	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.21
Utlån til amortisert kost Næringsliv	1.421	50	-128	1.343
Utlån til amortisert kost Privatmarked	62	-1	-12	49
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	147	-19	-	128
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	0	1	-	1
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.630	30	-140	1.520
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	1.517	33	-140	1.410
Annen gjeld - avsetninger	81	-2	-	79
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	32	-1	-	31

Konsern (mill. kr)	1.1.20	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.20
Utlån til amortisert kost Næringsliv	948	682	-209	1.421
Utlån til amortisert kost Privatmarked	63	10	-11	62
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	109	38	-	147
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	1	-1	-	0
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	1.121	729	-220	1.630
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	998	739	-220	1.517
Annen gjeld - avsetninger	100	-19	-	81
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	23	9	-	32

Avsetning til tap på utlån

Morbank (mill.kr)	31.12.21				31.12.20			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	35	97	47	180	25	73	45	143
Overført til (fra) trinn 1	20	-20	-0	-	14	-13	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-2	2	-0	-	-1	2	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-6	7	-	-0	-3	3	-
Netto ny måling av tap	-22	24	-3	-1	-17	12	9	5
Nye utstedte eller kjøpte utlån	19	17	1	37	13	13	0	26
Utlån som har blitt fraregnet	-12	-32	-4	-48	-8	-23	-2	-33
Endring som skyldes endrede forutsetninger	1	-0	-	1	10	38	2	50
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-12	-12	-	-	-11	-11
Utgående balanse	39	82	36	156	35	97	47	180
Næringsliv								
Inngående balanse	88	387	823	1.299	66	210	540	816
Overført til (fra) trinn 1	15	-15	-	-	14	-14	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-5	5	-	-	-4	4	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-2	-26	28	-	-0	-1	1	-
Netto ny måling av tap	-26	26	38	39	-2	72	486	556
Nye utstedte eller kjøpte utlån	32	21	100	153	45	99	1	144
Utlån som har blitt fraregnet	-20	-145	-1	-166	-30	-96	-1	-127
Endring som skyldes endringer i forutsetninger	1	14	-	15	0	113	2	115
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-117	-117	-	-	-206	-206
Utgående balanse	84	268	871	1.223	88	387	823	1.299
Total balanseført tapsavsetning	123	350	907	1.379	123	484	870	1.478

Konsern (mill. kr)	31.12.21				31.12.20			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	42	107	58	207	32	84	56	172
Overført til (fra) trinn 1	22	-22	-0	-	14	-13	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-2	3	-0	-	0	-0	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-1	-7	8	-	-1	-2	3	-
Netto ny måling av tap	-23	26	-1	2	-17	11	11	5
Nye utstedte eller kjøpte utlån	22	20	1	43	12	15	5	31
Utlån som har blitt fraregnet	-14	-37	-9	-60	-6	-20	1	-25
Endring som skyldes endrede forutsetninger	0	-2	-4	-5	7	33	-6	35
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-12	-12	-	-	-11	-11
Utgående balanse	45	89	40	174	42	107	58	207
Næringsliv								
Inngående balanse	98	399	845	1.342	71	218	560	849
Overført til (fra) trinn 1	20	-20	-0	-	14	-14	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-7	7	-0	-	-2	2	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-2	-27	29	-	-1	0	1	-
Netto ny måling av tap	-29	31	42	44	-2	72	484	555
Nye utstedte eller kjøpte utlån	35	23	112	169	46	103	3	151
Utlån som har blitt fraregnet	-21	-146	-2	-169	-26	-93	10	-109
Endring som skyldes endrede forutsetninger	-2	12	-2	9	-2	111	-4	106
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-128	-128	-	-	-209	-209
Utgående balanse	94	278	896	1.268	98	399	845	1.342
Total balanseført tapsavsetning	138	367	936	1.442	140	507	902	1.549

Avsetning til tap på garantier og ubenyttede kreditter

Morbank og Konsern (mill. kr)	31.12.21				31.12.20			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Inngående balanse	27	50	4	81	14	29	57	100
Overført til (fra) trinn 1	6	-6	-0	-	2	-2	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-7	7	-	-	-0	0	-0	-
Overført til (fra) trinn 3	-0	-1	1	-	-0	-0	0	-
Netto ny måling av tap	-9	4	0	-4	2	16	-54	-36
Nye utstedte eller kjøpte utlån	7	4	0	11	11	8	0	19
Utlån som har blitt fraregnet	-6	-5	-0	-11	-5	-13	-0	-19
Endring som skyldes endrede forutsetninger	0	2	-	2	3	12	0	16
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-	-	-	-	-	-
Utgående balanse	19	55	5	79	27	50	4	81
Herav								
Privatmarked				2				2
Næringsliv				76				79

Næringsfordeling av avsetning til tap på utlån

Morbank (mill.kr)	31.12.21				31.12.20			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Jordbruk og skogbruk	2	31	6	39	2	34	5	41
Fiske og fangst	6	7	0	13	6	2	-	8
Havbruk	1	0	0	2	2	0	3	5
Industri og bergverk	5	36	15	56	8	25	2	35
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	13	16	14	43	11	27	17	55
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	8	28	11	46	10	30	17	58
Sjøfart og offshore	14	118	555	687	10	180	614	804
Eiendomsdrift	20	50	36	105	20	56	38	114
Forretningsmessig tjenesteyting	13	12	222	247	12	56	142	210
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	7	6	17	30	8	10	2	19
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	0	-	-	0
Øvrige sektorer	0	0	-	0	0	0	0	0
Lønnstakere	2	47	30	79	2	65	31	97
Sum avsetning til tap på utlån	91	350	907	1.348	91	484	870	1.446
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	31			31	32			32
Total balanseført tapsavsetning	123	350	907	1.379	123	484	870	1.478

Konsern (mill.kr)	31.12.21				31.12.20			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Jordbruk og skogbruk	3	33	7	42	3	36	5	44
Fiske og fangst	6	7	0	13	6	2	-	8
Havbruk	1	1	1	3	3	1	3	6
Industri og bergverk	7	38	21	66	10	27	7	44
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	16	19	18	53	13	31	20	64
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	9	28	16	53	12	31	19	62
Sjøfart og offshore	14	118	555	687	10	180	614	804
Eiendomsdrift	20	50	36	106	20	56	39	115
Forretningsmessig tjenesteyting	14	14	227	255	13	57	143	213
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	8	7	22	37	10	12	10	32
Offentlig forvaltning	0	-	0	0	0	-	-	0
Øvrige sektorer	0	0	-	0	0	0	2	2
Lønnstakere	7	53	34	95	7	73	41	122
Sum avsetning til tap på utlån	107	367	936	1.410	108	507	902	1.517
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	31			31	32			32
Total balanseført tapsavsetning	138	367	936	1.442	140	507	902	1.549

Morbank (mill. kr)	31.12.21				31.12.20			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	73.297	4.430	381	78.108	69.045	5.129	487	74.661
Overført til (fra) trinn 1	1.007	-1.002	-6	-	1.050	-1.019	-31	-
Overført til (fra) Trinn 2	-1.325	1.332	-7	-	-1.433	1.470	-38	-
Overført til (fra) Trinn 3	-61	-87	148	-	-30	-47	77	-
Netto økning/reduksjon saldo eksisterende utlån	-2.513	-102	-15	-2.630	-2.093	-136	-7	-2.237
Nye utstedte eller kjøpte utlån	43.464	1.198	118	44.780	49.001	1.464	111	50.575
Utlån som har blitt fraregnet	-31.569	-1.876	-156	-33.601	-42.243	-2.429	-196	-44.867
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	0	-1	-20	-21	-1	-2	-22	-24
Utgående balanse	82.299	3.892	444	86.636	73.297	4.430	381	78.108
Næringsliv								
Inngående balanse	35.587	5.979	1.702	43.268	33.190	3.971	1.470	38.632

Overført til (fra) Trinn 1	647	-647	-0	-	521	-521	-0	-
Overført til (fra) trinn 2	-1.434	1.434	-	-	-2.605	2.614	-9	-
Overført til (fra) trinn 3	-43	-593	637	-	-70	-685	754	-
Netto ny måling av tap	-1.202	-196	-39	-1.437	-1.541	-208	38	-1.711
Nye utstedte eller kjøpte utlån	13.125	-550	1.074	13.649	17.141	1.672	328	19.141
Utlån som har blitt fraregnet	-8.320	-236	-524	-9.081	-11.046	-753	-862	-12.662
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-1	-4	-193	-199	-2	-111	-19	-132
Utgående balanse	38.359	5.186	2.656	46.201	35.587	5.979	1.702	43.268
Utlån til virkelig verdi over resultatet	4.276			4.276	4.285			4.285
Brutto utlån ved utgangen av perioden	124.934	9.079	3.100	137.113	113.169	10.409	2.083	125.660

Konsern (mill. kr)	31.12.21				31.12.20			
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
Privatmarked								
Inngående balanse	78.206	5.208	453	83.867	73.675	5.924	570	80.169
Overført til (fra) trinn 1	1.227	-1.221	-6	-	1.260	-1.225	-35	-
Overført til (fra) Trinn 2	-1.598	1.609	-11	-	-1.731	1.785	-54	-
Overført til (fra) Trinn 3	-74	-132	206	-	-44	-89	133	-
Netto ny måling av tap	-2.599	-154	-28	-2.782	-2.136	-196	-15	-2.346
Nye utstedte eller kjøpte utlån	46.190	1.465	125	47.781	51.383	1.702	119	53.204
Utlån som har blitt fraregnet	-33.775	-2.161	-189	-36.125	-43.512	-2.624	-239	-46.375
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-0	-1	-20	-21	-689	-70	-25	-784
Utgående balanse	87.577	4.612	531	92.721	78.206	5.208	453	83.867
Næringsliv								
Inngående balanse	38.107	6.587	1.802	46.496	35.466	4.426	1.539	41.431
Overført til (fra) Trinn 1	879	-876	-2	-	693	-690	-4	-
Overført til (fra) trinn 2	-1.795	1.797	-1	-	-2.897	2.909	-11	-
Overført til (fra) trinn 3	-57	-626	683	-	-107	-695	801	-
Netto ny måling av tap	-652	-257	-53	-963	-1.589	-265	34	-1.819
Nye utstedte eller kjøpte utlån	14.533	-455	1.085	15.164	18.238	1.875	349	20.462
Utlån som har blitt fraregnet	-9.159	-397	-561	-10.117	-11.287	-815	-883	-12.985
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-1	-4	-193	-199	-410	-159	-24	-593
Utgående balanse	41.855	5.768	2.759	50.382	38.107	6.587	1.802	46.496
Utlån til virkelig verdi over resultatet	4.198			4.198	4.285			4.285
Brutto utlån ved utgangen av perioden	133.630	10.381	3.290	147.301	120.598	11.794	2.255	134.648

Note 11 - Kreditteksponering for hver interne risikorating

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. I tabellen er denne inndelingen sammenholdt med tilsvarende ratingklasser hos Moody's.

Historisk mislighold er tall for morbank og viser default ratio (DR) per risikoklasse. Tallene er et uvektet snitt for normalscorede kunder i perioden 2015-2021.

Sikkerhetsdekning representerer forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier. Verdiene fastsettes etter faste modeller, og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet. I samsvar med kravene i kapitalkravsforskriften er estimatene «down-turn»-estimer. Basert på sikkerhetsdekningen (RE-verdi / EAD) klassifiseres engasjementet i en av sju klasser, hvor beste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på over 120 prosent, og laveste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på under 20 prosent.

Risiko- klasse	Misligholdssansynlighet			Historisk mislighold	Mislighold 2021	Sikkerhets- klasse	Sikkerhetsdekning	
	Fra	Til	Moody's				Nedre grense	Øvre grense
A	0,00 %	0,10 %	Aaa-A3	0,01 %	0,00 %	1	120	
B	0,10 %	0,25 %	Baa1-Baa2	0,04 %	0,02 %	2	100	120
C	0,25 %	0,50 %	Baa3	0,08 %	0,09 %	3	80	100
D	0,50 %	0,75 %	Ba1	0,31 %	0,15 %	4	60	80
E	0,75 %	1,25 %	Ba2	0,52 %	0,40 %	5	40	60
F	1,25 %	2,50 %		1,08 %	0,87 %	6	20	40
G	2,50 %	5,00 %	Ba2-B1	2,14 %	2,06 %	7	0	20
H	5,00 %	10,00 %	B1-B2	4,54 %	3,44 %			
I	10,00 %	99,99 %	B3-Caa3	13,49 %	13,06 %			
J	mislighold							
K	tapsutsatt							

Bankens engasjementer klassifiseres i risikogrupper på bakgrunn av risikoklasse.

Risikoklasse	Risikogrupper
A - C	Laveste risiko
D - E	Lav
F - G	Middels
H	Høy
I	Høyeste risiko
J - K	Mislighold og nedskrevet

Morbank (mill. kr)	Gjennom- snittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement	Gjennom- snittlig usikret eksponering i %	Totalt engasjement
	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2020
Laveste risiko	3,5 %	113.794	3,5 %	96.809
Lav risiko	7,4 %	26.482	4,6 %	25.258
Middels risiko	6,4 %	15.016	13,9 %	15.970
Høy risiko	9,7 %	2.854	10,4 %	2.761
Høyeste risiko	5,4 %	1.503	12,5 %	1.777
Mislighold og/eller tapsutsatt	26,6 %	3.211	25,2 %	2.195
Totalt		162.860		144.770

Konsern (mill. kr)	Gjennom- snittlig usikret eksponering i % 31.12.2021	Totalt engasjement 31.12.2021	Gjennom- snittlig usikret eksponering i % 31.12.2020	Totalt engasjement 31.12.2020
Laveste risiko	3,5 %	114.237	3,6 %	96.370
Lav risiko	7,3 %	28.449	5,1 %	27.189
Middels risiko	6,8 %	21.756	12,1 %	22.059
Høy risiko	9,3 %	3.536	11,1 %	3.575
Høyeste risiko	6,8 %	2.035	13,0 %	2.331
Mislighold og/eller tapsutsatt	26,3 %	3.402	25,9 %	2.368
Totalt		173.415		153.892

Realisasjonsverdien på stilte sikkerheter fastsettes slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en nedgangskonjunktur.

Note 12 - Maksimal kreditteksponering

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

For opplysning om klassifisering av finansielle instrumenter der dette ikke er spesifisert, se note 24 Klassifisering av finansielle instrumenter.

Morbank	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps- avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot- regnings- avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
31.12.21 (mill. kr)						
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.238	-	-	-	-	1.238
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	13.190	-	-	-	-	13.190
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.276	-	4.090	27	11	148
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	49.685	1.250	26.178	2.245	17.868	2.143
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	83.152	97	81.958	60	423	613
Sertifikater og obligasjoner	30.762	-	-	-	11.350	19.412
Derivater	3.192	-	-	-	2.029	1.163
Opptjente ikke mottatte inntekter	152	-	-	-	-	152
Fordringer verdipapirer	20	-	-	-	-	20
Sum eiendeler	185.666	1.348	112.226	2.333	31.681	38.078
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og rembuser	5.798	57	-	-	-	5.741
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	20.004	22	3.624	356	206	15.796
Andre engasjement	3.467	-	-	-	-	3.467
Sum forpliktelser	29.269	79	3.624	356	206	25.003
Sum total kredittrisikoeksponering	214.934					63.081

	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps- avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot- regnings- avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
31.12.20 (mill. kr)						
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	2.725	-	-	-	-	2.725
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12.901	-	-	-	-	12.901
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.285	-	4.017	27	15	226
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	46.500	1.331	22.816	2.122	18.158	2.072
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	74.876	115	73.650	46	429	635
Sertifikater og obligasjoner	26.684	-	-	-	11.848	14.836
Derivater	7.175	-	-	-	4.755	2.420
Opptjente ikke mottatte inntekter	135	-	-	-	-	135
Fordringer verdipapirer	11	-	-	-	-	11
Sum eiendeler	175.293	1.446	100.483	2.195	35.206	35.962
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og rembuser	5.014	55	-	-	-	4.959
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	18.299	26	3.432	498	308	14.035
Andre engasjement	3.408	-	-	-	-	3.408
Sum forpliktelser	26.720	81	3.432	498	308	22.402
Sum total kredittrisikoeksponering	202.013					58.364

Konsern

31.12.21 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps- avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot- regnings- avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	1.238	-	-	-	-	1.238
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4.704	-	-	-	-	4.704
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.276	-	4.090	27	11	148
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	59.872	1.310	26.178	2.245	28.127	2.011
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	83.152	97	81.958	60	423	613
Sertifikater og obligasjoner	30.762	-	-	-	11.350	19.412
Derivater	3.224	-	-	-	2.029	1.196
Opptjente ikke mottatte inntekter	186	-	-	-	-	186
Fordringer verdipapirer	300	-	-	53	228	20
Sum eiendeler	187.716	1.408	112.226	2.386	42.168	29.528
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	5.798	57	-	-	-	5.741
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	20.372	22	3.624	408	206	16.112
Andre engasjement	3.723	-	-	-	-	3.723
Sum forpliktelser	29.893	79	3.624	408	206	25.576
Sum total kredittrisikoeksponering	217.608					55.104

31.12.20 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps- avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og mot- regnings- avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	2.725	-	-	-	-	2.725
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5.091	-	-	-	14	5.077
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.285	-	4.017	27	15	226
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	55.487	1.262	22.825	2.122	27.824	1.455
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	74.876	115	73.650	46	429	635
Sertifikater og obligasjoner	26.606	-	-	-	11.848	14.758
Derivater	7.226	-	51	-	4.755	2.420
Opptjente ikke mottatte inntekter	185	-	-	-	-	185
Fordringer verdipapirer	678	-	43	624	-	11
Sum eiendeler	177.159	1.377	100.586	2.820	44.885	27.492
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	5.014	55	-	-	-	4.959
Ubenyttede kreditter	18.432	26	3.516	498	441	13.951
Andre engasjement	3.698	-	-	-	-	3.698
Sum forpliktelser	27.144	81	3.516	498	441	22.608
Sum total kredittrisikoeksponering	204.304					50.100

*) Øvrig sikkerhet inkluderer blant annet kontanter, løsøre, skip og mottatte garantier. For obligasjoner med fortrinnsrett består sikkerhetsmassen av utlån til kunder i selskapet som har utstedt obligasjonen. For derivater er det stilt kontanter som sikkerhet, i tillegg bilaterale ISDA-avtaler om netting av derivater.

Bankens maksimale kreditteksponering fremgår av oppstillingen ovenfor. SpareBank 1 SMN utfører engrosbanktjenester for BN Bank og Samspar-bankene. I tilknytning til dette er det etablert garantiavtale som sikrer fullt oppgjør for eksponeringer knyttet til disse avtalene.

For privat- og næringslivskunder anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse ved derivathandel. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Kunder stiller kontantdepot og/eller pant i eiendeler som sikkerhet for kunders handel av strøm- og laksederivater på NASDAQ OMX Oslo ASA og Fish Pool ASA.

SpareBank 1 SMN inngår standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler om netting av derivater der finansielle institusjoner er motparter. I tillegg har banken inngått tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA) mot de mest anvendte motpartene. Per 31. desember 2021 har banken rundt 40 (45) aktive ISDA-avtaler. Fra 1. mars 2017 måtte banken i henhold til EMIR ha en CSA med daglig utveksling av marginsikkerhet mv. med alle finansielle motparter som banken handler med hjemhørende (blant annet) i et EU-land. Banken inngår utelukkende avtaler med kontanter som sikkerhet. Håndteringen av sikkerhetsstillelsen under disse avtalene har banken satt ut til SEB Prime Collateral Services, det vil si at de håndterer marginkravene på vegne av banken. Mer om sikkerheter og pantstillelser i note 37 Annen gjeld og forpliktelser.

Sikkerhetsstillelsene er vurdert til markedsverdi, begrenset til maksimal kreditteksponering for den enkelte motpart.

Konsernet har 299 millioner kroner engasjementer i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen, tilsvarende tall for 2020 var 82 millioner kroner.

Note 13 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kredittrater. Se avsnitt kredittrisiko under note 6 Risikoforhold.

Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er misligholdt. Misligholdt er i noten definert til betalingsmislighold over tusen kroner over 90 dager.

Morbank

31.12.21 (mill.kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	13.190	-	-	-	-	-	13.190
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		77.289	8.252	2.970	907	963	450	90.831
Næringsliv		20.922	12.160	9.040	1.142	362	2.656	46.282
Sum utlån		98.211	20.413	12.010	2.049	1.325	3.106	137.113
Finansielle investeringer	27							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		8.821	-	-	-	-	-	8.821
Noterte andre obligasjoner		13.725	325	220	-	-	-	14.269
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		3.456	-	-	-	-	-	3.456
Unoterte andre obligasjoner		4.155	61	-	-	-	-	4.216
Sum finansielle investeringer		30.157	385	220	-	-	-	30.762
Totalt		141.558	20.798	12.229	2.049	1.325	3.106	181.065

31.12.20 (mill.kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	12.901	-	-	-	-	-	12.901
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		67.453	8.954	3.423	1.029	1.138	383	82.380
Næringsliv		18.797	12.161	8.974	1.193	454	1.702	43.280
Sum utlån		86.250	21.115	12.398	2.222	1.592	2.084	125.660
Finansielle investeringer	27							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		9.298	-	-	-	-	-	9.298
Noterte andre obligasjoner		9.724	3.713	473	328	-	-	14.239
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		-	-	-	-	-	-	-
Unoterte andre obligasjoner		82	3.066	-	-	-	-	3.147
Sum finansielle investeringer		19.104	6.779	473	328	-	-	26.684
Totalt		118.255	27.894	12.871	2.550	1.592	2.084	165.246

Konsern

31.12.21 (mill.kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	4.704	-	-	-	-	-	4.704
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		77.595	9.598	6.868	1.158	1.161	537	96.916
Næringsliv		21.054	12.788	11.514	1.573	696	2.759	50.384
Sum utlån		98.649	22.386	18.381	2.731	1.857	3.296	147.301
Finansielle investeringer	27			-	-	-	-	
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		8.821	-	-	-	-	-	8.821
Noterte andre obligasjoner		13.725	325	220	-	-	-	14.269
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		3.456	-	-	-	-	-	3.456
Unoterte andre obligasjoner		4.155	61	-	-	-	-	4.216
Sum finansielle investeringer		30.157	385	220	-	-	-	30.762
Totalt		133.510	22.771	18.601	2.731	1.857	3.296	182.767

31.12.20 (mill.kr)	Noter	Verken misligholdt eller nedskrevet					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	5.091	-	-	-	-	-	5.091
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		67.560	10.196	7.233	1.323	1.374	455	88.139
Næringsliv		18.248	12.823	11.169	1.702	764	1.802	46.509
Sum utlån		85.808	23.018	18.402	3.025	2.138	2.257	134.648
Finansielle investeringer	27			-	-	-	-	
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		9.298	-	-	-	-	-	9.298
Noterte andre obligasjoner		9.724	3.713	473	328	-	-	14.239
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		-	-	-	-	-	-	-
Unoterte andre obligasjoner		3	3.066	-	-	-	-	3.069
Sum finansielle investeringer		19.026	6.779	473	328	-	-	26.606
Totalt		109.925	29.797	18.875	3.353	2.138	2.257	166.346

Note 14 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Noten er en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31. desember og fremover i tid for det aktuelle året. Bankens renterisiko beregnes ved at det simuleres et parallelt renteskift på ett prosentpoeng for hele rentekurven på alle balanseposter.

For ytterligere detaljer vedrørende renterisiko se note 6 Risikoforhold.

Basisrisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, 1 prosentpoeng endring	
	2021	2020
<i>Valuta</i>		
NOK	- 22	- 8
EUR	0	0
USD	- 5	3
CHF	1	0
GBP	0	- 1
Andre	0	- 1
Total renterisiko	- 27	- 7

Total renterisiko viser for 2021 at banken vil få et tap på en renteoppgang.

Tabellen under viser hvordan rentekurven forskyver seg innenfor de ulike tidsintervallene med tilhørende gevinst og tap innenfor de enkelte løpetider.

Rentekurverisiko konsern (mill. kr)	Renterisiko, 1 prosentpoeng endring	
	2021	2020
<i>Løpetid</i>		
0 - 2 mnd	- 16	- 16
2 - 3 mndr	10	12
3 - 6 mndr	- 19	- 14
6 - 12 mndr	- 1	6
1 - 2 år	2	- 6
2 - 3 år	- 12	- 9
3 - 4 år	22	21
4 - 5 år	- 27	3
5 - 8 år	7	- 10
8 - 15 år	7	8
Total renterisiko	- 27	- 7

Note 15 - Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Handelsaktiviteten knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal nettoeksponering i valuta, målt i kroner.

Konsernet har utarbeidet rammer for netto valutaeksponering (uttrykt som den høyeste av sum lange og korte posisjoner). Overnatten kursrisiko for spothandel i valuta må ikke overstige 150 millioner kroner aggregert.

Valutarisikoen har gjennom året vært lav. For ytterligere detaljer se note 6 Risikoforhold.

Morbank		Netto valutaeksponering NOK (mill. kr)	Konsern	
2020	2021		2021	2020
12	4	EUR	4	12
-1	1	USD	1	-1
-1	3	SEK	3	-1
0	0	GBP	0	0
0	0	Andre	0	0
10	8	Sum	8	10
0,4	0,2	Res. effekt e. skatt ved 3 % endring	0,2	0,4

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. For detaljert beskrivelse henvises til note 6 Risikoforhold.

Konsern

31.12.21 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser ²⁾						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	11.204	1.175	684	2.074	31	15.167
Innskudd fra og gjeld til kunder	86.753	16.958	3.462	4.113	-	111.286
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	5.188	1.626	28.143	6.852	41.810
Derivater - kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	7.181	1.288	13.478	6.186	28.132
Annen gjeld	-	1.622	849	479	329	3.280
Ansvarlig lånekapital ¹⁾	-	11	816	1.025	-	1.852
Sum kontantstrøm forpliktelser	97.957	32.134	8.724	49.313	13.399	201.527
Derivater netto kontantstrømmer						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	7.181	1.288	13.478	6.186	28.132
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	-7.014	-1.153	-12.785	-6.110	-27.062
Netto kontraktsmessige kontantstrømmer	-	166	135	692	77	1.070

Konsern

31.12.20 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser ²⁾						
Innskudd fra kredittinstitusjoner	11.325	1.737	15	2.072	36	15.185
Innskudd fra og gjeld til kunder	76.601	13.486	2.944	4.497	-	97.529
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	1.174	6.509	33.396	1.804	42.884
Derivater - kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	2.090	10.254	20.957	1.036	34.337
Annen gjeld	-	1.582	715	468	260	3.025
Ansvarlig lånekapital ¹⁾	-	9	68	1.798	-	1.874
Sum kontantstrøm forpliktelser	87.926	20.079	20.505	63.188	3.136	194.834
Derivater netto kontantstrømmer						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	2.090	10.254	20.957	1.036	34.337
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	-1.693	-10.240	-21.048	-1.182	-34.163
Netto kontraktsmessige kontantstrømmer	-	397	14	-92	-146	174

Inkluderer ikke verdjusteringer for finansielle instrumenter til virkelig verdi

¹⁾ For ansvarlig lånekapital benyttes call dato for kontantoppgjør

²⁾ Kontantstrømmer inkluderer beregnede renter og sum avviker derfor fra balanseført forpliktelse

Note 17 - Netto renteinntekter

Morbank			Konsern	
2020	2021	(mill. kr)	2021	2020
		Renteinntekter		
171	128	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	33	42
1.584	1.654	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	2.169	2.120
1.519	1.285	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over andre inntekter og kostnader)	1.300	1.534
129	116	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over resultatet)	116	129
349	279	Renter og lign. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer (virkelig verdi over resultatet)	276	346
-	-	- Andre renteinntekter	23	27
3.752	3.462	Sum renteinntekter	3.916	4.197
		Rentekostnader		
84	51	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	55	92
731	547	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	540	719
484	395	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	395	484
48	33	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	35	50
8	8	Andre rentekostnader	20	25
67	75	Avgift Sparebankenes sikringsfond *	75	67
1.423	1.109	Rentekostnader og lignende kostnader	1.120	1.439
2.329	2.353	Netto renteinntekter	2.796	2.759

Note 18 - Netto provisjons- og andre inntekter

Morbank			Konsern	
2020	2021	(mill. kr)	2021	2020
Provisjonsinntekter				
59	76	Garantiprovisjon	73	58
-	-	Meglerprovisjon	291	251
56	63	Provisjon spareprodukter	63	56
408	450	Provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt	450	408
13	14	Provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt	14	13
393	413	Betalingsformidling	409	390
195	214	Provisjon fra forsikringstjenester	214	195
80	77	Andre provisjonsinntekter	69	71
1.205	1.306	Sum provisjonsinntekter	1.583	1.443
Provisjonskostnader				
83	84	Betalingsformidling	115	111
14	13	Andre provisjonskostnader	92	84
97	97	Sum provisjonskostnader	207	196
Andre driftsinntekter				
22	26	Driftsinntekter fast eiendom	27	21
-	-	Eiendomsforvaltning og -omsetning	150	142
-	-	Verdipapiromsetning	719	583
-	-	Regnskapsførerhonorarer	529	506
19	21	Andre driftsinntekter	31	18
41	47	Sum andre driftsinntekter	1.456	1.269
1.149	1.256	Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter	2.832	2.516

Note 19 - Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank			Konsern	
2020	2021 (mill kr)		2021	2020
		Vurdert til virkelig verdi over resultatet		
-74	-433	Verdiendring på renteinstrumenter	-283	103
		Verdiendring på derivater/sikring		
1	-6	Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater	-6	1
-11	12	Netto verdiendring på sikrede fastrente utlån og derivater	12	-11
32	301	Øvrige derivater	332	59
		Inntekter fra egenkapitalinstrumenter		
-	-	Inntekter fra eierinteresser	705	681
492	726	Utbytte fra eierinteresser	-	-
-15	8	Verdiendring og gevinst fra eierinteresser	13	-9
36	6	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	22	39
-1	-4	Verdiendring og gevinst på egenkapitalinstrumenter	163	5
460	610	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi	959	868
		Vurdert til amortisert kost		
-6	-2	Verdiendring på renteinstrumenter	-2	-6
-6	-2	Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost	-2	-6
89	72	Netto inntekter fra valutahandel	70	89
542	680	Sum netto resultat fra finansielle eiendeler	1.026	951

Note 20 - Personalkostnader

For detaljert informasjon om ytelser til ledende ansatte i 2021 henvises det til lederlønsrapporten publisert på smn.no

Morbank		Konsern	
2020	2021 (mill. kr)	2021	2020
644	562 Lønn	1.703	1.685
56	60 Pensjonskostnader (Note 22)	115	105
32	27 Sosiale kostnader	64	60
732	650 Sum personalkostnader	1.882	1.850
668	670 Gjennomsnittlig antall ansatte	1.627	1.644
660	646 Antall årsverk per 31.12.	1.482	1.560
678	662 Antall ansatte per 31.12.	1.600	1.653

Note 21 - Andre driftskostnader

Morbank			Konsern	
2020	2021 (mill. kr)		2021	2020
246	265	IT-kostnader	359	334
15	10	Porto og verditransport	14	19
52	53	Markedsføring	77	73
102	95	Av- og nedskrivninger (note 31,32 og 33)	189	164
39	44	Driftskostnader faste eiendommer	57	62
150	143	Kjøpte tjenester	224	217
140	134	Andre driftskostnader	190	186
744	745	Sum andre driftskostnader	1.111	1.054
Godtgjørelse til revisor (i 1000 kroner)				
823	758	Lovpålagt revisjon	1.580	2.313
706	409	Andre attestasjonstjenester	575	843
-	-	Skatterådgivning	-	91
556	301	Andre tjenester utenfor revisjonen	1.221	940
2.085	1.467	Sum inklusive merverdiavgift	3.376	4.187

Note 22 - Pensjon

Ytelsesbasert ordning

Pensjonsordningen administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste ansatte en pensjon på 68 prosent av sluttlønn opptil 12 G. Ytelsesordningen er lukket for nye medlemmer. I tillegg ble det i styremøte i oktober 2016 besluttet at ansatte som var igjen i den sikrede ytelsesbaserte pensjonsavtalen må gå over til innskuddsbasert pensjonsordning fra første januar 2017. Ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fikk ansatte som var med i ytelsesordningen fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Endringen har medført reduksjon i pensjonsforpliktelsen. Dette ble behandlet som en avviklingsgevinst og reduserte pensjonskostnaden i 2016.

Fripoliser forvaltes av pensjonskassen som fra første januar 2017 er en fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og pensjonskassen som blant annet omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Ved utgangen av 2021 er ordningen overfinansiert med 54 millioner.

Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen.

I tillegg til pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom pensjonskassen, har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser som ikke kan dekkes av midlene i de kollektive ordningene. Forpliktelsene gjelder personer som ikke er innmeldt i pensjonskassen, tilleggspensjoner utover 12 G, ordinære førtidspensjoner og førtidspensjoner etter AFP (Avtalefestet pensjon).

For nærmere omtale av konsernets pensjonsordninger se note 2 om regnskapsprinsipper samt note 20 personalkostnader.

Økonomiske forutsetninger	2021		2020	
	Kostnader	Forpliktelser	Kostnader	Forpliktelser
Diskonteringsrente	1,5 %	1,5 %	2,3 %	1,5 %
Forventet avkastning på midlene	1,5 %	1,5 %	2,3 %	1,5 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	2,00 %	2,25 %	2,00 %	2,00 %
Forventet G-regulering	2,00 %	2,25 %	2,00 %	2,00 %
Forventet pensjonsregulering	0%/2,0%	0%/2,0%	0%/2,0%	0%/2,0%
Arbeidsgiveravgift	19,1 %	19,1 %	19,1 %	19,1 %
Forventet frivillig avgang før/etter 50 år	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %
Forventet AFP-uttak fra 62/64 år	25/50 %	25/50 %	25/50 %	25/50 %

Dødelighetstabell

K2013BE

Uførhet

IR73

Morbank			Konsern		
2020	2021	Netto pensjonsforpliktelse i balansen (mill kr). Finansiell status 1.1	2021	2020	
608	640	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	640	608	
-743	-743	Virkelig verdi av pensjonsmidler	-743	-743	
-135	-104	Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-104	-135	
3	2	Arbeidsgiveravgift	2	3	
-132	-102	Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravgift	-102	-132	

Fordeling av forpliktelsen mellom usikret og sikret pensjonsordning konsern 1.1

Konsern	2021			2020		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	631	8	640	595	13	608
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-743	-	-743	-743	-	-743
Korrigerings mot EK IB	-	-	-	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-112	8	-104	-148	13	-135
Arbeidsgiveravgift	-	2	2	-	3	3
Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravg.	-112	10	-102	-148	16	-132

2020	2021	Periodens pensjonskostnad	2021	2020
0	0	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	0	0
-3	-2	Netto renteinntekt	-2	-3
-3	-1	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravg.	-1	-3
0	0	Periodisert arbeidsgiveravgift	0	0
-3	-1	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-1	-3
8	8	Avtalefestet pensjon, ny ordning	14	12
51	54	Innskuddsbasert pensjonskostnad	102	96
56	60	Periodens pensjonskostnad	115	105

Aktuarielle tap og gevinster ført over andre inntekter og kostnader

	2021			2020		
	Usikret	Sikret	Sum	Usikret	Sikret	Sum
Endring diskonteringsrente	-0	-9	-9	1	74	75
Endring i andre økonomiske forutsetningene	-	-	-	-	-	-
Endring i dødelighetstabell	-	-	-	-	-	-
Endring i andre demografiske forutsetninger	-	-	-	-	-	-
Endring i andre forhold DBO	-2	33	32	-7	-18	-25
Endring i andre forhold pensjonsmidler	-	27	27	-	-16	-16
Aktuarielle tap (gevinst) i perioden	-2	51	49	-6	40	34

2020	2021	Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen	2021	2020
-132	-96	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1	-96	-132
34	49	Aktuarmessige tap og gevinster gjennom året	49	34
-3	-1	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad inkl curtailment /settlement	-1	-3
-1	-1	Utbetalinger over drift	-1	-1
-102	-49	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12	-49	-102

2020	2021	Finansiell status 31.12	2021	2020
640	645	Pensjonsforpliktelse	645	640
-743	-701	Verdi av pensjonsmidler	-701	-743
-104	-56	Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-56	-104
2	1	Arbeidsgiveravgift	1	2
-102	-54	Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift *	-54	-102

* Presenteres brutto i konsernregnskapet.

Fordeling av finansiell status 31.12 mellom sikret og usikret pensjonsordning konsern

Konsern	2021			2020		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse	639	7	645	631	8	640
Verdi av pensjonsmidler	-701	-	-701	-743	-	-743
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-62	7	-56	-112	8	-104
Arbeidsgiveravgift	-	1	1	-	2	2
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	-62	8	-54	-112	10	-102

Virkelig verdi av pensjonsforpliktelsen konsern	2021	2020
IB pensjonsforpliktelser (PBO)	640	608
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	0	0
Utbetaling/utløsning fra ordning	-27	-27
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	9	14
Planendring/ avkortning	-	-
Aktuariell tap/(gevinst)	23	45
UB pensjonsforpliktelser (PBO)	645	640

Virkelig verdi av pensjonsmidlene konsern	2021	2020
IB pensjonsmidler	743	743
Innbetalinger	1	1
Utbetalinger/utløsning fra fond	-27	-27
Forventet avkastning	11	17
Planendring/ avkortning	-	-
Aktuarielle endringer	-27	10
UB markedsverdi av pensjonsmidler	701	743

Sensitivitet konsern	+ 1 %-poeng diskonterings- rente	- 1 %-poeng diskonterings- rente	+ 1 %-poeng lønns- justering	- 1 %-poeng lønns- justering	+ 1 %-poeng pensjons- regulering
2021					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-	-	-	-	-
Endring i pensjonsforpliktelse	-89	110	0	0	111
2020					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-	-	-	-	-
Endring i pensjonsforpliktelse	-93	117	1	-1	116

2020	2021	Medlemmer	2021	2020
740	728	Antall personer som er med i pensjonsordningen	728	740
233	220	herav aktive	220	233
507	508	herav pensjonister og uføre	508	507

Plassering av pensjonsmidlene i pensjonskassen, prosentvis fordeling	2021	2020
Omløpsobligasjoner	38 %	40 %
Anleggsobligasjoner	5 %	5 %
Pengemarked	21 %	18 %
Aksjer	29 %	28 %
Eiendom	7 %	7 %
Annet	0 %	1 %
Sum	100 %	100 %

Pensjonsordningen er plassert i egen pensjonskasse, som har en langsiktig horisont på forvaltning av kapitalen. Pensjonskassen søker å oppnå en høyest mulig avkastning ved å sette sammen en investeringsportefølje som gir den maksimale risikojusterte avkastningen. Pensjonskassen søker å spre plasseringene på ulike utstedere og aktivaklasser for å redusere den selskaps- og markeds spesifikk risikoen. Porteføljen er således sammensatt av aksjeinvesteringer i norske og utenlandske aksjer. Obligasjonsporteføljen er i all hovedsak plassert i norske obligasjoner. Bankinnskudd er plassert norske banker.

Note 23 - Skatt

Morbank			Konsern	
2020	2021	(mill. kr)	2021	2020
1.629	2.760	Resultat før skattekostnad	3.501	2.299
-436	-689	+/- permanente forskjeller	-691	-522
161	45	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	99	142
-	-	+ underskudd til fremføring	-307	-118
1.355	2.116	Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt	2.603	1.800
339	529	Herav betalbar skatt	593	422
-14	-12	Skatt renter hybridkapital	-13	-14
-3	-4	For mye/lite skatt avsatt tidligere år	3	-
322	513	Sum betalbar skatt i balansen	583	408
339	529	Betalbar skatt av årets overskudd	593	422
-40	1	+/- endring i utsatt skatt	29	-8
-14	-12	Skatt renter hybridkapital	-13	-14
284	518	Årets skattekostnad	609	400
Endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt				
-14	-1	Resultatført utsatt skatt	29	-8
6	12	Utsatt skatt ført mot egenkapital	-13	-8
-	-	Korrigerende betalbar skatt/utsatt skatt tidligere år *	-3	-
-8	11	Sum endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt	13	-16

* Skyldes endringer i midlertidige forskjeller mellom avlagt årsregnskap og endelige ligningspapirer.

2020	2021	Sammensetning av balanseført utsatt skatt	2021	2020
-	-	Midlertidige forskjeller på:		
-	-	- Driftsmidler	25	14
-	-	- Leasingobjekter	257	321
102	54	- Netto pensjonsforpliktelse	56	104
43	52	- Verdipapirer	52	45
604	154	- Sikringsinstrumenter	154	604
-	-	- Andre midlertidige forskjeller	3	5
749	260	Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	546	1.093
187	65	Utsatt skatt	136	273
-17	-12	Midlertidige forskjeller på:		
-	-	- Driftsmidler	-25	-24
-	-	- Netto pensjonsforpliktelse	-2	-
-	-93	- Verdipapirer	-83	-1
-617	-136	- Sikringsinstrumenter	-136	-617
-83	-33	- Andre midlertidige forskjeller	-135	-181
-	-	- Fremførbart underskudd	-306	-470
-718	-273	Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-685	-1.294
-179	-68	Utsatt skattefordel	-170	-320
8	-3	Netto utsatt skatt (+)/skattefordel (-)	-34	-47

Tabellen ovenfor består av midlertidige forskjeller fra alle konsoliderte selskaper vist brutto. På selskapsnivå er skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller nettoført. På konsernivå bruttoføres dette i samsvar med IAS 12 ved at hvert selskap presenteres separat ved beregning av konsernets skattefordel og utsatt skatt:

	2021	2020
Skattefordel balanseført 31.12	90	129
Utsatt skatt balanseført 31.12	-56	-81

2020	2021	Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt	2021	2020
407	690	25 % av resultat før skatt	880	546
-109	-172	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller) *	-236	-124
-14	-	- Skatteeffekt av poster ført direkte mot egenkapital	-	-14
-	-	- For lite avsatt skatt i fjor	0	-0
-	-	- Endring i ikke innregnede skattefordeler	-34	-8
284	518	Resultatført periodeskatt	609	400
17 %	19 %	Effektiv skattesats i %	17 %	17 %

* Inkluderer ikke fradragsberettigede kostnader samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede og felleskontrollerte selskaper (resultatandeler trekkes ut ettersom de allerede er skattlagt hos det enkelte selskap).

Note 24 - Klassifisering av finansielle instrumenter

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	Total
	Øremerket virkelig verdi	Obligatorisk	Holdt for omsetning			
31.12.2021 (mill. kr)						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	1.252	1.252
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	4.704	4.704
Utlån til og fordringer på kunder	4.198	-	-	83.055	58.637	145.890
Aksjer	-	670	1.984	-	-	2.654
Sertifikater og obligasjoner	-	30.762	-	-	-	30.762
Derivater	353	-	2.871	-	-	3.224
Opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	-	-	186	186
Fordringer verdipapirer	-	-	-	-	300	300
SUM FINANSIELLE EIENDELER	4.551	31.432	4.855	83.055	65.081	188.974
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	15.063	15.063
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	111.286	111.286
Verdipapirgjeld	-	-	-	-	40.332	40.332
Derivater	511	-	3.398	-	-	3.909
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	1.796	1.796
Egenkapitalinstrumenter	-	-	31	-	-	31
Leieforpliktelser	-	-	-	-	476	476
Gjeld verdipapirer	-	-	-	-	351	351
SUM FINANSIELLE FORPLIKTELSE	511	-	3.429	-	169.304	173.244

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	Total
	Øremerket virkelig verdi	Obligatorisk	Holdt for omsetning			
31.12.20 (mill. kr)						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	2.764	2.764
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	5.091	5.091
Utlån til og fordringer på kunder	4.285	-	-	74.761	54.086	133.131
Aksjer	-	438	1.928	-	-	2.366
Sertifikater og obligasjoner	-	26.606	-	-	-	26.606
Derivater	921	-	6.305	-	-	7.226
Opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	-	-	185	185
Fordringer verdipapirer	-	-	-	-	678	678
Sum finansielle eiendeler	4.285	27.045	9.153	74.761	62.804	178.048
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	15.094	15.094
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	97.529	97.529
Verdipapirgjeld	-	-	-	-	41.920	41.920
Derivater	48	-	7.131	-	-	7.179
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	1.795	1.795
Egenkapitalinstrumenter	-	-	-	-	-	-
Leieforpliktelser	-	-	-	-	479	479
Gjeld verdipapirer	-	-	-	-	568	568
Sum finansielle forpliktelser	48	-	7.131	-	157.385	164.564

Note 25 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdssettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børspoterte aksjer og statskassaveksler.

Nivå 2: Verdssettelse basert på observerbare markedsdata

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdssettelse basert på annet enn observerbare data

Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2021:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	4	3.221	-	3.224
- Obligasjoner og sertifikater	2.377	28.385	-	30.762
- Egenkapitalinstrumenter	1.984	106	564	2.654
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	-	4.198	4.198
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	83.055	83.055
Sum eiendeler	4.364	31.712	87.817	123.893
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	0	3.909	-	3.909
- Egenkapitalinstrumenter	31	-	-	31
Sum forpliktelser	31	3.909	-	3.940

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2020:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	1	7.225	-	7.226
- Obligasjoner og sertifikater	4.865	21.741	-	26.606
- Egenkapitalinstrumenter	1.928	6	432	2.366
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.242	4.285
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	74.761	74.761
Sum eiendeler	6.793	29.015	79.435	115.244
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	2	7.177	-	7.179
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	-	-
Sum forpliktelser	2	7.177	-	7.179

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2021:

(mill. kr)	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1	432	4.242	74.761	79.435
Tilgang	26	1.201	40.891	42.118
Fraregning	-12	-1.150	-32.615	-33.778
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	19	19
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	118	-95	-1	22
Utgående balanse 31.12	563	4.198	83.055	87.817

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 2020:

(mill. kr)	Egenkapital- instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1	405	4.636	71.336	76.377
Tilgang	48	731	47.183	47.962
Fraregning	-14	-1.206	-43.754	-44.973
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-13	-13
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-7	81	9	83
Utgående balanse 31.12	432	4.242	74.761	79.435

Metode for verdsettelse

Verdsettelsesmetodene som benyttes er tilpasset til hvert finansielle instrument, og har som formål å benytte mest mulig av informasjonen som er tilgjengelig i markedet.

Metode for verdsettelse av finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 er beskrevet i det følgende:

Fastrenteutlån til kunder (nivå 3)

Utlånene består i hovedsak av fastrenteutlån i norske kroner. Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte rentestruer neddiskonteres over løpetiden med en diskonteringsfaktor som er justert for marginkrav. Ved beregning av sensitivitet, er diskonteringsfaktor økt med 10 punkter.

Utlån til virkelig verdi over totalresultatet (nivå 3)

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over totalresultat blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig kredittrisikoforverring etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskrivning av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Dersom man dobler worst case scenarioets sannsynlighet i tapsmodellen, medfører det en reduksjon i virkelig verdi på 7 millioner kroner.

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2 og 3)

Verdivurderingen i nivå 2 baseres i hovedsak på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver, valutakurser og kredittmarginer til den enkelte kreditt og obligasjonens eller sertifikatets karakteristika. For papirer vurdert under nivå 3 baseres verdsettelsen på indikative priser fra tredjepart eller sammenlignbare papirer.

Aksjer (nivå 3)

Aksjer som er klassifisert i nivå 3 omfatter i det vesentligste investeringer i unoterte aksjer. Disse omfatter blant annet 477 millioner kroner i Private Equity-investeringer, eiendomsfond, hedgefond og unoterte aksjer gjennom selskapet SMN Invest. Verdsettelsene er i all hovedsak basert på rapportering fra forvaltere av fondene, som benytter kontantstrømbaserte modeller eller multipler ved fastsettelse av virkelig verdi. Konsernet har ikke full tilgang til informasjon om alle elementene i disse verdsettelsene og har derfor ikke grunnlag for å fastsette alternative forutsetninger.

Finansielle derivater (nivå 2)

Finansielle derivater i nivå 2 omfatter i hovedsak valutaterminer og rente- og valutaswapper. Verdsettelsen er basert på observerbare rentekurver. I tillegg omfatter posten derivater knyttet til FRAer. Disse er verdsatt med utgangspunkt i observerbare priser i markedet. Derivater klassifisert i nivå 2 omfatter også aksjederivater knyttet til Markets' market-making aktiviteter. Hoveddelen av disse derivatene er knyttet opp mot de mest omsatte aksjene på Oslo Børs, og verdsettelsen baseres på kursutviklingen på den aktuelle/underliggende aksjen og observerbar eller beregnet volatilitet.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3 pr 31. desember 2021:

(mill. kr)	Balanseført verdi	Effekt av mulige alternative forutsetninger
Fastrentelån	4.246	-12
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet *)	559	-
Utlån til virkelig verdi over totalresultatet	83.055	-7

*) Som beskrevet over er ikke informasjon for å foreta alternative beregninger tilgjengelig

Note 26 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi regnskapsføres enten til amortisert kost eller er i sikringsrelasjon. For nærmere beskrivelse se note 2 Regnskapsprinsipper. Amortisert kost innebærer verdsetting av balanseposter etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, justert for nedskrivninger. Amortisert kost vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurderinger av de samme finansielle instrumentene. Dette kan bl.a skyldes ulik oppfatning av markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav.

Hvilke metoder som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi for finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost beskrives nedenfor:

Utlån til og fordringer på kunder

P.T. prisede utlån er utsatt for konkurranse i markedet. Dette tilsier at mulige merverdier i porteføljen ikke vil bli opprettholdt over lengre tid. Virkelig verdi av p.t.-prisede utlån er derfor satt til amortisert kost. Effekten av endringer i kredittkvaliteten i porteføljen hensyntas gjennom modellmessige nedskrivninger, og gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi i den delen av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger.

Individuelle nedskrivninger fastsettes gjennom en vurdering av fremtidig kontantstrøm, neddiskontert med effektiv rente. Nedskrevet verdi gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi av disse utlånene.

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, Opptjente ikke mottatte inntekter, Fordringer verdipapirer, Innskudd fra kredittinstitusjoner, Innskudd fra og gjeld til kunder og Gjeld verdipapirer

For utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, innskudd fra kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder, estimeres virkelig verdi til å samsvare med amortisert kost.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdivurderingen i nivå 2 baseres på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver og kredittmarginer der det er tilgjengelig.

Morbank

		31.12.21		31.12.20	
(mill.kr)	Nivå ¹⁾	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2	13.190	13.190	12.901	12.901
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	2	48.434	48.525	45.169	45.260
Opptjente ikke mottatte inntekter	2	152	152	135	135
Fordringer verdipapirer	2	20	20	11	11
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		61.796	61.887	58.216	58.307
Forpliktelser					
Innskudd fra kredittinstitusjoner	2	14.340	14.340	14.629	14.629
Innskudd fra og gjeld til kunder	2	112.028	112.028	98.166	98.166
Verdipapirgjeld til amortisert kost	2	8.871	8.870	8.619	8.619
Verdipapirgjeld, sikring	2	31.461	31.460	33.301	33.300
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2	1.753	1.752	1.752	1.752
Ansvarlig lånekapital, sikring	2	-	-	-	-
Leieforpliktelse	2	262	262	303	303
Gjeld verdipapirer	2	157	157	13	13
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost		168.871	168.870	156.915	156.783

Konsern

(mill.kr)	Nivå ¹⁾	31.12.21		31.12.20	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2	4.704	4.704	5.091	5.091
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	2	58.637	58.744	54.086	54.193
Opptjente ikke mottatte inntekter	2	186	186	185	185
Fordringer verdipapirer	2	300	300	678	678
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		63.828	63.935	60.040	60.147
Forpliktelser					
Innskudd fra kredittinstitusjoner	2	15.063	15.063	15.094	15.094
Innskudd fra og gjeld til kunder	2	111.286	111.286	97.529	97.529
Verdipapirgjeld til amortisert kost	2	8.871	8.870	8.619	8.619
Verdipapirgjeld, sikring	2	31.461	31.460	33.301	33.300
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2	1.796	1.796	1.795	1.795
Ansvarlig lånekapital, sikring	2	-	-	-	-
Leieforpliktelser	2	476	476	479	479
Gjeld verdipapirer	2	351	351	568	568
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost		169.304	169.302	157.517	157.385

¹⁾ Virkelig verdi fastsettes etter ulike metoder innenfor tre nivåer. Se note 25 vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter for nærmere definisjon av nivåene

Note 27 - Certifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet per 31. desember 2021.

Morbank		Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor (mill. kr)	Konsern	
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
		Stat		
2.460	2.723	Pålydende verdi	2.723	2.460
4.838	5.237	Bokført verdi	5.237	4.838
		Annen offentlig utsteder		
7.638	10.898	Pålydende verdi	10.898	7.638
7.764	10.975	Bokført verdi	10.975	7.764
		Finansielle foretak		
13.590	12.776	Pålydende verdi	12.776	13.513
13.982	13.830	Bokført verdi	13.830	13.904
		Ikke-finansielle foretak		
10	80	Pålydende verdi	80	10
22	619	Bokført verdi	619	22
23.698	26.477	Sum rentepapirer, pålydende verdi	26.477	23.621
78	100	Påløpte renter	100	78
26.684	30.762	Sum rentepapirer, bokført verdi	30.762	26.606

Note 28 - Finansielle derivater

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater. Dette gjelder både derivater benyttet til sikringsformål og holdt for handelsformål. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Kontraktssum viser absoluttverdier for alle kontrakter.

For beskrivelse av motpartsrisiko og markedsrisiko se beskrivelse i note 6 risikoforhold. Ytterligere detaljer vedrørende markedsrisiko knyttet til renterisiko se note 14, og for markedsrisiko knyttet til valutaeksponering se note 15.

Morbank

Til virkelig verdi over resultatet (mill. kr)	31.12.21			31.12.20		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter						
Valutaterminer (forwards)	6.834	98	-79	4.947	72	-143
Valutabytteavtaler (swap)	10.027	205	-154	9.376	295	-51
Valutaopsjoner	58	1	-1	132	1	-2
Sum valutainstrumenter	16.919	304	-235	14.455	368	-196
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	252.753	1.776	-1.866	249.493	4.924	-5.535
Korte rentebytteavtaler (FRA)	-	-	-	2.000	7	-7
Sum renteinstrumenter	252.753	1.776	-1.866	251.493	4.931	-5.542
Varerelaterte kontrakter						
Børsomsatte standardiserte forwards og futures kontrakter	814	190	-190	1.549	83	-83
Sum varerelaterte kontrakter	814	190	-190	1.549	83	-83
Sikring						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	36.895	353	-511	37.771	921	-48
Sum renteinstrumenter	36.895	353	-511	37.771	921	-48
Sum						
Sum renteinstrumenter	289.649	2.129	-2.376	289.265	5.852	-5.590
Sum valutainstrumenter	16.919	304	-235	14.455	368	-196
Sum varerelaterte kontrakter	814	190	-190	1.549	83	-83
Påløpte renter		569	-699		872	-977
Sum finansielle derivater	307.382	3.192	-3.500	305.269	7.175	-6.845

Konsern

Til virkelig verdi over resultatet (mill. kr)	31.12.21			31.12.20		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutainstrumenter						
Valutaterminer (forwards)	6.834	98	-79	4.947	72	-143
Valutabytteavtaler (swap)	10.027	205	-154	9.376	295	-51
Valutaopsjoner	58	1	-1	132	1	-2
Sum valutainstrumenter	16.919	304	-235	14.455	368	-196
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	252.753	1.776	-1.866	249.493	4.924	-5.535
Korte rentebytteavtaler (FRA)	-	-	-	2.000	7	-7
Sum renteinstrumenter	252.753	1.776	-1.866	251.493	4.931	-5.542
Egenkapitalinstrumenter						
Aksjeopsjoner	69	32	-25	21	9	-12
Aksjeterminer/futures	1.329	0	-384	1.393	42	-322
Sum egenkapitalinstrumenter	1.397	33	-409	1.414	51	-334
Varerelaterte kontrakter						
Børsomsatte standardiserte forwards og futures kontrakter	814	190	-190	1.549	83	-83
Sum varerelaterte kontrakter	814	190	-190	1.549	83	-83
Sikring						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	36.895	353	-511	37.771	921	-48
Sum renteinstrumenter	36.895	353	-511	37.771	921	-48
Sum						
Sum renteinstrumenter	289.649	2.129	-2.376	289.265	5.852	-5.590
Sum valutainstrumenter	16.919	304	-235	14.455	368	-196
Sum egenkapitalinstrumenter	1.398	33	-409	1.414	51	-334
Sum varerelaterte kontrakter	814	190	-190	1.549	83	-83
Påløpte renter		569	-699		872	-977
Sum finansielle derivater	308.779	3.224	-3.909	306.683	7.226	-7.179

Note 29 - Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Banken har etablert sikringsbokføring for å oppnå en regnskapsmessig behandling som reflekterer hvordan renterisiko og valutarisiko styres for større langsiktige innlån. Sikringsobjektene består utelukkende av gjeld stiftet ved utstedelse av finansielle instrumenter og gjennomføres ihht IFRS 9 ved en virkelig verdisikring. For de gjeldsinstrumenter som inngår i sikringsporteføljen inngås separate rente og /eller valutaswapper med tilsvarende hovedstol og forfallstruktur. Ineffektivitet kan likevel oppstå som følge av tilfeldige markedsvariasjoner i evalueringen av objekt og instrument.

Sikringsinstrumentene (rente- og valutaswapper) regnskapsføres til virkelig verdi, mens sikringsobjektene blir bokført til virkelig verdi for de risikoene som sikres (rente og valuta). Sikringsineffektivitet, definert som forskjell mellom verdiregulering av sikringsinstrumenter sammenlignet med verdiregulering av de sikrede risikoer i objektene, resultatføres løpende i resultatregnskapet.

Konsern (mill kr)	Pålydende per 31.12.21			Pålydende per 31.12.20		
	Sikrings-instrument	Sikringsobjekt	Ineffektivitet	Sikrings-instrument	Sikringsobjekt	Ineffektivitet
Regnskapslinje i balansen	Derivater	Verdipapirgjeld		Derivater	Verdipapirgjeld	
Innlån til fast rente	Renteswap			Renteswap		
Pålydende NOK	8.025	8.025	-	7.943	7.550	- 393
Innlån i valuta til fast rente	Rente- og valutaswap			Rente- og valutaswap		
Pålydende EUR	21.902	21.738	- 164	22.658	22.644	- 13
Pålydende SEK	-	-	-	626	600	- 26
Pålydende CHF	1.690	1.690	-	1.696	1.696	-
Balanseverdi per 31.12.21				Balanseverdi per 31.12.20		
	Sikrings-instrument	Sikringsobjekt	Resultatført ineffektivitet	Sikrings-instrument	Sikringsobjekt	Resultatført ineffektivitet
Bokført verdi eiendeler	353			921		
Bokført verdi gjeld	511	31.461		48	33.301	
Akkumulerte verdiendringer utgående balanse	- 30	- 88		634	570	
Akkumulerte verdiendringer inngående balanse	634	570		167	104	
Endringer i virkelig verdi	-664	-657	-6	467	465	1
Regnskapslinje i resultatet			Netto resultat fra finansielle instrumenter			Netto resultat fra finansielle instrumenter

IBOR reform

De senere årene har reform av og alternativer til IBOR-renter blitt et prioritert område for myndigheter verden over. Det er imidlertid usikkerhet rundt tidspunkt og metodikk for eventuelle endringer. Samtlige av Sparebank 1 SMN sine rentederivater har IBOR-renter som referanse, og vil således kunne bli påvirket av endringer. De vesentligste posisjonene foreligger i EURIBOR og NIBOR. Banken følger utviklingen i markedet tett, og deltar i flere prosjekt for å overvåke og tilrettelegge for eventuelle endringer. Tabellen nedenfor viser pålydende og netto eksponering for derivater i sikringsforhold som kan bli berørt av IBOR-reform, splittet på aktuell IBOR-rente.

Rente- og valutainstrument	Pålydende		
	Sikringsobjekt	Sikrings instrument	Netto Eksponering
CHFLIB 3M	-	241	241
EURIBOR 3M	-	16.265	16.265
EURIBOR 6M	-	259	259
NIBOR 3M	-	13.542	13.542
USD LIBOR 3M	-	1.317	1.317
Sum	-	31.624	31.624

Note 30 - Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Morbank		Aksjer og andeler (mill. kr)	Konsern	
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
234	217	Til virkelig verdi over resultat	2.547	2.360
131	130	Børsnoterte	162	165
103	86	Unoterte	564	432
-	-	Sparebank 1 Markets' tradingaktivitet	1.821	1.762
234	217	Sum aksjer og andeler	2.547	2.360
		Fondsobligasjoner		
-	95	Børsnoterte	95	-
85	90	Unoterte	12	6
85	185	Sum fondsobligasjoner	106	6
		Virksomhet holdt for salg - herav aksjer		
82	98	Unoterte	59	41
82	98	Sum aksjer holdt for salg (se note 39)	59	41
131	225	Sum børsnoterte selskaper	257	165
269	275	Sum unoterte selskaper	634	479

Spesifikasjon av morbank

Børsnoterte selskap	Eierandel over 10%	Vår be- holdning (antall)	Ansk. kost (1.000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1.000 kr)
Solstad Farstad, A-aksjer		46.344	151	253
Visa Inc. C-aksjer		63.536	6.750	120.960
Sum børsnoterte aksjer			6.901	121.213
SpareBank 1 Nordvest		69.423	7.455	9.164
Sum børsnoterte finansinstitusjoner			7.455	9.164
Unoterte selskap				
VN Norge AS	26.373.402.000		37.338	24.416
Eksportfinans		1.857	12.888	35.723
Visa C preferanseaksje		1.298	5.215	14.877
Molde Kunnskapspark AS		2.000	2.030	2.083
Sparebankmaterieil AS Spama		2.305	-	1.563
Swift eur		44	855	1.503
Øvrige selskap			1.039	941
Sum ikke børsnoterte aksjer og andeler			59.365	81.107
SpareBank 1 Søre Sunnmøre		48.070	4.999	5.071
Sum ikke børsnoterte finansinstitusjoner			4.999	5.071
SpareBank 1 Gruppen			48.750	48.449
Jæren Sparebank			6.614	6.606
BN Bank			5.429	5.427
Andebu Sparebank			4.615	4.582
Sogn Sparebank			3.090	3.065
Landkreditt Bank			3.046	3.044
Bien Sparebank			3.041	3.035
OBOS-banken			3.023	3.020
Totens Sparebank			2.079	2.055
Nidaros Sparebank			2.063	2.040
Sparebanken Vest			2.022	2.015
Øvrige			11.442	11.343
Sum børsnoterte fondsobligasjoner			95.214	94.681
SpareBank 1 Finans Midt-Norge			77.496	78.604
Åfjord Sparebank			11.803	11.738
Sum ikke børsnoterte fondsobligasjoner			89.299	90.342
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fondsobligasjoner morbank			263.233	401.579

Spesifikasjon av konsern

Børsnoterte selskap	Eierandel over 10%	Vår be- holdning (antall)	Ansk. kost (1.000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1.000 kr)
Okea		1.071.368	20.920	27.106
Havila		1.190.813	12.940	4.930
Sum børsnoterte aksjer			33.860	32.036
Unoterte selskap				
SIGNORD	17,0 %	955.039	34.745	186.233
Salvesen & Thams		27.564	45.733	115.493
Crayo Nano		1.140.683	12.586	31.939
Novelda		19.980	7.163	15.984
Sintef Venture IV		18.101	13.195	13.251
Sonoclear	12,4 %	1.282.982	5.468	12.830
Proventure Seed II		15.848.705	13.190	11.026
Norsk Innovasjonskapital III		600	7.950	10.147
Proventure Seed III	10,7 %	11.541.177	9.810	9.810
Sintef Venture V		9.000	9.949	8.740
Signord Klasse E		46.476	4.704	6.646
Vectron Biosolutions		220.000	6.000	6.600
Way		545.530	5.202	6.437
Novela Kapital		300.000	6.240	6.240
Numascale		4.530.117	7.620	5.889
Happybites		15.412	1.746	5.533
Øvrige selskap			25.311	24.705
Sum ikke børsnoterte aksjer og andeler			216.614	477.503
Beholdning av aksjer som ledd i Sparebank 1 Markets' tradingaktivitet *			1.846.486	1.821.343
Eliminering av fondsobligasjon SpareBank 1 Finans Midt-Norge			-77.496	-78.604
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fondsobligasjoner konsern			2.282.697	2.653.857

* Denne beholdningen er knyttet til terminhandel som utøves i SpareBank 1 Markets. Disse eksponeringene representerer ingen aksjekursrisiko for SpareBank 1 Markets eller for SpareBank 1 SMN. Det er kjøper av aksjeterminene som i sin helhet har kursrisikoen på de underliggende aksjene. Kundene stiller i tillegg sikkerhet i form av kontanter, og det foretas daglig marginering mot kundene for å sikre at det ikke oppstår åpen kredittrisiko i forbindelse med terminhandelen.

Note 31 - Immaterielle eiendeler

2021

Morbank			Konsern		
Andre immatrielle eiendeler	Goodwill	Totalt (mill.kr)	Totalt	Goodwill	Andre immatrielle eiendeler
225	447	671	1.179	790	389
32	-	32	89	52	36
-233	-	-233	-251	-	-251
-	-	-	-	-	-
24	447	470	1.017	842	175
156	-	156	274	34	241
23	-	23	32	-	32
-0	-	-0	31	-	31
-166	-	-166	-173	-	-173
-	-	-	-	-	-
13	-	13	164	34	130
11	447	458	853	808	45
Balanseført verdi 31.12					

2020

Morbank			Konsern		
Andre immatrielle eiendeler	Goodwill	Totalt (mill.kr)	Totalt	Goodwill	Andre immatrielle eiendeler
194	447	640	1.106	767	338
32	-	32	76	22	54
-1	-	-1	-6	-	-6
-	-	-	3	-	3
225	447	671	1.179	790	389
128	-	128	233	34	199
28	-	28	44	-	44
0	-	0	0	-	0
-1	-	-1	-5	-	-5
-	-	-	3	-	3
156	-	156	274	34	241
69	447	515	905	756	149
Balanseført verdi 31.12					

Note 32 - Eiendom, anlegg og utstyr

2021

Morbank			Konsern		
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt (mill.kr)	Totalt	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygg, tomter og annen fast eiendom
110	168	278	574	260	314
3	39	42	55	50	5
-9	-74	-83	-85	-75	-9
-	-	-	1	1	-
104	133	237	546	236	310
71	139	210	380	219	160
8	13	20	32	18	14
0	-0	-0	1	0	1
-5	-73	-79	-80	-75	-5
-	-	-	1	1	-
73	79	151	334	163	170
31	54	86	212	72	139

2020

Morbank			Konsern		
Bygg, tomter og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt (mill.kr)	Totalt	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygg, tomter og annen fast eiendom
119	165	284	580	255	325
3	7	9	19	11	8
-11	-5	-16	-28	-8	-19
-	-	-	2	2	-
110	168	278	574	260	314
71	128	199	358	204	154
9	14	23	36	20	16
-0	0	0	0	0	-0
-9	-3	-12	-16	-7	-9
-	-	-	2	2	-
71	139	210	380	219	160
39	28	67	194	41	153

Avskrivning

Med utgangspunkt i anskaffelseskost fratrukket eventuell restverdi avskrives eiendelene lineært over forventet levetid innenfor følgende rammer:

- Maskiner 3-5 år
- Inventar 5-10 år
- Teknisk anlegg 5-10 år
- Transportmidler 10 år
- Bygg og annen fast eiendom 25 år

Sikkerhetsstillelse

Konsernet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler med unntak av SpareBank 1 Markets som har sikkerhetsstilt blant annet driftsmidler til DNB i forbindelse med banktjenester tilknyttet verdipapiroppgjøret.

Anskaffelseskost av avskrevne eiendeler

Anskaffelseskost av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2021 utgjør 180 millioner kroner (119 millioner).

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift

Konsernet har ikke vesentlige anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31. desember 2021.

Note 33 - Leieavtaler

Morbank			Konsern	
2020	2021	Bruksretteiendeler	2021	2020
392	397	Anskaffelseskost 1. januar	636	581
-	2	Tilgang av bruksretteiendeler	115	43
-	-2	Avhendinger	-79	-
5	1	Overføringer og reklassifiseringer	9	13
397	398	Anskaffelseskost 31. desember	681	636
49	99	Akkumulerte av- og nedskrivninger 1. januar	166	82
50	53	Avskrivninger	93	84
-	-6	Avhendinger	-38	-1
99	146	Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember	221	166
298	253	Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31. desember	460	470

Leieforpliktelser

2020	2021	Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	2021	2020
42	55	Mindre enn 1 år	99	82
37	52	1-2 år	92	71
36	44	2-3 år	78	66
28	42	3-4 år	73	54
53	40	4-5 år	68	77
170	207	Mer enn 5 år	289	230
366	440	Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. desember	698	579

2020	2021	Endringer i leieforpliktelser	2021	2020
347	303	Ved førstegangsanvendelse 1. januar	480	505
-	6	Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	86	52
-44	-46	Betaling av hovedstol	-89	-76
-9	-8	Betaling av renter	-7	-13
9	8	Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	7	13
-	-	Andre endringer	-2	-2
303	262	Totale leieforpliktelser 31. desember	476	479
41	50	Kortsiktige leieforpliktelser (note 37)	59	63
263	213	Langsiktige leieforpliktelser (note 37)	416	416
-45	-45	Netto kontantstrøm fra leieforpliktelser	-86	-79

2020	2021	Andre leiekostnader innregnet i resultatet	2021	2020
10	15	Variable leiebetalinger kostnadsført i perioden	26	20
1	4	Driftskostnader i perioden knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert kortsiktige leieavtaler av lav verdi)	7	7
-	-	Driftskostnader i perioden knyttet til eiendeler av lav verdi (ekskludert kortsiktige leieavtaler over)	-	1
11	19	Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader	33	28

Note 34 - Øvrige eiendeler

Morbank		(mill. kr)	Konsern	
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
-	3	Utsatt skattefordel	90	129
67	84	Varige driftsmidler	210	194
298	253	Bruksrett eiendom	460	470
135	152	Opptjente ikke motatte inntekter	186	185
11	20	Fordringer verdipapirer	300	678
112	62	Pensjonsmidler	62	112
340	508	Andre eiendeler	752	690
963	1.082	Sum øvrige eiendeler	2.062	2.457

Note 35 - Innskudd fra og gjeld til kunder

Morbank			Konsern	
31.12.20	31.12.21	Innskudd fra og gjeld til kunder (mill. kr)	31.12.21	31.12.20
74.542	84.984	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	84.244	73.906
23.624	27.044	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	27.042	23.622
98.166	112.028	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	111.286	97.529
0,8 %	0,5 %	Gjennomsnittlig rente	0,5 %	0,8 %

Av totale innskudd utgjør fastrenteinnskudd 2,2 prosent (3,4 prosent i 2020).

31.12.20	31.12.21	Innskudd fordelt på sektor og næring	31.12.21	31.12.20
40.600	44.589	Lønnstakere o.l.	44.589	40.600
12.711	16.826	Offentlig forvaltning	16.826	12.711
2.269	1.958	Jordbruk og skogbruk	1.958	2.269
1.210	991	Fiske og fangst	991	1.210
1.305	1.050	Havbruk	1.050	1.305
1.796	2.562	Industri og bergverk	2.562	1.796
3.799	5.535	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	5.535	3.799
5.461	6.649	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	6.649	5.461
1.182	1.006	Sjøfart og offshore	1.006	1.182
5.821	5.692	Eiendomsdrift	5.635	5.750
9.286	11.469	Forretningsmessig tjenesteyting og lignende	11.469	9.286
8.930	9.247	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	8.750	8.518
3.795	4.453	Øvrige sektorer	4.267	3.641
98.166	112.028	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	111.286	97.529

31.12.20	31.12.21	Innskudd fordelt på geografiske områder	31.12.21	31.12.20
64.599	73.210	Trøndelag	72.550	64.019
16.450	18.396	Møre og Romsdal	18.396	16.450
801	1.446	Nordland	1.446	801
7.212	8.989	Oslo	8.908	7.155
8.393	9.247	Landet for øvrig	9.247	8.393
710	740	Utlandet	740	710
98.166	112.028	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	111.286	97.529

Note 36 - Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank			Konsern	
31.12.20	31.12.21	(mill. kr)	31.12.21	31.12.20
341	-	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	-	341
40.580	36.824	Obligasjonsgjeld	36.824	40.580
999	3.508	Senior non preferred	3.508	999
41.920	40.332	Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer	40.332	41.920
0,3 %	0,3 %	Gjennomsnittlig rente sertifikater	0,3 %	0,3 %
1,0 %	0,9 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	0,9 %	1,0 %
1,0 %	1,3 %	Gjennomsnittlig rente senior non preferred	1,3 %	1,0 %

31.12.20	31.12.21	Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt ^{1) 2)}	31.12.21	31.12.20
7.278	-	2021	-	7.278
7.162	6.395	2022	6.395	7.162
9.297	9.069	2023	9.069	9.297
4.445	3.600	2024	3.600	4.445
1.251	2.750	2025	2.750	1.251
9.500	9.230	2026	9.230	9.500
-	2.000	2027	2.000	-
-	5.129	2028	5.129	-
505	500	2029	500	505
105	100	2030	100	105
315	299	2031	299	315
263	249	2032	249	263
315	299	2033	299	315
158	149	2034	149	158
273	259	2035	259	273
294	279	2044	279	294
43	17	Valutaagio	17	43
525	-169	Over og underkurs, markedsverdi strukturerte obligasjoner	-169	525
191	178	Påløpte renter	178	191
41.920	40.332	Sum verdipapirgjeld	40.332	41.920

¹⁾ Forfallstidspunkt er endelig forfall, ikke call-dato

²⁾ Fratrullet egne obligasjoner. Ingen egenbeholdning per 31. desember 2021 (nominell egenbeholdning 126 millioner kroner)

31.12.20	31.12.21	Verdipapirgjeld fordelt på vesentlige valutaer	31.12.21	31.12.20
15.015	15.769	NOK	15.769	15.015
24.257	22.871	EUR	22.871	24.257
2.647	1.692	Øvrige	1.692	2.647
41.920	40.332	Sum verdipapirgjeld	40.332	41.920

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.21	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.20
Sertifikatgjeld	-	-	368	28	341
Obligasjonsgjeld	36.805	5.367	6.653	-1.727	39.819
Senior non preferred	3.500	2.500	-	-	1.000
Verdijusteringer	-152	-	-	-721	569
Påløpte renter	178	-	-	-13	191
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	40.332	7.867	7.021	-2.434	41.920

Endring i verdipapirgjeld	31.12.20	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.19
Sertifikatgjeld	341	368	-	-28	-
Obligasjonsgjeld	39.819	7.018	10.053	1.132	41.722
Senior non preferred	1.000	1.000	-	-	-
Verdijusteringer	569	-	-	495	74
Påløpte renter	191	-	-	-27	218
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	41.920	8.386	10.053	1.572	42.015

Note 37 - Annen gjeld og forpliktelse

Morbank		Annen gjeld og balanseført forpliktelse (mill. kr)	Konsern	
31.12.20	31.12.21		31.12.21	31.12.20
8	-	Utsatt skatt	56	81
322	513	Betalbar skatt	583	408
11	12	Formuesskatt	12	11
101	120	Tidsavgrensninger	776	671
301	347	Avsetninger	347	301
81	78	Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditter	78	81
10	8	Pensjonsforpliktelser	8	10
303	262	Leieforpliktelse	476	479
74	84	Trasseringsgjeld	84	74
78	92	Leverandørgjeld	150	129
13	157	Gjeld verdipapirer	351	568
-	-	Egenkapitalinstrumenter	31	-
164	185	Annen gjeld	266	271
1.466	1.857	Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse	3.217	3.084
Andre forpliktelser ikke balanseført				
3.408	3.467	Kredittrammer, trading	3.484	3.585
-	-	Øvrige forpliktelser	240	113
3.408	3.467	Sum andre forpliktelser	3.723	3.698
4.874	5.324	Totale forpliktelser	6.940	6.783

Pantstillelser

SpareBank 1 SMN ble fra 1. mars 2017 i henhold til EMIR pålagt å ha en CSA-avtale med daglig utveksling av marginsikkerhet mv. med alle finansielle motparter som banken handler med hjemhørende (blant annet) i et EU-land.

Emir-forordningen regulerer OTC-derivater og innebærer blant annet at SpareBank 1 SMN er pålagt å cleare visse derivattransaksjoner gjennom en sentral motpart (Central counterparty). Dette gjelder hovedsakelig rentederivater i norske kroner og euro. Derivater cleares gjennom London Clearing House som sentral motpart hvor sikkerheten per i dag kun er kontanter. SpareBank 1 SMN er ikke direkte medlem i London Clearing House, men har inngått avtale med Commerzbank og SEB som clearingbroker. Forpliktelsen er presentert brutto i tabellen.

SpareBank 1 Markets clearer ordinære aksjehandling utført på Oslo Børs gjennom CCP oppgjør. Selskapet er Direct Clearing Member på SIX X-Clear. Selskapet stiller kontanter som sikkerhet for den daglige margineringen. Clearing av norske børsnoterte derivater skjer hos LCH.

SpareBank 1 SMN er registrert som GCM på NASDAQ OMX Clearing AB. Banken tilbyr kunder clearingrepresentasjon knyttet til kundens handel av strøm- og laksederivater på NASDAQ OMX Oslo ASA og Fish Pool ASA. Clearingrepresentasjon innebærer at banken trer inn i kundens sted som motpart overfor NASDAQ OMX Clearing AB og blir forpliktet overfor NASDAQ til å stille marginsikkerhet og å gjennomføre oppgjør av kontrakter og betale gebyrer. Kundene vil for bankens eksponering stille sikkerheter bestående av kontantdepot og/eller pant i eiendeler.

Morbank			Pantstillelser	Sum	Konsern	
Kontanter	Verdipapir	Sum			Verdipapir	Kontanter
888	-	888	Pantstillelse 31.12.21	2.373	-	2.373
1.918	-	1.918	Tilhørende forpliktelse 31.12.21	2.746	-	2.746
1.446	-	1.446	Pantstillelse 31.12.20	2.386	-	2.386
3.992	-	3.992	Tilhørende forpliktelse 31.12.20	4.512	-	4.512

Pågående rettstvister

Konsernet er ikke part i rettstvister med et økonomisk omfang som vurderes til å ha vesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling. Det er ikke foretatt tapsavsetninger per 31. desember 2021.

Avsetninger

Konsernet har gjort avsetninger for pensjonsforpliktelser (se note 22), tap på garantier (se note 10), restruktureringskostnader og gavefond. Avsetning for restruktureringskostnader er gjort med bakgrunn i nedbemanningsplan. Avsetning til gavefond er den delen av tidligere års overskudd som skal deles ut til almennyttige formål. Mer om dette under Samfunnsutbytte.

Morbank/konsern (mill. kr)	Pensjons- forpliktelser	Restrukturerings- kostnader	Gavefond
Balanseført verdi 1.1.21	10	83	217
Ekstra avsetninger foretatt i perioden	-	-	200
Beløp som er benyttet i perioden	-	-50	-103
Ubenyttede beløp som er reversert i perioden	-	-	-
Økningen i løpet av perioden i det diskonterte beløpet som oppstår over tid, samt virkningen av eventuelle endringer i diskonteringsrenten	-	-	-
Andre bevegelser	-2	-	-2
Balanseført verdi 31.12.21	8	33	314

Morbank/konsern (mill. kr)	Pensjons- forpliktelser	Restrukturerings- kostnader	Gavefond
Balanseført verdi 1.1.20	16	6	121
Ekstra avsetninger foretatt i perioden	-	83	200
Beløp som er benyttet i perioden	-1	-6	-104
Ubenyttede beløp som er reversert i perioden	-	-	-
Økningen i løpet av perioden i det diskonterte beløpet som oppstår over tid, samt virkningen av eventuelle endringer i diskonteringsrenten	-6	-	-6
Andre bevegelser	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.20	10	83	217

Note 38 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

Morbank			Konsern	
31.12.20	31.12.21	(mill. kr)	31.12.21	31.12.20
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital				
-	-	2026 SpareBank 1 Finans Midt-Norge 16/26	43	43
150	150	2027 flytende rente NOK (Call 2022)	150	150
600	600	2027 flytende rente NOK (Call 2022)	600	600
250	250	2028 flytende rente NOK (Call 2023)	250	250
500	500	2028 flytende rente NOK (Call 2023)	500	500
250	205	2029 flytende rente NOK (Call 2024)	250	250
2	3	Påløpte renter	3	3
1.752	1.753	Sum tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	1.796	1.795
2,4 %	1,9 %	Gjennomsnittlig rente NOK	1,9 %	2,4 %
Hybridkapital				
-	-	5/99 SpareBank 1 Finans Midt-Norge flytende rente NOK (Call 2022)	43	43
300	300	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	300	300
200	200	7/99 fast rente 5,0 % NOK (Call 2025)*)	200	200
300	300	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	300	300
200	200	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	200	200
250	250	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	250	250
1.250	1.250	Sum hybridkapital	1.293	1.293
4,5 %	3,8 %	Gjennomsnittlig rente NOK	3,8 %	4,5 %

*) Fastrentefinansieringen er gjort om til flytende rente ved bruk av rentebytteavtaler

Konsern

	31.12.21	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.20
Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån					
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, NOK	1.793	-	-	-	1.793
Påløpte renter	3	-	-	0	3
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	1.796	-	-	0	1.795

	31.12.21	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.20
Endringer i hybridkapital					
Fondsobligasjonslån, NOK	1.293	-	-	-	1.293
Sum hybridkapital	1.293	-	-	-	1.293

	31.12.20	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.19
Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån					
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, NOK	1.793	-	-	-	1.793
Fondsobligasjonslån, NOK	-	-	287	-	287
Verdijusteringer	-	-	-	-1	1
Påløpte renter	3	-	-	-7	10
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	1.795	-	287	-8	2.090

	31.12.20	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.19
Endringer i hybridkapital					
Fondsobligasjonslån, NOK	1.293	-	-	-	1.293
Sum hybridkapital	1.293	-	-	-	1.293

Note 39 - Investering i eierinteresser

Datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollert virksomhet og selskaper holdt for salg.

Firma	Org.nr	Forretningskontor	Eierandel i prosent
Investering i datterselskaper			
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	936159419	Trondheim	87,0
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	936285066	Trondheim	88,7
SpareBank 1 Invest	990961867	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	938521549	Trondheim	56,5
SpareBank 1 SMN Kvartalet	990283443	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	934352718	Trondheim	100,0
St. Olavs Plass	999263380	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bilplan	979945108	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Markets	992999101	Oslo	66,7
Aksjer eid av datter- og datterdatterselskaper			
GMA Invest	994469096	Trondheim	100,0
Sentrumsgården	975856828	Leksvik	35,3
Aqua Venture	891165102	Trondheim	37,5
Omega-3 Invest	996814262	Namsos	33,6
Tjeldbergodden Utvikling	979615361	Aure	23,0
Grilstad Marina	991340475	Trondheim	35,0
GMN 6	994254707	Trondheim	30,0
GMN 51	996534316	Trondheim	30,0
GMN 52	996534413	Trondheim	30,0
GMN 53	996534502	Trondheim	30,0
Grilstad N8 AS	926281070	Trondheim	35,0
Brauten Eiendom	917066221	Trondheim	100,0
Mavi XXIX AS	827074462		100,0
SpareBank 1 Capital Markets		New York	100,0
Leksvik Regnskapskontor	980491064	Leksvik	50,0
SpareBank 1 Mobilitet Holding	927249960	Hamar	33,0
Investeringer i felleskontrollert virksomhet			
SpareBank 1 Gruppen	975966372	Tromsø	19,5
SpareBank 1 Utvikling	986401598	Oslo	18,0
Investeringer i tilknyttede selskaper			
SpareBank 1 Boligkreditt	988738387	Stavanger	20,9
BN Bank	914864445	Trondheim	35,0
SpareBank 1 Næringskreditt	894111232	Stavanger	12,8
SpareBank 1 Kreditt	975966453	Trondheim	19,2
SpareBank 1 Betaling	919116749	Oslo	21,5
SpareBank 1 Gjeldsinformasjon	924911719	Oslo	16,9
SpareBank 1 Forvaltning	925239690	Oslo	19,9
SpareBank 1 Kundepleie	927467380	Trondheim	26,7
Investering i selskaper holdt for salg			
Mavi XV	890899552	Trondheim	100,0
Byscenen Kongensgt 19	992237899	Trondheim	94,0
Bjerkeløkkja	998534976	Oppdal	95,0

Aksjer i datterselskaper morbank

Investeringen er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet. Sum kostnader er inkludert skattekostnad. Bokført verdi av datterselskaper i tabellene under er morbankens bokførte verdi. Resultatkolonnen viser selskapets årsresultat.

2021 (mill. kr)	Selskapets aksjekapital (1.000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1.000 kr)	Eiendeler	Gjeld	EK	IKE av EK (*)	Sum inntekter	Sum kostnader	Resultat	IKE av res. (*)	Bokført 31.12
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	1.000.000	56.300	17,8	10.372	8.893	1.479	595	364	179	185	81	666
Sum investeringer i kredittinstitusjoner												666
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	105.960	4.788	22,1	436	168	267	35	453	396	58	8	189
SpareBank 1 SMN Kvartalet	30.200	30.200	1,0	101	16	85	-	9	6	3	-	126
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	20.349	211	96,4	625	198	428	48	522	456	66	8	298
SpareBank 1 Invest	457.280	914.560	0,5	717	47	670	-	194	6	188	-	540
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	1.000	100	10,0	36	1	36	-	0	-1	1	-	40
St. Olavs Plass	1.000	100.000	0,0	51	0	51	-	2	3	0	-	50
SpareBank 1 Bilplan	5.769	41.206	0,1	8	0	8	-	0	0	0	-	9
SpareBank 1 Markets	529.221	2.113.736	0,3	2.820	1.881	994	313	887	679	208	69	456
Sum investering i andre datterselskaper												1.708
Sum investeringer i konsernselskap morbank												2.374

*) IKE : Ikke-kontrollerende eier-interesser

2020 (mill. kr)	Selskapets aksjekapital (1.000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1.000 kr)	Eiendeler	Gjeld	EK	IKE av EK (*)	Sum inntekter	Sum kostnader	Resultat	IKE av res. (*)	Bokført 31.12
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	922.590	56.262	16,4	9.598	8.263	1.335	474	349	218	131	60	666
Sum investeringer i kredittinstitusjoner												666
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	66.611	4.788	13,9	357	148	210	27	394	354	41	5	155
SpareBank 1 SMN Kvartalet	30.200	30.200	1,0	117	24	93	-	9	5	4	-	126
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	19.992	211	94,7	592	172	420	48	533	446	86	10	276
SpareBank 1 Invest	457.280	914.560	0,5	538	38	500	-	4	-2	6	-	540
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	1.000	100	10,0	38	2	36	-	4	3	1	-	40
St. Olavs Plass	1.000	100.000	0,0	56	3	53	-	6	5	2	-	50
SpareBank 1 Bilplan	5.769	41.206	0,1	9	0	9	-	0	1	0	-	9
SpareBank 1 Markets	529.221	2.113.736	0,2	3.265	2.395	870	290	830	676	154	51	456
Sum investering i andre datterselskaper												1.652
Sum investeringer i konsernselskap morbank												2.317

*) IKE: Ikke-kontrollerende eier-interesser

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Morbank			Konsern	
31.12.20	31.12.21	(mill. kr)	31.12.21	31.12.20
4.525	4.933	Balanseført verdi per 1.1	7.324	6.467
423	-341	Tilgang/avgang	-228	430
-15	-2	Nedskrivning	-30	-12
-	-	EK-føringer	25	30
-	-	Resultatandel	711	681
-	-	Utbetalt utbytte	-418	-272
4.933	4.590	Balanseført verdi per 31.12	7.384	7.324

Spesifikasjon av årets endring på konsern	Tilgang/avgang	EK-endring
SpareBank 1 Gruppen	-	-95
SpareBank 1 Boligkreditt	-166	15
SpareBank 1 Næringskreditt	-375	-
SpareBank 1 Kredittkort	17	8
SpareBank 1 Betaling	16	0
BN Bank	-	0
Øvrige selskap	280	96
Sum	-228	25

Utbytte fra investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

(mill. kr)	2021	2020
SpareBank 1 Gruppen	366	195
SpareBank 1 Boligkreditt	18	19
BN Bank	-	37
SpareBank 1 Næringskreditt	20	21
SpareBank 1 Kredittkort	14	-
Sum utbytte fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	418	272

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tabellene nedenfor inneholder selskaps- eller konsernregnskapstall hundre prosent andel, med unntak av resultatandel som oppgis som SMN-konsernets andel. Badwill og amortiseringseffekter knyttet til oppkjøp er inkludert i resultatandelen. Bokført verdi er konsernverdi i SMN-konsernet.

2021 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	124.215	109.076	38.441	35.192	471	2.175	420.498
SpareBank 1 Boligkreditt	258.239	245.820	155	48	16	2.412	16.325.637
SpareBank 1 Næringskreditt	11.473	9.399	69	24	7	265	2.074.836
SpareBank 1 Kredittkort	5.855	4.826	438	371	13	197	553.058
SpareBank 1 Betaling	778	3	-	69	-15	167	4.298.503
BN Bank	41.875	36.859	899	421	164	1.678	4.943.072
Øvrige selskaper					49	491	
Sum					705	7.384	

2020 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	108.461	93.894	24.580	23.176	534*)	2.164	420.498
SpareBank 1 Boligkreditt	271.286	258.919	260	92	18	2.564	17.431.133
SpareBank 1 Næringskreditt	12.000	9.911	92	30	18	648	2.496.504
SpareBank 1 Kredittkort	5.831	4.839	438	473	2	173	504.277
SpareBank 1 Betaling	772	3	-	8.550	-2	165	4.012.753
BN Bank	35.767	31.219	768	441	120	1.514	4.943.072
Øvrige selskaper					-11	96	
Sum					680	7.324	

*) Inkl gevinst Fremtind Forsikring 340 mill. kr

Selskaper holdt for salg

SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Investeringsene bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, og klassifiseres som holdt for salg.

SpareBank1 Kapitalforvaltning, datterselskap av SpareBank 1 Markets, ble klassifisert som holdt for salg fra andre kvartal 2021 ettersom det ble solgt til SpareBank1 Forvaltning i tredje kvartal 2021. Resultatet for første halvår er inkludert på linjen for holdt for salg. Historikk er omarbeidet.

Selskapet SpareBank 1 Forvaltning eies av SpareBank1 bankene og omfatter datterselskapene ODIN Forvaltning, SpareBank 1 Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Verdipapirservice.

2021 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Eierandel
Mavi XV AS konsern	59	1	10	11	-1	100 %
SpareBank 1 Kapitalforvaltning	-	-	36	26	10	
Sum holdt for salg	59	1	46	37	10	

2020 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Eierandel
Mavi XV AS konsern	41	1	4	4	1	100 %
SpareBank 1 Kapitalforvaltning	-	-	67	59	8	
Sum Holdt for salg	41	1	71	63	9	

Note 40 - Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning

Generelt

Ved oppkjøp av selskaper utarbeides oppkjøpsanalyse i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser vurderes til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet.

Oppkjøp av regnskapskontor

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har i 2021 overtatt samtlige aksjer i Kjeøy Regnskap AS, Experto Credite Holding AS og Lesjar Regnskap og Rådgivning AS. Selskapene innfusjoneres og integreres fullt ut i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS fra 2022.

Skjåk Regnskap AS, Orion Regnskap AS og Orkla Økonomi AS er innfusjonert i 2021.

Det er utarbeidet oppkjøpsanalyser i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler er allokert til goodwill.

Note 41 - Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående parter menes her datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og selskaper holdt for salg hvor morbanken har betydelig innflytelse. I tillegg medregnes SpareBank 1 SMN Pensjonskasse og selskaper eid av morbankens personlige nærstående. Morbankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 8 utlån til og fordringer på kunder samt i lederlønnsrapport publisert på smn.no. Inngående balanse kan avvike fra utgående balanse året før da utgående balanse kan inkludere selskaper som i løpet av regnskapsåret er kommet til som bankens nærstående.

Lån (mill. kr)	Datterselskaper		Øvrige nærstående selskaper	
	2021	2020	2021	2020
Lån utestående pr 1.1	8.508	7.850	4.643	4.581
Lån innvilget i perioden	1.014	619	98	5
Tilbakebetaling	852	0	111	3
Lån per 31.12	8.670	8.468	4.629	4.582
Renteinntekter	108	147	6	6
Obligasjoner og ansvarlige lån pr. 31.12	157	157	614	1.509
Innskudd (mill. kr)				
Innskudd per 1.1	1.445	1.547	2.037	961
Nye innskudd i perioden	51.267	46.949	425.269	290.229
Uttak	51.286	47.032	426.062	289.255
Innskudd per 31.12	1.426	1.464	1.244	1.934
Rentekostnader	9	14	3	8
Verdipapirhandel	73	8	-	-
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Boligkreditt	-	-	449	408
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Næringskreditt	-	-	14	13
Utstedte garantier og kausjonsansvar	6	110	20	20

Lån og innskudd

Alle lån og innskudd for nærstående parter er bokført i morbanken.

Handel med verdipapirer

SpareBank 1 SMNs finansavdeling og SpareBank 1 Markets, via utkontrahert virksomhet, utfører et betydelig antall transaksjoner med bankens nærstående selskaper. Det gjøres løpende transaksjoner innenfor rente- og valutaområdet, betalingsformidling, obligasjonshandel mv. Disse inngår som en del av den ordinære bankdrift og alle avtaler er inngått på markedsmessige vilkår. Rapporterte tall i tabellen ovenfor inkluderer nettoinvestering i derivater, kjøp og salg av obligasjoner og deposit.

Andre transaksjoner

SpareBank 1 SMN har inngått leveranseavtaler med med flere nærstående selskaper for å sikre ordinær bankdrift og videreutvikling av SpareBank 1-alliansen. Dette omfatter utvikling av datatekniske løsninger i alliansesamarbeidet, provisjoner fra forsikrings- og spareprodukter, administrative tjenester, leie av lokaler mv. Avtalene er vurdert å være på markedsmessige vilkår. I tillegg deltar banken i kapitalforhøyelser i nærstående selskaper, se note 39 om investering i eierinteresser.

Note 42 - Eierandelskapital- og eierstruktur

Eierandelskapital

Bankens eierandelskapital utgjør 2.596.728.860 kroner fordelt på 129 836 443 egenkapitalbevis, hvert pålydende 20,00 kroner. Per 31. desember 2021 var det 14 754 egenkapitalbevisiere (12 379 per 31. desember 2020).

Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte (i hele kroner):

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
1991	Rettet emisjon	525.000.000	525.000.000	5.250.000
1992	Rettet emisjon	75.000.000	600.000.000	6.000.000
2000	Ansatt emisjon	5.309.900	605.309.900	6.053.099
2001	Ansatt emisjon	4.633.300	609.943.200	6.099.432
2002	Ansatt emisjon	4.862.800	614.806.000	6.148.060
2004	Fondsemisjon	153.701.500	768.507.500	7.685.075
2005	Rettet emisjon	217.424.200	985.931.700	9.859.317
2005	Ansatt emisjon	23.850.000	1.009.781.700	10.097.817
2005	Splitt	-	1.009.781.700	40.391.268
2005	Fortrinnsemisjon	252.445.425	1.262.227.125	50.489.085
2007	Utbytteemisjon	81.752.950	1.343.980.075	53.752.203
2007	Ansatt emisjon	5.420.000	1.349.400.075	53.976.003
2008	Utbytteemisjon	90.693.625	1.440.093.700	57.603.748
2008	Ansatt emisjon	6.451.450	1.446.545.150	57.861.806
2009	Fondsemisjon	289.309.025	1.735.854.175	69.434.167
2010	Ansatt emisjon	12.695.300	1.748.549.475	69.941.979
2010	Fortrinnsemisjon	624.082.675	2.372.632.150	94.905.286
2011	Fortrinnsemisjon	625.000	2.373.257.150	94.930.286
2012	Nedsettelse av pålydende	-474.651.430	1.898.605.720	94.930.286
2012	Fortrinnsemisjon	569.543.400	2.468.149.120	123.407.456
2012	Ansatt emisjon	16.220.200	2.484.369.320	124.218.466
2012	Rettet emisjon	112.359.540	2.596.728.860	129.836.443

20 største eiere 31.12.2021	Antall	Andel
Sparebankstiftelsen SMN	3.965.391	3,05 %
VPF Odin Norge	3.342.919	2,57 %
VPF Alfred Berg Gambak	3.253.934	2,51 %
State Street Bank and Trust Comp	3.233.788	2,49 %
VPF Pareto Aksje Norge	2.888.391	2,22 %
Danske Invest Norske aksjer institusjon II.	2.482.168	1,91 %
State Street Bank and Trust Comp	2.369.206	1,82 %
J. P. Morgan Chase Bank, N.A., London	2.356.443	1,81 %
VPF Eika Egenkapitalbevis	2.247.536	1,73 %
VPF Nordea Norge	2.036.248	1,57 %
Forsvarets personellservice	1.973.646	1,52 %
Pareto Invest AS	1.957.702	1,51 %
The Bank of New York Mellon SA/NV	1.529.058	1,18 %
J. P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	1.479.700	1,14 %
J. P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	1.374.065	1,06 %
MP pensjon PK	1.352.771	1,04 %
Spesialfondet Borea utbytte	1.295.225	1,00 %
VPF Nordea avkastning	1.249.111	0,96 %
VPF Alfred Berg Norge	1.205.659	0,93 %
J. P. Morgan Bank Luxembourg S.A.	1.197.153	0,92 %
Sum 20 største eiere	42.790.114	32,96 %
Øvrige eiere	87.046.329	67,04 %
Utstedte egenkapitalbevis	129.836.443	100,00 %

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen (tidligere sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at om lag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at om lag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Note 43 - Resultat per aksje

Egenkapitalbeviserens andel av resultatet er beregnet som resultat etter skatt fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i regnskapsåret. Det foreligger ikke opsjonsavtaler knyttet til egenkapitalbevisene slik at utvannet resultatet er overensstemmende med resultat pr. egenkapitalbevis.

(mill. kr)	2021	2020
Grunnlag resultat som fordeles mellom EK-bevisiere og grunnfondskapital 1)	2.692	1.793
Resultat til egenkapitalbevisiere, fordelt etter egenkapitalbevisbrøk 2)	1.722	1.147
Gjennomsnittlig antall utstedte egenkapitalbevis fratrukket egne bevis	129.339.665	129.358.537
Resultat per egenkapitalbevis	13,31	8,87

1) Korrigeret resultat	2021	2020
Konsernets resultat i perioden	2.902	1.978
-ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat	-160	-126
- korrigeret for renter på hybridkapital ført direkte mot EK	-50	-59
Korrigeret resultat i perioden	2.692	1.793

2) Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank)

(mill. kr)	31.12.21	31.12.20
Eierandelskapital	2.597	2.597
Utjevningsfond	7.007	6.556
Overkursfond	895	895
Fond for urealiserte gevinster	109	153
Annen egenkapital	-	-
A. Sum egenkapitalbeviserens kapital	10.609	10.201
Grunnfondskapital	5.918	5.664
Fond for urealiserte gevinster	62	86
Annen egenkapital	-	-
B. Sum grunnfondskapital	5.980	5.750
Avsetning gaver	547	321
Avsatt utbytte	970	569
Egenkapital ekskl. hybridkapital	18.106	16.842
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	64,0 %	64,0 %
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	64,0 %	64,0 %

Note 44 - Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper

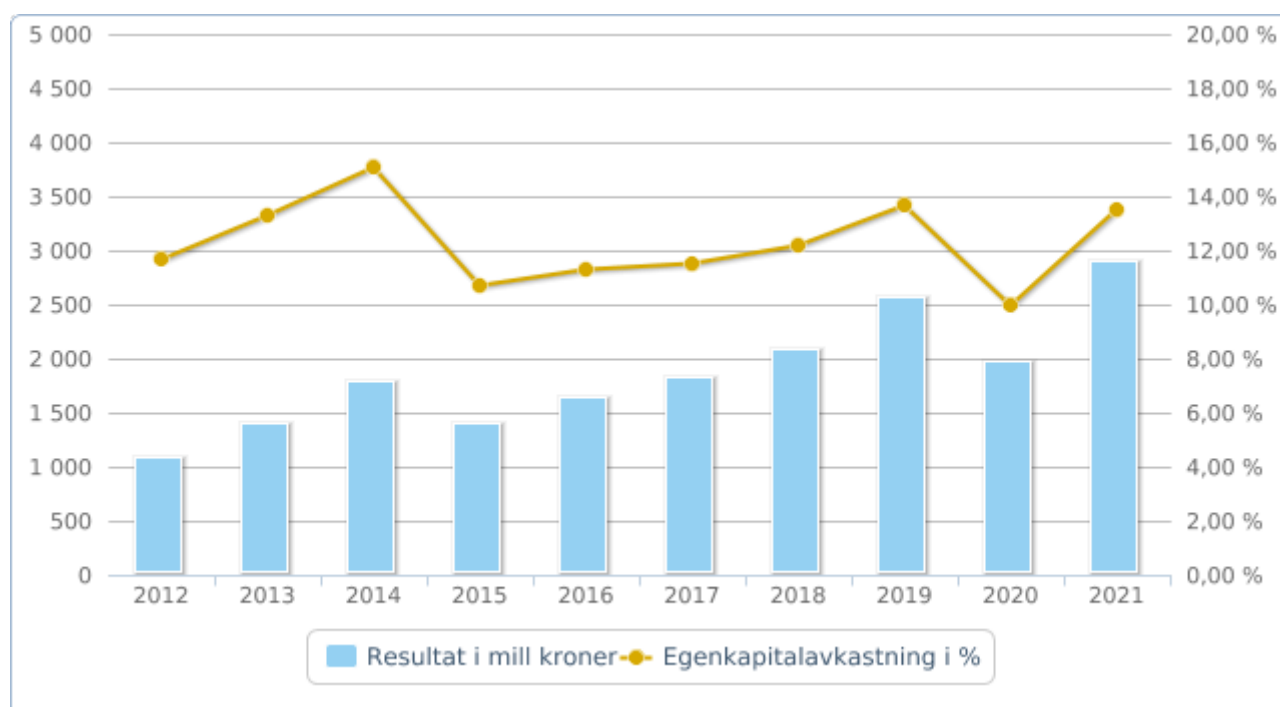
(Mill. kr)	2021	2020
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	76	65
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	34	-
SpareBank 1 Markets	100	-
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	74	74
SpareBank 1 SMN Invest	18	70
SpareBank 1 SMN Kvartalet	4	7
St. Olavs Plass 1 SMN	2	3
Sparebank 1 Bygget Steinkjer	1	1
Sum utbytte	309	220

Analyse av regnskapet (konsern)

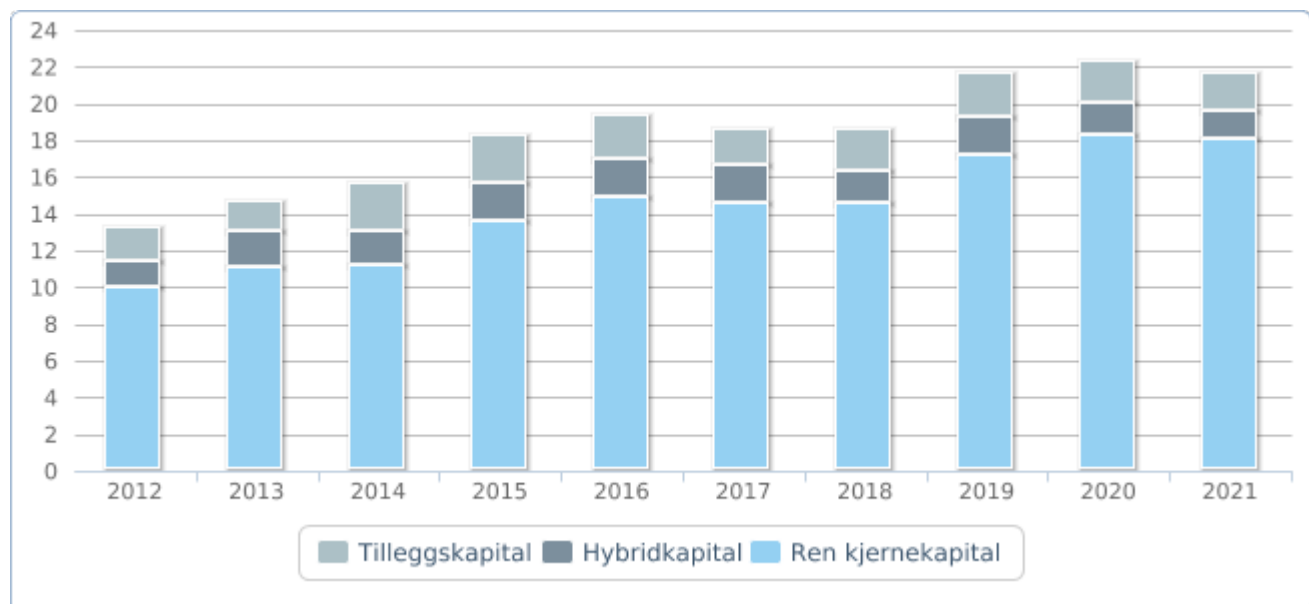
Resultatanalyse, mill kr	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Renteinntekter	3.916	4.197	4.626	4.057	3.825	3.597	4.031	4.265	4.118	3.928
Rentekostnader	1.120	1.439	1.939	1.655	1.600	1.714	2.159	2.475	2.502	2.451
Rentenetto	2.796	2.759	2.687	2.403	2.225	1.883	1.872	1.790	1.616	1.477
Provisjonsinntekter	2.832	2.572	2.290	2.177	2.005	1.674	1.545	1.512	1.463	1.139
Resultat eierinteresser	705	681	879	423	443	423	448	527	355	244
Resultat finansielle investeringer	321	269	322	334	317	521	11	193	147	207
Sum inntekter	6.655	6.281	6.178	5.337	4.989	4.502	3.876	4.021	3.580	3.067
Personalkostnader	1.882	1.883	1.699	1.584	1.426	1.159	1.093	1.002	914	924
Andre driftskostnader	1.111	1.069	1.098	1.040	943	844	838	787	807	730
Sum kostnader	2.993	2.952	2.797	2.624	2.369	2.003	1.931	1.789	1.722	1.654
Resultat før tap	3.662	3.329	3.380	2.713	2.621	2.499	1.945	2.232	1.859	1.413
Tap på utlån og garantier	161	951	299	263	341	516	169	89	101	58
Resultat før skatt	3.501	2.378	3.081	2.450	2.279	1.983	1.776	2.143	1.758	1.355
Skatt	609	400	518	509	450	341	370	362	388	295
Resultat virksomhet holdt for salg	10	1	0	149	-1	4	-1	0	30	16
Overskudd	2.902	1.978	2.563	2.090	1.828	1.647	1.406	1.782	1.400	1.077
Utbytte	970	569	840	661	571	389	292	292	227	195
Balanseutvikling, mill kr										
Kontanter og innskudd i finansinstitusjoner	5.956	7.856	2.871	5.957	7.527	4.207	5.677	5.965	5.984	4.091
Verdipapirer og derivater	44.024	43.522	35.508	32.438	31.672	29.489	30.282	27.891	26.358	25.614
Brutto utlån	147.301	134.648	126.277	120.473	112.071	102.325	93.974	90.578	80.548	74.943
- Tapsavsetninger / Individuelle nedskrivninger utlån	1.410	1.517	998	744	765	632	183	172	173	144
- Gruppevisse nedskrivninger utlån	0	0	0	0	347	339	376	295	295	295
Øvrige aktiva	2.974	3.403	3.004	2.581	3.096	3.030	2.540	2.080	2.938	3.766
Eiendeler	198.845	187.912	166.662	160.705	153.254	138.080	131.914	126.047	115.360	107.975
Innskudd fra finansinstitusjoner	15.063	13.095	8.853	9.214	9.607	10.509	8.155	9.123	6.581	7.410
Innskudd fra kunder	111.286	97.529	85.917	80.615	76.476	67.168	64.090	60.680	55.927	52.252
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og derivater	44.241	51.098	46.541	47.251	45.537	40.390	40.569	39.254	36.806	33.121
Øvrig gjeld	3.217	3.085	2.841	2.671	1.924	1.532	1.734	1.095	1.485	2.070
Ansvarlig lånekapital	1.796	1.795	2.090	2.268	2.201	3.182	3.463	3.371	3.319	3.040
Egenkapital	23.241	21.310	20.420	18.686	17.510	15.299	13.904	12.524	11.242	10.082
Gjeld og egenkapital	198.845	187.912	166.662	160.705	153.254	138.080	131.914	126.047	115.360	107.975
Nøkkeltall										
Forvaltningskapital	198.845	187.912	166.662	160.704	153.254	138.080	131.914	126.047	115.360	107.919
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	196.229	183.428	165.154	156.992	145.948	137.060	128.355	117.794	111.843	105.500
Brutto utlån	147.301	134.648	126.277	120.473	112.071	102.325	93.974	90.578	80.548	74.943
Brutto utlån inkl. lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	195.353	182.801	167.777	160.317	148.784	137.535	127.378	120.435	112.283	104.925
Brutto utlån til lønnstakere	132.894	124.461	115.036	108.131	98.697	89.402	80.725	74.087	68.591	62.587
Brutto utlån til næringsliv og offentlig sektor	62.458	58.340	52.740	52.186	50.087	48.133	46.653	46.348	43.692	42.322
Innskudd	111.286	97.529	85.917	80.615	76.476	67.168	64.090	60.680	55.927	52.252
Innskudd fra lønnstakere	44.589	40.600	35.664	33.055	31.797	29.769	28.336	26.496	23.891	22.279
Innskudd fra næringsliv og offentlig sektor	66.697	56.928	50.253	47.561	44.678	37.398	35.754	34.184	32.036	29.973
Innskuddsdekning (Innskudd / utlån i balansen)	76 %	72 %	68 %	67 %	68 %	66 %	68 %	67 %	69 %	70 %
Innskuddsdekning (Innskudd / utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt))	57 %	53 %	51 %	50 %	51 %	49 %	50 %	50 %	50 %	50 %
Kapitaldekning										

Ren kjernekapital	17.790	17.041	15.830	14.727	13.820	13.229	12.192	10.679	9.374	8.254
Kjernekapital	19.322	18.636	17.742	16.472	15.707	15.069	13.988	12.382	10.989	9.357
Ansvarlig kapital	21.333	20.759	19.854	18.743	17.629	17.185	16.378	14.937	12.417	10.943
Risikoveid volum	98.664	93.096	91.956	101.168	94.807	88.788	89.465	95.317	84.591	82.446
Ren kjernekapitaldekning	18,0 %	18,3 %	17,2 %	14,6 %	14,6 %	14,9 %	13,6 %	11,2 %	11,1 %	10,0 %
Kjernekapitaldekning	19,6 %	20,0 %	19,3 %	16,3 %	16,6 %	16,9 %	15,6 %	12,9 %	12,9 %	11,4 %
Kapitaldekning	21,6 %	22,3 %	21,6 %	18,5 %	18,6 %	19,4 %	18,3 %	15,7 %	14,7 %	13,3 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	6,9 %	7,1 %	7,5 %	7,4 %	7,2 %	7,4 %	6,7 %	6,0 %		
Kostnader i % av inntekter	45 %	47 %	45 %	49 %	47 %	44 %	50 %	44 %	48 %	54 %
Tapsprosent utlån (inkl lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	0,09 %	0,54 %	0,18 %	0,17 %	0,23 %	0,39 %	0,14 %	0,08 %	0,09 %	0,06 %
Egenkapitalavkastning	13,5 %	10,0 %	13,7 %	12,2 %	11,5 %	11,3 %	10,7 %	15,1 %	13,3 %	11,7 %
Utlånsvekst (brutto utlån inkl lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	6,9 %	9,0 %	4,7 %	7,8 %	8,2 %	8,0 %	5,8 %	7,3 %	7,0 %	10,2 %
Innskuddsvekst	14,1 %	13,5 %	6,6 %	5,4 %	13,9 %	4,8 %	5,6 %	8,5 %	7,0 %	9,2 %
Antall ansatte	1.600	1.653	1.634	1.588	1.482	1.328	1.298	1.273	1.238	1.216
Antall årsverk	1.482	1.560	1.509	1.493	1.403	1.254	1.208	1.192	1.159	1.135
Antall bankkontor	40	45	46	48	48	48	49	49	50	51

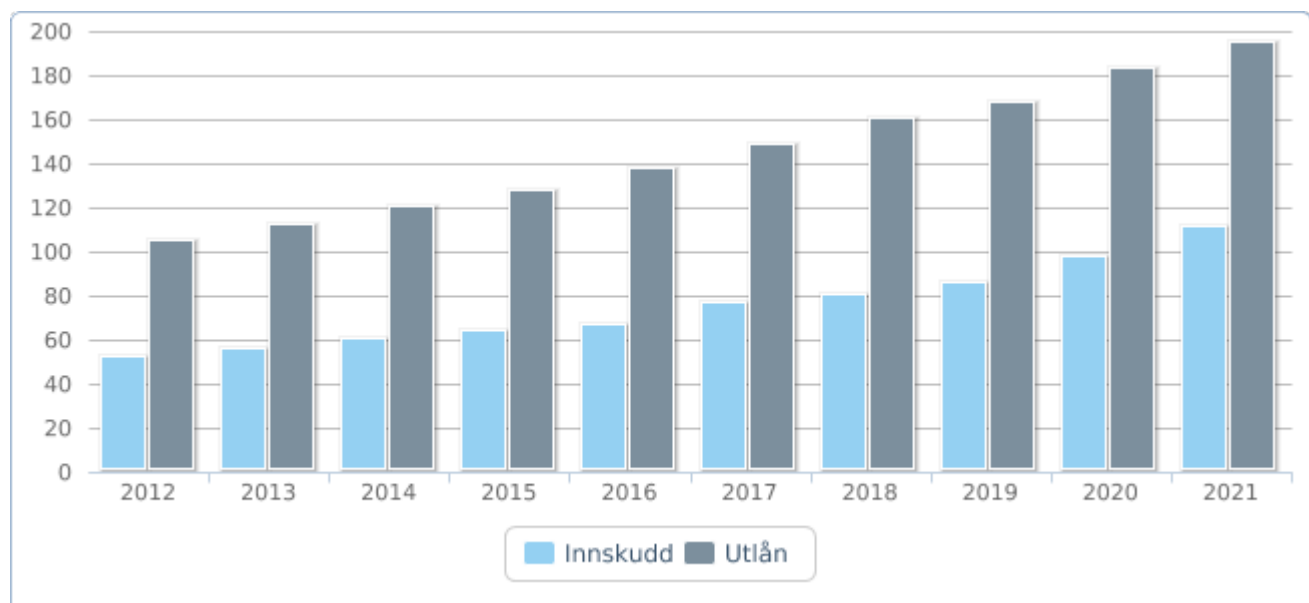
Resultat per år

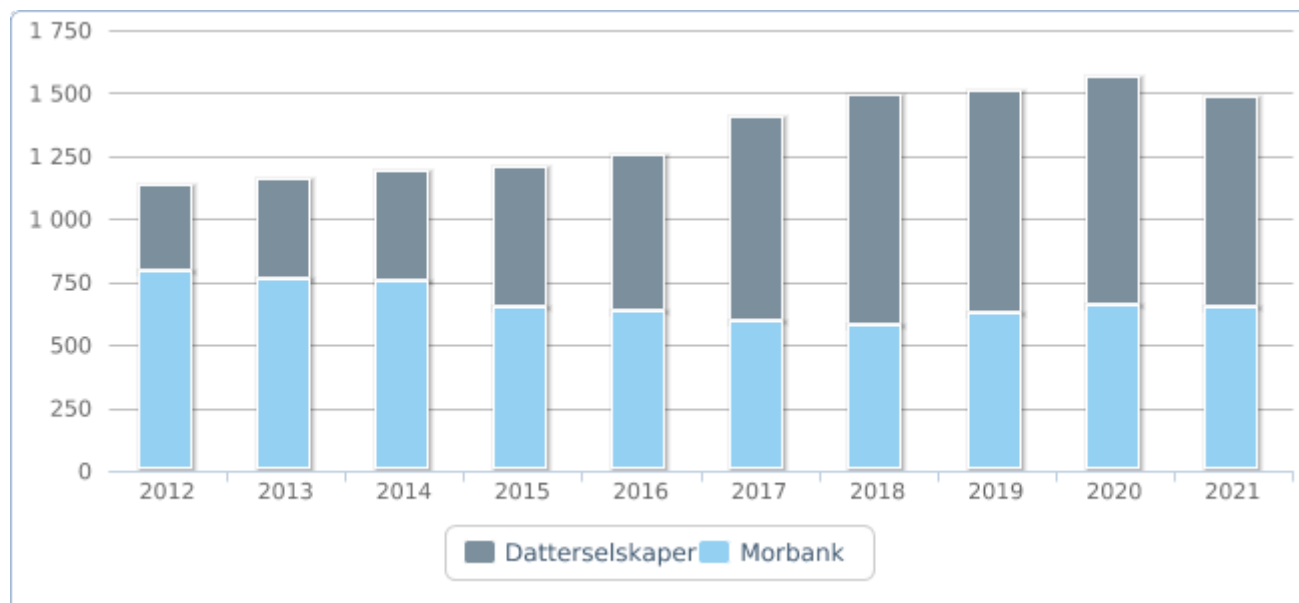
Kapitaldekning i prosent

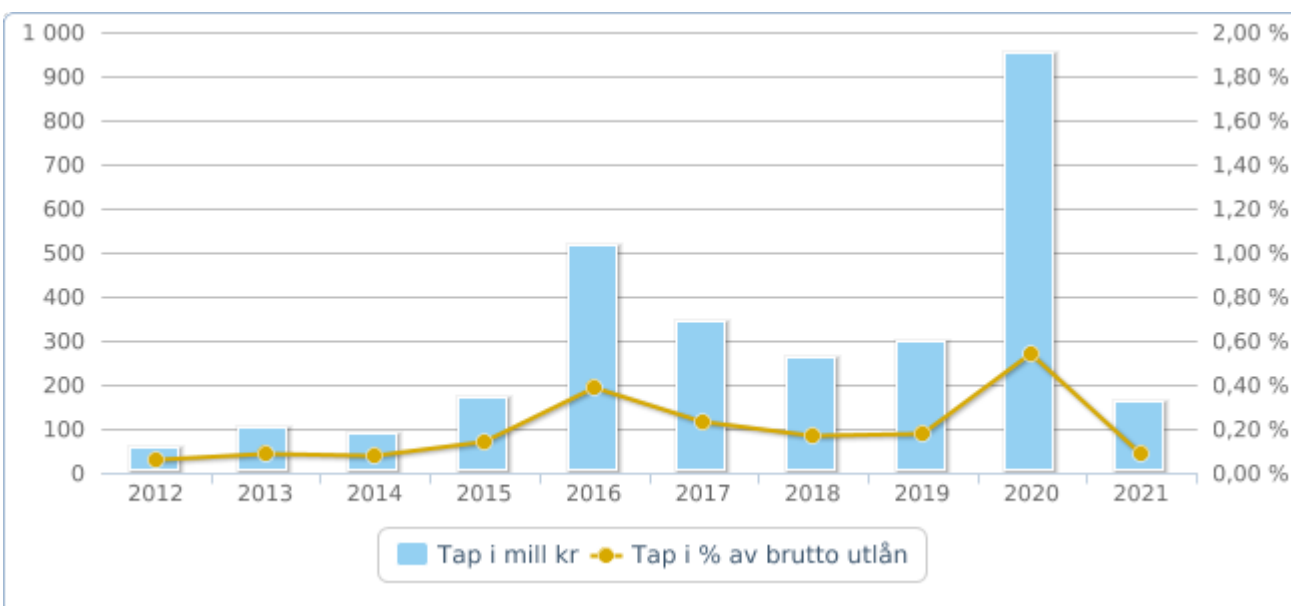
Utlån - innskudd (mrd kroner)

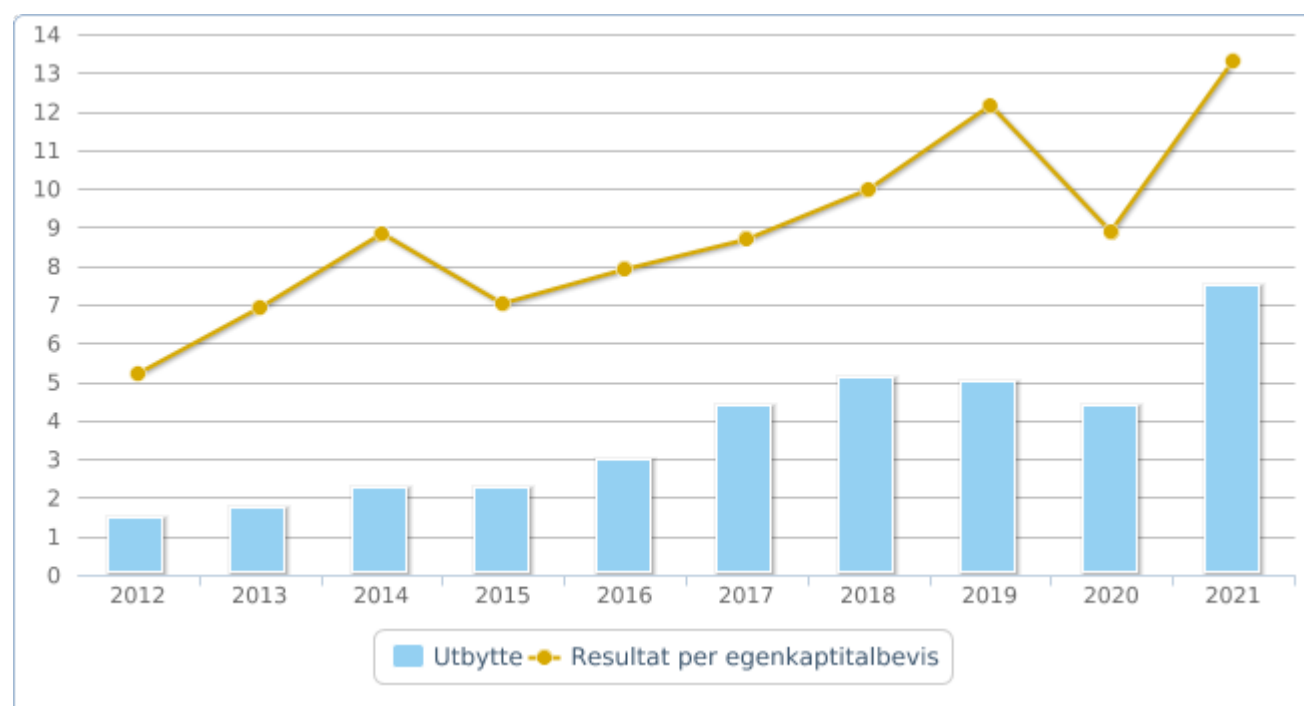
Årsverksutvikling

Tap på utlån

Utbytte og resultat per egenkapitalbevis

Erklæring i henhold til verdipapirhandelens § 5-5

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at

- årsregnskapet for morbanken og konsernet for 2021 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med de tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven
- årsregnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av morbanken og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet samt at
- årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til morbanken og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor.

Trondheim, 2. mars 2022
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Christian Stav
Nestleder

Janne T. Thomsen

Mette Kamsvåg

Tonje Eskeland Foss

Morten Loktu

Freddy Aursø

Christina Straub
Ansattrepresentant

Inge Lindseth
Ansattrepresentant

Jan-Frode Janson
Konsernsjef

Til representantskapet i SpareBank 1 SMN

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 SMNs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært SpareBank 1 SMNs revisor sammenhengende i 3 år fra valget i representantskapets møte den 22. november 2018 for regnskapsåret 2019.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har ledet til nye fokusområder. *Verdien av utlån til kunder* har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2021.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen
<i>Verdien av utlån til kunder</i> Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen avsetningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen. Bruk av tapsmodeller for å beregne forventet kredittap innebærer bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på: • Klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment, • Identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko, • Hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn, • Ulike parametere som sannsynlighet for mislighold, tap ved mislighold og tapsscenarioer. I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive	Ved vår revisjon av avsetninger til tap på utlån vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt. For utlån hvor det ikke forelå objektive indikasjoner på verdifall ble nedskrivningsbeløp beregnet for grupper av utlån basert på et modellverk. Vi testet modellverket og tok stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger som var benyttet i beregningen. Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre: • Kalkulasjoner og metode som ble benyttet, • At modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle, og • Påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen. Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9. Virkningen av pandemien, herunder påvirkningen på individuelle avsetninger og modellavsetninger, ble diskutert med ledelsen. Vårt arbeid omfatter tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante service-organisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er

indikasjoner på verdifall. For offshore-porteføljen er det gjort særskilte vurderinger med hensyn til sannsynlighet for mislighold under ulike scenarioer og tilhørende realisasjonsverdier.

Vurderingene krever at ledelsen bruker skjønn.

Note 2, note 3, note 6, og note 10 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9.

relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt rapporter som blant annet omfattet testing om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer.

Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og vi gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Våre vurderinger underbygger at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i- og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige.

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg ved å vurdere de estimerte fremtidige kontantstrømmene ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge beregningen av avsetningsbeløpet. Vi utfordret de forutsetningene ledelsen hadde lagt til grunn ved å intervju kredittmedarbeidere og ledelsen om den informasjonen som ble innhentet fra kunder og hvordan påliteligheten av den informasjonen ble vurdert. Vi sammenlignet forutsetningene med ekstern dokumentasjon der dette var tilgjengelig.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av scenariomodelleringen for offshore-porteføljen og beregningsmetodikken i denne. Det fremgår av årsrapporten at reduserte tap i stor grad er innen offshore. Vi har vurdert forutsetningene for mislighold i de ulike scenariene og har utfordret ledelsen og kredittmedarbeidere om disse. Vi har gjort våre egne følsomhetsvurderinger. Videre er vesentlig faktorer i modellen, som rater og utnyttelsesnivåer, kontrollert mot eksterne kilder.

Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert i modellen og vurderte rimeligheten av de totale tapsavsetningene. Resultatet av vår testing viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av avsetningsbeløpene.

Vi har lest de relevante notene og fant at informasjonen der var tilstrekkelig

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som

grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av forskrift om elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Vi har utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet med filnavn sb1smn-2021-12-31AR er utarbeidet i overensstemmelse med verdipapirhandelloven § 5-5 og tilhørende forskrift (ESEF-regelverket).

Etter vår mening er årsregnskapet i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for at årsregnskapet utarbeides, merkes og offentliggjøres i det felles elektroniske rapporteringsformatet som kreves i ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig for utarbeidelsen, merkingen og offentliggjøringen.

Revisors oppgaver og plikter

For beskrivelse av revisors oppgaver og plikter ved attestasjonen av ESEF-rapporteringen, vises det til: <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Trondheim, 3. mars 2022

PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Vedlegg

Energi- og klimaregnskap 2021

SpareBank 1 SMN

Hensikten med energi- og klimaregnskapet er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp) som en integrert del av Sparebank 1 SMN-konsernet sin klimastrategi¹. Et energi- og klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere og iverksette konkrete tiltak for å redusere organisasjonens energiforbruk og tilhørende klimagassutslipp. Et årlig energi- og klimaregnskap muliggjør måling av klimagassutslipp, herunder nøkkeltall, over tid, og gjør organisasjonen i stand til å evaluere effekten av sine tiltak.

Rapporten omfatter SpareBank 1 SMN sitt totale klimagassutslipp i 2021.

Informasjonen som benyttes i energi- og klimaregnskapet stammer fra både eksterne og interne kilder, og er omregnet til CO₂-ekvivalenter (CO₂e) i henhold til GWP-verdiene i IPCC AR5². Energi- og klimaregnskapet er utarbeidet i henhold til «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard» og GHG-protokollen sin scope 3-standard «The Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard». GHG-protokollen er valgt som rapporteringsstandard på bakgrunn av dens brede internasjonale anvendelse, og skal bidra til sannferdig, sammenlignbar og forståelig rapportering.

1) <https://www.sparebank1.no/nb/smn/om-oss/barekraft/barekraftsbibliotek.html>

2) https://ghgprotocol.org/sites/default/files/ghgp/Global-Warming-Potential-Values%20%28Feb%2016%202016%29_1.pdf

Energi- og klimaregnskap

Utslippskilde (tall i tCO ₂ e)	2021	2020
Energiforbruk	668,87	885,06
Scope 2	668,87	885,06
Kjøpte varer og tjenester	7 995,19	7 919,78
Kapitalvarer	579,16	682,23
Transport og distribusjon	260,26	367,34
Avfall	36,38	22,78
Forretningsreiser ³	488,24	593,39
Oppstrømsutslipp	9 359,23	9 585,52
Scope 3	9 359,23	9 585,52
Totalt klimagassutslipp	10 028,10	10 470,59

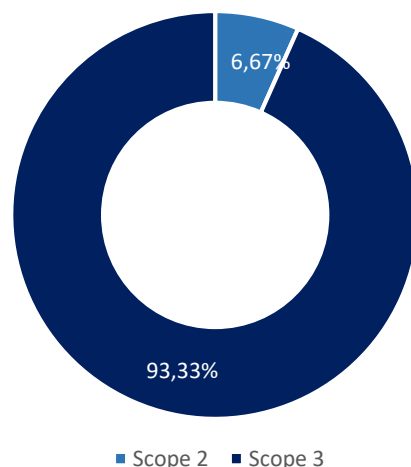
SpareBank 1 SMN hadde i 2021 et totalt klimagassutslipp på 10 028,10 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en nedgang på 4,23 % sammenlignet med 2020.

Klimagassutslippene hadde følgende fordeling:

Scope 2: 6,67 % (668,87 tCO₂e)

Scope 3: 93,33 % (9 359,23 tCO₂e)

Selskapet hadde i løpet av 2021 sysselsatt 646 årsverk. Dette utgjør et utslipp per årsverk på 15,52 tCO₂e. Sammenlignet med 2020, hvor det var sysselsatt 660 årsverk, er dette en nedgang på 0,34 tCO₂e per årsverk.

Scope 2:

Scope 2 består i sin helhet av energiforbruk, herunder elektrisitet og fjernvarme, i SpareBank 1 SMN sine lokaler. I 2021 utgjorde utslippet knyttet til energiforbruk 668,87 tCO₂e, en nedgang på 24,43 % sammenlignet med 2020. Nedgangen skyldes blant annet energieffektivisering av hovedkontoret i Søndre gate 4-10 som Sparebank 1 SMN leier av EC Dahls Eiendom AS, og lokaler som Sparebank 1 SMN eier.

3) Kostnader knyttet til selskapets biler inngår i *forretningsreiser*.
Se «Anvendelse av GHG protokollen».

Klimagassutslippet i scope 2 er beregnet med i bakgrunn sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse⁴. Dette betyr at 2021 er beregnet med utgangspunkt i utslippsstatistikk fra 2019, og 2020 med utslippsstatistikk fra 2018. Hvis 2021 hadde blitt beregnet med utslippsstatistikk fra 2018 ville utslippet i scope 2 vært 678,88 tCO₂e, en økning på 1,5 %.

Scope 3:

Kjøpte varer og tjenester utgjør majoriteten av klimagassutslippet til Sparebank 1 SMN i 2021 (7 995,19 tCO₂e). Utslippene knytter seg blant annet til markedsføring, personalkostnader, IT-drift og utstyr, sponsoravtaler, og leie/vedlikehold av SpareBank 1 SMN sine lokaler. Sammenlignet med 2020 utgjør dette en økning på 0,95 %.

Sparebank 1 SMN har *kapitalvarer* i form av faste installasjoner i bygg, eiendom, inventar, øvrig innredning, programvare og maskiner. Utslippet knyttet til kapitalslit på disse kapitalvarene har i 2021 generert 579,16 tCO₂e. Dette utgjør en nedgang på 15,11 % sammenlignet med 2020.

Klimagassutslipp knyttet til *transport og distribusjon* består av verditransport (frakt av kontanter til minibanker), samt porto og frakt av diverse varer (260,26 tCO₂e). Sammenlignet med 2020 utgjør dette en nedgang på 29,15 % hvor nedgangen hovedsakelig skyldes en nedgang i verditransport.

Klimagassutslippene fra *avfall* inkluderer all form for avfallshåndtering (restavfall, papir, glass, plast), og utgjør 36,38 tCO₂e. Sammenlignet med 2020 utgjør dette en økning på 59,72 %.

Forretningsreiser inkluderer flyreiser og kilometergodtgjørelse til ansatte for bruk av egen bil i arbeid (488,24 tCO₂e). Dette er en nedgang på 17,72 % sammenlignet med 2020, og knytter seg blant annet til mindre reisevirksomhet grunnet koronapandemien og endringer i konsernet sin reisepolicy.

SpareBank 1 SMN har i 2021 ingen utslipp knyttet til *ansattpendling*. I 2020 hadde selskapet utslipp på totalt 1,17 tCO₂e knyttet til denne kategorien. Utslippene knyttet til ansattpendling inngår i *forretningsreiser*.

4) <https://www.ssb.no/statbank>

Klimagassutslippet i scope 3 er i likhet med scope 2 beregnet med i bakgrunn sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse. Hvis 2021 hadde blitt beregnet med utslippsstatistikk fra 2018 ville utslippet i scope 3 vært 9 060,74 tCO₂e, en reduksjon på 3,19 %.

Forklaring av anvendt metodikk

Klimakost er et verktøy for å beregne direkte og indirekte klimapåvirkning for organisasjoner, bedrifter, prosjekter m.m. Verktøyet baserer seg på å kombinere regnskapsinformasjon (og eventuell mengdedata for enkelte typer innsatsfaktorer) med en utslippsmodell som estimerer totale livsløpsutslipp assosiert med å levere de ulike innsatsfaktorene og varene/tjenestene.

Klimakost benytter en såkalt «miljøutvidet kryssløpsmodell». En miljøutvidet kryssløpsmodell er relativt grovkornet og egnet til såkalte «top-down»-analyser hvor man raskt kan få frem estimerer for hva som betyr mye og lite for fotavtrykket til en organisasjon. Dette gir mulighet for rask screening av det totale klimafotavtrykket med en konsistent metode. Det kan også gjøres analyser av en hel nasjons fotavtrykk med disse modellene, inkludert import av varer fra andre land (såkalte multiregionale modeller).

Siden modellene inneholder alle typer økonomisk aktivitet, også tjenesteproduksjon, lider de ikke av de samme systembegrensingene som andre klimaregnskapsmetoder. Denne komplettheten og enkelheten kommer på bekostning av spesifisitet, slik at når man skal evaluere ulike typer tiltak og måle utvikling over tid vil det ofte være nødvendig å supplere med mer spesifikke data og metoder.

Klimakost er benyttet til å utarbeide klimaregnskap til et større antall norske kommuner, bedrifter og organisasjoner. Flere universitet og høyskoler har også brukt verktøyet, og en tidlig analyse gjort for NTNU er publisert i en internasjonalt tidsskrift. De underliggende modellene har også blitt brukt til å beregne klimafotavtrykk for norske offentlige anskaffelser og klimafotavtrykket til norske husholdninger.

Se klimakost.no for mer detaljert informasjon om metodikken.

Anvendelse av GHG-protokollen

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD)⁵. Energi- og klimaregnskapet er utarbeidet i henhold til «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard» og «Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard». Standardene omfatter følgende klimagasser som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄, N₂O, SF₆, HFK og PFK. Klimagassutslippene fra SpareBank 1 SMN omfatter kun CO₂.

Standarden skiller mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Ved bruk av operasjonell kontroll-metoden inkluderes samtlige utslipp fra operasjoner som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier.

Dermed vil ikke utslipp fra kilder man eier, men ikke har kontroll over, heller inkluderes i organisasjonens totale klimagassutslipp (f.eks. i et leieforhold hvor det er leietaker som har mandat til å beslutte tiltak knyttet til et bygg som organisasjonen eier). Dette er tilfellet på hovedkontoret i Søndre Gate 4-10 hvor SpareBank 1 SMN beslutter energieffektiviseringstiltak i bygget som eies av EC Dahls Eiendom AS.

Ved bruk av finansiell kontroll-metoden inkluderes samtlige utslipp fra operasjoner hvor organisasjonen har rett på majoriteten av økonomiske fordeler eller bærer majoriteten av risikoen knyttet til operasjonen.

Energi- og klimaregnskapet til SpareBank 1 SMN er rapportert i henhold til operasjonell kontroll-metoden. Denne metoden definerer hva som skal inngå i energi- og klimaregnskapet av organisasjonens driftsmidler og hva som skal inngå i de ulike scopene.

Energi- og klimaregnskapet er inndelt i 3 nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 rapportering er obligatorisk, og inkluderer alle utslipp knyttet til driftsmidler hvor organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel fra stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide eller leasede kjøretøy, oljekjeler m.v.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp fra eksempelvis kjemiske prosesser, utslipp av metangass m.v.

4) <https://ghgprotocol.org/about-us>

Utslipp knyttet til forbruk av fossilt brensel er bokført samlet med andre bilkostnader, og utslippene er ikke skilt ut i scope 1 ettersom utslippet anses å være uvesentlig. Samtlige utslipp knyttet til selskapets biler inngår i scope 3.

Scope 2 rapportering er også obligatorisk, og inkluderer alle indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi, herunder elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder for bygg organisasjonen leier og ikke nødvendigvis eier, gitt at det foreligger operasjonell kontroll. I januar 2015 ble GHG-protokollens nye retningslinjer for beregning av utslipp fra energiforbruk publisert. Det ble her åpnet for en todelt rapportering av energiforbruk.

Lokasjonsbasert metode: Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til energiforbruk innenfor definerte geografiske områder. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere hvor de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Utslippsfaktorene knyttet til energi, herunder elektrisitet, som benyttes i Klimakost er basert på sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse.

Markedsbasert metode: Beregningen av utslippsfaktor baserer seg på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at innkjøpt energi stammer utelukkende fra fornybare kilder med en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

I praksis medfører dette at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak, og på den andre siden vise effekten av å inngå kjøp av fornybar energi gjennom opprinnelsesgarantier. Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Energi- og klimaregnskapet til SpareBank 1 SMN rapporterer kun på den lokasjonsbaserte metoden, og utelater den markedsbaserte metoden. Dette begrunnes ved at Klimakost, som kun er lokasjonsbasert, blant annet ble valgt som datainnsamlingsmetodikk på bakgrunn av at SpareBank 1 SMN ikke har kjøpt opprinnelsesgarantier, og at lokasjonsbasert metode er det mest relevante rapporteringsperspektivet for oppfølging og ytterligere forbedring av energieffektiviseringstiltak.

Videre er de geografiske «grensene» sentrert rundt Midt-Norge, hvilket betyr at flesteparten av SpareBank 1 SMN sine lokaler konsumerer elektrisitet fra de samme strømnettene og de samme leverandørene. Dette taler ytterligere for relevansen av lokasjonsbasert metode for rapportering av scope 2-utslipp.

Scope 3 rapportering er frivillig, og inkluderer alle indirekte utslipp fra innkjøpte varer og tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som oppstår utenfor organisasjonens kontroll. Scope 3 er delt opp i oppstrøm- og nedstrømsutslipp. Oppstrømsutslipp er indirekte utslipp relatert til innkjøp av varer eller tjenester. Nedstrømsutslipp er indirekte utslipp relaterte til salg av varer eller tjenester. Sparebank 1 SMN sine registrerte utslipp i scope 3 er utelukkende oppstrømsutslipp. Beregning av organisasjonens nedstrømsutslipp er en pågående prosess.

Etter som det vesentligste av SpareBank 1 SMN sitt klimagassutslipp er indirekte er det naturlig å inkludere scope 3-rapportering som en del av energi- og klimaregnskapet selv om det er frivillig. Dette gjør det mulig å benytte energi- og klimaregnskapet som beslutningsverktøy for virksomhetens ledelse og organisasjonens interessenter.

Energi- og klimaregnskap 2021

SpareBank 1 SMN-konsernet

Hensikten med energi- og klimaregnskapet er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp) som en integrert del av klimastrategien i SpareBank 1 SMN-konsernet¹. Et energi- og klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere og iverksette konkrete tiltak for å redusere organisasjonens energiforbruk og tilhørende klimagassutslipp. Et årlig energi- og klimaregnskap muliggjør måling av klimagassutslipp, herunder nøkkeltall, over tid, og gjør organisasjonen i stand til å evaluere effekten av sine tiltak.

Rapporten omfatter Sparebank 1 SMN-konsernet sitt totale klimagassutslipp i 2021.

Informasjonen som benyttes i energi- og klimaregnskapet stammer fra både eksterne og interne kilder, og er omregnet til CO₂-ekvivalenter (CO₂e) i henhold til GWP-verdiene i IPCC AR5². Energi- og klimaregnskapet er utarbeidet i henhold til «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard» og GHG-protokollen sin scope 3-standard «The Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard». GHG-protokollen er valgt som rapporteringsstandard på bakgrunn av dens brede internasjonale anvendelse, og skal bidra til sannferdig, sammenlignbar og forståelig rapportering.

1) <https://www.sparebank1.no/nb/smn/om-oss/barekraft/barekraftsbibliotek.html>

2) https://ghgprotocol.org/sites/default/files/ghgp/Global-Warming-Potential-Values%20%28Feb%2016%202016%29_1.pdf

Konsolidert energi- og klimaregnskap

Energi- og klimaregnskapet er basert på Klimakost³ kombinert med finansiell data fra Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS, SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS, SpareBank 1 Markets AS og SpareBank 1 SMN. Øvrige datterselskap og tilknyttede selskap holdes utenfor konsolidering basert på en vesentlighetsvurdering, og utfordringen med å skaffe pålitelige data.

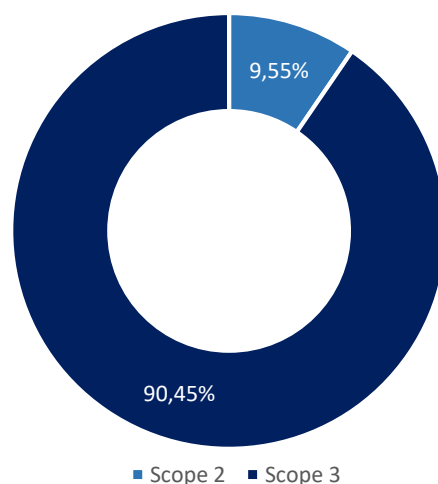
Utslippskilde (tall i tCO ₂ e)	2021	2020
Energiforbruk	1 180,95	1 641,69
Scope 2	1 180,95	1 641,69
Kjøpte varer og tjenester	9 330,04	9 061,77
Kapitalvarer	602,84	703,65
Transport og distribusjon	314,51	420,62
Avfall	28,75	6,66
Forretningsreiser ⁴	907,56	1 029,37
Oppstrømsutslipp	11 183,71	11 222,06
Scope 3	11 183,71	11 222,06
Totalt klimagassutslipp etter eliminering	12 364,66	12 863,74

I konsernets energi- og klimaregnskap er det eliminert konserninterne transaksjoner som totalt utgjør 667,11 tCO₂e. SpareBank 1 SMN-konsernet hadde i 2021 et totalt klimagassutslipp på 12 364,66 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en nedgang på 3,88 % sammenlignet med 2020.

Klimagassutslippene hadde følgende fordeling:

Scope 2: 9,55 % (1 180,95 tCO₂e)

Scope 3: 90,45 % (11 183,71 tCO₂e)

3) Se «Forklaring av anvendt metodikk».

4) Kostnader knyttet til konsernets biler inngår i *forretningsreiser*.
Se «Anvendelse av GHG protokollen».

Sparebank 1 SMN-konsernet hadde i løpet av 2021 sysselsatt 1 478 årsverk. Dette utgjør et utslipp per årsverk på 8,37 tCO₂e. Sammenlignet med 2020, hvor det var sysselsatt 1 552 årsverk, er dette en økning på 0,08 tCO₂e per årsverk⁵.

Scope 2:

Scope 2 består i sin helhet av energiforbruk, herunder elektrisitet og fjernvarme, i SpareBank 1 SMN-konsernet sine lokaler. I 2021 utgjorde utslippet knyttet til energiforbruk 1 180,95 tCO₂e, en nedgang på 28,07 % sammenlignet med 2020. Nedgangen skyldes fokus på energieffektivisering av konsernets eide og leide lokaler. Blant annet på hovedkontoret i Søndre Gate 4-10, som leies av EC Dahls Eiendom AS, hvor majoriteten av konsernets ansatte sitter.

Klimagassutslippet i scope 2 er beregnet med i bakgrunn sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse⁶. Dette betyr at 2021 er beregnet med utgangspunkt i utslippsstatistikk fra 2019, og 2020 med utslippsstatistikk fra 2018. Hvis 2021 hadde blitt beregnet med utslippsstatistikk fra 2018 ville utslippet i scope 2 vært 1 198,61 tCO₂e, en økning på 1,5 %.

Scope 3:

Kjøpte varer og tjenester utgjør majoriteten av klimagassutslippet til SpareBank 1 SMN-konsernet i 2021 (9 330,04 tCO₂e). Utslippene knytter seg blant annet til markedsføring og merkevarebygging i ulike arenaer, personalkostnader, IT-drift og utstyr, øvrige driftsavtaler, sponsoravtaler og leie/vedlikehold av konsernets leide og eide lokaler. Sammenlignet med 2020 utgjør dette en økning på 2,96 %.

SpareBank 1 SMN-konsernet har *kapitalvarer* i form av faste installasjoner i bygg, eiendom, inventar, øvrig innredning, programvare og maskiner. I 2021 har kapitalslit på disse kapitalvarene generert 602,84 tCO₂e. Dette utgjør en nedgang på 14,33 % sammenlignet med 2020.

Klimagassutslippet knyttet til *transport og distribusjon* består av verditransport, porto og frakt av diverse varer (314,51 tCO₂e). Sammenlignet med 2020 utgjør dette en nedgang på 25,23 % hvor nedgangen hovedsakelig skyldes en nedgang i verditransport.

5) Årsverk er totale årsverk i morselskap og konsoliderte datterselskap.

6) <https://www.ssb.no/statbank>

Klimagassutslippene fra *avfall* inkluderer all form for avfallshåndtering (restavfall, papir, glass, plast), og utgjør 28,75 tCO₂e. Den store økningen i utslippet knyttet til avfallshåndtering sammenlignet med 2020 skyldes i hovedsak økte renovasjonskostnader i forbindelse med konsernets samlokaliseringsprosjekter gjennomført i 2021.

Forretningsreiser inkluderer flyreiser og kilometergodtgjørelse til ansatte for bruk av egen bil i arbeid (907,56 tCO₂e). Dette er en nedgang på 11,83 % sammenlignet med 2020. Bakgrunnen for nedgangen ligger i konkrete tiltak på tvers av konsernet. Pandemien har vist at de fleste typer arbeidsoppgaver kan løses fra hjemmekontor, og konsernet har, basert på denne innsikten, innført en ny fleksibel arbeidsplassmodell kalt «den nye arbeidshverdagen». Videre har konsernets oppdaterte reisepolicy og særskilte fokus på bærekraft ført til en endring i reiseatferden til konsernets ansatte som direkte påvirker utslippene.

SpareBank 1 SMN-konsernet har i 2021 ingen utslipp knyttet til *ansattpendling*. I 2020 hadde konsernet et utslipp fra ansattpendling på totalt 1,17 tCO₂e. Utslippene knyttet til ansattpendling inngår i kategorien *forretningsreiser*.

Klimagassutslippet i scope 3 er i likhet med scope 2 beregnet med i bakgrunn sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse. Hvis 2021 hadde blitt beregnet med utslippsstatistikk fra 2018 ville utslippet i scope 3 vært 11 487,08 tCO₂e, en økning på 2,71 %.

Forklaring av anvendt metodikk

Klimakost er et verktøy for å beregne direkte og indirekte klimapåvirkning for organisasjoner, bedrifter, prosjekter m.m. Verktøyet baserer seg på å kombinere regnskapsinformasjon (og eventuell mengdedata for enkelte typer innsatsfaktorer) med en utslippsmodell som estimerer totale livsløpsutslipp assosiert med å levere de ulike innsatsfaktorene og varene/tjenestene.

Klimakost benytter en såkalt «miljøutvidet kryssløpsmodell». En miljøutvidet kryssløpsmodell er relativt grovkornet og egnet til såkalte «top-down»-analyser hvor man raskt kan få frem estimerer for hva som betyr mye og lite for fotavtrykket til en organisasjon. Dette gir mulighet for rask screening av det totale klimafotavtrykket med en konsistent metode. Det kan også gjøres analyser av en hel nasjons fotavtrykk med disse modellene, inkludert import av varer fra andre land (såkalte multiregionale modeller).

Siden modellene inneholder alle typer økonomisk aktivitet, også tjenesteproduksjon, lider de ikke av de samme systembegrensingene som andre klimaregnskapsmetoder. Denne komplettheten og enkelheten kommer på bekostning av spesifisitet, slik at når man skal evaluere ulike typer tiltak og måle utvikling over tid vil det ofte være nødvendig å supplere med mer spesifikke data og metoder.

Klimakost er benyttet til å utarbeide klimaregnskap til et større antall norske kommuner, bedrifter og organisasjoner. Flere universitet og høyskoler har også brukt verktøyet, og en tidlig analyse gjort for NTNU er publisert i en internasjonalt tidsskrift. De underliggende modellene har også blitt brukt til å beregne klimafotavtrykk for norske offentlige anskaffelser og klimafotavtrykket til norske husholdninger.

Se klimakost.no for mer detaljert informasjon om metodikken.

Anvendelse av GHG-protokollen

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD)⁷. Energi- og klimaregnskapet er utarbeidet i henhold til «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard» og «Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard». Standardene omfatter følgende klimagasser som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄, N₂O, SF₆, HFK og PFK. Klimagassutslippene fra SpareBank 1 SMN-konsernet omfatter kun CO₂.

Energi- og klimaregnskapet på konsernnivå er konsolidert i henhold til egenkapitalmetoden («equity share») med hensikt å danne et fullstendig og sannferdig bilde av konsernets klimagassutslipp. Ved bruk av egenkapitalmetoden inkluderes utslippene fra konsernets morselskap i sin helhet, og fra datterselskapene forholdsmessig etter eierandel.

Standarden skiller videre mellom rapportering ved bruk av operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Ved bruk av operasjonell kontroll-metoden inkluderes samtlige utslipp fra operasjoner som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Dermed vil ikke utslipp fra kilder man eier, men ikke har kontroll over heller inkluderes i organisasjonens totale klimagassutslipp (f.eks. i et leieforhold hvor det er leietaker som har mandat til å beslutte tiltak knyttet til et bygg som organisasjonen eier).

7) <https://ghgprotocol.org/about-us>

Dette er tilfellet på hovedkontoret i Søndre Gate 4 hvor Sparebank 1 SMN (morselskapet) beslutter energieffektiviseringstiltak i bygget som eies av EC Dahls Eiendom AS.

Ved bruk av finansiell kontroll-metoden inkluderes samtlige utslipp fra operasjoner hvor organisasjonen har rett på majoriteten av økonomiske fordeler eller bærer majoriteten av risikoen knyttet til operasjonen.

Energi- og klimaregnskapene til de konsoliderte datterselskapene er rapportert i henhold til operasjonell kontroll-metoden, og definerer hva som skal inngå i energi- og klimaregnskapene av selskapenes driftsmidler og hva som faller innenfor de ulike scopene. Bakgrunnen for dette er at noen av datterselskapene har datterselskap de selv har innflytelse over. Energi- og klimaregnskapet er etter standarden delt inn i 3 nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 rapportering er obligatorisk, og inkluderer alle utslipp knyttet til driftsmidler hvor organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel fra stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide eller leasede kjøretøy, oljekjeler m.v.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp fra eksempelvis kjemiske prosesser, utslipp av metangass og lignende. Utslipp knyttet til forbruk av fossilt brensel er bokført samlet med andre bilkostnader, og utslippene er ikke skilt ut i scope 1 ettersom utslippet anses å være uvesentlig. Samtlige utslipp knyttet til konsernets biler inngår i scope 3.

Scope 2 rapportering er også obligatorisk, og inkluderer alle indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi, herunder elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder for bygg organisasjonen leier og ikke nødvendigvis eier, gitt at det foreligger operasjonell kontroll. I januar 2015 ble GHG-protokollens nye retningslinjer for beregning av utslipp fra energiforbruk publisert. Det ble her åpnet for en todelt rapportering av energiforbruk.

Lokasjonsbasert metode: Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til energiforbruk innenfor definerte geografiske områder. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere hvor de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Utslippsfaktorene for energi, herunder elektrisitet, som benyttes i Klimakost er basert på sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse.

Markedsbasert metode: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt energi stammer utelukkende fra fornybare kilder med en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

I praksis medfører dette at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak, og på den andre siden vise effekten av å inngå kjøp av fornybar energi gjennom opprinnelsesgarantier. Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Energi- og klimaregnskapet til SpareBank 1 SMN-konsernet rapporterer kun på den lokasjonsbaserte metoden, og utelater den markedsbaserte metoden. Dette begrunnes ved at Klimakost, som kun er lokasjonsbasert, blant annet ble valgt som datainnsamlingsmetodikk på bakgrunn av at SpareBank 1 SMN-konsernet ikke har kjøpt opprinnelsesgarantier, og at lokasjonsbasert metode er det mest relevante rapporteringsperspektivet for oppfølging og ytterligere forbedring av energieffektiviseringstiltak.

Videre er de geografiske «grensene» sentrert rundt Midt-Norge, hvilket betyr at flesteparten av SpareBank 1 SMN-konsernet sine lokaler konsumerer elektrisitet fra de samme strømnettene og de samme leverandørene. Dette taler ytterligere for relevansen av lokasjonsbasert metode for rapportering av scope 2-utslipp.

Scope 3 rapportering er frivillig, og inkluderer alle indirekte utslipp fra innkjøpte varer og tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som oppstår utenfor organisasjonens kontroll. Scope 3 er delt etter oppstrøm- og nedstrømsutslipp. Oppstrømsutslipp er indirekte utslipp relatert til innkjøp av varer eller tjenester. Nedstrømsutslipp er indirekte utslipp relaterte til salg av varer eller tjenester. Sparebank 1 SMN-konsernet sitt registrerte utslipp i scope 3 er utelukkende oppstrømsutslipp. Beregning av konsernets nedstrømsutslipp er en pågående prosess.

Etter som det vesentligste av SpareBank 1 SMN-konsernet sitt klimagassutslipp er indirekte er det naturlig å inkludere scope 3-rapportering som en del av energi- og klimaregnskapet selv om det er frivillig. Dette gjør det mulig å benytte energi- og klimaregnskapet som beslutningsverktøy for virksomhetens ledelse og organisasjonens interessenter.

GRI-indeks

Tabellen viser SpareBank 1 SMN sin rapportering for 2021 i henhold til GRI-standardens kjernekrav fra GRI Standards 2016.

GRI indikator	Navn på indikatoren	Besvarelse/Kilde
Generell informasjon		
Organisasjonsprofil		
102-1	Navn på organisasjonen	SpareBank 1 SMN
102-2	Viktigste produkter og tjenester	Årsrapport - Organisering av SpareBank 1 SMN
102-3	Adresse til organisasjonens hovedkontor	Trondheim, Norge
102-4	Antall land organisasjonen har virksomhet i	Norge
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform	Sparebank med egenkapitalbevis
102-6	Beskrivelse av de markedene organisasjonen opererer i	Midt-Norge
102-7	Organisasjonens størrelse og omfang	Årsrapport - Organisering av SpareBank 1 SMN, Mennesker og organisasjon
102-8	Totalt antall ansatte etter ansettelsesform og ansettelseskontrakt, fordelt på lokasjon og kjønn	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
102-9	Beskrivelse av selskapets leverandørkjede	Årsrapport - Bærekraft i eiendom og innkjøp
102-10	Vesentlige endringer i løpet av rapporteringsperioden som gjelder størrelse, struktur, eierskap eller leverandørkjede	Ingen vesentlige endringer
102-11	Beskrivelse av om og hvordan «føre-var»-prinsippet er implementert i organisasjonen	Årsrapport - Eierstyring og selskapsledelse
102-12	Eksterne initiativer eller prinsipper for det økonomiske, miljø- og samfunnsmessige arbeidet som organisasjonen har gitt sin tilslutning til	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Bærekraftsstrategi
102-13	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale /internasjonale lobbyorganisasjoner	Årsrapport - Interessenter og medlemsskap
Strategi		
102-14	Uttalelse fra konsernsjef	Årsrapport - Konsernsjefens forord
Etikk og integritet		
102-16	Organisasjonens verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
Styring		
102-18	Organisasjonens styringsstruktur, herunder øverste myndighet og komiteer som er ansvarlige for beslutninger på økonomiske, miljømessige og samfunnsmessige temaer	Årsrapport - Eierstyring og selskapsledelse
Interessentdialog		
102-40	Interessentgrupper som organisasjonen er i dialog med	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/interessent-analyse
102-41	Prosent medarbeidere som er dekket av kollektive tariffavtaler	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
102-42	Beskrivelse av hvordan organisasjonen identifiserer viktige interessenter	Nettside smn.no/ om oss/bærekraft/Interessentdialog i SpareBank 1 SMN
102-43	Tilnærming til interessentsamarbeid og hvor ofte organisasjonen involverer de ulike interessentene	Nettside smn.no/ om oss/bærekraft/Interessentdialog i SpareBank 1 SMN
102-44	Viktige temaer og spørsmål som er blitt tatt opp gjennom dialog med interessenter og selskapets respons	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Interessentdialog i SpareBank 1 SMN

Praksis for rapportering

102-45	Oversikt over alle enhetene som omfattes av organisasjonens årsrapport	Årsrapport - Dette er SpareBank 1 SMN
102-46	Beskrivelse av prosess for å definere rapportens innhold, avgrensninger og integrering av GRI-prinsippene	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Konsernets påvirkningsanalyse
102-47	Oversikt over alle temaer som er identifisert som vesentlige	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Vesentlighetsanalyse
102-48	Endring av historiske data fra tidligere rapporter	Konsernet har endret metode for beregning av totale klmagassutslipp. En miljøutvidet kryssløpsanalyse (Klimakost-modellen) benyttes for måling av utslipp fra egen drift, og PCAF-rammeverket benyttes for måling av utslipp fra konsernets utåns- og investeringsportefølje Årsrapport - SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap
102-49	Vesentlige endringer i rapportens innhold, omfang, avgrensning eller målemetoder	Det er ikke gjort endringer i konsernets vesentlighetsanalyse i 2021
102-50	Rapporteringsperiode	Regnskapsåret 2021
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport	04.03.2021
102-52	Rapporteringsfrekvens	Årlig
102-53	Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten	Jan-Eilert Nilsen
102-54	Rapporteringsnivå	Kjernekrav
102-55	GRI-indeks	GRI-indeks
102-56	Ekstern verifikasjon av rapporteringen	Fremkommer av revisors beretning, PwC

SPESIFIKK INFORMASJON
Pådriver for grønn omstilling
Grønn omstilling i egen drift

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Energi- og klimaregnskap
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Energi- og klimaregnskap
103-3	Evaluerer av styringssystemet	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Energi- og klimaregnskap
305-1	Direkte klmagassutslipp (Scope 1)	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Energi- og klimaregnskap
305-2	Indirekte klmagassutslipp fra energiforbruk (Scope 2)	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Energi- og klimaregnskap
305-3	Andre indirekte klmagassutslipp (Scope 3)	Nettside smn.no/om oss/bærekraft/Energi- og klimaregnskap

Stimulere grønn omstilling

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport/Næringsliv Årsrapport Privatmarked
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport/Næringsliv Årsrapport Privatmarked
103-3	Evaluerer av styringssystemet	Årsrapport/Næringsliv Årsrapport Privatmarked
FS8	Verdien / volum av produkter og tjenester utviklet i for å levere en miljømessig fordel	Privatmarked: Lån under dagens produkthierarki i VA-rapport Grønne byggelån: 58.100.000 kr Grønne boliglån: 937.000.000 kr Grønne lån til energiltak: 9.300.000 kr Lån under grønne obligasjoner: PM: 19.457.605.606 NL og Finans: 10.585.000.000 kr
GRI-FS10	Andel og antall selskaper i porteføljen som virksomheten har samhandlet med om miljømessige forhold	Det var pr. 31.12.2021 gjennomført ESG-vurdering av kunder med engasjement på kr 50 mill. eller mer i følgende bransjer: Fiskeri: 12 kunder tilsvarende 53% av porteføljen Eiendom Utleie: 23 kunder tilsvarende 52% av porteføljen Offshore: 1 kunde tilsvarende 2% av porteføljen
	Antall selskaper / volum transaksjoner tilrettelagt innen fornybar energi / med grønn	Investment banking 8.562.000.000 Tilrettelagt for 12 emisjoner i 12 selskap innen fornybar energi/med grønn profil.

MRKT-1	profil i investment banking og fremmedkapital (Markets)	Fremmedkapital 6.916.000.000 Tilrettelagt for 6 emisjoner i 5 selskap innen fornybar energi/med grønn profil.
--------	---	---

Kompetanseløft for bedrifter og egne kunder

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport/Samfunnsutbytte
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport/Samfunnsutbytte
103-3	Evaluerings av styringssystemet	Årsrapport/Samfunnsutbytte
SMN-3	Kompetanseprogrammer for bærekraft	Årsrapport/Samfunnsutbytte Årsrapport - Mennesker og organisasjon https://www.sparebank1.no/nb/smn/om-oss/samfunnsutbytte/stotte-til-gronn-omstilling.html

Partner for inkluderende samfunnsutvikling

Kompetanseutvikling for egne ansatte

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Kompetanseportalen Utsikt administrerer kurs og opplæringstiltak, og gir mulighet til å hente ut rapporter på gjennomførte kurs.
103-3	Evaluerings av styringssystemet	Kompetanseportalen utvikles i samarbeid systemleverandøren etter hvert som organisasjonen endrer seg og nye fag og læringsformer tas i bruk.
404-2	Programmer for medarbeiderutvikling og livslang læring	Årsrapport - Mennesker og organisasjon

Likestilling og mangfold

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
103-3	Evaluerings av styringssystemet	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
405-1	Mangfold i styrende organer og ulike ansattkategorier	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
405-2	Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
406-1	Identifiserte tilfeller av diskriminering og implementerte korrigerende tiltak	Årsrapport - Mennesker og organisasjon

Styrke sosiale rettigheter i produkter og tjenester

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport/Ansvarlig kreditt-Næringsliv
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport/Ansvarlig kreditt-Næringsliv
103-3	Evaluerings av styringssystemet	Årsrapport/Ansvarlig kreditt-Næringsliv
FS10	Andel og antall selskaper i porteføljen som virksomheten har samhandlet med om samfunnsmessige forhold	38 kunder (40 saker). 100% av kunder med innvilget byggelån over kr 10 mill. I tillegg kommer kunder som opplistet under GRI-FS10

Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport/Ansvarlig kreditt-Privatmarked
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	En helhetlig styringsmodell for konsernet er etablert. Det er utarbeidet en ny bærekraftsstrategi og gjort vesentlige forbedringer i dokumentstrukturen både for konsernet som helhet og for privatmarkedsdivisjonen. Bærekraft er overordnet tatt inn som tema i PM kredittpolicy. PM har etablert bærekraftsdokument, tilsvarende er også etablert for landbruk og for bærekraft i investeringer. Det er høsten 2021 gjennomført en første måling av klimagassutslipp fra utlånsporteføljen i PM og landbruk. Relevant metodikk og klassifiseringsstandards for våre økonomiske aktiviteter vil bli tatt i bruk etter hvert som de blir vedtatt i norsk lovgivning. Vårt internkontrollsystem vil løpende utvikles for å sikre

103-3	Evaluering av styringssystemet	kvalitet og etterlevelse. Energimerking av objekter via Eiendomsverdi etablert i 2021. Måling av klimagassutslipp fra utlånsporteføljen legger grunnlag for etablering av tiltak. Kredittrutiner er evaluert og tilpasset i henhold til implementering av nye krav og forsterket kontroll av kilde til midlenes opprinnelse ved utlån.
FS7	Verdien / volum av produkter og tjenester utviklet for å levere en samfunnsmessig fordel	Førstehjemslån: 18.400.000.000 kr Tryggere boligbytte: 2.000.000.000 kr
FS14	Tiltak for å forbedre tilgangen til finansielle tjenester for spesielt utsatte grupper	Samfinansiering (økonomisk nødhjelp og refinansiering, nytt produkt). Volum 80.000.000 kr.
SMN-1	Digitaliseringstiltak for å økt effektivitet og bærekraftig utvikling av kundetilbudet	95% av alle lånesøknader i SMN er digitale lånesøknader. Dette gir en årlig besparelse på 9 mill kr. 70% av alle eiendomsoppgjør er elektroniske eiendomsoppgjør. Økning 60% fra fjorår. Dette gir en årlig besparelse på 5 mill kr.
MRKT-2	Antall selskaper / volum transaksjoner tilrettelagt innen teknologi i investment banking og fremmedkapital	Investment banking 26.105.000.000 Tilrettelagt for 17 emisjoner i 14 selskap innen teknologi

Veiviser for ansvarlig forretningskultur

Etiske standarder

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Mennesker og organisasjon
205-2	Kommunikasjon og opplæring i policy og rutiner knyttet til anti-korrupsjon	Årsrapport - Mennesker og organisasjon

Data- og cybersikkerhet

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Informasjonssikkerhet, Personvern
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Informasjonssikkerhet, Personvern
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Informasjonssikkerhet, Personvern
418-1	Antall dokumenterte klager knyttet til brudd på personvernet eller tap av kundedata	Årsrapport - Personvern

Standarder for innkjøp og ansvarlig markedsføring

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft i eiendom og innkjøp, Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft i eiendom og innkjøp, Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Bærekraft i eiendom og innkjøp, Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester
308-1	Andelen nye leverandører som er screenet på miljømessige kriterier	Ingen nye leverandører er screenet i 2021.
308-2	Betydelige faktiske og potensielle negative miljøkonsekvenser av arbeidspraksisen i leverandørkjeden og iverksatte tiltak	Årsrapport- Bærekraft i eiendom og innkjøp Ingen nye leverandører er ekskludert i 2021
414-1	Andelen nye leverandører som er screenet på sosiale kriterier	Ingen nye leverandører er screenet i 2021.
414-2	Betydelige faktiske og potensielle negative sosiale konsekvenser av arbeidspraksisen i leverandørkjeden og iverksatte tiltak	Årsrapport-Bærekraft i eiendom og innkjøp Ingen nye leverandører er ekskludert i 2021
417-2	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til informasjon og merking av produkter og tjenester	Årsrapport - Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester
417-3	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til kommunikasjon og markedsføring	Årsrapport - Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester

Økonomisk kriminalitet og korrupsjon

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Forebygging av økonomisk kriminalitet
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Forebygging av økonomisk kriminalitet
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Forebygging av økonomisk kriminalitet

SMN-2	Antall transaksjoner flagget som mistenkelig, undersøkt og innrapportert	Årsrapport - Forebygging av økonomisk kriminalitet
205-3	Antall bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Årsrapport - Antikorrupsjon

Til styret i SpareBank 1 SMN

Uavhengig uttalelse vedrørende SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft

Vi har kontrollert om SpareBank 1 SMN har utarbeidet GRI-indeks og målinger og beregninger av nøkkeltall for bærekraft («rapportering om bærekraft») for kalenderåret 2021.

SpareBank 1 SMNs GRI-indeks er en oversikt over hvilke av prinsippene, aspektene og indikatorene i retningslinjene fra The Global Reporting Initiative som SpareBank 1 SMN har benyttet for å måle og rapportere om bærekraft; sammen med en henvisning til hvor informasjonen om bærekraft er rapportert. SpareBank 1 SMNs GRI-indeks 2021 er en del av SpareBank 1 SMNs årsrapport for 2021. Vi har kontrollert om SpareBank 1 SMN har utarbeidet en indeks for 2021 og om informasjon er gitt slik det kreves i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative (www.globalreporting.org/standards) (kriterier).

Nøkkeltall for bærekraft er indikatorer for bærekraft som SpareBank 1 SMNs GRI-indeks 2021 viser til, og som SpareBank 1 SMN måler og følger opp. Nøkkeltall for bærekraft er tilgjengelige og inngår i SpareBank 1 SMNs årsrapport for 2021. SpareBank 1 SMN har utarbeidet nøkkeltallene. Vi har kontrollert grunnlaget for målingene, etterberegnet målingene, og kontrollert om SpareBank 1 SMN har presentert nøkkeltallene slik det kreves i standarder utgitt av the Global Reporting Initiative (www.globalreporting.org/standards) (kriterier).

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft og for at det er utarbeidet i overensstemmelse med standarder utgitt av The Global Reporting Initiative. Ansvaret omfatter å utforme, implementere og vedlikeholde en intern kontroll som ivaretar SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft og måling og oppfølging av nøkkeltall for bærekraft.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi er uavhengige av selskapet i overensstemmelse med lov og forskrift og *Code of Ethics for Professional Accountants* (IESBA Code) og med de etiske kravene som er relevante for vårt oppdrag, og vi har oppfylt våre etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og IESBA Code. Vi anvender *ISQC 1 [NORSK] – Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester* og opprettholder et omfattende system for kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer vedrørende etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft basert på vår kontroll. Vi har foretatt våre kontroller og avgir vår uttalelse med moderat sikkerhet i samsvar med standard for attestasjonsoppdrag "ISAE 3000 Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon".

Vårt arbeid innebærer utførelse av handlinger for å innhente bevis for at SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft er utarbeidet i overensstemmelse med standarder utgitt av The Global Reporting Initiative. De valgte handlingene avhenger av vårt skjønn, herunder vurderinger av risikoene for at rapportering om bærekraft inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar vi hensyn til den interne kontrollen som er relevant for utarbeidelsen av saksforholdet. Formålet er å utforme kontrollhandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av den interne kontrollen. Vår kontroll omfatter også en vurdering av om de anvendte kriteriene er hensiktsmessige og en vurdering av den samlede presentasjonen av saksforholdet.

Våre kontroller har omfattet blant annet møter med nøkkelansatte innenfor de vesentlige områdene for gjennomgang av internkontroll og rutiner knyttet til rapportering om bærekraft; innsamling og gjennomgang av relevant informasjon som støtter fremstillingen av nøkkeltall for bærekraft; vurdering av fullstendighet og nøyaktighet i de presenterte nøkkeltall for bærekraft; og kontrollberegninger av nøkkeltall for bærekraft basert på en vurdering av risiko for feil i sammenstillingen av nøkkeltallene.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på vår kontroll og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at

SpareBank 1 SMNs GRI-indeks ikke er, i det alt vesentlige, utarbeidet i overensstemmelse med kravene i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative; og

Nøkkeltall for bærekraft ikke er, i det alt vesentlige, utarbeidet, målt og rapportert for kalenderåret 2021 i overensstemmelse med kravene i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative.

Trondheim, 2. mars 2022

PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Uttalelse vedrørende SMNs bærekraftsrapportering

Signers:

Name	Method	Date
Lædre, Rune Kenneth Snæbjörnsson	BANKID_MOBILE	2022-03-02 15:27

This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

SpareBank 1 SMN sine medlemskap

ACI Norge	Norsk institutt for styremedlemmer
Arti7 bedriftsnettverk Trondheim	Norsk kommunikasjonsforening
Aukra næringsforum	Norsk nettverk for næringseiendom
Den norske advokatforening	Norsk Petroleumsforening
Den norske dataforening	Norske Finansanalytikerens Forening
Econa	NTNU Partnerskap Innovasjon og verdiskapning
Eiendom Norge	Næringsforeningen i Levanger
European Region of Gastronomy 2022	Næringsforeningen i Trondheimsregionen
Finans Norge	Næringsforeningen i Værnesregionen
Finansieringsselskapenes Forening	Næringsforeningen i Ålesundsregionen
Fosnavåg shippingklubb	Næringslivets sikkerhetsråd
Framtiden i Våre Hender	Oppdal Næringsforening
Framtidslaben Ålesund	Orkland næringsforening
Frøya Handelsstand	Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)
Frøya nye næringsforening	Rauma næringslag
Frøya Næringsforum	Rennebu næringsforening
Førde industri- og næringssamskipnad	Regnskap Norge
Haram næring- og innovasjonsforum	Romsdal reiseliv
Hitra Næringsforening	Samarbeidsgruppen Midtbyen Trondheim
HR Norge	Shippingklubben Ålesund
Hustadvika næringsforum	Skift - næringslivets klimaledere
Håndverkerforeningen i Trondheim	Skogmo Industripark Overhalla
ICC Norge	Sparebankforeningen
Impello rapporten Trønderske teknologiselskaper (via Impello)	Steinkjer næringsforum
Industrinavet Verdal	Stjørdal næringsforening
InnoCamp Steinkjer	Sunnadal næringsforening
KID Næringslivs nettverket	Surnadal næringsforening
Knytte bedriftsnettverk Trondheim	Sykkylven industri- og næringslag
Kristiansund og Nordmøre næringsforum	Tequity Cluster
Lean forum Midt-Norge	Thams Klyngen Orkanger
Lean forum Nordvest	todalen.no
Levanger Næringsforum	Trollheimsporten AS
Maritimt forum Nordvest	Trondheim markedsforening
Midsund næringsforum	Trondheim Tech Port (Tidligere Technoport)
Molde Næringsforum	Trøndelag HR-forum
Molde sentrum	Trøndersk matfestival
Namdalen Næringsforening	Ungt Entreprenørskap
Namdalskysten Næringsforening	United Nations (USCH5)
Namsos næringsforening	Verdal Næringsforum
NCE Finance Innovation	Verdipapirforetakenes forbund
NCE ikuben Molde	Vestnes næringsforum
Newton-rom (via selskapet First Scandinavia)	Vestnes sentrumsforening
NiTr Malvik	Visit Nordmøre og Romsdal
Nordic arena nettverk Møre AS	Ørland næringsforum
Nordic Future Innovation AS	Ålesund Kunnskapspark
Norges Eiendomsmeglerforbund	